

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BRİTANYA KAHRAMANLARI

Maud Isabel Ebbutt

maya

BRİTANYA

KAHRAMANLARI

Maya Kitap: 275

Edebiyat: 33 | Mitoloji: 10

Britanya Kahramanları

Maud Isabel Ebbutt

Özgün adı: *Hero-myths and Legends of the British Race*

Çeviren: Cemal Can Tarımcıoğlu

ISBN: 978-625-8361-07-0

1. baskı: İstanbul, Eylül 2022

© Maya Kitap, 2022

Yayın yönetmeni: Tahir Malkoç

Editör: Selin Saraçoğlu Bayraklı

Redaktör: Melda Uytun

Sayfa tasarımı: Yiğit Berker

Baskı ve cilt: Deniz Matbaa Mücellit – Çetin Koçak

Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6 Zeytinburnu/İstanbul

Tel: 0212 613 3006 · Sertifika No: 48625

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Maya Kitap'a aittir. Kaynak gösterilerek tanıtım için kullanılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz ve paylaşılamaz.

mayakitap

Gürsel Mahallesi Erzincan Sokak No: 36/B

34400 Kağıthane İstanbul · Tel: 0212 296 9712

Sertifika No: 14079

info@mayayayinlari.com

www.mayayayinlari.com

@ @ f mayakitap

Britanya Kahramanları

Mitler ve Efsaneler

Maud Isabel Ebbutt

Çeviren

Cemal Can Tarımcıoğlu

maya

İçindekiler

Maxen Wledig'in Rüyası	20
Konstantin ve Elene Hikâyesi	29
Konstantin'in Merhameti	45
Danimarkalı Havelok	56
Aksak Howard	84
İrlanda Kahramanı Cuchulain	113
Gamelyn'in Hikâyesi	138
William Cloudeslee	164
Loch Awelu Kara Colin	191
Sör Gawayne'in Evliliği	209
Robin Hood	233
Sürgün Hereward	257

ŞİRİŞ

On üçüncü ve on dördüncü yüzyıl halkının hoşuna giden efsaneleri ve hikâyeleri günümüz insanlarına yeniden anlatmak isteyen yazar kendini büyük bir malzeme yığınıyla karşı karşıya bulur. Akıllıca bir ayıklama yapmazsa ve bir seçme sistemine sahip değilse “Gerçek ile Fantezinin el ele yürüdüğü” büyülü bir diyarın labirentlerinde, tıpkı romantizm zamanlarında şaşkına dönen eski şövalyeler gibi kaybolur. Ortaçağ edebiyatının loş yollarındaki mistik figürler her taraftan ona seslenir. Periler, goblinler, cadılar, şövalyeler, leydiler ve devler onu baştan çıkarır ve Theseus gibi yol gösterici ipucunu yakından takip etmezse hiçbir hedefe ulaşamadığını, net bir bakış elde edemediğini, hiçbir sorunun cevabını bulamadığını görecektir. Ortaçağın büyüüne kapılmış olarak kalacaktır:

“Gece veya sabah, umut veya korku nedir bilmeyen,
Belalar ve yiğitliklerle dolu yılların zevk ve kederi.
Dirilten ve neşelendiren savaşlar, dertler ve zaferler,
Ve tarihe geçmiş hikâyelerin bulutlarından yağan
yağmur,
Tutku, gurur ve acı.”¹

1 Swinburne.

Modern araştırmacıya ortaçağ düşünce yapısının labirentlerinde rehberlik edecek böylesine değerli bir ipucu, bu kitapta ortaya koymaya çalıştığım şeydir: İdeal kahramanın, Britanya'nın ve erken dönem ile ortaçağ İngiltere'sinin düşünce yapısının onu tasarladığı şekliyle arayışı ve temsili; ayrıca destansı veya efsanevi şu veya bu belirli kişiyi, hakkında şarkı söylenen veya yazılan yüzyılın bir kahramanı yapan özelliklerin incelenmesi.

Yalnızca "Cesaret edebildiklerini görkemli bir şekilde yapabilen eski kahramanlar"² değil ayrıca, "Adamızın kahramanları ve bizi Britanyalı yapan erkekler ile kadınlar"³ incelediğimizde ilgimiz daha da derinleşiyor.

Thomas Carlyle, "İnsanlar varlığını sürdürdüğü süreçte kahramanlara tapınma da hep var olacak," demiştir ve insanların büyük kahramanlara duydukları bu sadık hayranlık, karakterleri hakkında hüküm vermemizi sağlayan en kesin göstergelerden biridir. Kahraman nasılsa ona hayranlık duyanlar da öyle olacaktır. Robin Hood'u idol olarak kabul eden insanların, baskıcı yasalara başkaldıran veya kanunu, zulmü önleme konusunda yetersiz bulan, yanlışların yasadışı bir şekilde cezalandırılmasını ve sapkın adaletin cesurca ifşa edilmesini yücelten kimseler oldukları görülür. Beowulf destanını dinleyen savaşçılar, tüm kahramanca niteliklerin en iyisinin fiziksel hüner olduğunu ve Roland'a hayran olan Normanlar onda ideal feodal sadakati gördüler. Her çağda ve her milletin kendine özgü bir kahramanlık ideali vardır ve her çağın popüler efsanelerinde bu ideal bulunabilir.

Bu efsaneler kahramanı kendi çağında görüldüğü gibi

2 Gerald Massey.

3 J. R. Denning.

vermekle kalmaz, bazı eski okyanus yatağının yükselmiş katmanlarında fosillerin bulunması gibi sosyal yaşamı, erdemleri ve ahlaksızlıkları, geleneğe gömülü olan eski çağların batıl inançlarını ve inanışlarını da gösterir. Onlar artık yaşamıyorlar ama çoktan bitmiş hayatların simgesi olarak varlıklarını sürdürürler. Dolayısıyla ulusumuzun kahraman efsanelerinde yüzyıllar önceki atalarımızın düşüncelerinin ve dinlerinin izlerini bulabiliriz. Bu maceralarda birbirine dokunan izlerdir bunlar.

“Britanya’nın gücü ve Britanya’nın hakkı
Ve Britanya mızraklarının darbeleri.”⁴

Bu mısralarda övülen yalnızca İngiliz ulusu değildir. Günümüzde İngiltere’de hiç kimse saf bir soya mensup olduğuyla övünemez, bilakis aile geçmişini Frank, Norman, Sakson, Dan, Roman, Kelt ve hatta İberyalılarla yapılan evlilikler yoluyla tarih öncesindeki insana kadar mecburen götürmek durumundadır.

“İngiltere’nin kahramanları,
İskoç, Kelt, Norman ve Dan
Kuzeylinin kas gücü, yüreği ve beyniyle
Ve kuzeylinin kutsama veya felakete karşı cesaretiyle
oluşur.”⁵

Tennyson, Alexandra’nın gelişini şöyle selamlar:

“Sakson veya Dan veya Norman
Töton veya Kelt veya ne olursak olalım, biz biziz.”

Şair burada, saf kandan gelmekle övünmenin üstünü örtmeyeceği bir gerçeği kabul etmektedir yalnızca. Bu, çağdaş İngilizin birçok özelliğe sahip çok sayıda ırkın bir bileşimi olduğu gerçeğidir. Onu anlamak istiyorsak erken dönem İngiltere, İskoçya, İrlanda ve Galler’deki

4 W. W. Campbell.

5 A.g.e.

bilmecenin ipucunu aramalıyız, hatta Fransa bile bilmecenin çözümüne kendi payını ekler.

“Sakson kuvveti, Kelt ateşi
Bunlardır senin mirasın.”⁶

Adamızdaki insanların izini sürebildiğimiz kadarıyla Britanya, ilk olarak hiçbir tarihi belge bırakmayan mağara adamlarının yaşadığı bir yerdi. Bu insanlar, çağlar boyunca İberyalılar veya İvryalıların doğudan gelişyle yok oldular ve Basklarla çarpıcı bir benzerlik taşıyorlardı. Bu, batıda dolaşan, çoğu ulus göçünü batıya doğru iten içgüdüyle hareket eden bir Moğol kabilesinin kuzeye ve güneye yönelen şubeleri olabilir. Bunların biri denizin tehlikelerine göğüs germek ve Britanya ve İrlanda'ya yerleşmek, diğeryse Pireneler'i geçmek ve derin vadilerinde korunaklı yerleşim yerleri edinmek amacı taşımış olabilir. Ya da Pireneler'den gelen Basklılar, sepet işi kayıklarıyla Biscay Körfezi'ndeki fırtınalara meydan okuyarak Britanya kıyılarına çıkmış olabilirler. Bu gürbüz gezginler kısa ve korkutucuydular. Sert çehreleri ve uzun kafaları vardı. Esrarengiz ve acımasız insan kurban törenleriyle doğa güçlerine tapıyorlardı. Totem ve atalara tapınma kültürüne sahiptiler. Ayrıca anaerkil soyun ataerkil soydan daha üstün olduğuna inanıyorlardı. Daha güçlü ve daha medeni olan Keltler buraya gelince bu ufak cahil adamları sürdürdüler. Kalanları köleleştirdiler veya kadınlarıyla evlendiler ve karşılığında tebaalarının acımasız Druid dinini benimsediler. Peri masalı kitaplarımızı dolduran cüceler, goblinler, elfler ve cinlerle ilgili bütün o hikâyeleri muhtemelen bu İberyalılara ve Keltlerin onlardan korkusuna borçluyuz. Bu varlıkların yaşadıkları yerler hakkındaki tasvirleri dikkatlice incelediğimizde bunlarla İber ulusunun yer evleri, mağaraları, yuvarlak kulübeleri

ve hatta mezar höyükleri arasında benzerliklere rastlarız.

İberlerden sonra gelip onları süren veya onlara boyun eğdiren ve böylelikle bir zamanlar efendisi oldukları toprakta onları köle durumuna düşürenler Hint Avrupalı Kelt ulusuydu. Britonlar ve Belgalar gibi farklı boylardan oluşsalar da özleri ve fiziksel özellikleri aynıydı.

Uzun boylu, mavi gözlü, sarı veya kıızıl saçlı Keltler, ufak tefek İberyalıları her bakımdan alt ettiler ve dövmeleri onlara genellikle ulusal bir unvanla karıştırılan bir isim verirken (Piktler yani boyalı insanlar) onların savaşta düşmanlarına karşı korkunç ve barış zamanında bile vahşi görünmelerini sağladı. İberyalılardan çok daha üstün bir medeniyetleri vardı. Silahları, savaş arabaları, hayat tarzları ve kadınlarına davranış biçimleri Homeros'un Greklerininkiyle o kadar benzerdir ki Homeros'un anlattığı Greklerin aslında işgalci Keltler (veya Kuzey Avrupa'nın Gal kabileleri) olduğu yönünde bir teori geliştirilip desteklenmiştir. Durum gerçekten böyleyse Keltlere ölümsüz bir kültür ve medeniyet borcumuz var. Sakson materyalizmini yükselten ve belirginleştiren ulusal karışımımızdaki geçmişe duyulan tutku, ateşli vatanseverlik, manevi güzelliğe duyulan özlem daha çok onlara aittir.

“Erin devleti yıkılmış ve İskoç diyarını değiştirmiş de olsa,

Mona'nın gücü yetersiz olup Llewellyn'in topluluğunu uyandırmamış olsa da,

Ambrose Merlin'in kehanetleri boş masallar olarak görülse de,

Iona'nın mahvolmuş manastırları kuzey fırtınaları tarafından süpürülmüş olsa da,

Denizle ayrılmış Gaeller isimde ve ünde birdirler.

Bizim kardeşlerimiz ayrıca Kuzey İspanya ve İtalya'da da yaşarlar,

Ve ataları hakkında cesurca efsaneler anlatırlar
Kartal veya Hilal tarihin şafağında
Gaelleri yenen yüce Roma'nın ilerleyen bayraklarının
önünde duruyor:
Denizle ayrılmış Gaeller
İsimde ve ünde birdirler.”⁷

Milli edebiyatımıza ve karakterimize Kelt katkısının değerini ne kadar abartsak yeridir. Bize Ossian'ı, Finn'i, Cuchulain'i armağan eden, Deirdre'nin kederli aşkı ve kaderi hakkında şarkı söyleyen, İrlanda'daki her taş mezar bu âşıklerle ilişkilendirilinceye kadar Diarmid ile Grania'nın maceralarını anlatan ulustur bu. Tahtı Edinburg'h'da bulunan ve varlığı Lakes, Galler, Cornwall ve Breton ormanlarını rahatsız eden Kral Arthur'u bize miras bırakan ulus:

“Adı hayalet olan o kır saçlı kral
İnsan biçimli bir bulut gibi akıyor dağın zirvesinden
Ve höyüğe ve taş mezara oturuyor.”⁸

Kutsal Kâse heykelini bizim için koruyan ulus, modern Britanya'nın şekillenmesinde katkısı büyük olan ulus.

Bununla birlikte Keltlerin üstünlük dönemleri de geçti: Romalılar onların üstünlüğüne son vererek onları çaresiz ve bağımlı hale getirdi. Germen kabileleri Sakson, Angus, Frizyalı veya Jütlerin evlerine yerleşti ve toprağın eski sahiplerini köle olarak yönettiler. Bu yeni gelenler, topraklarına el koydukları Keltlerden fiziksel olarak farklı değildi. Uzun boylu, sarı saçlı, gri gözlü ve güçlü Cermenler Keltlerden daha sert ve daha sağlam savaşçılardı. Roma İmparatorluğu'nun yönetimi altında yüzyıllar boyunca tantanalı bir hayatları olmuştu. Barış

7 T. Darcy McGee.

8 Tennyson.

sanatlarıyla ilgilenmemişler, yalnızca savaş sanatlarını geliştirmişlerdi. Başka diyarlara açılan savaşçılar ve denizciler olmayı seçmişlerdi. “Uçsuz bucaksız” izbe yerlerin topraklarını sürdüler ancak aynı zamanda dikenli sürgün yollarında iz sürerken anavatanlarını çok özleyo-
lardı. Fiziksel korkaklık, onlar için efendilerine ihanetten sonra gelen affedilmez bir günahtı. Thane’in⁹ şefine olan sadakati Anglosakson savaşçısı için çok derin ve kalıcı bir gerçeklikti. İngiliz ulusumuzun ilk şiirlerinde, diğer ırkların hissettiği ve ifade ettiği kadın sevgisinin yerini “sevgili efendisi, şef-dostu” sevgisi alır.

Anglosakson inancına göre, sessiz bir ölüm insan hayatının en kötü bitiş şekliydi. Bu bir insanın her şekilde kaçınması gereken “ineğe yakışır bir ölüm” dü. Diğer taraftan savaşta ölmek, galip veya mağlup olsun, bir savaşçıya layık bir sondu. İngiliz kahramanın zihninde ölüm korkusu ya da kader yoktu. İlki kaçınılmazdı ve ikincisi kararlarına gururla ancak uysal olmadan itaat edilmesi gereken bir tanrıçaydı.

“Mademki ölüm kaçınılmaz bir son,
Gelecektir geleceği zaman.”¹⁰

Belki de bu Anglosaksonların zihninde maneviyat ve güzellik sevgisi azdı; hayatın güzellikleriyle pek ilgilenilmiyordu. Ama sağlam bir sadakatleri, dürüstlükleri, görev uğruna ölüme karşı cesur bir duruşları vardı ki bunu modern İngilizlerde hâlâ gözlemleyebiliyoruz. Saksonlara ait hikâyeler şu şekildedir:

“Yücelik ve kahramanlıkta insandan öte savaşçı
krallar,

9 Anglosaksonlar zamanında İngiltere’de statü bakımından sıradan vatandaşın üstünde fakat bir asilzadenin altında olan kimse (ç.n.).

10 Shakespeare, *Julius Caesar*.

Şan için yine çabalıyorlar,
Altın lir her zaman destansı ilahiler çalarken.”¹¹

İngilizler (bizim genel olarak adlandırdığımız üzere Anglosaksonlar) İngiltere’ye yerleşerek savaşçı kabilelerini bir araya getirdiğinde ve kısmen merkezi bir hükümet geliştirdiğinde ulusal varlıkları Danimarkalıların saldırılarıyla tehlikeye girdi. Ünlere önlerinden giden bu Danimarkalılar, Christiania Wik’ten gelen bu Vikingler, Norveç’ten veya İzlanda’dan gelen bu Kuzeyliler, Anglosaksonlarla akraba bir halktı. Onlara karşı beslenen korku, eski kilise ayinindeki duaya esin kaynağı olmuştu: “Rabbim, bizi Kuzeylilerin hiddetinden koru!” Sarı saçları, mavi veya gri gözleri, uzun boyları ve kaslı yapıları saldırıp yağma ettikleri ırklarla akrabalıklarının ispatıydı ancak maneviyatları yenilen Germen kabilelerinininkinden farklıydı. Vikingler denizi *çok seviyorlardı*. Deniz onların yazlık evleri, savaş ve kazanç sahasıydı. “Bir yaz yağması”na gitmek gerçek Viking için olağan bir işti ve ev hayatı ile aile saadetinin keyfini ancak kışları yaşatabiliyorlardı. Kuzeylinin içinde yaşadığı, hareket ettiği ve varlığına sahip olduğu ilkelerle kendinden geçmiş bir şekilde savaşması, ona acımasız bir özellik kazandırdı ki bu, daha barışçıl Anglosakson karakterindeki hiçbir şeye benzemiyordu. Kendi ölümünü hiçe sayması, insan yaşamına ilişkin belirli bir duygusuzluğa ve fiziksel ıstırap vermekten belirli bir zevk almasına yol açtı. Vikinglerde bir Kızılderili acımasızlığı vardı ve bu, İskandinavların Batı Avrupa üzerindeki yükseliş hikâyesinde büyük rol oynadı. Bununla birlikte Anglosaksonların daha yavaş ve daha sakin mizacıyla güçlü bir şekilde tezat oluşturan, cesur ve cüretkâr bir eylem, umursamaz bir yiğitlik, hızlı kavrayış ve icra gücü vardı. Modern İngilizler,

11 Tennyson.

İngiltere'yi dünyadaki en büyük sömürge milleti yapan girişimcilik yeteneğini, macera ve cesur eylem tutkusunu muhtemelen bu Danimarka özelliğine borçludur. Danimarka, Nors veya Viking unsurları, ortaçağ Avrupa'sından çok uzaklara yayıldı: İzlanda, Normandiya (Kuzeylilerin Diyarı) Man Adası, Hebridler, Doğu İrlanda, Doğu Anglia'daki Danelagh ve Cumberland vadilerinin tümünde fetihçi Danimarka ulusunun izlerine rastlanır. Akın üstüne akın yaparak İngiltere'ye geldiler ve adamızın yarısı Danimarkalılaşınca kadar burada kaldılar. Hatta kraliyet ailemiz bile bir süreliğine Danimarka'nın kraliyet soyundan geldi. Guthrum vaftiz edildiğinde İngiltere'deki Danimarkalılar tarafından Hıristiyanlığın kabulü İngilizlerle kaynaşmalarını çok daha kolaylaştırdı. Ancak Yuvarlak Kuleler'in hâlâ (bazı yetkililerin iddia ettiği gibi) dehşete düşmüş yerli İrlandalıların, İrlanda Hıristiyanlığının bütün dokusunu neredeyse yok eden Danimarka öfkesinden nasıl korunduğunu göstermeye devam ettiği İrlanda'da durum böyle değildi. İrlanda efsaneleri de genellikle Norveçli anlamına gelen "Lochlan"lı korkusuyla doludur. İrlanda'nın büyük kıyı şehirleri (Dublin, Cork, Waterford, Wexford ve diğerleri) o kadar Danimarkalılaşmışlardı ki, mübarek ve muzaffer Brian Boru'nun öldürüldüğü nihai Clontarf muharebesi sayesinde İrlanda, Hıristiyan âlemine bağışlandı ve putperest işgalcilerin gücü sınırlandırıldı.

Norman Fethi sırasında ikinci bir İskandinav istila dalgası İngiltere'yi kasıp kavurdu ve yerli İngiliz nüfusunu bir süre bastırdı. İster dini motivasyonla ister yağma arzusuyla Normandiyalı William'in kutsal bayrağını takip etsin, Norman şövalyeleri Danelagh'a yerleşen Danimarkalılar kadar Vikingti. Viking şefi Rolf'un (Rollo veya Rou) Normandiya'yı fethettiği günlerde takipçilerinin şiddetli korsanlık içgüdüleri torunları üzerinde hâlâ etkiliydi.

Dindarlık ve ilim, feodal hukuk ve gelenek Norman'ın karakteri üzerinde kısmen etkili oldu ama o özünde hâlâ bir kuzeyliydi. Norman baronları, bağımsızlıkları için Duke William'a karşı Harold Fairhair'in efendiliğini kabul etmeyen ancak Harold Fairhair Norveç kralı olmayı başardığında İzlanda'yı kolonileştirmek için kaçan o İskandinav şeflerinin kararlılığıyla savaştılar. Vikingleri diğer toprakları yağmalamaya iten denizcilik içgüdüleri, aynı şekilde Normanları İngiliz Kanalı'nın aşağısında ve yukarısında korsanca yağma yapmaya sürükledi ve Normanlar İngiltere'ye yerleştiklerinde Kanal'da İngiliz ve Fransızlar, cüretkâr Kentliler ile Normanlar veya Kernevekler ile Bretonlar arasında sürekli deniz savaşlarının meydana gelmesine yol açtı. Her iki taraf da savaşçı bir mizaca sahipti ve denize karşı ortak bir tutkuları vardı.

İngiltere'nin Normanlar tarafından fethi, Norman faaliyetinin yalnızca bir örneğiydi: Sicilya, İtalya, Konstantinopolis, hatta Antakya ve Kutsal Topraklar'da zamanla Norman devletleri, Norman yasaları ve Norman uygarlığı görüldü. Hepsi Norman enerjisinin ve ilhamının dürtüsünü aynı şekilde hissetti. İngiltere, Norman istilasına hazırdı. William, Mukaddes İtirafçı Edward'ın barışçıl vârisi olma umudundan vazgeçmek zorundaydı. İngiltere'nin Norman kontları, kilise üyeleri, saray mensupları tarafından aşamalı olarak ele geçirilmesi Kont Godwin ve oğulları (Danimarka ırkından geliyorlardı) tarafından idrak edilip kontrol edildi. Ama hâlâ bir yol ya da açık bir savaş ve dinsel gayret için bir çağrı vardı ve William bu yolu seçti. Gaspçı Harold'ın oturduğu tahta kişisel bir hak talebiyle Aziz Peter'in gerçek halefine itaat etmeyi reddeden bölücü ve sapkın İngilizlere karşı bir haçlı çağrısını birleştirme fikrinde devlet adamlığı olduğu kadar deha da vardı. Fikrin başarısı, gerekçesiydi: Seferin başarısı, İngiltere'nin, oğullarının halsiz mizacını canlandırmak

için yeni bir mayaya ihtiyaç duyduğunu kanıtladı. Norman Fethi, İngiliz ulusunu yalnızca canlandırıp harekete geçirmekle kalmadı, aynı zamanda birleştirip sağlamlaştırdı. İlk başta sadece Norman kralının despotluğu tarafından kontrol altında tutulan Norman soylularının zorbalığı, ortaçağ İngiliz yaşamında ulusal bir bilincin oluşmasına yol açan etkendi. Bu, Uyanık Hereward'da, Robin Hood'da, Willia Cloudeslee'de ve diğer birçok İngiliz kahraman-isyancılarda görülen tiranlığa karşı isyancı kahramanlığının takdir edilmesine de yardımcı oldu. Ancak insanları yavaş yavaş İngilizler olarak kendi haklarının idrakine götürdü. Tüm insanlar kendilerini İngiltere'nin oğulları gibi hissettiğinde, Norman ve Sakson'un birbirlerine yabancı olduğu günler geçmişti ve Norman soyguncusu kısa sürede Danimarkalı Viking, Anglosakson denizci veya Kelt yerleşimcisi kadar gerçek İngilizler haline geldi. Daha sonra Norman katkısının tam değeri, daha hızlı entelektüel kavrayışta, daha çevik zekâda, daha keskin bir saygı duygusunda, daha ruhani bir dindarlıkta, daha saf bir nezaket ve hukukun değerine dair daha aydınlanmış bir algıda görüldü. Asıl Sakson ırkının materyalizmi, birçok etkiyle art arda değiştirdi ve bunların en önemlisi özellikle Norman Fethi'ydi.

Norman fethinden itibaren İngiltere Fransızlar, Flamanlar, Almanlar, Hollandalılar gibi birçok milletten insana kucak açtı. Savaşla, ticaretle, macera sevgisiyle, din yoluyla gelen bu insanlar, tüccarlar, mülteciler ve sürgünlerin hepsi burada misafirperver bir barınak ve ikinci bir yuva buldular. Hepsi, onları oğulları sayan ve gerçek anlamda öyle gören "kır saçlı yaşlı anne"yi sevmeye başladılar.

Adalarımızdaki ırkların karışımını coğrafi olarak da tanımalıyız. En uzak batı sınırları, hayalimizdeki İberyalı-

nın sahip olduğu insan tipini en iyi şekilde gösteriyor: Batı İrlanda, Hebridler, Orta ve Güney Galler ve Cornwall'da İber asıllı halklar hâlâ yaşıyorlar. Mavi gözlü Keltler günümüzde Kuzey İskoçya'da ve Galler ile Marches'in büyük bölümünde (Hereford ve Shropshire'da, Worcestershire ve Cheshire'a kadar) yaşıyorlar. Cumberland Dales, Fen Country, Doğu Anglia ve Man Adası Danimarka soyunun, dilinin gelenek ve göreneklerinin izlerini taşımaktadır. Yavaş ve sert Saksonlar hâlâ Thames'in güneyinde Sussex'ten Hampshire ve Dorset'e kadar uzanan topraklarda yaşıyorlar. Angluslar, İskoçya ovalarına ve Keltler de batı kenarı boyunca kalıcı olarak yerleştiler. Flaman soyu, bir yanda Pembroke'ta ("Galler'in Ötesindeki Küçük İngiltere"), diğ er yanda Norfolk'ta kalıntılarını gösterir.

Tüm bu milletlerle, tüm bu tabiatlarla kendi içimizde harmanlanmış, adalarımızda üretilen edebiyatın milliyete ve çağa göre değ iş en birçok farklı kahramanlık ideali ni iç ermesi ş aşırtıcı değ ildir. Bu nedenle Beowulf'un fiziksel yiğ itliğı , Danimarkalı Havelok'un yiğ itliğı yle, Diarmid'in şö valyeliğı de Roland'ın şö valyeliğı yle aynı nitelikte değ ildir ancak her ikisi de kaba kuvvet sahibi kahramanlardır. Bir ulusun ideallerini değ iş tirmede dinin payı vardır ve "Elene"nin erken dönem İngiliz şi irinin savaşı sı Konstantin, "ahlaki Gower'ın" kıyamet masalının ş efkatli Konstantin'iyle karakter bakımından çok uzaktır. Krallarına ve rahiplerine mutlak itaat eden ilk kahramanların yasalara uyan doğ ası, her ikisi de kiliseye ve krala meydan okuyan ve hatta her ikisinin yönetimine karşı isyan etmeyi bir hak olarak gö ren Gamelyn ve Robin Hood'un kanunsuzluğ undan tümüyle farklıdır. Buradan kahramanlarımızın çok farklı tip ve karakterlere sahip olduğunu keş fedeceğ imiz sonucu çıkar ama her birinin kendi çağ ına göre, o çağ ın edebiyata sokacak kadar sevdiğı ve etkisini en iyi yollarıyla sürdürdüğü bir kahramanlık

idealini temsil ettiğini kabul edeceğiz. Arthur'dan başka pek çok kahramanın (Barbarossa'da Hiawatha'da hatta Napolyon'da) ölmediği, ancak ölümsüz diyara geçerek kendi zamanlarında tekrar ortaya çıkacaklarına dair bir gelenek gelişmiştir. Tennyson'ın söylediği gibi:

“Onun büyük ozanları öbür dünyada şarkı söyleyecek
Eskinin karanlık sözleri
İnsanların zihninde dolaşacak ve çınlayacak
Gündelik işleri bittikten sonra dinlenmek için
Ateş başındaki kadim halk tarafından tekrar edilecek
Kral'ı anlatacaklar.”

birinci bölüm

maxen wlediz'in rüyası

Konstantin'in Konumu

Görünüşe göre İmparator Büyük Konstantin'in ortaçağ İngiltere'sinde çok önemli bir yeri vardı. Anglosakson dönemlerinde bile ismi etrafında pek çok efsane şekillenmişti, öyle ki erken dönem İngiltere'nin dini şairi Cynewulf, "Elene" adlı şiirini esasen onun din değiştirmesi konusu üzerine yazmıştı. *In hoc signo vinces* ibaresi bulunan Kutsal Haç görüntüsüyle ilgili hikâye, putperestliği uzak bir soyutlama değil faal bir gerçek olarak gören bir şaire ilham veriyordu. Konstantin'in Roma Kilisesi'ne ve kilisenin piskoposu Sylvester'a karşı cömertliği, ortaçağ düşüncesinde onun karakterine başka bir çekici unsur ekledi. Daha önceki ve daha özgün kayıtlardan tamamen farklı olarak, onun din değiştirmesinin ve cömertliğinin başka efsanelerinin ortaya çıkması şaşırtıcı değildir. Böylelikle "erdemli Gower", "Confessio Amantis"te merhamet erdeminin güzel bir örneğini oluşturan Konstantin'in dönüşümünün sebebi hakkında bize farklı bir efsane sunmaktadır. Bu geç tarihli efsanenin nereden kaynaklandığına dair hiçbir bilginiz yok, zira Konstantin'in tarihiyle ilgili bilinenler onu bir merhamet müridi olarak görme-

mize izin vermez. Bununla birlikte bu efsanenin varlığı ortaçağ zihniyetinin onun kişiliğiyle meşgul olduğunu gösterir. Konstantin'in İngiltere için önemini gösteren en ilginç kanıtlardan bir diğeri, "Mabinogion" da korunan "Maxen Wledig'in Rüyası" efsanesinde bulunmaktadır. Bu hikâye, vatansever Gal efsanelerine aittir ve İngiliz Prensesi Helena'nın Roma imparatoruyla evliliğini kader tarafından belirlenmiş bir şey gibi göstererek yüceltme eğilimindedir. Gal destanındaki kahramanın Konstantin yerine İmparator Maxentius olması, efsanenin ilgi çekiciliğinden pek fazla şey götürmez. Bu, sevenin rüya, hayal veya sihirli cam aracılığıyla sevdiği kişinin evine ve kalbine götürüldüğüne dair iyi bilinen bir temanın bir örneğidir yalnızca.

İmparator Maxen Wledig

İmparator Maxen Wledig, Yedi Tepeler Şehri'nden Avrupa'yı yönetmiş olan Sezarlar tahtının en güçlü sahibiydi. O, yönettiği ülkelerdeki en yakışıklı adamdı; uzun boyluydu, güçlüydü ve cesaret isteyen bütün işlerde yetenek sahibiydi. Bununla birlikte bütün tebaasına ve kendisine vergi veren krallarına karşı cömert ve dost canlısıydı. Dolayısıyla herkesçe çok seviliyordu. Bir gün ava çıkmak istediğini söyledi ve Tiber vadisindeki yolculuğuna otuz iki vasal kral ona eşlik etti. Onlarla bu sporu yapmayı gerçekten çok seviyordu. Öğle vakti hava çok sıcaktı. Roma'dan çok uzaktaydılar ve hepsi yorulmuştu. İmparator mola vermelerini teklif etti ve dinlenmek için atından indi. Maxen başını bir kalkanın üzerinde koyup yattı. Askerler ve hizmetkârlar onu güneş ışınlarından korumak için mızraklarına astıkları kalkanlardan bir çatı oluşturarak etrafında durdular. Maxen öyle derin bir uykuya daldı ki hiç kimse onu uyandırmaya cesaret

edemedi. Saatler geçti fakat Maxen hâlâ uyuyordu ve beraberindeki herkes sabırsızlıkla uyanmasını bekliyordu. Sonunda, akşam vaktinin uzun gölgeleri yeri kararttığına sabırsızlık baş gösterdi: Av köpekleri tasmalarını çekiştiriyor, mızraklar birbirine çarpıyor, yorgun düşen askerler kalkanları indiriyor ve atlar kişneyip şaha kalkıyordu. Sonra Maxen Wledig irkilerek aniden uyandı. “Ah, beni neden uyandırdınız?” diye üzgün bir şekilde sordu. Adamları, “Efendim, akşam yemeği vakti çoktan geçti, farkında değil misiniz?” dediler. İmparator, kederli bir şekilde başını salladı ama tek kelime etmedi. Atına binerek hayvanı çevirdi ve başı göğsüne gömülmüş olarak mutlak bir sessizlik içinde Roma’ya geri döndü. Kederli ruh halinin nedenini bilmeyen krallar ve yardımcılarından oluşan maiyeti umutsuzluk içinde arkasından at sürdü.

İmparatorun Hastalığı

İmparator, o günden sonra tümüyle değişti. Artık ata binmiyor, avlanmıyor, imparatorluğun meselelerine önem vermiyordu; kendi odasında inzivaya çekilip uyuyordu. Saray ziyafetleri onsuz devam etti. Müzik ve şarkı dinlemeyi istemedi. Uykusunda gülümsemesine ve mutlu olmasına rağmen uyanikken bunalımı giderilemiyor veya kasveti dağıtılamıyordu. Bu haleti ruhiye bir haftadan uzun süre devam edince imparatorun bu korkunç kayıtsızlık durumundan uyandırılması gerektiğine karar verildi ve çok yüksek rütbeli asil bir Romalı olan mabe-yinci (aslında imparatorun yönetimindeki bir kral) bu çabayı göstermeye karar verdi.

“Efendim,” dedi, “size kötü havadislerim var. Roma halkı, sizdeki değişim sebebiyle hakkınızda söylenmeye başladı. Büyülendiğinizi, sizden hiçbir cevap veya hüküm alamayacaklarını, siz uyuyup aldırış etmezken impara-

torluk işlerinin aksayacağını, artık onların imparatoru olmadığını ve size sadık olmaya son vereceklerini söylüyorlar.”

İmparatorun Rüyası

Bunun üzerine Maxen Wledig kendine gelip soylu adama şöyle dedi: “Buraya en bilge senatörlerimi ve danışmanlarımı çağırın. Hüzünlü halimin sebebini açıklayacağım, belki de onlar rahatlamamı sağlayabilirler.” Bu emir üzerine senatörler bir araya geldi. İmparator tahta çıkarken o kadar kederli görünüyordu ki tüm senato ona üzüldü ve ölümün onu bir an önce ele geçireceğinden korktular. İmparator onlara şöyle hitap etmeye başladı:

“Roma’nın senatörleri ve bilgeleri, duydum ki halkım benim hakkımda söyleniyormuş ve ben kendime gelmezsem isyan edeceklermiş. Başıma korkunç bir durum geldi ve acınası halimden kurtuluş için bir yol görmüyorum. Tek çarem sizsiniz. Bir haftadan daha fazla bir zaman önce saray halkımla ava gittim. Yorgun düşünce atımdan inip uyudum. Bir rüya gördüm ve bir görüntü beni büyüledi. Dolayısıyla uyumadıkça mutluluk hissedemiyorum ve anlaşılan o ki yalnızca rüyalarımda yaşayabiliyorum. Tiber vadisinde avlandığımı düşünüyordum, saray ahalimi kaybettim ve tek başıma vadinin başına gittim. Orada bana dünyanın en yükseği gibi gelen büyük bir dağdan bir nehir akıyordu ama oraya çıkmayı başardım. Dağın ötesinde güzel ve bereketli ovalar buldum. Bizim İtalya’mızdaki ovalardan çok daha genişlerdi ve kudretli nehirler güzel bir ülkenin içinden geçerek denize akıyordu. Nehri takip ettim ve döküldüğü yere ulaştım. Burada, benim bilmediğim bir denizin kıyılarında mükemmel bir liman vardı. Limanda iyi donanımlı gemilerden oluşan bir filo yatıyordu ve bunlardan biri en

güzel şekilde süslenmişti, tahtaları altın veya gümüşle kaplıydı ve yelkenleri ipektendi. Güverteye çıkan fildişi oymalı bir geçitten geçip gemiye bindim. Gemi hemen limandan ayrılıp okyanusa açıldı. Yolculuk uzun sürmedi çünkü kısa süre sonra, çeşitli hoşluklarla dolu harika güzellikte bir adaya çıktık. Bazı gizli rehberlerin önderliğinde adanın diğer ucuna doğru yürüdüm. En sonunda en uzaktaki kıyısına ulaştım. Burası uçurumlar, sarp kayalıklar ve dağ silsileleriyle ayrılıyordu. Dağlar ile deniz arasında hoş ve bereketli bir diyar gördüm. Ortasından berrak, dolambaçlı bir nehir akıyordu ve ağız tarafında bir kale vardı. Merakım beni kaleye götürdü ve kapılara gelince içeri girdim. Çünkü burası herkese açıktı ve orada bir salon gördüm ki imparatorluk sarayında bile böyle şahanesini görmedim. Duvarlar altınla kaplıydı, değerli taşlarla döşenmişti, koltuklar altından ve masalar gümüşlendi ve satranç oynarken gördüğüm iki güzel genç, gümüş tahtada altın taşlarla oynuyorlardı. Kıyafetleri altın işlemeli siyah satenden yapılmıştı ve kaşlarında altın halkalar vardı. Bir an için gençlere baktım ve sonra yanlarında oturan yaşlı adamı fark ettim. Oyma fildişi koltuğu, İmparatorluk Roma'sının simgesi olan altın kartallarla süslenmişti; kollarında, ellerinde ve boynundaki süsler parlak altındandı ve som altından yeni satranç figürleri yontuyordu. Yanında altın bir sandalyede genç bir kız oturuyordu (bana dünyadaki en güzel kız gibi görünüyordu ve hâlâ da öyle geliyor). Altın rengi bir üst giysinin altında beyaz elbisesi vardı. Altın tacı yakutlar ve incilerle süslenmişti ve ince belini altın bir kuşak çevreliyordu. O anda yüzünün güzelliğine âşık oldum ve diz çöküp "Selam sana Roma İmparatoriçesi!" dedim ama beni selamlamak için oturduğu yerden öne doğru eğilirken uyandım. Şimdi uykuda olduğum anlar dışında huzurlu ve neşeli değilim çünkü rüyalarda hep

kadınımı görüyorum. Rüyalarda birbirimizi seviyoruz ve mutluyuz; bu nedenle ben uyanıkken özlemimi tatmin etmenin bir yolunu bulamazsanız rüyalarda yaşayacağım.”

Bakire Kızı Arayış

Senatörler buna ilk başta çok şaşırdılar, sonra biri şöyle dedi: “Efendim, memleketin her yerine kaledeki bakireyi aramak için elçiler göndermeyecek misiniz? Her bir haberci grubu bir yıl arayıp sene sonunda havadislerle geri dönsünler. Böylelikle yıldan yıla başarılı olma umuduyla yaşayacaksınız.” Bunun üzerine, barış ve elçilik simgesi olarak ellerinde asalar ve her bir başlığa bağlı bir kılıfla haberciler gönderildi. Ne var ki büyük bir gayretle aramalarına rağmen, üç yıl sonra üç ayrı elçi gizemli topraklardan ve güzel bakireden hiçbir haber getirmedi.

Sonra mabeyinci, Maxen Wledig'e şöyle dedi: “Efendim, bu büyüleyici rüyayı gördüğünüz gün olduğu gibi avlanmaya gitmeyecek misiniz? “İmparator buna razı oldu ve vadide uyuduğu yere gitti. “İşte burada,” dedi, “rüyam başladı ve nehri kaynağına kadar takip ediyor gibiydim.” Sonra mabeyinci dedi ki: “Efendim, nehrin kaynağına elçiler gönderin, onlara rüyanızdaki yolu takip etmelerini emredin.”

Böylelikle on üç elçi gönderildi. Bu elçiler, gördükleri en yüksek dağdan doğduğu yere kadar nehri takip ettiler. “İmparatorumuzun rüyasına bakın!” diye haykırdılar, dağa tırmandılar ve diğer taraftan Maxen Wledig'in rüyasında gördüğü gibi en güzel ve bereketli ovaya indiler. Elçiler, en büyük nehrin (muhtemelen Ren Nehri'nin) ardından Kuzey Denizi'ndeki büyük limana ulaştılar ve filoyu diğerlerinden daha büyük bir gemiyle beklerken buldular. Gemiye bindiler ve güzel Britanya adasına gittiler.

Burada batıya doğru yolculuk ettiler ve dağlık Snowdon topraklarına geldiler; burada kutsal Mona adasını (Anglesey) ve dağlar ile deniz arasında uzanan verimli Arvon topraklarını görebildiler. “Burası,” dedi elçiler, “efendimizin rüyasındaki ülke ve güzel kalede imparatorumuzun sevdiği kızı bulacağız.”

Bakirenin Bulunması

Böylece güzel Arvon topraklarından geçip Caernarvon kalesine gittiler ve o yüce kalede büyük salonu buldular. İki genç satranç oynuyordu, saygıdeğer adam satranç figürleri oyuyor ve bakire altın koltuğunda oturuyordu. Elçiler, güzel Prenses Helena’yı görünce önünde diz çöktüler ve “Roma İmparatoriçesi, sana selam olsun!” dediler. Ama Helena, koltuğundan öfkeyle yarı yarıya kalktı ve dedi ki: “Bu maskaralık da ne oluyor? Ona görgülü adamlar gibi görünüyorsunuz ve elçi rozeti takıyorsunuz, sonra söz konusu ben olunca benimle böyle alay mı ediyorsunuz?” Ama elçiler kadının öfkesini yatıştırıp şöyle dediler: “Kızmayın hanımefendi: Bu dalga değil, çünkü Roma İmparatoru, yüce efendimiz Maxen Wledig sizi rüyasında gördü ve sizden başkasıyla evlenmeyeceğine yemin etti. Bu yüzden bizimle Roma’ya gelip imparatoriçe olacak mısınız yoksa imparator sizin için buraya gelirken burada beklemeyi mi seçeceksiniz?” Prenses bir süre iyice düşündü ve sonra şöyle cevap verdi: “Ne enayiyim ne de zor inanan biriyim. İmparator beni seviyorsa ve benimle evlenecekse beni babamın evinde bulsun ve beni kendi evimde gelini yapsın.”

Rüya Gerçekleşiyor

Bunun üzerine on üç elçi oradan ayrıldı. Olabildiğince hızlı bir şekilde imparatora döndüler. Atları kuvvetten

düşünce başkasına atlayıp devam ettiler. Roma'ya vardıklarında ve görevlerinde başarılı olduklarını Maxen Wledig'e haber verdiklerinde o da hemen ordusunu topladı ve Avrupa üzerinden İngiltere'ye doğru ilerledi. İmparator denizi geçtikten sonra Manogan'ın oğlu Beli'den Britanya'yı aldı ve Arvon'a doğru yola çıktı. Kaleye girdiğinde önce satranç oynayan iki genci, Kynon ve Adeon'u, sonra babaları Caradoc oğlu Eudav'i ve daha sonra sevgilisi Euday kızı Helena'yı gördü. "Roma İmparatoriçesi, selam olsun sana!" dedi Maxen Wledig ve prenses sandalyesinde öne eğilip onu öptü çünkü onun kaderindeki kocası olduğunu biliyordu. Ertesi gün evlendiler ve İmparator Maxen Wledig, çeyiz olarak Helena'nın babası, yiğit Caradoc'un oğluna tüm Britanya'yı ve kadının kendisi için üç kale (Caernarvon, Caerlleon ve Caermarthen) verdi. Kadın sırasıyla buralarda yaşadı ve bunlardan birinde Roma'nın Britanya doğumlu tek imparatoru olan oğlu Konstantin doğdu. Galler'de bugün bile Helena'nın üç kalesini birbirine bağlayan eski Roma yolları "Sarn Helen" olarak bilinir.

ikinci bölüm

konstantin ve elene hikâyesi

Konstantin'in Büyüklüğü Saldırıya Sebep Olur

Konstantin'in imparator olmasından altı yıl sonra 312'de Roma İmparatorluğu, her bakımdan gelişme göstermişti çünkü Konstantin, savaş zamanında güçlü bir lider, barış zamanındaysa cömert ve arkadaş canlısı bir yöneticiydi. O, gerçek bir kral ve hükümdardı; tüm insanların koruyucusuydu. Ülkeyi öyle çok geliştirdi ki düşmanları ona karşı büyük ordular topladılar ve korkunç Hunlar, ünlü Gotlar ve cesur Franklar onu tahttan indirmek için bir ittifak kurdular. Bu güçlü birlik, Konstantin'e sayıları saymakla bitmeyen ezici bir Hun ordusu gönderdi ancak Hun liderleri, imparatorun küçük Roma ordusuna bizzat liderlik ettiğini öğrenince korktular.

Savaş Arifesi

Savaştan önceki gece Konstantin, ordusunun arasında yıldızları izleyerek ve ertesi günkü muharebenin sonucundan korkarak üzgün bir şekilde yatıyordu. Zira onun savaşçıları Hun ordusuyla kıyaslandığında sayıca çok azdı

ve Roma disiplini ile sadakati bile barbar Hunların çılgın öfkesine karşı günü kurtaramayabilirdi. Sonunda yorgun düşen imparator uyudu ve bir rüya gördü. Konstantin, yüce bir adam, güzel ve parlak bir suret gördü. Adam onun yanında duruyordu ve Konstantin savaşa hazır bir şekilde ortaya çıktığında ona ismiyle hitap etti. Melekten parlayan semavi ışık gecenin karanlığını dağıttı ve haberci şöyle dedi:

“Ey Konstantin, Meleklerin Hükümdarı,
Tüm ihtişamın efendisi, semavi varlıkların efendisi,
Sana saygı duyuyorlar. Korkma.
Yabancıların orduları savaş için sıraya dizilmiş olsa da
Korkunç savaşçılar kızgın muharebenin habercisi olsa
da
Gökyüzüne, onun ihtişamının tahtına bak;
Orada kesinlikle zafer sembolünü göreceksin.”

Haç Görüntüsü

Melek ona bunları buyururken Konstantin yukarı baktı ve havada asılı duran, mücevherlerle süslenmiş ve cennetin ışıklarıyla parlayan muhteşem, olağanüstü bir haç gördü. Ahşabı üzerine işlenmiş şu harfler, olağanüstü bir ışıltıyla parılıyordu:

“Bununla muharebede düşmanı yeneceksin
Ve bununla putperestlerin ordusunu geri
püskürteceksin.”

Konstantin Neşeleniyor

Konstantin bu kelimeleri hayranlık ve sevinçle okudu, çünkü gerçekten de hangi tanrının onu desteklediğini bilmiyordu ama Bilinmeyen Tanrının yardımını reddetmeyecekti. Bu yüzden saygıyla başını eğdi ve tekrar baktığında

haç ve melek ortadan kaybolmuştu. Uyandığında hava, doğmakta olan güneşle hafif aydınlanmıştı. İmparator, iki askerini çadırına çağırdı ve onlara ordunun önünde taşımaları için ahşaptan bir haç yapmalarını emretti. Askerler nefis bir haç yaptılar. Konstantin bir sancaktar çağırdı ve ona tehlikenin en büyük ve muharebenin en şiddetli olduğu yere bu haçı götürme görevi verdi.

Savaş Sabahı

Gün ağarıp iki ordu birbirini görebilmeye başladığında her iki taraf da savaş düzenine girip savaş naraları atmaya başladılar.

“Trompetçiler iradesi kuvvetli düşman askerlerine
yüksek sesle şarkı söylüyorlardı:

Kanatları hayat dolu kartallar onların ilerlemesini
izliyordu,

Sert gagalı kuzgun savaş oyunundan zevk alıyordu,
Sinsi kurt, orman hırsızları çabucak gönlünden geçeni
gördü

Azgın savaşçılar birbirine koşarken.

Kalkanların kırılması olağanüstüydü, korkunç bir
yaygara koptu,

Kahramanlar ilk kez yoğun ok yağmurunu
hissettiğinde

Darbeler sert ve yıkım büyüktü.

Kısa süre sonra Roma ordusu ölüme mahkûm olan
Hunlara saldırdı,

Ölümcül mızraklarını sarı kalkanların üzerine
fırlattılar,

Kılıçlarını düşmanın göğsüne sapladılar.”

Haç Yükseliyor

Sonra savaş doruğuna ulaştığında ve Romalıların, kazanacaklar mı yoksa son adamlarına kadar dövüşürken ölecekler mi bilmedikleri bir anda sancaktar, vaat edilen zaferin simgesi olan haçı tüm ordunun önünde kaldırdı ve zafer ilahisini söyledi. İleriye doğru yürüdü ve Roma ordusu onu takip ederek kabaran dalgalar gibi ilerledi. Bu tuhaf seferberlik karşısında şaşkına dönen ve kudretli bir tanrının esrarengiz işaretinden korkan Hunlar, önce yavaşça ve sonra giderek daha hızlı bir şekilde geri çekildiler. En sonunda can sıkıcı geri çekiliş hezimete dönüştü ve dağılıp kaçtılar. Çoğu, kaçarken katledildi. Diğerleri üzerinden geçmeye çalışırken Tuna Nehri tarafından yutuldu. Bazıları yarı ölü bir halde diğer tarafa ulaştı ve Tuna'nın ötesindeki sarp kayalıkları koruyan kalelere girip canlarını kurtardı. Çok azı vatanlarını bir kez daha görebildi.

Konstantin, önünde taşıdığı harikulade haç ile muzafer bir şekilde döndüğünde Roma ordusunda ve Roma kampında büyük bir sevinç vardı. Konstantin, şehre geçti ve Roma halkı, şehirlerini kurtaran Meçhul Tanrı'nın sembolüne hayranlıkla baktı ama kimse bu Tanrı'nın kim olabileceğini söyleyemedi.

Bir Konsey Toplanıyor

İmparator, Roma'daki en bilge adamlardan oluşan büyük bir konsey topladı ve hepsi hazır bulunduğu anda ortaya Haç'ı dikti ve şöyle dedi:

“İçinizden herhangi biri, büyülerle veya eskinin töresiyle,

Bu cömert Tanrı'nın, zafer getirenin,
Görkemiyle ve sembolü olan Haç ile gelenin,
Halkımı kurtarıp bana zafer kazandıranın

Düşmanlarımı dağıtıp azgın Hunları kaçırtanın
Bana gökteki kurtuluş işaretini,
İhtişamla parlayan o nurdan en güzel Haç'ı gösterenin
Kim olduğunu söyleyebilir mi?"

İlk başta, hiç kimse ona bir cevap veremedi (belki de cesaret edemediler). Sonra uzun bir sessizliğin ardından en akıllısı ayağa kalkıp Haç'ın Cennetin Kralı Mesih'in işareti olduğunu ve onun yolunun bilgisinin insanlara yalnızca vaftizle açıklandığını bildiğini söyledi. Sıkı bir araştırma yapıldığında Mesih'in yaşam tarzını Konstantin'e vaaz eden ve insanlığın hayatını ve ölümünü, insanlığı kötülükten kurtaran İsa Mesih'in Diriliş'ini ve Yükseliş'ini anlatmaktan mutluluk duyan bazı Hristiyanlar bulundu. Sonra tümüyle bilgilendirilmiş ve ikna edilmiş Konstantin vaftiz edildi ve ilk Hristiyan imparator oldu.

Konstantin Kurtarıcımızın Haçını Bulmak İstiyor

Bununla birlikte Konstantin'in yüreği, Mesih'in yeryüzündeki ikametinin görünür bir işareti olmadan tatmin olamayacak kadar yeni efendisine karşı beslediği sevgiyle doluydu. İsa'nın yaşamı boyunca dokunduğu bir şeye sahip olmaya, onu kendisi için saklamaya can atıyordu ve düşünceleri büyük ölçüde, kendisine hem zafer işareti hem de yaşam yolu rehberi olan Haç'a yöneldi. Bu yüzden, Hristiyan öğretmenlerini tekrar bir araya topladı ve Mesih'in acı çektiği yeri soruşturdu.

"Yahudiye, Kudüs duvarlarının dışında Haç üzerinde öldü," diye cevap verdiler.

"Öyleyse onun değerli Haç'ını orada hem çok kutsal hem çok lanetli olan o şehrin yakınında aramalıyız," diye bağırdı Konstantin.

“Gökten sıçrayan bir alev geliyor ve zemin üzerinde her yere yayılıyor.”

Annesi Elene’i Çağırıyor

Bunun üzerine Britanya’ dan annesi Britanya Prensesi Elene’i çağırdı. Elene gerçeği öğrendikten sonra din değiştirip vaftiz edildi. Konstantin, ona kalbinin arzusunu anlattı ve Kudüs’e gidip kutsal Haç’ı bulması için ona yalvardı.

Elene, Konstantin’in dediklerini duyduğunda şaşkına döndü ve şöyle dedi: “Sevgili oğlum, sözlerin beni ziyadesiyle mutlu etti zira ben de bir rüya gördüm ve Kutsal Haç’ı saklandığı yerde seve seve arayacağım.”

Elene’in Rüyası

“Şimdi sana rüyaların en şanlısını anlatayım mı?

Gece yarısı insanlar uykudayken gördüm.

Gökte gezinirken ışıldayan bir Haç gördüm

Görkemli bir şekilde altınla süslenmiş, ihtişamla parıldayan;

Yıldızlı mücevherler dört köşesinde parlıyordu,

Omuz genişliğinden pırıltılı beş mücevher parladı.

Melekler onu kuşattı ve memnuniyetle korudu.

O güzelliğiyle Haç’ı görmek üzücüydü,

Çünkü altın ve mücevherlerden hızla kan aktı,

Siyah damlalarla kirlenene kadar.”

Elene’in bu rüyasında Haç, onunla konuşarak ona insanlığın kurtarıcısının üzerinde insanların ruhlarını kötülükten kurtardığı, insanlığı kucaklamak için kollarını açtığı, didişmekten yorgun düşerek kafasını eğip ruhunu teslim ettiği o talihsiz ağacın sebep olduğu üzücü kaderi anlattı. O vakit tüm kâinat ağlamıştı çünkü Mesih Haç’ın üzerindeydi.

“Yine de arkadaşları yanına geldiler, cesedini yalnız bırakmadılar,

Yüce kralı çok acı çektiği yerden aşağı indirdiler
İnsanların ellerine alçakgönüllülükle boyun eğdim.
Kederli bir biçimde, onu kabaca oyulmuş mezarına
yatırdılar,

Kederli bir biçimde, onun için ağıtlar yaktılar,
Kederli bir biçimde, güzel cesedi soğurken onu orada
bıraktılar.

Biz, üç Haç, yalnızlık içinde üzgün bir şekilde durduk,
Art niyetli adamlar uçümüzü de yere indirene kadar,
Bizi toprağın derinliklerine batırdılar, bizi gizlediler.”

Elene Görevi Üstleniyor

Konstantin, Gerçek Haç’la ilgili manevi rüya tarafından yönlendirilirken şimdi Elene Yahudilerin ülkesine seyahat edecek ve o Kutsal Haç’ın aslını bulacaktı. Onun ve oğlunun arzusu bu yöndeydi, öyle ki çok geçmeden bütün şehir, hazırlık koşuşturmacası ve gürültüsüyle yankılandı çünkü Elene, Roma İmparatoru’nun annesine yakışan bir şatafat ve maiyetiyle seyahat edecekti.

“Wendel Denizi kıyısında atlar dalgalar halinde durdu.
Gururla suya dalan gemiler okyanus yolunu aradılar.
Tuzlu suya bulanık kürekler ardı sıra çekildi.
Deniz aygırları deniz yılanlarının yolu üzerinden
ilerledi

Küpeşteler üzerindeki parlak kalkanlar köpüklü
dalgaları kırdı,
Böylesine güzel bir maiyet tarafından takip edilen bir
kadın hiç görmedim!”

Elene Yahudiye'ye Geliyor

Kraliçe Elene rahat bir yolculuk yaptı ve Yunanların diyarına vardıktan sonra Yahudiye ülkesine vaktinde ulaştı ve böylece büyük umutlarla Kudüs'e geldi. Orada, imparator namına en yaşlı ve en bilge Yahudileri çağırttı. Kutsal kitapları ve peygamberler hakkında her şeyi bilen saygıdeğer bin hahamdan oluşan bir cemaat toplandı. Gerçek Tanrı'yı bilmeyen putperestlerin dünyasında Seçilmiş Halk olmaktan dolayı gurur duyuyorlardı.

Elene, hahamları ilk başta hem övdü hem azarladı (Seçilmiş Halk oldukları için pohpohlama, yoldan çıkıp kötülük yaptıkları için azarlama) ve nihayet, onlara sorabileceği her soru için mutlak bir cevap talep etti. Yahudiler, geri çekilip imparatorun annesi olarak bu kadar kudretli bir kişinin talebini reddetmeye cesaret edip edemeyeceklerini tartıştılar ve yapamayacaklarına karar verip Elene'in görkemli bir şekilde tahtında oturduğu salona geri döndüler. Her sorusunu cevaplamaya hazır olduklarını ilan ettiler. Ancak Elene, ilk olarak sayılarını azaltmalarını istedi. Hahamlar, sorulara cevap vermek için beş yüz kişi seçtiler. Elene bunları öyle kötü bir şekilde azarladı ki hahamlar sonunda feryat ettiler:

“Hanımefendi, biz İbrani halkının kadim kanunlarını
öğrendik
Ki bunları atalarımız Tanrı'nın gerçek sandığından
öğrenmişti.
Hanımefendi, bu yüzden bizi şimdi niye suçluyorsun
bilmiyoruz,
Yahudi ırkı sana nasıl büyük bir yanlış yaptı?”

Kraliçe Hahamları Çapraz Sorguluyor

Elene yalnızca şu cevabı verdi: “Buradan gidin ve bu beş yüz kişi arasından istediğim her şeyin cevabını gecikmeden gösterecek kadar bilge olanları seçin.” Bunun üzerine hahamlar kraliçenin huzurundan ayrıldılar. Bir başlarına kaldıklarında içlerinden biri, Yahuda, şöyle söyledi: “Kraliçe ne istiyor biliyorum. Bizden, Hıristiyanların Efendisi’nin çarmıha gerildiği Haç’ın nerede saklandığını öğrenmek isteyecek. Ama bu sırrı söylersek adım gibi biliyorum ki Yahudilerin yeryüzündeki hükümrانlığı son bulacak ve kutsal metinlerimiz unutulacak. Zira büyükbabam Zacc-haeus ölüm döşğinde yataarken, birisi Kutsal Ağaç’ı sorarsa doğruyu söylememi istedi benden. Milletimizin Kutsal ve Adil Olan’ı kabul etmede nasıl başarısız olduğunu sorduğumda, her zaman kendi neslinin kötülüklerinden kendini geri çektiğini ve liderlerinin kendi adaletsizlikleri yüzünden kör olduklarını ve Cennetin Efendisi’ni katlettiklerini söyledi. Ve sözlerini şöyle bitirdi:

‘Böylelikle ben ve babam bu inancı gizli tuttuk.
Şimdi seni uyarıyorum oğlum,
Benim Stephen’ımın ve Havarî Pavlus’un uğruna
öldüğü,
Şeref içinde hüküm süren Tanrı’nın Gerçek Oğlu
hakkında alaycı bir şekilde konuşma.”

“Şimdi,” dedi Yahuda, “vaziyet böyle olduğuna göre kraliçe bize sorarsa neyi açığa vuracağımıza ve neyi gizleyeceğimize siz karar verin.”

Kraliçeye Cevap Vermesi İçin Biri Görevlendiriliyor

Diğer yaşlılar cevap verdi: “Sana en iyi görünen şeyi yap çünkü bunu yalnız sen biliyorsun. Biz bu garip sırları hiç

duymadık. Yüce bilgeliğine göre davran.”

Hahamlar meseleyi hâlâ görüşürken, gümüş trampetli haberciler gelip boruları üflediler ve sesli bir şekilde ilan ettiler:

“Hahamlar, kudretli kraliçe sizi konseye çağırıyor, Orada sizin kararınızı dinleyecek. Tüm bilginize başvurmanız önemlidir.”

Hahamlar, yavaşça ve isteksizce konsey odasına döndüler ve eski kehanetler ve Mesih’in ölümü hakkında sorular sorarken Elene’i dinlediler ama bütün sorular için hiçbir şey bilmediklerini söylediler. En sonunda kraliçe öfkelendi ve onları yakarak öldürmekle tehdit etti. Bunun üzerine Yahuda’yı öne sürdüler: “O, kaderin sırlarını açığa çıkarabilir çünkü o soylu bir ırktan geliyor, peygamberin oğlu. Ey Kraliçe, ruhunu mutlu edecek şekilde o sana gerçeği söyleyecek.” Böylece Elene, diğer Yahudilerin zarar görmeden gitmesine izin verdi ve Yahuda’yı rehin aldı.

Kraliçe Yahuda’yı Tehdit Ediyor

Elene Yahuda’yı selamladı ve şöyle dedi:

“Hey! İki seçeneğin var
Ölüm veya yaşam, hangisini istiyorsan seç.”

Yahuda kurtuluşu olmadığı için kraliçeye cevap verdi:

“Açlıktan mahvolmuş gezgin, çorak bozkırlarda
kaybolursa

Vardığı yerde elinin altında hem bir taş görür hem
ekmek,

Ey Kraliçe, hangisini reddedeceğini düşünürsün?”

Bunun üzerine Elene şöyle dedi: “Meleklerle cennette yaşıyorsan bana Gerçek Haç’ın nerede saklandığını gös-

ter.” Yahuda çok üzgündü, çünkü bir tarafta ölüm diğer tarafta kaçınılmaz sırrı ifşa etmek vardı ama yine de sırrın ortaya çıkarılabilmesi için çok uzun zaman geçtiğini ileri sürerek bir cevap vermekten kaçınmaya çalıştı. Elene, Truva Savaşı’nın daha da eski bir hikâyeye olduğunu ancak yine de pekâlâ bilindiğini söyledi; fakat Yahuda, insanların ulusların yiğit eylemlerini hatırlamaya mecbur olduklarını söyledi. Bahsettiği hikâyeyi hiç duymamıştı. Bu inat, kraliçeyi çok kızdırdı ve orada can verenin hatırına orayı arındırabilmek için derhal Calvary tepesine götürülmeyi talep etti. Ama Yahuda şöyle cevap verdi:

“Ne o yeri ne de o alanı biliyorum.”

Kraliçe Elene, adamın inatçı inkârları karşısında daha da öfkelen-di ve sorularına cebren cevap almaya kararlıydı. Hizmetçilerini çağırdı ve onlara Yahuda’yı derin ve kuru bir sarnıca sokmalarını emretti. Yahuda, elleri kolları bağlı bir şekilde hiçbir şey yemeden yedi gün ve yedi gece orada yattı. Yedinci gün inatçı ruhu teslim oldu ve şöyle seslendi:

“Gökteki yüce Tanrı adına hepinize yalvarıyorum

Beni bu sefaletten kurtarın.

O Gerçek Kutsal Haç hakkında ne biliyorsam

anlatacağım,

Acıya dayanamadığım için artık saklayamıyorum.

Açlık, bütün o bunaltıcı günlerde beni sindirdi.

Aptallık ettim önceden, şimdi itiraf ediyorum.”

Yahuda, Kraliçeyi Calvary’ye Götürüyor

Bu mesaj, haberleri duymak için beklediği yerde Elene’e getirildi ve kraliçe hizmetkârlarından bitap düşmüş Yahuda’yı karanlık çukurdan çıkarmalarını istedi; sonra onu yarı ölü bir halde şehirden Calvary tepesine götür-

düler. Yahuda, şimdi korktuğu ve taptığı Tanrı'ya Kutsal Haç arayışlarında onlara rehberlik edecek bir işaret göndermesi için dua etti. Dua ederken, sunağın etrafındaki tütsü çelenkleri gibi yukarı doğru kıvrılan tatlı kokulu bir buhar, tepenin zirvesinden gökyüzüne yükseldi. Bu işaret herkesçe görüldü ve Yahuda, merhameti için Tanrı'ya şükretti; sonra hayretler içerisinde kalan askerlere ona yardım etmesini söyleyerek kazmaya başladı. Artık bütün insanlar ne aradıklarını biliyorlardı ve herkes kutsal emaneti ortaya çıkarmak istiyordu, öyle ki hepsi büyük bir gayretle toprağı kazmıştı. En sonunda zeminin altı metre altında üç haç ortaya çıkardılar. Bunlar öyle iyi korunmuştu ki aynen Yahudilerin onları sakladığı gibi duruyorlardı.

Üç Haç Bulunur

Yahuda ve diğerleri bu mucizeye çok sevindiler, üç haçı saygıyla kaldırarak şehre taşıdılar ve Kraliçe Elene'in ayaklarının dibine koydular. Kraliçenin ilk baştaki sevinçli coşkusu hızla şaşkınlığa dönüştü çünkü Meleklerin Efendisi'nin acı çektiği o kutsal Haç'ın hangisi olduğunu bilmediğini fark etti. "Çünkü," dedi, "onun yanı sıra iki hırsız da çarmıha gerilmişti." Ama Yahuda bile onun şüphelerini gideremedi.

"Bütün kutsal kitaplardan öğrendik ki
O derin acısını çekerken yanında iki kişi vardı.
Öldüğünde yanındalardı ve o üçüncüydü.
O korkunç anda gökyüzü kapkaranlıktı.
Hakkıyla yapabiliyorsan söyle
Cennet'in Efendisi'nin asılı olduğu kutsal Kader Ağacı
hangisi."

Kurtarıcımızın Haçını Ortaya Çıkaracak Bir Mucize

Ancak Yahuda, haçların şehrin ortasına taşınmasını ve gerçeği ortaya çıkaracak başka bir mucize için dua etmelerini önerdi.

Bu şafakta yapıldı ve muzaffer Hristiyan korusu günün dokuzuncu saatine kadar dua ve övgü ilahileri söyledi. Sonra büyük bir kalabalık cansız bir genç adamı tabutu üzerinde taşıyarak geldi. Yahuda'nın emriyle tabutu yere koydular ve Yahuda, Tanrı'ya dua ederek ağırbaşlılıkla her bir haç kaldırıp ölü adamın başının üzerinde tuttu. Yahuda ilk iki haç kaldırırken adam hâlâ cansız bir şekilde yatıyordu ama üçüncüyü, Gerçek Haç'ı cesedin üzerinde tuttuğunda ölü adam anında ayağa kalktı; beden ve ruh yeniden bir araya geldi. Kalabalık, Kâinatın Efendisi'ne şükrederek feryat etti ve kutsal yadigâr tekardan kraliçenin sevgi dolu gözetimine verildi.

Aranan Çiviler

Yine de Elene'in arzusu tam olarak hâlâ yerine gelmemişti. Yahuda'yı (vaftiz olduktan sonraki yeni adı Cyriacus'tur) çağırdı ve arzularını yerine getirmesi ve Calvary'nin topraklarında insanlardan saklandıkları, Hayatın Efendisi'ni delen çivileri bulması için Tanrı'ya dua etmesini rica etti. Onu kasabanın dışına çıkaran Cyriacus, Calvary Dağı'nda Tanrı'nın bir işaret gönderip sırrı açığa çıkarması için tekrar dua etti. Dua ederken gökyüzünden güneşten daha parlak bir alev sıçradı, her yere değdi ve değdiği her yerde minik yıldızlar oluşturdu.

Yıldızların parladığı noktaları kazdıklarında, her bir çivinin gözle görülür şekilde parladığını ve karanlık dünyada kendi başına bir ışıltı saçtığını gördüler. Böylelikle

Kraliçenin İkilemi.

Elene gönlünün arzusuna kavuştu ve artık Gerçek Haç ve Kutsal Çiviler elindeydi.

İyi Haberler Konstantin'e Ulaştırılır

Annesinin başarılı olduğunun haberi İmparator Konstantin'e ulaştırıldı ve kendisine bu görkemli yadigârlarla ne yapılması gerektiği soruldu. Elene'e Kudüs'te görkemli bir kilise inşa etmesini ve orada gümüşten güzel bir tapınak yapmasını söyledi. Kutsal Haç, burada bütün nesiller boyunca onu gece gündüz gözleyecek rahipler tarafından korunacaktı. Bu yapıldı ama çiviler hâlâ Elene'in mülkiyetindeydi ve bu kutsal emanetleri nasıl koruyacağı hakkında ne yapacağını bilmez durumdaydı. Artık Kudüs'ün başpiskoposu olan Cyriacus ona gidip şöyle dedi: "Ey hanımefendi ve kraliçe, bu değerli çivileri imparator oğlun için al. Bunlardan atının dizginleri için halkalar yap. Böylece zafer her daim onlarla gidecek; onlara Tanrı'nın Kutsadığı denilecek ve o atın taşıdığı kişi kutsanacak."

Bu tavsiye kraliçeyi memnun etti ve kutsal çivilerle süslenmiş muhteşem bir dizgin yapıp oğluna gönderdi. Konstantin onu büyük bir saygıyla karşıladı ve vahiy mucizesi günü olan 24 Nisan'ın bundan böyle "Kutsal Haç Günü" olarak onurlandırılması gerektiğini buyurdu. Böylece imparatorun gayreti ve kraliçenin bağlılığı ödüllendirildi ve Hristiyan âlemi, en değerli hazinelerinden olan Gerçek Haç ve Kutsal Çiviler'le zenginleştirildi.

üçüncü bölüm

konstantin'in merhameti

Konstantin'in Gençliği

Büyük Konstantin, Roma İmparatoru Constantius ile Britanya Prensesi Helena'nın (veya Elena) en büyük oğluydu. Çok sayıda Roma tanrısına tapan dini bütün biri olarak yetiştirildi. Delikanlı büyüyünce güçlü ve yakışıklı bir adam oldu. Heybetli bir endamı vardı. Bütün savaş pratiklerinde ustalaştı ve pek çok Roma imparatoru arasında meydana gelen iç savaşlar esnasında cesur ve ihtiyatlı bir general ve barış zamanı arkadaş canlısı bir lider olduğunu kanıtladı. Genç Konstantin'in popülaritesi onun için tehlikeliydi. Yaşlı İmparator Diocletian'ın ölümcül kıskançlığından ve babasının rakibi Galerius'un nefretinden kaçmak için büyük bir beceriye ihtiyacı vardı ve bunu gösterdi. Ancak sonunda konumu o kadar tehlikeli hale geldi ki Constantius oğlunun hayatının artık güvende olmadığını hissetti ve Constantius'un imparator ilan edildiği ve barbar Kaledonyalıları yendiği Britanya'yı ziyaret etmesi için oğluna içtenlikle rica etti. Verilen mazeret, Constantius'un sağlık durumunun kötü olduğu ve oğluna ihtiyacı duyduğuydu; ama genç adam Britanya'ya gelene kadar aslında endişeli babasının oğlunun hayatı için korktuğunu bilmeyecekti.

Övülen İmparator

Yarı Britanyalı Constantius öldüğünde batıdaki Roma askerlerinin gözdesi olan Konstantin, sadık birlikleri tarafından bir anda imparator ilan edildi. Bu onuru kabul etmekte isteksiz olduğunu açıkladı ve hatta atına binerek askerlerinin sevgi dolu isteklerinden kaçmaya çalıştığı ama başarısız olduğu söylenir. Daha fazla itiraz etmenin yararsız olduğunu görünce imparatorluk unvanını kabul etti ve Galerius'a taht üzerinde hak iddia etmesini ve kendisine dayatılan beklenmedik haysiyeti kabul etmesini gerekçelendiren bir yazı yazdı. Galerius kaçınılmaz olanı kabul etti ve Konstantin'e Batı Avrupa üzerinde egemenlik kurma hakkıyla ikinci derecedeki "Sezar" unvanını verdi. Bilge prens, elverişli koşulların rakiplerini yok etmesini ve ona Roma İmparatorluğu üzerinde tek hakimiyeti vermesini beklemekten memnundu. Artık otuz yaşına gelmişti, Mısır ve İran'daki savaşlarda yiğitçe savaşmış ve liyakatiyle tribün rütbesine yükselmişti. İmparator Maximian'ın kızı Fausta ile evliliği ve Augustus rütbesine yükselmesi onu arzusuna daha da yaklaştırdı. Ve sonunda rakiplerinin yenilmeleri ve ölümleri onu cihanşümul Roma İmparatorluğu'nun başına yerleştirdi. Konstantin'in yüce yetkiye yükseltilmesinden önceki dönem için, Gower'ın "Confessio Amantis" adlı eserinde merhametin esası olan gerçek hayırseverliğin bir örneği olarak anlattığı ve bir insanın kalbini yumuşatan aşağıdaki öyküye değinmemiz gerekir.

"Kendisi rahatlasa da
Yine de başka bir üzüntü duymazdı."

Ama başkaları mutlu olsun diye kendi derdine tek başına katlanacaktır.

Konstantin Cüzama Yakalanıyor

Roma İmparatoru soylu Konstantin, hayatının tam baharındaydı. Bakılası bir güzelliği vardı, güçlü ve mutluydu ancak başına büyük ve ani bir ıstırap geldi: Cüzam hastalığına yakalandı. Bu korkunç hastalık ilk olarak yüzünde kendini gösterdi, dolayısıyla gizlemek mümkün değildi ve imparator olmasaydı yaşaması için ormanlara ve yaban hayata sürgün edilirdi. Cüzam, yüzünden tüm vücuduna yayıldı ve o kadar kötü bir hale geldi ki artık ata binemiyor, halkın karşısına çıkamıyordu. Bütün tedaviler denenip sonuç vermeyince Konstantin lortlarıyla görüşmez oldu, her türlü silahı kullanmaktan vazgeçti, imparatorluk görevleriyle ilgilenmez oldu ve kendini sarayında izole etti. Kendi odasında öyle gözlerden uzak bir hayat yaşadı ki Roma bir nevi hükümdarsız kalmıştı. İmparatorluktaki tüm insanlar onun hastalığından bahsediyor ve iyileşmesi için tanrılarına dua ediyorlardı. Her şey faydasız gibi geldiğinde Konstantin konseyinin ricasına boyun eğdi ve hastalığı üzerinde düşünüp derdine bir çare bulmayı denemeleri için bütün ülkelerden ne kadar doktor, bilge ve hekim varsa hepsini Roma'ya çağırdı.

Tedavisi İçin Sunulan Ödüller

Tüm dünyaya bir bildiri gönderildi ve imparatoru iyileştirebilecek kişiye büyük ödüller vaat edildi. İran, Arabistan ve Roma'nın hükmettiği her diyardan hekimler, Yunanistan ve Mısır'dan filozoflar ve doğunun keşfedilmemiş çöllerinden sihirbazlar ve büyücüler ödüller ve büyük şöhretle cezbedilerek Roma'ya geldiler. Ancak Konstantin, bilge adamların tavsiye ettiği tüm ilaçları denese de cüzamı iyileşmedi, hatta daha da kötüleşti ve sihir bile işe yaramadı.

Bilgili adamlar bir kez daha toplandılar ve ne gibi tavsiyeler vermeleri gerektiğini istişare ettiler çünkü hiçbiri, imparatoru büyük sıkıntısıyla baş başa bırakmayı hiç istemiyordu ama ne yapacaklarını bilmiyorlardı. Sessizlik içinde otururlarken sonunda çok yaşlı ve çok bilge olan büyük bir Arap hekim ayağa kalkıp dedi ki:

“Her şey başarısız olduğuna ve hiçbir şey işe yaramadığına göre duyduğum bir çareden bahsedeceğim. Bunun sevgili imparatorumuzu kesinlikle iyileştireceğine inanıyorum ama çok korkunç; bu yüzden her türlü yol deninip başarısız olana kadar ondan bahsetmek istemedim çünkü bu söz konusu kim olursa olsun acımasız bir şey. İmparatoru yedi yaşında veya daha küçük bebeklerin ve çocukların kanıyla dolu bir banyoya daldırırsanız iyileşecek, cüzamı onu terk edecek çünkü bu hastalık onun vücudu için doğal değil ve doğal olmayan bir tedavi gerektiriyor.”

Konstantin Üzülerek Onaylıyor

Bu, meclis için korkunç bir teklifti ve çoğu ilk başta bunu kabul etmedi ancak imparatoru başka hiçbir şeyin iyileştirmeyeceğini düşündüklerinde boyun eğdiler ve haberleri karanlık odasında bekleyen Konstantin'e ulaştırmak için aralarından iki kişi gönderdiler. Konstantin, sundukları teklifi işitince dehşete düştü ve bu kadar kötü bir planı uygulamayı ilk başta reddetti ama canı, halkı için çok değerli olduğu ve dünyada yapacağı harika işler olduğunu hissettiği için sonunda bu korkunç çareyi denemeyi çokça gözyaşı dökerek kabul etti.

Acımasız Bir Duyuru

Bunun üzerine konsey, imparatorun yazısı ve mührüyle mektuplar yazıp bunları tüm dünyaya gönderdi. Masum-

ların kanı imparatorun hastalığına şifa olabilsin diye yedi yaş ve altında çocuğu olan bütün annelerden çocuklarını derhal Roma'ya getirmeleri istendi. Heyhat! Bu acımasız hükmü işittiklerinde anneler öyle gözyaşları döküp öyle feryat ettiler ki! Nasıl da ağladılar, bebeklerini nasıl da bağırlarına bastılar. Konstantin'in Kutsal Masumlar'ı öldüren Herod'dan bile daha acımasız olduğunu söylediler. Doğu hükümdarının, yalnızca bir yoksul köyün çocuklarını öldürdüğünü ancak daha acımasız olan imparatorlarının tüm imparatorlukta tüm küçük çocukların canını aldığını söylediler.

Konstantin Vicdan Azabı Çekiyor

Ama anneler acı bir biçimde üzülseler de imparatorun emrine boyun eğdiler ve bu nedenle ister gönül rızasıyla ister zoraki olsun Roma'daki imparatorluk sarayının büyük avlusunda büyük bir kalabalık toplandı. Meme çağındaki bebeklerini emziren, üç dört yaşındaki çocuklarını kucaklarında tutan veya yanlarında koşturan ufak çocukları olan annelerin kalbi o kadar kırılmış ve hepsi o kadar kederliydi ki çoğu dayanamayıp bayıldı. Kadınlar yüksek sesle feryat ediyor, çocuklarsa ağlıyordu. Konstantin, yalnız ve sefil bir şekilde karanlık odasında oturduğu yerden bunları duyana kadar kargaşa büyüdü. Penceresinden avludaki kederli manzaraya baktı ve kendine gelerek şöyle dedi: "Ey bütün insanları aynı şekilde yaratan İlahi Takdir! Fakir insanlar tıpkı zenginler gibi doğar, yaşar, acı çeker ve ölür; bilge insana da aptal insana hastalık ve şifa gelir. Doğa yasasının kendisine biçtiği talihten hiç kimse kaçamaz. Aynı şekilde doğanın güç, güzellik, ruh ve akıl gibi armağanları herkese özgürce ve tam olarak verilir dolayısıyla fakir çocuk, kralın oğlunun sahip olduğu kadar erdeme sahip olarak doğar ve

herkese erdemli olmayı veya kötülüğü seçmek için özgür irade verilir. Yine de sen insanlara her zaman hakları olmadığı halde zenginlik ve fakirlik, efendilik veya kölelik gibi farklı payeler veriyorsun. Doğaya ve tüm evrene nizam veren Tanrım, tüm insanların kendilerini yasayla yönetmesini sağladın ve bir insanın, başkalarına kendisine davranacağı gibi davranması gerektiğini söyledin.”

Konstantin’in Soylu Kararı

Konstantin, pencerenin yanında durup ağlayan anne ve çocuklara bakarken kendi kendiyile bu şekilde konuştu. Sarayının muhafızları onlara acıyor ve onları boş yere rahatlatmaya çalışıyordu. Hayatını karartan bu iğrenç hastalıktan kurtulmak için duyduğu doğal arzusu ile bu zavallılıklar için hissettiği acıma duygusu ve yalnızca kendisi için dökülecek onca insan kanı düşüncesi karşısında hissettiği korku arasında gidip gelmeye başladı. Kederli annelerin inlemeleri ve çocukların acıklı ağlayışlarını duydu ve şöyle düşündü: “Ben kimim ki sağlığım, tebaamın hayatından ve mutluluğundan daha ağır basıyor? Benim hayatım, iyileşmek için kanlarını dökmek zorunda olan tüm çocuklarınsından daha mı değerli? Her bir bebek, İmparator Konstantin kadar değerlidir şüphesiz!” Böylece kalbi o kadar yumuşadı ve şefkatle doldu ki, masum çocukları katletmektense bu korkunç hastalık yüzünden ölmeyi tercih etti. Diğer tüm hekimlerden vazgeçti ve kendisini tamamen Tanrı’nın inayetine bıraktı.

Konstantin Kararını İlan Ediyor

İmparator, derhal konseyini toplayıp kararını onlara açıkladı. Kararının gerekçesi olarak da şöyle söyledi: “Gerçekten efendi olacak kişi, merhamete hizmet etmelidir!” Bunun üzerine endişeli annelere çocuklarının özgür ve

güvende oldukları söylendi çünkü imparator tedaviden vazgeçmişti ve artık kanlarına ihtiyaç duymuyordu. Kadınlar, büyük bir coşkuyla imparatoru öylesine övüyorlar, ona öylesine teşekkür ediyorlardı ki bu mutluluk ortamını tam olarak anlatmak imkânsızdır. Ve Konstantin üst düzey memurlarını çağırıp onlara, çocuklarını doyurup giydirebilmeleri ve böylece herhangi bir kayıp yaşamadan evlerine dönebilmeleri için tüm hazinesini fakir kadınlara dağıtarak çektikleri acıları bir ölçüde telafi etmelerini söyleyince kadınların sevinçleri ve minnettarlıkları katbekat arttı. Böylece Konstantin, merhametin buyruğuna itaat etti ve kalben rıza gösterip halkına neredeyse yapmak üzere olduğu yanlışı telafi etmeye çalıştı.

Kurbanlar Evlerine Mutlu Bir Şekilde Yollandı

Roma İmparatorluğu'nun her yerinden kadınlar, yanlarında mutlu çocukları ve aldıkları kıymetli hediyelerle evlerine gittiler. Her biri imparatora minnettardı ve onu kutsadı. Daha önce gözyaşları döküp lanet ederek geçtikleri yerden bu defa imparatoru öven şarkılar söyleyerek geçiyorlardı. Her kadın sevincini komşularıyla paylaştı ve çocuklar, annelerinden ve babalarından, kendi iradesinden vazgeçen ve merhametli olmak uğruna kendi tedavisine yüz çeviren yüce efendilerinin şifa bulması için dua etmeyi öğrendiler. Böylece tüm dünya Konstantin'in iyileşmesi için dua etti.

Bir Rüya

Hayırseverliğin karşılıksız kaldığı hiçbir zaman görülmemişti ve Konstantin bunu kendi güzel deneyimiyle öğrenmişti. Zira aynı gece uyurken Tanrı rüyasında ona, çok saygı duyduğu ve ona şunu söyleyen asil yüzlü ve vücutlu

iki yabancının görüntüsünü gönderdi: “Ey Konstantin, merhametin sesine kulak verdiğin için merhameti hak ettin. Dolayısıyla öyle bir merhamet bulacaksın ki Tanrı, yüce merhametiyle seni kurtaracak. Çifte şifa bulacaksın, önce bedeninin sonra kederli ruhun için; ikisi bir bütün oluşturacak. Ve umutsuzluğa kapılmayasın diye Tanrı sana bir işaret bahşedecek. Cüzamın Celion Dağı’ndaki Sylvester ve onun tüm din adamlarına haberci gönderene kadar artmayacak. Mesih’in kanununa düşman olan ve onun kutsal adını kullanarak vaaz verenleri yok edenler senin korkun yüzünden orada gizlice yaşıyorlar. Şimdi, yaptığın iyi işlerle Tanrı’yı bir şekilde yatıştırdın çünkü masum kana merhamet ettin ve onu bağışladın; bu yüzden Sylvester’da hem bedeninin hem de ruhun kurtuluşu için bir öğreti bulacaksın. Artık sahte doktorlara ihtiyacın olmayacak.” Bunları şevkle ve huşu içinde dinleyen imparator şöyle konuştu: “Çok teşekkürler, size borçluyum efendilerim ve gerçekten de söylediklerinizi yapacağım ama sizden rica edeceğim bir şey var. Sylvester’a beni ona gönderenlerin ismi veya sınıfı hakkında ne söyleyeceğim?” İki yabancı şöyle dedi: “Bizler, Mesih’in kutsal adı için Roma’da canlarını veren Havariler Peter ve Pavlus’uz ve Sylvester’ın sana gerçek inancı öğretmesini ve seni vaftiz etmesini istiyoruz. Böylece Roma İmparatorluğu, Tanrı’nın ve onun mesihinin krallığı olacak.” Böyle söyleyerek onu kutsadılar ve gözünün önünden kaybolarak cennete geçtiler. Konstantin uykusundan uyandı ve bir rüya gördüğünü anladı. Mutlu bir şekilde bağırınca odanın dışında bekleyen hizmetkârları hızla ona koşular, çünkü sesinden bir şeylerin acil olduğu anlaşılıyordu. Konstantin onlara rüyasını ve kendisine verilen emri anlattı.

Haberciler aceleyle Celion Dağı’na gittiler ve Sylvester’ın nerede olduğunu araştırdılar. Sonunda onu kutsal

ve saygıdeğer bir adam olarak buldular ve onu çağırarak şöyle söylediler: “İmparator seni çağırıyor, bu yüzden hemen gelmelisin.”

Sylvester'in din adamları, bu çağrının ne anlama geldiğini bilmedikleri için sevgili piskoposları ve efendilerinin öldürülmesinden çok korkmuşlardı ancak Sylvester, kaderinin onu nereye götüreceğini bilmeden seve seve gitti. Saraya getirildiğinde imparator onu nazikçe selamladı ve ona rüyasının tamamını, elçiler Petrus ve Pavlus'un emrini anlatarak sözlerini şu şekilde bitirdi: “Şimdi rüyada söylendiği gibi yaptım ve seni buraya getirdim: yalvarırım bedenime ve ruhuma şifa getirecek müjdeyi söyle bana.” Sylvester bu sözleri duyunca sevinç ve merakla doldu, imparatora gönderdiği rüya için Tanrı'ya minnettarlık duydu ve ardından ona Hristiyan inancını vaaz etmeye başladı. İnsanın cennetten kovulmasını ve İsa Mesih'in ölümü ve dirilişiyle dünyanın kurtuluşunu, İsa'nın göğe yükselişini ve Yargı Günü'nde geri dönüşünü, tüm insanları yaptıkları iyi veya kötü işlere göre tarafsızca yargılayacak olan Tanrı'nın adaletini ve ahiretteki keyif ve sefalet hayatını anlattı.

Sylvester Çağırıldı

Sylvester öğrettikçe hükümdar dinledi, inandı ve hikâye bittiğinde gerçek inanca geçtiğini duyurdu. Tüm kalbi ve ruhuyla vaftiz edilmeye hazır olduğunu söyledi.

Konstantin Vaftiz Edildi

İmparatorun emriyle, çocukların kanı için yapılmış büyük gümüş kabı aldılar. Sylvester, kabın kuyudan çıkarılan saf suyla doldurulmasını istedi. Bu çabucak yapıldığında Konstantin'e suyun çenesine ulaşması için kabın içinde

Büyük gümüş kabı saf su ile doldurdular.

durmasını söyledi. Kutsal ayin başladığında güneş ışınları gibi büyük bir ışıık gökten o mekâna ve Konstantin'in üzerine parladı. Kutsal sözler okunurken korkunç hastalığından geriye hiçbir şey kalmayana kadar vücudundaki pullar bir balığınki gibi döküldü. Böylelikle vaftiz olan Konstantin'in bedeni ve ruhu arınmış oldu.

ile bir evlilik ve İngiltere Kralı Athelstan ile akrabalığı üzerinden Northumbria verasetinden dolayı bir üçlü sürülmeyi içeriyordu. Anlaf Curan'da (böyle adlandırılıyordu) maceracı hayatı ve güçlü kişiliği nedeniyle üzerinde çeşitli romantik hikâyelerin yavaş yavaş oluştuğu tarihi bir kahramanla karşı karşıyayız. Bu hikâyeler nihayet İngiltere ve Danimarka'ya özgü fiziksel beceri sevgisini (Havelok, krallıktaki en güçlü adamdır) ve daha özel bir şekilde Danimarka'ya has olan belirli bir intikamcı zalimliği gözler önüne seren bir formda ortaya çıkmıştır. Yiğitlik isteyen işlerde tüm soyluları geride bırakan aşçı yamağının ve Fetih'ten sonraki pek çok Sakson kadın mirasçıda olduğu gibi önemsiz bir bulaşıkçıyla evlenen kadın vârisin gösterildiği bir hikâyenin popülerliğinde Norman üstünlüğünün bulunmasına karşı bir kızgınlık vardır. Bununla birlikte Havelok'un güçlü kolları olan bir kahraman ve yönetici ırka karşı halkın bir savunucusu olarak ortaçağ İngiltere'sine karşı mücadele ettiğinden ve soylu kişiliği ve haysiyetinin sıradan insanlar tarafından pek saygı duyulmayan tarihsel gerçekler ile olasılıklar için bir ödün olduğundan şüphe edilemez. Bu hikâyede gerçekten mütevazı başka bir kahraman daha sunulmaktaydı: kasabası Grimsby'nin özel ticari imtiyazları için sadakat gösteren balıkçı Grim. Hikâyede, Grim'de aslında kabile üyesinin şefine, tebaanın efendisine olan karakteristik bağlılığına sahip fakirlerin ve aşağı tabakadakilerin kahramanı olan bir karakter vardır. Bu bağlılık babadan oğula geçmiştir, ikinci bir nesil hizmetlere devam etmiştir ve kralın vârisi uğruna hayatını ve her şeyi riske atan babanın ödülleri almıştır.

Okuyucu, onuncu yüzyıl Sakson İngiltere'sinde on üçüncü yüzyıl Norman şövalyeliğinin rengini veren karakteristik anakronizmleri fark edecektir.

Havelok ve Godard

Danimarka'da uzun zaman önce Birkabeyn adında iyi bir kral yaşıyordu. Tüm krallıkta mutlak yönetim sahibi olan Birkabeyn zengin, güçlü, büyük bir savaşçı ve çok yetenekli bir adamdı. Üç çocuğu vardı. Swanborow ve Güzel Elfleda adlarında iki kızı ve tüm krallığının vârisi olan Havelok adında temiz kalpli genç oğlu. Hiç kimsenin kaçamayacağı o gün zamansız geldi, ölüm Kral Birkabeyn'i çağırdı ve çocuklarını babasız ve korumasız bırakacağı için büyük bir acı duydu. Ancak çokça tefekkür ve seçimine yardımcı olacak bilgelik için Tanrı'ya edilen dualardan sonra kral, güvenilir bir danışmanı ve arkadaşı olan Jarl Godard'ı çağırdı ve Havelok şövalye olup ülkeyi kendi başına yönetebileceği yaşa gelene kadar kraliyetin ve üç çocuğunun bakımını ona emanet etti. Kral Birkabeyn, böyle bir sorumluluğun sadakat ve şeref yeminleri etmemiş herhangi birisi için çok büyük bir baştan çıkarıcı unsur olduğunu hissetti ve arkadaşına güvense de Godard'ın şöyle yemin etmesini istedi:

“Mihrabın ve kutsal dua kitabının
Kiliseye sadık olanları çağıran çanların,
Kutsal yemin ve kutsal ayinlerin
Holy Rood ve orada ölen kişinin hakkı için
Benim krallığımı yöneteceksin,
Yavrularımı sevgi ve sadakatle koruyacaksın,
Ta ki oğlum büyüüp şövalye oluncaya dek.
O zaman ülke yönetimini oğluma devredeceksin.”

Jarl Godard, ölmekte olan krala ve onun vârisine tam sadakat sözü vererek bu resmi yemini etti ve Kral Birkabeyn, aciz gençlikleri döneminde çocuklarına iyi bakılacağı düşüncesiyle huzurlu bir şekilde öldü.

Cenaze törenleri yapıldıktan sonra Jarl Godard, ülkenin yönetimini üstlendi ve kralın çocuklarının güvenliğini sağlama bahanesiyle onları hiç kimsenin erişmesine izin verilmeyen heybetli bir kaleye götürdü. Çocuklar burada o kadar sıkı bir gözetim altındaydılar ki kraliyet konutu, ismi konmamış bir hapishaneye dönüştü. Danimarka'yı direnişle karşılaşmadan kendi iradesine alan Godard, tahtın gerçek mirasçılarından kurtulmak için önlemler almaya başladı ve üç çocuğa yetersiz miktarda yiyecek ve giysi verilmesini emretti. Ama çocuklar bu acımasız, işkence edici cinayet biçimine çabucak yenik düşmedikleri için Godard kimsenin ona hesap sormaya cesaret edemeyeceğini bilerek çocukları tek seferde öldürmeye karar verdi. Kalbini tüm acınası düşüncelere karşı katılaştırdıktan sonra kaleye gitti ve zavallı yavrucakların soğuk ve açlıktan titreyip ağlayarak yattığı zindana götürüldü. O zaman bile cesur bir delikanlı olan Havelok, o içeri girer girmez onu nazikçe selamladı ve önünde diz çökerek lütuf diledi.

“Niçin bu kadar kederli ağlıyorsun?” diye soru Godard.

“Çünkü çok açız,” diye cevap verdi Havelok. “Çok az yiyeceğimiz var ve bize servis yapan hizmetçimiz yok. Bize ihtiyacımızın yarısını veriyorlar. Soğuktan titriyoruz ve giysilerimiz paçavra halinde. Yazık bize. Keşke hiç doğmasaymışız. Topraklarda insanların bizim için ekmek yapabileceği mısır artık yetişmiyor mu? Açlıktan neredeyse ölmek üzereyiz.”

Bu acınası sözlerin, merhamet göstermemeye kararlı Godard üzerinde hiçbir etkisi olmadı. Isınmak için birbirine kenetlenmiş bir şekilde yatan iki küçük kızı tutup boğazlarını kesti ve bahtsız yavrucakların bedenlerini kan havuzunun içine bıraktı. Sonra Havelok'a döndü ve bıçağını oğlanın kalbine doğru hedef aldı. İki kızın kor-

kunç kaderinden dehşete düşen zavallı çocuk, adamın önünde diz çöktü ve merhamet diledi:

“Efendim, acıyın bana, yalvarırım!
Gençliğime bakın ve merhamet edin bana!
Ah öldürmeyin beni, her şey sizin olsun
Danimarka krallığını size bırakıyorum,
Ve yemin ederim ki hâkimiyetinize asla
karışmayacağım.
Ah, acıyın bana efendim! Merhamet edin!
Bu topraklardan uzaklara kaçacağım,
Ve Birkabeyn’in benim babam olmadığına yemin
ederim.”

Jarl Godard, Havelok’un acıklı konuşmasından etkilendi ve hafif bir acıma duygusu hissetti, bu yüzden delikanlıyı kendisi öldüremedi. Ama kendisi için tek güvenli yolun Havelok’un ölümünden geçtiğini biliyordu.

“Gitmesine izin verirsem” diye düşündü, “Havelok sonunda beni üzecek! Havelok kaçarsa hayatımda huzur olmayacak ve benden sonra çocuklarım Danimarka’nın yönetimini güvenli bir şekilde ellerinde tutamayacaklar! Ama onu kendi ellerimle öldüremiyorum. Onu boynunda bir çapayla denize attıracağım, böylelikle en azından vücudu su altında kalacak.”

Godard, Havelok’u dehşet içinde diz çökmüş halde bıraktı ve kapıyı kilitleyerek kuleden çıktı. İstedikini yapacağını düşündüğü cahil balıkçı Grim’i çağırttı. Grim geldiğinde bir bekleme odasına götürüldü, Godard korkunç bir bakış ve sesle ona şöyle hitap etti:

“Grim, benim esirim olduğunu biliyorsun.” “Evet, iyi efendim,” dedi Grim, Godard’ın sert sesi karşısında titriyordu. “Bana karşı çıkarsan seni öldürebilirim.” “Evet efendim ama ben sizi nasıl kızdırdım ki?” “Henüz yap-

madın ama senin için bir görevim var ve bunu yapmazsan seni korkunç bir ceza bekliyor.” “Efendim, yapmam gereken iş nedir?” diye sordu zavallı balıkçı. “Bekle. Sana göstereceğim,” dedi Godard. Sonra Godard, kulenin iç kısmındaki odaya gitti ve acı acı ağlayan güzel bir çocukla geri döndü. “Bu çocuğu gizlice evine götür ve gecenin karanlığına kadar orada tut. Sonra kayığını suya indirip denize doğru kürek çek. Çocuğun boynuna bir çapa bağlayıp onu suya at ki bir daha asla görmeyeyim.”

Grim, ağlayan çocuğa merakla bakıp şöyle dedi: “Sizin için bu günahı işlersem ödülüm ne olacak?”

Godard cevap verdi: “Ben senin efendin olduğum ve sana bunu yapmanı emrettiğim için günahı benim boynuma ama bunu gizlice yaparsan dostum, seni özgür, soylu ve zengin bir adam yapacağım.”

Bu şekilde güvence ve rüşvet alan Grim, çocuğu hızlıca yakalayıp yere fırlattı ve cebinden çıkardığı iple çocuğun elini ve ayaklarını bağladı. Çocuğu sağlama almak için ipleri çok sıkı gerince Havelok çok acı çekti. Ağzına ve burun deliği üzerine mendil sokuşturulduğu için bağıramadı. Güç bela nefes alabiliyordu. Sonra Grim zavallı çocuğu iğrenç bir siyah çuvalın içine soktu ve sanki ailesi için eve bozuk yiyecek getiriyormuş gibi onu kaleden bu vaziyette taşıdı. Grim, karısı Leve’nin kendisini beklediği zavallı kulübesine ulaştığında çuvalı omzundan atıp karısına verdi ve şöyle söyledi: “Bu çocuğa gözün gibi iyi bak. Gece yarısı onu boğacağım; bunu yaparsam efendim beni özgür bir adam yapacağına ve bana büyük servet vereceğine söz verdi.”

Leve bunu duyunca ayağa kalktı ve çocuğu bir köşeye fırlattı. Çocuk toprak zemine çarptığında neredeyse kafası kırılıyordu. Havelok orada çürükleri ve ağırlarıyla

Havelok şaşkın halde doğruluyor.

yatarken çift uyumaya gitti. Ateşten çıkan kırmızı parıltı dışında oda kapkaranlıktı. Grim gece yarısı efendisinin emrini yerine getirmek için uyandı ve bir ışık yakmak için oturma odasına giden Leve, yerde yatan çocuğun etrafında parıldayan ve ağzından akan parlak gizemli bir parıltı görünce dehşete düştü. Leve derhal, bu mucizeyi göstermek için Grim'i çağırdı ve birlikte Havelok'u ağız tıkaçı ve bağlardan kurtardılar. Sonra çocuğun vücudunu incelediler ve sağ omzunda kraliyetin hakiki simgesini, kırmızı altından bir haç gördüler.

“Bu çocuk bizim topraklarımızın vârisi. Vakti geldiğinde iktidara gelip İngiltere ve Danimarka üzerinde hüküm sürecek ve zalim Godard'ı cezalandıracak.” Sonra, sadık balıkçı acı acı ağlayarak Havelok'un ayaklarına kapandı: “Efendimiz, bana ve karıma merhamet et! Biz senin köleleriniz ve sana kötü hiçbir şey yapmayacağız. Sen hüküm sürebilecek yaşa gelene kadar seni besleyeceğiz ve seni Godard'dan saklayacağız, sen de hayatını kurtarmam karşılığında bana özgürlüğümü vereceksin.”

Bu beklenmedik konuşma üzere Havelok şaşkınlıkla doğruldu ve yaralı başını ovuşturarak şöyle dedi: “Açlıktan ve senin acımasız bağların ile tıkaç yüzünden neredeyse ölü gibiyim. Şimdi bana bir sürü yemek getir!” “Evet efendim,” dedi Leve ve bir koşu gidip kulübede sahip olduklarının en iyisini getirdi. Havelok üç gün oruç tutmuş gibi yedi, sonra yatağına yatırıldı ve Grim ona göz kulak olurken huzur içinde uyudu.

Ne var ki Grim, ertesi sabah Jarl Godard'ın yanına gidip şöyle dedi: “Efendim, emrinizi yerine getirdim. Çocuğu boynuna bir çapa dolayıp boğdum. O artık bir tehdit değil, şimdi size yalvarırım bana ödülümü, altın ve diğer kıymetli eşyaları verin ve söz verdiğiniz gibi beni özgür kılın.” Ancak Godard, ona öfkeli bir şekilde bakıp şöyle

dedi: “Ne, bir kont mu olacaksın? Evine git seni aptal köylü. Her zaman köle olarak kalacaksın! Küstahlığın ve yaptığın kötü işler yüzünden seni şuracıkta asmıyor olmam senin için yeterli mükâfattır. Çabuk git, yoksa başın belaya girecek.” Grim, Havelok cinayetinden dolayı öldürülmemek için sessizce uzaklaştı.

Grim, bu acımasız ve döneke adamın vicdanına kaldığını ve kötü bir durumda olduğunu anladı. Kendi kendine düşündü ve karısına danıştı. İkisi, canlarını kurtarmak için Danimarka’dan kaçmaya karar verdiler. Grim, tüm mallarını, sığırlarını, ağlarını, sahip olduğu her şeyi yavaş yavaş satarak bunları altına dönüştürdü. Sonra gizlice bir gemi satın alıp gemiyi donattı ve her şey hazır olduğunda Havelok’u (bunca zaman gizlenmişti), kendi üç oğlunu ve iki kızını güverteye bindirdi. Sonra karısıyla birlikte yelken açıp elverişli bir rüzgârla İngiltere kıyılarına ulaştılar.

Goldborough ve Kont Godrich

Bu arada İngiltere’de Goldborough adında güzel bir prensesin başına da benzer bir talihsizlik gelmişti. Babası Kral Athelwold, ölüm döşeginde yatarken tüm halkı yas tutuyordu çünkü o, yiğitlik, adalet ve merhamet bakımından güzel İngiltere’nin kıymetlisiydi. Kendisi de kısa süre sonra yetim kalacak olan küçük kızı için çok üzülüyordu. “Ne yapacak?” diye inledi. “Ne konuşabiliyor ne de yürüyebiliyor! Ata binebilseydi, İngiltere’yi yönetebilseydi ve kendini utançtan koruyabilseydi ölüp onu yalnız bıraktığımda bile üzülmeydim.”

Sonra Athelwold, Winchester’da bir konsey topladı ve soylulardan bebek Goldborough’nun bakımı hakkında tavsiyelerini istedi. Hepsisi, Cornwalllu Kont Godrich’in

küçük prenses için naip yapılmasını tavsiye ettiler. Kont, bu göreve atanırken kız on iki yaşına gelince onu en yüce, en iyi, en yakışıklı ve en güçlü erkekle evlendireceğine ve bu süreçte ona her türlü kraliyet erdemlerini ve geleneklerini öğreteceğine dair yemin etti. Kral Athelwold öldü ve ağıtlarla gömüldü. Godrich, naip olarak ülkeyi yönetti. Katı ama adil bir yöneticiydi ve İngiltere, onun sert yönetimi altında içeride ve dışarıda son derece sorsuzdu zira hiç kimse onu sevmese de herkes ondan korkarak yaşıyordu. Goldborough büyüdü ve her bakımdan gelişti. Zarif güzelliği, nazik ve erdemli tavırlarıyla ülke çapında ünlendi. Bu, çok uzun süredir kral rolünü oynadığı için kendisinin neredeyse İngiltere Kralı olduğuna inanmaya başlayan Kont Godrich'in kıskançlığını uyandırdı ve krallığı kendisi ve oğlu için nasıl güvence altına alabileceğini düşünmeye başladı. Bunun üzerine Godrich, Goldborough'yu kraliyet statüsünü koruduğu Winchester'dan, kaleye hapsedildiği ve tüm arkadaşlarından kesinlikle uzak tutulduğu Dover'a göndertti. Kız, kötü durumdaki kıyafetleri ve kıt yemeğiyle, hakkını koruyacak bir kahraman bekleyerek orada kaldı.

Havelok Aşçı Yamağı Oluyor

Grim, Danimarka'dan İngiltere'ye yelken açtığı anda Humber'da, şimdi Grimsby denen yerde karaya çıktı ve orada balıkçılık yapmaya başladı. O kadar başarılı oldu ki on iki yıl boyunca ailesine iyi baktı ve yakaladığı balıkları uzaklara, hatta değerli balıkların her zaman iyi bir fiyata satıldığı Lincoln'e bile götürdü. Tüm bu zaman boyunca Grim, ailenin karnını doyurma görevi için Havelok'tan yardım istemedi. Kralına saygı duyuyordu, tüm ev halkı büyük bir hürmetle Havelok'a hizmet ediyordu ve çocuğun büyük iştahını tatmin etmek için genellikle azla yetini-

yorlardı. Sonunda Havelok ne kadar bencilce yaşadığını, ne kadar çok yiyecek tükettiğini düşünmeye başladı ve kendisi yardımcı olmak için hiçbir şey yapmazken üvey babasının nasıl yorulmadan çalıştığını fark ettiğinde çok utandı. Pişmanlık dolu tefekkürlerinde bir kral oğlu olsa da bazı yararlı işler yapması gerektiğini anladı ve şöyle düşündü: “İyi bir amaç için kullanmazsam kuvvetim ve endamım ne işe yarar ki? Dürüst uğraşta utanılacak bir şey yok. Ekmeğim için çalışacağım ve benim için çok şey yapan Grim babaya biraz katkı sağlamaya çalışacağım. Onun balık sepetlerini seve seve pazara götüreceğim ve buna yarın başlayacağım.”

Ertesi gün Grim’in itirazlarına rağmen Havelok, Grimsby pazarına dört kişinin yüküne eşit ağırlıkta balık taşıdı. Balıkları başarılı bir şekilde satarak aldığı parayla eve döndü. Bunu her gün yaptı ancak bir gün bir kıtlık ortaya çıkınca balık da yiyecek de zor bulunur oldu. Sonra kendi çocuklarından ziyade Havelok için endişelenen Grim, genci yanına çağırdı ve kendisinin ve diğerlerinin iyiliği için şansını Lincoln’de denemesini söyledi. Orada iyi beslenecek ve Havelok olmazsa Grim’in getirdiği az yemek diğerlerine daha çok yetecekti. Tek engel Havelok’un kıyafet eksikliğiydi ve Grim, Havelok’a kalın bir tunik yapmak için teknesinin yelkenini feda ederek bunun üstesinden geldi. Tunik yapıldı. Birbirleriyle vedalaştılar ve Havelok, tek kıyafeti yelken kumaşından yapılan tunik olduğu için çıplak ayaklarla ve başı açık bir şekilde Lincoln’e doğru yola çıktı. Havelok, Lincoln’de iki gün boyunca ne arkadaş ne de yiyecek bulabildi. Umutsuzluk içinde açlıktan tam bayılmak üzereydi ki bir çağrı duydu: “Hamallar, hamallar, buraya gelin!”

İş fırsatı ile yeniden güç bulan Havelok, geri kalanlarla koştı ve diğer hamalları öylesine güçlü bir şekilde

köşeye fırlattı ki kontun aşçısı Bertram için erzak taşıma görevine seçildi ve karşılığında yaklaşık üç gündür yediği ilk yemeği aldı.

Havelok, ertesi gün yine hamalları yendi ve en az on altısını alt ederek işi güvence altına aldı. Bu sefer balık taşımak zorundaydı ve sepeti o kadar doluydu ki neredeyse bir araba dolusu yükle kaleye koşuyordu.

Oradaki aşçı, gücüne hayran kaldı. Ona önce doyurucu bir yemek verdi ve yemek ve kalacak yer karşılığında kendisi için çalışmasını teklif etti.

Havelok bu teklifi kabul etti ve aşçı yamağı olarak işe başladı. En basit işlerde çalıştı (odun, su, çim taşıdı, odun kesti, getir götür işleri yaptı) ve hepsinde son derece güçlü bir işçi olduğunu gösterdi. Her zaman iyi huylu ve nazikti. Böylece küçük çocuklar, sessizce çalışıp kendileriyle neşeyle oynayan bu iri, nazik, sarışın genci sevdiler.

Havelok'un eski tuniği yıprandığında ustası ona acıdı ve ona yeni bir kıyafet verdi; böylece bu aşçı yamağının ne kadar yakışıklı, uzun ve güçlü bir genç olduğu anlaşıldı. Şöhreti Lincoln Town çevresinden çok uzaklara yayıldı.

Havelok ve Goldborough

Büyük Lincoln panayırında, her türden spor müsabakası düzenlenmişti ve Havelok bunlara katıldı çünkü güçlü yamağıyla gurur duyan aşçı, onu tüm oyunlarda ve yarışlarda yarışmaya teşvik etti. Kont Godrich, o yıl Lincoln'da Parlamento'yu topladığı için büyük bir seyirci kitlesi vardı ve hatta güçlü Kont Regent bile bazen müsabakaları izleyip şampiyonları alkışladı. İlk yarışma "taş fırlatma"ydı ve seçilen taş o kadar ağırdı ki yalnızca en kuvvetliler onu dizinin üzerine kaldırabiliyor ve hiç kimse göğsüne kadar kaldıramıyordu. Bu spor, bunu

Havelok hamalları bir kez daha alaşağı ediyor.

daha önce hiç görmemiş olan Havelok için yeniydi ancak aşçı ondan gücünü denemesini istediğinde taşı kolayca kaldırdı ve on iki metreden fazla fırlattı.

Bu muazzam hareket, şöhretinin yalnızca Havelok'un da içinde bulunduğu fakir hizmetkârlar arasında değil aynı zamanda baronlar ve onların efendileri arasında da yayılmasına neden oldu ve Havelok Taşı Lincoln'de bir kent simgesi haline geldi. Böylelikle Godrich, diğer herkesten daha uzun, daha güçlü, daha yakışıklı olan (ancak basit bir bulaşıkçı olan) bir gençten haberdar oldu. Haberler onda bir ilhamın parlamasına yol açtı: "İşte İngiltere'nin en uzun, en güçlü, en iyi adamı; Goldborough onunla evlenmeli. Yeminime harfiyen uyacağım. İngiltere bana kalmalı çünkü Goldborough asil soyunu bir köle ile evlenerek kaybedecek, insanlar ona tabi olmayı reddedecek ve İngiltere'den sürgün edilecek."

Godrich, bu nedenle Goldborough'yu Lincoln'e getirdi. Kız çan sesleri ve sevinç gösterileriyle karşılandı. Godrich kıza düğünü için hazırlanmasını söyledi. Prenses, kaderindeki kocasının kim olduğunu öğrenene kadar bunu yapmayı reddetti çünkü soylu olmayan hiçbir erkekle evlenmeyecekti. İnadı, Kont Godrich'i çileden çıkardı: "Beni alt edip kraliçe mi olacaksın? Gururun alaşağı edilecek. Soylu biriyle evlenmeyeceksin. Bir serresi ve bulaşıkçı ile evleneceksin, hem de yarın! Senden iyi bahsedene lanet olsun!" Prenses boş yere ağlayıp sızlandı. Düğün ertesi sabaha ayarlandı.

Ertesi gün şafak vakti Kont Godrich, aşçının güçlü yamağı Havelok'u çağırdı ve ona "Bir eş ister misin?" diye sordu.

"Yok, istemem," dedi Havelok. "Onu giydirip barındırmam şöyle dursun besleyemem bile. Üstümdeki giysi-

ler benim değil, efendim aşçıya ait.” Godrich, Havelok’a saldırdı ve onu öfkeyle dövüp “Sana eş olarak verdiğim kızı almazsan seni asar veya kör ederim,” dedi. Bu yüzden Havelok, büyük korku duyarak düğünü kabul etti. Goldborough derhal getirildi ve reddederse sürgün veya cadı olarak yakılma cezası tehdidiyle acil bir evliliğe zorlandı. Ve böylece isteksiz çift, meclise katılmaya gelen York Başpiskoposu tarafından evlendirildi.

Hiç bu kadar üzücü bir düğün olmamıştı! İnsanlar bu eşitsiz birliktelik karşısında çok homurdandılar ve böyle sıradan bir adamla evlenmeye zorlanan zavallı prensese acıdılar. Goldborough acıklı bir şekilde ağladı ama kendini Tanrı’nın isteğine teslim etti. Artık herkes, prensesin ve kocasının İngiliz tahtında hak iddia edemeyeceğini üzülen kabul ediyordu ve böylece Godrich amacına ulaşmış gibi görünüyordu. Havelok ve gönülsüz gelini Godrich’in yakınında güvende olmayacaklarını anladılar ve Havelok, Lincoln’de prensesi götürebileceği bir evi olmadığı için sadık üvey babası Grim’e geri dönmeye ve güzel genç gelini onun güvenilir koruması altına almaya karar verdi. Havelok ve Goldborough, kalplerindeki acı ve utançla üzgün bir şekilde Grimsby’ye doğru yürümeye başladılar. Oraya vardıklarında sadık Grim’in öldüğünü öğrendiler ama beş çocuğu yaşıyordu ve refah içindelerdi. Çocuklar, Havelok ve karısını gördüklerinde dizlerinin üzerine çöktüler ve onları saygıyla selamladılar. Bu değerli balıkçılar, krallarını tekrar görmekten mutluluk duyarak yeni kazandıkları servetlerini unuttular ve şöyle dediler: “Hoş geldiniz sevgili efendim ve güzel hanımefendi! Sizi tekrar görmek bizim için ne sevinçtir zira biz sizin köleniziz. Bize istediğinizi yaptırabilirsiniz. Sahip olduğumuz her şey sizindir ve bizimle kalırsanız size ve karınıza her türlü hizmeti edeceğiz!” Bu karşılama, bir gizemden şüphelenmeye başlayan Goldborough’yu şa-

Hoş geldiniz kıymetli efendim!

şırttı ve kardeşler ateş yakmakla, yemek pişirmekle ve sanki gerçekten bir kral karısıymış gibi önünde el pençe divan durmakla meşgul olduklarında çok rahatladı. Bununla birlikte Havelok, bu gizemi açıklayacak hiçbir şey söylemedi ve o gece Goldborough, bir kölenin karısı olarak kaderine yanarak uyuyamadı; oysa kocası İngiltere'nin en zarif erkeğiydi.

Vahiy ve Danimarka'ya Dönüş

Goldborough uykusuz ve mutsuz bir halde uzanırken Havelok'un etrafında parlayan ve ağzından akan parlak bir ışık fark etti. Korkup hayrete düştüğünde ilahi bir ses ona hitap etti:

“Güzel Prenses, kederlenmeyi ve inlemeyi bırak

Zira Havelok, senin yeni nikâhlı eşin

Ünlü kralların torunu ve vârisidir.

Omzunda parlayan kıpkırmızı yaldızdan haçta işareti bulacaksın.

O, kral ve iki kudretli krallığın hükümdarı olacak.

Danimarka ve İngiltere ona tabi olacak,

Ve o, onları mutlak bir hükümle yönetecek.

Bunu kendi gözlerinle göreceksin

Ve bu topraklar üzerinde Havelok sayesinde leydi ve kraliçe olacaksın.”

Bu ilahi mesaj Goldborough'yu o kadar mutlu etti ki uykusundan uyanan şuursuz kocasını ilk kez öptü. Kocasısı şöyle dedi: “Canım aşkım, uyuyor musun? Harika bir rüya gördüm. Yüksekçe bir yerde oturduğumu düşündüm ve tüm Danimarka önümdeydi. Kollarımı uzatarak her şeyi kucakladım, insanlar kollarıma sarıldı ve kaleler ayaklarıma kapandı. Sonra Danimarka halkının bana tutunmasıyla tuzlu denizin üzerinden uçtum ve bü-

tün güzel İngiltere'yi elimle kapatıp sana verdim sevgili aşkım! Şimdi bu ne anlama geliyor?"

Goldborough sevinçle cevap verdi: "Bu, senin de Danimarka ve İngiltere kralı olacağın anlamına geliyor hayatım. Tüm bu krallıklar senin yönetimine geçecek ve bir yıl içinde Danimarka'da hükümdar olacaksın. Şimdi benim tavsiyeme uy ve Grim'in sevgi ve sadakat ile sana eşlik edecek üç oğlunu yanımıza alarak Danimarka'ya gidelim. Korkma, çünkü başaracağını biliyorum."

Ertesi sabah Havelok erkenden kiliseye gitti ve kalkıştığı işte başarılı olmak ve ikiyüzlü hain Godard'dan intikam almak için yürekten dua etti. Sonra, haçın önündeki sunağa adağını koydu ve mutlu bir şekilde oradan ayrıldı. Grim'in üç oğlu Kızıl Robert, William Wendut ve Kuzgun Hugh, Havelok ile Danimarka'ya gitmeyi, sah-tekâr Jarl Godard'a var güçleriyle saldırmayı ve krallığı haklı vârisi için elde etmeyi seve seve kabul ettiler. Eşleri ve aileleri İngiltere'de kaldı ancak Goldborough kocasını terk etmedi ve kısa bir yolculuktan sonra kabile Danimarka kıyılarına, Kral Birkabeyn'in eski bir arkadaşı olan ve Danimarka'da bir despot hüküm sürdüğü için saraydan uzakta yaşayan Jarl Ubbe'nin topraklarına güvenli bir şekilde indi.

Havelok ve Ubbe

Havelok, ülkedeki hiziplerin durumu hakkında daha fazla bilgi sahibi olana kadar kendisini ve görevini ifşa etmeye cesaret edemedi. Bu nedenle sadece orada yaşamak ve ticaret yapmak için izin istedi ve Ubbe'ye bir iyi niyet göstergesi ve gücü için bir haraç olarak soyluların çok değer verdiği kıymetli bir yüzük verdi. Sözde tüccarın endamına ve güzelliğine bakan Ubbe, onun bir soylu ola-

rak doğmadığından yakınıyor ve onu savaşçı olmaya ikna etmeyi planlıyordu. Ancak ilk başta Havelok'un ticaret yapmasına izni verdi. Onu ve Goldborough'yu bir ziyafete davet etti ve kendi koruması altında onlara güvenlik ve onur sözü verdi. Havelok, karısının güzelliğinin onları tehlikeye atmasından korkuyordu ancak ikisine de açıkça verilen daveti reddetmeye cesaret edemedi. Böylelikle Ubbe'nin konağına gittiklerinde Goldborough'ya Kızıl Robert ve William Wendut eşlik etti.

Ubbe onları büyük bir saygıyla karşıladı. Herkes Goldborough'nun güzelliğinden büyüldü ve Ubbe'nin karısı daha ilk görüşte Goldborough'u kocası Havelok'un sevdiği gibi sevdi. Böylelikle ziyafet fevkalade güzel geçti ve hiç kimse, Ubbe'nin tuhaf bir şekilde destekliği avare tüccara karşı elini kaldırmaya veya sesini yükseltmeye cesaret edemedi. Ancak Ubbe biliyordu ki, Havelok ve karısı onun himayesinden çıktıklarında katiyen güven-de olmayacaklardı çünkü kaba Danimarkalı soylular, bir tüccarın güzel karısını tereddüt etmeden çalmaya çalışacaklardı ve birçok erkek Goldborough'nun güzelliğine özlemle bakmıştı. Bu nedenle ziyafet sona erip Havelok müsaadesini istediğine Ubbe, on şövalye ve altmış silahlı adamdan oluşan bir grubu onunla gönderdi ve onları kasabanın yargıcı Bernard Brown'a emanet etti. Bernard Brown, dürüst ve namuslu bir adamdı. Ubbe, Brown'ı yabancıların güvenliğinden ve şerefinden sorumlu tuttu. Ubbe ve Bernard Brown bu önlemleri iyi ki almıştı çünkü gece geç saatlerde, Bernard'ın evine girmek için bağırıp çağıran hovarda bir grup geldi.

Bernard, büyük bir balta ile silahlı kızgın kalabalığa karşı koydu ama adamlar büyük bir taş fırlatarak kapıyı kırdılar ve sonra Havelok da savunmaya katıldı. Kapıyı engelleyen büyük kirişi çıkardı ve "Çabuk bana gelin!

Burada kalacaksınız! Kaçana lanet olsun!” diye bağırdı. Büyük kirişle saldırmaya başladı ve çabucak üç kişiyi öldürdü.

Bunu korkunç bir kavga izledi. Elinde yalnızca kiriş olan Havelok, zırhlı yirmi adamı öldürdü ve sonra grubun geri kalanı tarafından etrafı fena halde sarıldı. Zırhsız göğsüne kargı ve okla nişan alıyorlardı.

İşler Havelok için iyi gitmiyordu ki Kuzgun Hugh saldırganların bağırıışlarını duyunca kardeşlerini efendilerine yardım etmeye çağırdı. Hepsi kavgaya öyle bir öfkeyle katıldılar ki, hana saldıran altmış adamdan hiçbir hayatta kalmadı.

Ertesi sabah, yabancı misafirinin en iyi altmış askerini öldürdüğü haberi Jarl Ubbe’ye ulaştı.

“Bu ne anlama geliyor?” dedi Ubbe. “Gidip kendim görsem iyi olur çünkü herhangi bir haberci kesinlikle Havelok’a nezaketsiz davranırdı ve bunu yapmayı hiç istemem.” Bernard Brown’ın evine gitti ve evin hasarlı ve hırpalanmış halini sordu.

“Efendim,” diye cevapladı Bernard Brown, “dün gece elimi kolumu bağlayıp evimi yağmalayacak altmış hırsızdan oluşan bir grup geldi. Havelok ve arkadaşları bunu görünce sopalarla ve taşlarla yardımına gelip soyguncuları değirmenden köpek kovar gibi kovdular. Havelok tek vuruşta üç kişiyi halletti. Hiç bu kadar iyi bir savaşçı görmemiştim! Savaşta bin asker değerinde. Ama ne yazık ki o ağır yaralandı. Vücudunun yan tarafında, kolunda ve uylukta üç ölümcül yarık ve en az yirmi küçük yarası var. Bana hiçbir şey olmadı ama onun az vaktinin kaldığından korkuyorum.”

Ubbe bu kadar tuhaf bir hikâyeye pek inanmadı ama

Büyük bir zevkle diz çöküyorlar.

tüm görgü tanıkları, Bernard'ın gerçeğin ta kendisini anlattığına ve koca hırsız çetesinin liderleri Galli Griffin de dahil olmak üzere kahraman ve onun küçük grubu tarafından öldürüldüğüne dair yemin ettiler. Sonra Ubbe onlardan Havelok'u getirmelerini ve yaralarını iyileştirmek için bir hekim çağırmalarını istedi. Zira yabancı tüccar hayatta kalırsa Jarl Ubbe onu şövalye ilan edecekti. Hekim yaraları görünce hastanın hızlı bir şekilde iyileşeceğini söyledi. Sonra Ubbe, Havelok ve karısına Havelok'un ağır yaraları iyileşene kadar himayesi altında, kendi kalesinde kalmalarını teklif etti. Orada güzel Goldborough, Ubbe'nin karısının himayesi altında olacak ve kadın onu kendi kızı gibi besleyecekti. Bu nazik teklif memnuniyetle kabul edildi ve hepsi kaleye gittiler. Burada kendilerine Ubbe'ninkinin yanında bir oda verildi.

Gece yarısı Ubbe, kendi odasından yalnızca ince ahşap bir bölme ile ayrılmış olan Havelok'un odasından gelen parlak bir ışıkla uyandı. Konuğunun gece yarısı alemi yaptığından şüphelenerek sinirlendi ve nasıl bir ahlaksızlığın yapıldığını öğrenmeye gitti. Odaya girdiğinde karı kocanın uyuduğunu görünce şaşırdı ancak Havelok'un ağzından bir ışık çıkarak başının etrafında bir hale yaratmıştı. Bu mucizeye son derece şaşıran Ubbe, oradan sessizce uzaklaştı ve kalesindeki tüm garnizonla misafirlerinin hâlâ uyumakta olduğu odaya döndü. Onlar ışığa bakarken Havelok arkasını döndü ve omzunda güneş gibi parlayan altın haç görüldü. Herkes, bunun asil soyun simgesi olduğunu biliyordu. Bunun üzerine Ubbe haykırdı: "Şimdi bunun kim olduğunu ve onu neden ilk bakışta bu kadar çok sevdiğimi anlıyorum. O, ölü Kralımız Birkabeyn'in oğlu. Ölü krala bu adam kadar benzeyen başka hiç kimse olamazdı. O, eski kralın tıpkısının aynısı ve onun gerçek vârisi." Büyük bir sevinçle dizlerinin üzerine çöktüler ve onu hevesle öptüler. Have-

lok uyandı ve öfkeyle kaşlarını çatmaya başladı, çünkü bunun hain bir saldırı olduğunu düşünmüştü ama Ubbe ona gerçeği anlattı.

“Sevgili efendim, katiyen korkmayın
Zira gözlerinizde düşüncenizi okuyorum
Sevgili oğlum, bugünü görmek benim için ne büyük bir
mutluluk!

Efendim, size bağlılığımı sunuyorum
Sadık erkekler ve kullar hepimiz size tabiyiz
Zira siz yüce Birkabeyn’in oğlusunuz
Genç ve neredeyse hiç arkadaşınız olmasa da
Yakında babanızın bütün topraklarını ele
geçireceksiniz.

Yarın size sadakat yemini edeceğiz,
Ve eşsiz yiğitliğiniz için sizi şövalye ilan edeceğiz.”

Havelok, artık en büyük tehlikenin geçtiğini biliyordu ve ona gönderdiği arkadaşı için Tanrı’ya şükretti. Davasının yönetimini iyi yürekli Jarl Ubbe’ye bıraktı. Ubbe, krallıktaki güçlü insanlardan bir araya getirebildiği kadarıyla bir meclis topladı. Hepsi bu zorunlu çağrının sebebinin ne olduğunu merak ederek bir araya geldiğinde Ubbe ayağı kalkıp şöyle dedi:

“Beyler, söyleyeceklerim ilk başta sizce iyi bilinen şeylerse bana sabır gösterin. Kral Birkabeyn’in ölünceye kadar bu ülkeyi yönettiğini ve üç çocuğunu (bir oğlan, Havelok ve iki kız) Jarl Godard’ın himayesine bıraktığını biliyorsunuz. Ama yeminini tutmadığını bilmiyorsunuz. Sahtekâr adam, iki kızı öldürdü ve oğlanı da katledecekti ama acıdığı için çocuğu kendi elleriyle öldüremedi. Bir balıkçıdan onu denizde boğmasını istedi ama iyi niyetli adam, meşru vâris olduğunu öğrenince çocuğun hayatını kurtardı ve onunla İngiltere’ye kaçtı. Havelok burada büyüdü. Ve şimdi bakın, burada duruyor. Onun

koca dünyada eşi yoktur ve kralınızın güzelliğinden ve yiğitliğinden dolayı pekâlâ sevinebilirsiniz. Şimdi gelin ve Havelok'a saygı gösterin, ben de size bizzat önderlik edeceğim."

Jarl Ubbe, yanında duran Havelok'a döndü ve saygısını sunmak için önünde diz çöktü. Bu davranış diğerleri tarafından da tekrarlandı. İki hafta sonra ikinci ve daha büyük bir toplantıda herkes benzer bir sadakat yemini etti. Havelok, soylu Ubbe tarafından şövalye olarak adlandırıldı ve halk için spor ve eğlencelerle büyük bir festival yapıldı. Önemli soyluların katıldığı bir savaş ve intikam konseyi düzenlendi.

Godard'ın Ölümü

Artık Danimarka Kralı olarak kabul edilen Havelok, hain Godard'ı cezalandırana kadar tatmin olmayacaktı ve askerlerinden onu yakalayıp yargılayana kadar haini arayacaklarına dair resmi bir yemin aldı. Sonuçta Godard avlanırken yakalandı.

Grim'in Kral Havelok tarafından şövalye yapılan üç oğlu, Godard ile ormanda karşılaştı ve ona Birkabeyn'in çocuklarına yaptığı muameleyi hatırlaması ve hesap vermesi için çağıran kralın yanına gelmesini söylediler. Godard deli gibi sağa sola yumruk savurdu ancak Sör Kızıl Robert onu sağ kolundan yaraladı. Godard'ın adamları kavgaya katılınca Robert ve erkek kardeşleri kısa süre sonra on düşmanı öldürdü ve geri kalanlar da kaçtılar. Efendilerinin ağır suçlamalarından utanmış bir şekilde geri dönerken hepsi Havelok'un adamları tarafından katledildi. Godard'ın eli ve ayağı bağlandı, yüzü hayvanın kuyruğa gelecek şekilde zavallı bir katır üzerine yerleştirildi ve bu halde Havelok'a götürüldü. Kral, kendi davasının

Sefil bir katırın üzerinde hayvanın kuyruğuna bakıyor.

yargıcı olmayı reddetti ve hainin duruşmasına başkanlık etme görevini Ubbe'ye emanet etti. Zalim Jarl Godard'a merhamet gösterilmedi ve korkunç işkencelerle ölüme mahkûm edildi. Ceza harfiyen uygulandı ve Danimarka, acımasız kötü bir adam cezalandırıldığı için mutlu oldu.

Godrich'in Ölümü

Bu arada Cornwalllu Kont Godrich, Havelok'un Danimarka Kralı olduğunun haberini alarak tedirgin olmuş ve karısının taht hakkını savunmak için güçlü bir orduyla İngiltere'yi işgal etmeyi amaçlamıştı. Goldborough'yu utandırmak için düzenlediği oyunun kendi aleyhine döndüğünü ve şimdi canı ve İngiltere üzerinde zorla kurduğu iktidarı için savaşıması gerektiğini fark etti. Godrich, Danimarkalılara karşı diyarı savunması için ordusunu Lincoln'e çağırdı ve silah taşımaya uygun herkese seslenerek onu yüzüstü bırakırlarsa acı çekeceklerini veya köleleştirileceklerini söyledi. Sonra onlara şu şekilde hitap etti:

“Arkadaşlar, söyleyeceklerimi dinleyin
Anlayacaksınız ki sizi Lincoln'de toplamaya devam
etmem

Ne eğlence ne de gereksiz gösteri için.
Bakın şu iş! Grimsby'ye yabancılar geliyor
Zaten Manastır'ı aldılar.

Bu Danimarkalılar zalim dinsizlerdir
Kiliselerimizi ve manastırlarımızı yok ediyorlar
Rahip ve rahibelerimize ölümüne işkence ediyorlar
Veya kibirli Danimarka soylularına köle olarak
satıyorlar.

Şimdi İngilizler, hangisini seçeceksiniz?
Boyun eğerek tüm topraklarımıza hükmederler
Hepimizi öldürürler, yavrularımızı köle olarak satarlar,
Eşlerimizi ve kızlarımızı kendilerine alırlar

İngiltere'yi seviyorsanız
Bu dinsizlerle savaşmak
Ve topraklarımızı bu yabancıların nefret dolu
varlığından
Temizlemek için bana yardım edin.
Tanrı'ya ve tüm azizlere yemin ederim
Ülkemiz Danimarkalı düşmanlardan temizlenene kadar
Huzur bulmayacağım, günah çıkarmayacağım,
Lanet, yurdu için savaşmayanların üzerinde olsun!"

Ordu, bu cesur sözlerle kuvvet buldu ve Kont Godrich'in komutasında Grimsby'ye doğru yürümeye başlandı. Havelok'un adamları onları karşılamak için cesurca yürüdüler ve savaşa başlayınca özellikle kralın kendisi, kardeşleri ve Jarl Ubbe tarafından birçok yiğitlik yapıldı. Savaş uzun sürdü, çok şiddetli ve kanlıydı ancak Danimarkalılar yavaş yavaş İngilizlerin direnişini kırdılar ve sonunda göğüs göğüse çatışmanın ardından Kral Havelok, Godrich'i ele geçirdi. Çatışmada elini kaybeden hain kont zincire vurularak Kraliçe Goldborough'ya gönderildi. Kraliçe, ihanetine rağmen hâlâ bir şövalye olduğu için denklere tarafından yargılanana kadar onu dikkatle korudu.

İngilizler, meşru kraliçelerini kabul ettiklerinde büyük bir sevinçle ona saygı gösterdiler. Kötü bir hainin emriyle meşru hükümdarlarına direniş gösterdikleri için merhamet dilediler. Kral ve kraliçe, Lincoln'de çabucak yargılanan Godrich dışındaki herkesi affetti. Godrich kazıkta yanarak ölüme mahkûm edildi ve cezası umumi eğlencenin ortasında uygulandı.

Artık intikam alındığına göre Havelok ve karısı, onlara inanan ve uzun yıllardır süren sıkıntılı süreç boyunca onları destekleyen sadık yardımcılarına karşılıklarını vermeyi düşündüler. Havelok, Grim'in kızlarından bi-

rini Chester Kont'u ve diğerini suçlu Godrich ve onun vârisleri yerine Cornwall Kontu yapılan iyi aşçı Bertram ile evlendirdi. Kahraman Ubbe, İngiltere'de kalıp burayı yönetmeye karar veren Havelok'un Danimarka naibi yapıldı ve tüm asil Danimarkalı savaşçılar altın, toprak ve kale ile ödüllendirildi. Kırk gün süren büyük taç giyme töreninin ardından Kral Havelok, Danimarkalı naibi ve takipçilerini azletti ve naip ve ekibi üzücü vedaların ardından kendi ülkelerine döndüler. Havelok ve Goldborough, İngiltere'yi altmış yıl boyunca barış ve güvenlik içinde yönetti ve birlikte mutlu mesut yaşadılar. Hepsi kudretli kral ve kraliçe olan on beş çocukları oldu.

beşinci bölüm

aksak howard

Giriş

Akrabalara karşı aile dřknlyę ve sorumluluk ykmllyę, her toplumda ve her dönemde her şeyden nde gelmiştir. Erken Avrupa toplumlarında bir insanın ilk görevi ne kadar haksız olurlarsa olsunlar savaşta akrabasının yanında durmak ve ölümü durumunda intikamını almaktı.

Yaşlı Priam'ın, sevgili oğlu Hector'u öldüren elleri öpmek ve oğlunun katilinin önünde diz çökmek zorunda olması ne kadar acınası! Cuchulain'in, oğlu Connla'nın, kendi babası onu farkında olmadan öldürdüğü için c alınmadan mezara girmesi konusundaki feryadı ne kadar üzücü! Beowulf'un sözlerini de hatırlarız: "Her insan için arkadaşının intikamını almak, onun yasını tutmaktan daha iyidir!" Aile sevgisi, namus ile görev yasaları ve kabul edilen bütün hayat normları, o zamandan beri, bir akrabasının ölümü için katilin ailesine karşı kan davası başlatmayı seçmediği sürece tam wergild (yani para ödemesi) alması gerektiğini talep eder. Erken dönem Avrupa edebiyatının bazı kahramanlarının intikamcı kahramanlar olması bizi şaşırtmayacaktır. Orestes ve Electra, öldürülen

akrabalar için alınan intikamın kutsallığı fikrinin Yunan dünyasındaki örneğidir. Benzer duygular Nibelungen'de Gudrun'un Siegfried cinayetinin intikamını almasıyla da açığa çıkar. Bu, Cermen ya da Kelt savaşçısı için, tam anlamıyla başarılmış adil bir intikamda asil bir kahramanlık olurdu ve bu kahramanlık, failler zengin ve güçlü, intikamı alan ise yaşlı, fakir ve kimsesiz olduğunda daha kolay anlaşılabilirdi. İntikamcı kahramanın bir şekilde barbar bir topluluğa ait olduğunu ve medeniyetin yalnızca bir tarafını temsil ettiğini kabul ederken; bitmez sabır, yılmaz cesaret ve istikrarlı sadakat unsurlarının, onun kötülük yapan kişiye karşı açtığı kan davasının vahşeti ve zulmünü bir dereceye kadar telafi etmesine izin vermeliyiz.

“Aksak Howard” geleneğinin popüler İzlanda destanında, korkunç eşitsizliklere rağmen biricik oğlunun bölgenin en güçlü adamı tarafından acımasızca katledilmesi için geç ancak tatmin edici bir intikam almayı başaran yaşlı, güçsüz ve kimsesiz bir erkek ve kadın hakkındaki övücü hikâyenin her türlü ayrıntısı kaydedilmiştir. Burada kadına tahsis edilen rol, kan davasının İskandinavların hayal gücü üzerinde edindiği sağlam zemini gösterir.

İzlanda Hayaletleri

Hikâyenin, İzlandalı hayalet ya da siluetin benzersiz karakterini ortaya çıkaran başka bir ilgi çekiciliği vardır. Diğer edebiyatlarda ölümden dönen ruh hafiftir, maddi değildir, bedensiz bir özdür ve eski halinin soluk bir gölgesidir. İzlanda efsanesindeyse ruh, bedeninin tamamına sahip olarak geri döner ancak insanlığa karşı tutumu ölümden öncesine göre daha kötüdür. Dövüşür, güreşir, düşmanını yara bere içinde bırakır. Kocaman, şişkin ve çirkindir. İnsanları boğmaya çalışır ve boğazlarında parmak izleri bırakır. Hayaletler, boğulmuş kimselerin ruhlarıysa her

gece deniz suyu damlatarak eve gelirler ve aileyi bir araya toplarlar. GörünüŖe göre bunlar ölü bedeni canlandıran kötü ruhlardır ve bedenin tamamen yok edilmesinden başka hiçbir yöntem kötü ruhu uzaklaŖtırmaya yaramaz.

Hikâye: Howard ve Thorbiorn

“Aksak Howard” efsanesi Ŗu Ŗekildedir:

İzlanda’da Hıristiyan inancının henüz pek duyulmadığı 1000 yılı dolaylarında, o çok uzak diyarda, Bathstead’de, Icefirth kıyılarında Thorbiorn isimli, kraliyet soyundan gelen ve büyük zenginliğe sahip güçlü bir lider yaşıyordu. Thorbiorn, İzlanda’nın ilk yerleşimcileri arasında olmasa da sahipsiz toprakların çoğuna el koymuştu ve taşra tarafının önde gelen adamlarından biriydi ancak küstahlığı ve adaletsizliği yüzünden genellikle sevilmiyordu. Icefirth’ün kanun görevlisi ve arabulucusu Thorkel zayıf birisiydi ve kolayca sindirildi. Bu yüzden Thorbiorn, kontrol edilmeksizin kötülük yapmaya devam etti. Pek çok bakireyi kendisiyle nişanlamış ve daha sonra reddetmişti. Birçok kişiyi topraklarından kovmuştu ve hiçbir tazminat elde edilemiyordu. Hiç kimse bu kadar güçlü bir lidere saldıracak veya iradesine direnecek kadar cesur değildi. Thorbiorn’un Bathstead’deki evi, bölgedeki en iyi evlerden biriydi ve toprakları, gemiler için bir rıhtımı olan bir liman yaptığı haliç kıyılarına kadar uzanıyordu. Kayıkhanesi, çakıllı bir tepenin biraz üzerinde ve derin bir havuz veya lagünün yanında duruyordu. Thorbiorn’un ailesi Ŗunlardan oluşuyordu: Genç ve güzel bir bakire olan evin temizlikçisi Sigrid, Thorbiorn’un yeğeni, kötü niyetli Vakr ve güçlü ve güvenilir uşak Brand. Bunların dışında hepsi iyi dövüşçü olan çok sayıda işçi vardı.

Bathstead’den çok uzak olmayan Bluemire’da Howard

adında yaşlı bir Viking yaşıyordu. Howard, şerefli bir soydan geliyordu ve daha önceki Viking seferlerinde ün kazanmıştı ancak son seferinden topal ve neredeyse aciz bir şekilde döndüğünden beri çok yaşlanmıştı ve insanlar ona Aksak Howard diyorlardı. Öte yandan karısı Biargey, hareketli ve enerjik bir kadındı ve tek oğulları Olaf, cesur bir savaşçı olmak için doğmuştu. Sadece on beş yaşında olmasına rağmen Olaf, tam bir erkek olmuştu. Uzun, güzel, yakışıklı ve çoğu erkekten daha güçlüydü. Uzun sarı saçları vardı ve her zaman başı açık çıkıyordu çünkü olağanüstü fiziksel gücü İzlanda'nın sert kış soğuşuna bile meydan okuyordu ve sadece yazlık giysilerle rüzgârlara göğüs geriyordu. Olaf, gücü ve güzelliğiyle Howard ve Biargey için sevgi dolu ve sadık bir oğuldu. Yaşlı çift onu gözbebekleri gibi seviyorlardı.

Olaf, Sigrid'le Karşılaşıyor

Icefirth'ün erkekleri, yaz boyunca koyunlarını dağlara sürmeye, onları sonbahara kadar orada bırakmaya ve sonra dağınık sürüleri toplayarak herkese kendi işareti olan koyunlarını geri getirmeye alışkınlardı. Bir sonbaharda sürüler vahşi ve utangaçtı ve birçok koyunun tepelerde başıboş olduğu anlaşıldı. Toplananlar pay edildiğinde Thorbiorn en az altmış koç kaybetmişti ve buna çok üzüldü. Birkaç hafta sonra Olaf Howardson tek başına tepelere gitti ve büyük bir zahmete ve tehlikeye girip bütün kayıp koyunlarla geri döndü. Olaf, koyunların geri kalanını minnettar sahiplerine teslim etti ve sonra Thorbiorn'unkileri Bathstead'e götürdü. Öğle vakti eve vardığında kapıyı çaldı ve bütün erkekler öğlen yemeğine otururken, hizmetçi güzel Sigrid dışarı çıktı ve Olaf'ı gördü.

Kız, Olaf'ı nazikçe selamladı ve işini sorduğunda çocuk, "Thorbiorn'un bu sonbaharda kaybolan koçlarını

getirdim” dedi ve ardından ikisi kısa bir süre konuştular. Thorbiorn meselenin ne olabileceğini merak etti ve orada kimin olduğunu görmek için yeğeni Vokr’ı gönderdi. Vokr, gizlice gitti ve Sigrid ile Olaf arasındaki konuşmayı dinledi, ama çok az şey duydu, çünkü Olaf, “O zaman içeri girip Thorbiorn’u görmeme gerek yok, ona koyunlarının şimdi nerede olduğunu sen de söyleyebilirsin,” dedikten sonra veda edip gitti.

Vokr, yüksek sesle gülerек salona geri koştu. Thorbiorn şöyle sordu: “Yeğenim! Neden bu kadar bağıırıyorsun? Kim varmış orada?”

“Olaf Howardson’mış, şapşalın teki. Sonbaharda kaybettiğin koyunları geri getirmiş.”

“Bu çok dostça bir davranış,” dedi Thorbiorn.

“Evet, ama bence onun gelmesinin başka bir sebebi daha var,” dedi Vokr. “O ve Sigrid uzun uzun konuştular ve Sigrid’in kollarını onun boynuna doladığını gördüm. Kız da onu karşılamaktan çok memnun görünüyordu.”

“Olaf cesur bir adam olabilir ama hizmetçimin aklını çelmeye çalışarak beni bu şekilde kızdırması çok düşünce-sizce bir hareket,” dedi Thorbiorn ve kaşlarını çattı. Olaf, nezaketi karşılığında hiç teşekkür almadı ve ne zaman gelse kötü karşılandı. Yine de sık sık Sigrid’i görmek için geldi çünkü onu seviyordu ve kendisiyle evlenmeye ikna etmeye çalışıyordu. Thorbiorn, engelleyemediği bu aleni flört nedeniyle ondan daha çok nefret ediyordu.

Thorbiorn, Olaf’ı Aşağılıyor

Ertesi yıl hasat bitip koyunlar eve getirildiğinde yine kayıp koyunların çoğu Thorbiorn’undu ve Olaf bir kez daha dağlara tek başına gidip kaybolmuş hayvanları geri

Olaf ve Sigrid

getirdi. Altmış koçunu getirdiği Bathstead'in efendisi hariç herkes ona teşekkür etti. Thorbiorn, Olaf'ın sevilmesine, gücüne, güzelliğine ve Sigrid'e karşı aşikâr sevgisine her geçen gün daha da öfkelenmişti ve kendisine ün ve halk saygısı bakımından rakip olan cesur gence hakaret etme fırsatını seçti.

Olaf, öğle vakti Bathstead'e ulaştı ve bütün erkeklerin salonda olduğunu görünce içeri girip Thorbiorn'un oturduğu kürsüye doğru ilerledi. Orada baltasına yaslandı ve ona tek bir kelime bile etmeyen efendiye dik dik baktı. Herkes sessizce ikisine bakıyordu.

Olaf, en sonunda sessizliği bozdu: "Neden hepiniz suskunsunuz? Hiç konuşmayanların şerefi yoktur. Burada yeterince durdum ama nazıkçe selamlanmadım. Efendi Thorbiorn, kayıp kuzularını evine getirdim."

Vakr, küstahça cevap verdi: "Evet, hepimiz senin Icefirth'ün koyun güdücüsü olduğunu biliyoruz ve ayrıca herhangi bir dilencinin yapabileceği gibi koyunlardan pay istemeye geldiğini de biliyoruz. Thorbiorn Dayı, onu tatmin etmek için ona biraz sadaka versen iyi olur!"

Olaf öfkeden kıpkırmızı kesilerek cevap verdi: "Hayır, ben bunun için gelmedim ama Thorbiorn, senin kayıp koyunlarını üçüncü kez aramayacağım." Ve arkasını dönüp salondan kızgın bir şekilde uzaklaşırken Vakr onunla dalga geçti. Olaf yine de sessizliğini koruyarak yürümeye devam etti.

Üçüncü yıl Olaf, Thorbiorn'un ki hariç herkesin koyunlarını buldu ve sahiplerine teslim etti. Bunun üzerine Vakr, Olaf'ın onları çaldığı dedikodusunu yaydı, çünkü onlar için başka türlü bir pay alamayacaktı. Howard bu söylentiye duydu ve Olaf onların koyunlarını övünce oğlunu azarladı: "Evet, bu iyi ve Thorbiorn'un değil, ger-

çekten bizim. Böyle bir adaletsizliğe katlanmak zorunda olmamız korkunç.”

Olaf hiçbir şey söylemedi ama koyunu bacağından tutarak odanın diğer tarafına fırlattı ve Howard, oğlunun artık bastıramadığı öfkeye gülümsedi. Belki de Howard, Olaf’ın Thorbiorn’la mücadele etmesini görmek istiyordu.

Olaf ve Büyücünün Hayaleti

Howard, Olaf’ı hâlâ azarlamaktayken, zor bir konuda yardım istemeye gelen bir dul kadın içeri girdi. Merhum kocası (tanınmış bir büyücüydü) her gece korkunç bir hayalet olarak evine dönüyordu ve evde hiç kimse yaşayamıyordu. Howard gelip büyüü bozabilecek ve korkunç gece ziyaretçisini uzaklaştırabilecek miydi?

“Hay Allah!” dedi Howard. “Artık genç ve güçlü değilim. Neden Thorbiorn’a sormuyorsun? Kendisini buranın efendisi olarak görüyor ve bir lider, toprağında yaşayanları korumalı.”

“Hayır,” dedi dul kadın. “Thorbiorn’un beni rahat bırakmasına dünden razıyım. Ona bulaşmayacağım.”

Bunun üzerine Olaf lafa girdi: “Baba, gidip gücümü bu hayalette deneyeceğim çünkü ben gencim, çoğundan daha güçlüyüm ve böyle bir meseleyi iyi bir spor olarak görüyorum.”

Böylelikle Olaf, dul kadınla geri döndü ve o gece salonda üzerine deriden bir kilim atarak uyudu. Gece vakti merhum büyücü içeri girdi. Solgun, kötü görünümlü ve korkunçtu. Kilimi Olaf’ın üzerinden attı ama genç adam ayağa kalkıp bir faniden daha güçlü gibi gözüken şeytani yaratıkla güreşti. Işıklar sönene kadar acımasızca dövüştiler. Mücadele gece karanlığında koridorda bir aşağı bir

yukarı devam etti ve nihayet kapının dışına taşı. Merhum büyücü evin avlusuna düştü, Olaf onun üzerine kapaklandı ve sırtını kırdı. Bir daha kötülük yapmaktan onu alıkoyduğunu düşündü. Olaf salona döndüğünde insanlar ışıkları yeniden yaktılar ve herkes Olaf'ı göklere çıkardı. Çürükleriyle ve yaralarıyla ilgilendiler ve onu gerçek bir kahraman olarak kabul ettiler. Şöhreti tüm bölgeye yayıldı ve herkes tarafından çok sevildi ama Thorbiorn ondan her zamankinden daha çok nefret ediyordu.

Kısa süre sonra, Howard'ın topraklarında karaya vuran bir balina Thorbiorn'a verildiğinde başka bir tartışma çıktı. Kanun adamı Thorkel, balinanın kime ait olduğuna karar vermek için davet edildi ve balınayı görmeye geldi. Thorbiorn'un gazabından korktuğu için tereddüt ederek "Açık bir şekilde onların," dedi. "Kimin dedin sen?" diye haykırdı Thorbiorn, kılıcını çekmiş, tehditkâr bir şekilde yanına gelerek. "Senin," dedi Thorkel, gözleri yere bakıyordu. Thorbiorn muzaffer bir şekilde balınayı ele geçirdi ancak bu hükmün adaletsizliği ortadaydı. Yine de Olaf, Sigrid aşkına Thorbiorn'a karşı hiçbir art niyet beslemedi ama ona başka bir hizmet sunmayı başardı.

Olaf'ın Hayaletle İkinci Kavgası

Thorbiorn'un çobanı Güçlü Brand, bir gün koyunlarını güdemiyordu. Olaf, korkmuş koçlarını eve götürmek için onunla buluştu. Bu imkânsız bir görev gibi görünüyordu çünkü yolun dar kavşağında sallanan kollarıyla esrarengiz bir insan formu duruyordu. Onları geri püskürtüp dağıttı. Brand tüm olan biteni Olaf'a anlattı ve ikisi bakmaya gittiklerinde Olaf, düşmanın daha önce savaştığı merhum büyücünün hayaleti olduğunu gördü. "Hangisini yapacaksın," dedi Olaf, "büyücüyle savaştığın yoksa koyunlarını mı toplayacaksın?"

“Hayaletle savaşmaya hiç niyetim yok, ben dağılmış koyunlarımı bulacağım,” dedi Brand. “Bu daha kolay.”

Sonra Olaf, onu yüksek bir yokuşun tepesinde bekleyen hayalete doğru koştu. O ve büyücü, yokuştan bir kar birikintisine ve sonra kıyıya düşene kadar greştiler. Orada gücü en st düzeyde sınanan Olaf, stnlğ ele geçirdi ve merhum büyücünün sırtını yine kırdı. Ama bunun işe yaramadığını daha önceden bildiğinden cesedi alıp onunla denize açıldı ve onu derine batırdı. O günden beri insanlar, kıyının bu kısmının gemiler için tehlikeli olduğuna inandılar.

Brand, gence yardımını için çok teşekkür etti ve Bathstead’e ulaştığında Olaf’ın onun için yaptıklarını anlattı. Thorbiorn hiçbir şey söylemedi, ancak Vagr alaycı bir şekilde gülümsedi ve Brand’i Olaf’tan yardım istediği için bir korkak olarak nitelendirdi. Aralarındaki ekişme, neredeyse vuruşma noktasına gelerek keskinleşti ve Brand’in Olaf’ı vmeyi veya ondan yardım kabul etmesini yasaklayan Thorbiorn tarafından çözüldü. Thorbiorn’un kötü iradesi tüm insanlar için o kadar belirgin hale geldi ki Olaf’ın isteksizliğine rağmen Aksak Howard, Thorbiorn’un bölgesinden uzakta, halicin diğer tarafındaki bir çiftlik evine taşınmaya karar verdi.

Olaf, Thorbiorn’la Karşılaşıyor

Thorbiorn, o yaz evlenmeye karar verdi. Mead’de yaşayan bilge Guest’in kız kardeşine kur yaptı ve Guest, adaletsizliği ve kötü yöntemlerinden vazgeçmesi şartıyla bu birleşmeyi kabul etti. Thorbiorn buna razı oldu ve düğün kısa bir süre sonra yapıldı. Thorbiorn evliliği hakkında ev halkına hiçbir şey söylememişti. Sigrıd bundan ilk defa düğün bittiğinde haberdar oldu. D-

gün kutlaması yakında Bathstead'e taşınacaktı. Sigrid, evin kontrolünü bir başkasına bırakmak zorunda olduğu için çok öfkeliydi ve Thorbiorn'un karısının denetimi altında hizmet etmeyi reddetti. Bu yüzden tüm eşyalarını yanına alarak Bathstead'den bir akrabanın evine gitti. Thorbiorn, eve dönüp kızın gittiğini görünce fena halde öfkелendi çünkü kızın serveti onun rahatını son derece artırıyordu. Ona yardım eden herkesi korkunç cezalarla tehdit etti. Olaf, Sigrid'a kur yapmaya devam etti ve sık sık akrabalarının evinde onu görmeye gitti. Birbirlerini çok seviyorlardı.

Olaf bir gün bazı kayıp koyunları ararken her zaman-ki gibi konuşmak için Sigrid'in evine gitti. Birlikte evin yanında durup konuşurken Sigrid aniden endişeyle baktı ve şöyle dedi:

"Thorbiorn ve Vagr'ın yanlarında silahlarla halicin üzerinde bir tekneyle geldiklerini görüyorum. Thorbiorn'un büyük kılıcı Warflame'in parıltısını görüyorum. Bazı kötülükler yapmış olduklarından ya da yapacaklarından korkuyorum ve bu yüzden sana yalvarıyorum Olaf, buradan git. Thorbiorn, uzun zamandır senden nefret ediyordu ve Bathstead'den ayrılmam için bana yardım etmen işleri daha kötü yaptı. Şimdi kendi yoluna git ve onlardan uzak dur."

"Korkmuyorum," dedi Olaf. "Ben Thorbiorn'a yanlış hiçbir şey yapmadım ve ondan kaçacak değilim. O, tıpkı benim gibi yalnızca bir insan."

"Eyvah!" dedi Sigrid, "nasıl olur on sekiz yaşında bir delikanlı olan sen, büyülmüş bir kılıçla donanmış, güçlü bir şampiyon olan yetişkin bir adama karşı koyabilirsin? Sözlerin ve düşüncelerin kendin gibi cesurca ama şansın çok düşük. İkiye karşı teksin çünkü her zaman kindar

ve art niyetli olan Vagr, sen Thorbiorn'la dövüşürken boş durmayacak."

"Varsın olsun," dedi Olaf, "onlardan kaçmayacağım ama bir münakaşa aramayacağım. Olacağı varsa cesurca savaşacağım. Yaptıklarımın haberdar olacaksın."

"Hayır, bu asla olmayacak; senden sonra yaşamayacağım," dedi Sigrid.

"Şimdi elveda, uzun ve mutlu bir hayatın olsun!" dedi Olaf ve böylece birbirlerine veda ettiler. Olaf onu orada bırakıp koyunlarının yattığı kıyıya indi. Thorbiorn ve Vagr karaya yeni çıkmışlardı, birbirlerini selamladılar. Olaf onlara ne yaptıklarını sordu. Vagr, "Anneme gidiyoruz," dedi.

"Birlikte gidelim," diye yanıtladı Olaf, "çünkü benim yolum da hemen hemen aynı. Ama koyunlarımı eve götürmek zorunda olduğum için üzgünüm, çünkü Icefirth çobanları senin gibi büyük bir adam ticarete katılırsa gururlanacaklardır, Thorbiorn."

"Hayır, bunu umursamıyorum," dedi Thorbiorn; böylece birlikte devam ettiler ve yürürken Olaf koyunlarını gütmek için eğri bir sopayı elini aldı. Thorbiorn ve Vagr'ın geride kalmaya çalıştıklarını fark etti ve hepsinin yan yana yürümesine özen gösterdi.

Dövüş

Üçlü, Vagr'ın annesi Thordis'in evine yaklaşıncı Thorbiorn, "Şimdi, yeğen Vagr, yapacağımızı artık geciktirmemize gerek yok," dedi. Ve Olaf onların tuzağına düştüğünü anladı. Yolun kenarındaki bir tepeye koştu ve ikisi ona aşağıdan saldırdı. Olaf, ilk başta eğri sopayla kendini cesurca savundu ama Thorbiorn'un kılıcı Warflame, sopayı

bir keten sapı gibi parçaladı, Olaf baltasına davranmak zorunda kaldı ve dövüş uzun süre devam etti.

Yeni Bir Düşman Geliyor

Çatışmanın gürültüsü, Vokr'ın annesi Thordis'e kadar geldi. Bunun üzerine kadın, sesin sebebini öğrenmek için bir çocuk yolladı ve Olaf Howardson'un Thorbiorn ve Vokr'a karşı savaştığını öğrenince ikinci oğluna gitmesini söyledi.

"Gitmeyeceğim," dedi adam. "Onlar için savaşmak yerine Olaf için savaşmayı tercih ederim. Bir adama iki kişi saldırmak bir utanç sebebidir; üstelik onlar büyük kahramanlar. Üçüncü ben olmayacağım, gitmeyeceğim."

"Artık bir korkak olduğumu biliyorum," diye güldü annesi. "Akrabalarına yardım edemeyecek kadar ürkeksin. Sana senden, bir erkekten daha cesur bir kız olduğumu göstereceğim!"

Olaf'ın Ölümü

Thordis bu sözlerle oğlunu öyle bir kızdırdı ki çocuk, baltasını kaptığı gibi Olaf'a doğru gitti. Olaf, sırtı eve dönük olduğu için yeni geleni göremedi. Olaf'a yaklaşan yeni saldırgan, baltayı omuzlarının arasında derine sapladı. Olaf darbeyi hissedince arkasını döndü ve kuvvetli bir vuruşla rakibini öldürdü. Bunun üzerine Olaf'a kılıçla saldırdı ve onu öldürdü. Sonra Olaf'ın dişlerini alıp bir beze sardı ve eve götürdü.

Thorbiorn, Olaf'ın öldürüldüğünü çabucak ve adil bir şekilde ilan etti (çünkü öldürme gizlenmediği sürece cinayet olarak kabul edilmezdi), böylece tüm insanlar cesur savunması için Olaf'ı övdü ve öldüğü için yas tut-

tular. Ama güzel Sigrid arandığında kimse onu bulamadı ve o günden sonra bir daha görülmedi. Kız, Olaf'ı çok sevmiştii, öldüğü görmüştü ve o yokken yaşayamamıştı ama kimse nerede öldüğünü veya nereye gömüldüğünü bilmiyordu.

Olaf'ın ölüm haberi Howard'a ulaştı; adam ağlamak için yatağına gitti ve karısı Biargey'i günlük balıkçılık ve çiftlik işlerini idare etmek üzere bırakarak on iki ay boyunca elden ayaktan kesildi. İnsanlar Olaf'ın intikamının hiçbir zaman alınamayacağını düşünüyorlardı çünkü Howard çok zayıftı ve rakibi çok güçlü ve çok vicdansızdı.

Howard Olaf İçin Kefalet Talep Ediyor

Bir yıl geçtikten sonra Biargey yatağında yatan Howard'a geldi ve kalkıp Bathstead'e gitmesini istedi. Kadın şöyle dedi:

"Oğlumuz için kefalet hakkı talep etmeni istiyorum çünkü artık savaşımayan bir adam yiğitliğini konuşarak gösterebilir ve Thorbiorn adil davranırsa çok fazla istemeyeceksin."

Howard cevap verdi: "Thorbiorn'dan adalet istemenin beyhude bir iş olduğunu biliyorum ama bu konuda isteğini yerine getireceğim."

Böylelikle Howard yavaşça Bathstead'e yürüdü ve olağan selamlaşmalardan sonra şöyle dedi:

"Önemli bir konu için sana geldim Thorbiorn, sebepsiz yere öldürdüğün oğlum Olaf için kefalet talep ediyorum."

Thorbiorn şöyle cevap verdi: "Bazılarına göre masum olan çok kişiyi öldürmeme rağmen şimdiye kadar kefalet ödemiş değilim. Ama senin için üzgünüm çünkü cesur

Howard Thorbiorn'un evinden çıkıyor.

bir evlat kaybettin ve sana en azından bir şey vereceğim. Çayırdaki Doderer isimli yaşlı bir at var. Onu eve götürürebilirsin. Biraz beslersen belki biraz iyi olacaktır.”

Howard konuşamayacak kadar kızmıştı. Kızardı ve doğruca kapıya döndü. Koridordan aşağı inerken Vakar bağırdı ve alay etti ama Howard iyi ya da kötü hiçbir şey söylemedi. Evine döndü ve bir yıl daha yataktan çıkmadı.

Howard Konsey’de

Biargey bir sonraki yıl Howard’ı yine kefalet istemeye teşvik etti. Thorbiorn’u Konsey’e giderken takip etmesini ve adaleti sağlamaya çalışmasını önerdi; hem insanlar Thorbiorn’un kötü işlerinden nefret ediyordu ve Howard’ı destekleyecek çok kişi olacağı kesindi. Howard gitmek istemiyordu. “Thorbiorn, oğlumun katili daha önce benimle dalga geçti. Bütün liderlerin bir araya geldiği yerde benimle yine alay mı etsin? Bu kadar utancı kaldıramayacağım!”

Biargey onu şaşırtarak şöyle dedi: “Dostların olacak, biliyorum çünkü Guest orada olacak. O adil bir adam ve seninle Thorbiorn arasında barışı sağlamak için çabalayacak. Bana kulak ver ve dediklerimi önemse kocacığım! Thorbiorn sana para ödemeye mahkûmsa ve büyük bir yargıç grubu varsa siz ikiniz grubun arasındayken Thorbiorn, seni fena halde üzme için bir şeyler yapacaktır. O zaman ona iyi bak! Mutluysan barış yapma. Biraz ileri görüşlüyüm ve Olaf’ın intikamının alınacağını biliyorum. Ama kederliysen Thorbiorn’la barışacaksın.”

Howard cevap verdi: “Karıcığım, ne seni ne de sözlerini anlıyorum ama şunu biliyorum ki Olaf’ın ölümü için gereken intikamı almak dışında her şeyi yaparım, her şeye katlanırım.”

Sonunda Howard, karısının kehanet benzeri sözlerinden etkilenerek yataktan kalktı ve Meclis'e doğru yola çıktı. Burada yaşlı adama iyi davranan Erelî Steinthor, ona sığınacak bir yer verdi. Steinthor, Olaf'ın cesaretini ve cesur mücadelesini övdü ve takipçilerine yaşlı adamı el üstünde tutmalarını ve ölen oğlu için duyduğu kederi artırmamalarını istedi.

Howard ve Thorbiorn

Howard günler geçtikçe büyük kaybının kefaletini almak için hiçbir şey yapmadı. Sonunda Steinthor ona bu konuda neden hiçbir şey yapmadığını sordu. Howard, Thorbiorn'un kötü sözlerine ve eylemlerine karşı çaresiz hissettiğini söyledi ama Steinthor ona Guest'i kendi tarafına kazanmaya çalışmasını söyledi. O zaman başarılı olacaktı. Howard cesaretini topladı ve Thorbiorn'un Guest'le paylaştığı kulübeye gitmek için yola çıktı ama ne yazık ki Howard geldiğinde Guest orada değildi. Thorbiorn onu selamladı ve onu hangi rüzgârın oraya attığını sordu. Howard şöyle cevap verdi:

“Olaf için hâlâ kalbim sızlıyor. Hâlâ onun ölümünü hatırlıyorum ve şimdi yine onun için bir kefalet talep ediyorum.”

Thorbiorn cevap verdi: “Kendi bölgemdeki evime gel, orada senin için bir şeyler yapabilirim ama burada bana karşı sızlanmana izin vermeyeceğim.”

Howard şöyle dedi: “Burada hiçbir şey yapmazsan kendi ülkende daha azını yapacağını biliyorum ama diğer şeflerden yardım almayı ummuştum.”

Thorbiorn öfkeyle patladı: “Şuna bak! Diğer adamları bana karşı kışkırtacak! Defol yaşlı adam, yoksa dayacağı yiyeceksin.”

Howard çok sinirlendi ve şöyle dedi: “Evet, yaşlıyım, saygı görmeyecek kadar yaşlı ve güçsüzüm ama böyle bir haksızlığa dayanamadım. Evet, Olaf hâlâ hayatta olsaydı beni böyle aşağılayamazdın.” Thorbiorn’un görüş alanından çıkarken kederi ve öfkesi o kadar büyüktü ki Guest’in döndüğünü fark etmedi. Ağır ağır Steinthor’un kulübesine gitti. Burada Thorbiorn’un adaletsizliğinden bahsetti ve anlayışla karşılandı.

Guest ve Howard

Guest kulübeye girince Thorbiorn’un yanına oturdu ve şöyle dedi:

“Az önce kulübeden ayrılırken karşılaştığım adam kimdi?”

“Bilge bir adam için ne kadar zekice bir soru! Nereden bileyim? Buraya pek çok kişi gelip gidiyor,” dedi Thorbiorn.

“Ama bu yaşlı bir adamdı, tek dizi sakattı. Yine de cesur bir savaşçı gibi görünüyordu ve o kadar öfkeliydi ki nereye gittiğini bilmiyordu. Şanslı olması muhtemel ve kolaylıkla mağdur edilemeyecek bir adam gibi de görünüyordu.”

Thorbiorn, “Bu, yaşlı Aksak Howard olmalı,” dedi. “O benim bölgemden, benim için Meclis’e geldi.”

“Ah! Suçsuzca öldürdüğün Olaf onun oğlu muydu?”

“Evet, kesinlikle,” dedi Thorbiorn.

“Kız kardeşimle evlenirken daha iyi davranışlarda bulanacağına dair sözünü tuttun mu?” diye sordu. Thorbiorn sessizce oturdu. “Bu yanlış düzeltilmeli,” dedi Guest ve Howard’ı getirmesi için onurlu bir adam gönderdi. Howard ilk başta Thorbiorn’la tekrar yüzleşmeyi reddetti

ancak sonunda Guest'le görüşmeyi isteksizce kabul etti. Guest onu dostane ve onurlu bir şekilde karşıladığında Howard, Thorbiorn'un Olaf'ı ilk kıskanmasından itibaren tüm hikâyeyi anlattı.

Guest dehşete kapıldı. "Böyle bir adaletsizlik olamaz!" diye bağırdı. "Thorbiorn, ikisinden birini seç: Ya kız kardeşim artık senin karın olmayacak ya da Howard'la senin aranda hüküm vermeme izin vereceksin."

Guest'in Hükümü ve Kefaletin Ödenmesi

Thorbiorn meseleyi Guest'e bırakmayı kabul etti ve her şey yasal olarak yapılabilsin diye bilirkişi heyeti oluşturmaları için pek çok adam çağrıldı. Thorbiorn ve Howard heyetin önünde yan yana durdular. Sonra Guest hüküm verdi: "Thorbiorn, seni Howard'a borçlu olduğun her şeyi ödemeye mahkûm edemem. Tüm servetine bakacak olursak buna yetecek kadar paran yok. Ama Olaf'ı öldürdüğün için üç misli kefalet ödeyeceksin. Ona yaptığın diğer hataları ben, senin kayınbiraderin olarak, ikimiz de yaşadığımız sürece hediyeler ve dostlukla telafi etmeye çalışacağım. Ayrıca benim yanıma kalmaya gelersen hoş karşılanacaksın."

Thorbiorn ödülü kabul etti ve umursamazca şunları söyledi: "Daha fazla boş zamanım olduğunda bana gelirse ona kendi ülkemde evde ödeme yapacağım."

"Hayır," dedi Thorbiorn'a güvenmeyen Guest, "burada ve şimdi hepsini ödeyeceksin ve ben de sana ödemede yardım etmek için kefaletin bir kısmını vereceğim." Bu kararlaştırıldığında Howard oturdu ve Guest ona pelelerinin eteğinden aldığı bir wergild (yüz gümüş) verdi. Sonra Thorbiorn bir wergild verdi ve parası kalmadığını söyledi ama Guest ondan hepsini ödemesini istedi.

Sonra Thorbiorn bir bez çıkarıp bezi çözdü ve “Ona bunu verirsem kesinlikle hesabın kapandığını kabul etmeli!” dedi ve yaşlı adamın suratına Olaf’ın dişlerini fırlattı. “Al, oğlunun dişleri!”

Howard öfke ve kederden delirmiş bir halde ayağa kalktı. Ayağa kalkarken gümüşler pelerinininden her yöne yuvarlandı ama buna hiç aldırmadı.

Gözünü kan bürümüş bir halde bilirkişi çemberini yardı, birini yere indirdi ve genç bir adam gibi koşarak uzaklaştı ama Steinthor’un kulübesine geldiğinde ölü gibi yattı ve kimseyle konuşmadı.

Guest’in Thorbiorn’la daha fazla işi olmayacaktı. “Zalimlikte ve kötülükte kimse seninle yarışamaz, kesinlikle pişman olacaksın,” dedi ve Bathstead’e gitti. Tüm servetini ve kız kardeşini aldı ve Thorbiorn’la ittifakını bozdu, böylesine adaletsiz bir adama verdiği utancı hiç umursamadı.

Howard eve gitti, Biargey’e olanları anlattı ve tekrar yatağına gitti. Fakir, yaşlı, çaresiz, sefil bir adamdı o. Ama kehanetinin gerçekleşmeye başladığını gören karısı, cesaretini korumuş, balık tutmak için her gün kürek çekmiş ve aileyi bir yıl daha geçindirmişti.

Biargey ve Onun Erkek Akrabaları

O yaz, bir gün, Biargey her zamanki gibi kürek çekip balık tutmaya giderken Thorbiorn’un teknesinin halice geldiğini gördü ve adamına halatları alıp onunla buluşmaya gitmesini ve kendisi onunla konuşurken filikanın etrafında kürek çekmesini istedi. Biargey’in küçük teknesi filikaya yaklaşırken Thorbiorn gemisini durdurdu çünkü kadının onunla konuşacağını anladı. Kadın ne yaptığını sorarken kayığı filikanın etrafında döndü. Thor-

Pelerininden her tarafa gümüşler yuvarlanıyor.

biorn, Vokr'la bir erkek kardeşi ve yeğeniyle buluşmak için Bathstead'e gittiğini ve bir hafta evden uzak kalmayı umduğunu söyledi. Küçük sandal artık hareketsiz filikanın etrafından tamamen geçmişti ve Olaf'ın annesi, istediğini öğrendiğı için kürekçisine Thorbiorn'u bırakmasını söyledi. Küçük tekne hızla ve aniden uzaklaştı ve Thorbiorn'a büyücülükle ilgili rahatsız edici bir his bıraktı. O kadar endişeliydi ki Olaf olayında ona yardım eden Güçlü Brand onu engellemeseydi kadını takip edip "yaşlı cadalozu" (ona öyle diyordu) boğacaktı.

Küçük tekne uzaklaşırken Biargey gizemli bir şekilde gülümsedi ve kürekçisine şöyle dedi: "Şimdi oğlum Olaf'ın intikamının alınacağından eminim. Yapmam gereken işler var. Şimdilik eve gitmeyelim."

"Öyleyse nereye gidiyoruz?" diye sordu adam.

"Ağabeyim Valbrand'a."

Valbrand

Valbrand, gençliğinde güçlü bir savaşçıydı ancak artık sakin ve huzurlu bir hayata çekilmiş yaşlı bir adamdı. Bununla birlikte gelecek vaat eden iki iyi yetişmiş ve cesur genç oğlu vardı. Valbrand kız kardeşini görünce onu karşılamaya gitti ve şöyle dedi:

"Hoş geldin kardeşim! Seni nadiren görüyoruz. Bu gece bizimle mi kalacaksın yoksa acele bir işin mi var?"

"Bu gece eve dönmeliyim," diye cevap verdi kadın ve gizemli bir şekilde ekledi: "Ancak senden istemem gereken bir iyilik var. Bana fok ağlarını ödünç verir misin? İhtiyacımız kadar ağımız yok."

Valbrand cevapladı: "Seve seve. İstedini seç. İşte üç tane, biri eski ve yıpranmış, iki yeni ve kullanılma-

mış, hangisini alacaksın?”

“Yenilerini alacağım, ama onlara henüz ihtiyacım yok. Onları isteyeceğim gün için hazır tut,” diye cevapladı Biargey ve Valbrand’a veda ederek bir sonraki erkek kardeşinin yanına gitti.

Thorbrand ve Asbrand

Howard’ın karısı, kardeşi Thorbrand’a gittiğinde ağabeyi ve onun iki oğlu tarafından çok iyi karşılandı ve kendisinde yeterince olmadığı için alabalık ağı istedi. Thorbrand ona eskimiş ve yırtılmış ya da iki yeni ve kullanılmamış ağdan birini seçmesini teklif etti. Biargey tekrar yenilerini seçti ve bunların haberci geldiğinde hazır olmalarını istedi.

Biargey, tek oğlu olan üçüncü kardeşi Asbrand’dan bir çim biçme aleti istedi çünkü onunkiler istediği her şeyi kesecek kadar keskin değildi. Kendisine yine seçme hakkı verildi ve o, eski, paslı çentikli olanı değil yeni, kullanılmamış kesiciyi seçti. Sonra Biargey, kardeşinin kalma teklifini reddederek Asbrand’a veda edip Howard’ın yanına gitti ve ona yaptıklarını ve aldığı vaatleri anlattı. Yaşlı çift sözlerin ne anlama geldiğini biliyordu ama bu konuda birbirlerine hiçbir şey söylemediler.

Howard’ın Uyandırılması

Yedi gün geçtikten sonra Biargey Howard’a geldi ve şöyle dedi: “Şimdi kalk ve Olaf’tan intikam alacaksan erkek gibi davran. Ya şimdi ya asla. Çünkü fırsat şimdi geldi. Thorbiorn’un bugün Bathstead’e döndüğünü bilmiyor musun ve bugün onunla buluşman gerekiyor mu? Yeğenlerimin sana yardımcı olmasını sağladım. Mücadeleyle tek başına yüzleşmen gerekmeyecek.”

Bunun üzerine Howard, yatağından neşeyle fırladı ve artık topal ya da aksak değildi, yaşlı bir adama benzemiyordu, bilakis hızlı hareket ediyordu, iyi bir zırhla kuşanmıştı ve güçlü bir savaşçı gibi görünüyordu. Sevinci sözcüklere döküldü ve intikamda sevinç, mücadelede sevinç ve ölüme mahkûm düşmana kötü alamet şarkıları söyledi. Böyle mutlu bir şekilde, elinde mızrakla düşmanınını bulup oğlunun intikamını almak için dışarı çıktı. Döndü ve cesur karısını öptü, çünkü “Bir daha görüşmeyebiliriz,” dedi. Biargey şunları söyledi:

“Hayır, tekrar görüşeceğiz, çünkü biliyorum ki senin cesur bir kalbin ve güçlü kolların var. Yiğitçe halledeceksin.”

Howard Arkadaşlarını Topluyor

Howard ve bir dövüşçü, teknelerini alıp Valbrand’ın evine doğru kürek çektiler. Onun ve oğullarının otları biçtiklerini gördüler. Valbrand, Howard’ı iyi karşıladı çünkü onu uzun süredir görmemişti. Kalmasını rica etti ama Howard bunu yapmadı. “Acelemlerim var, karıma ödünç verdiğin iki yeni fok ağını almaya geldim,” dedi. Valbrand onun ne demek istediğini anladı. Oğullarına seslendi, “Buraya gelin delikanlılar, işte akrabalarınız Howard. İki genç işlerini bırakarak aceleyle koştu. Valbrand eve gitti ve oğullarına verdiği iyi silahlarla geri döndü, akrabaları olan Howard’ı takip etmelerini ve intikamına yardım etmelerini söyledi.

Üçü tekneye indiler, Howard’ın adamının yanına oturdular ve kürek çekerek Asbrand’ın evine gittiler. Oraya vardıklarında Howard, söz verilen yeni çim biçme aletini istedi ve uzun boylu ve erkeksi bir genç olan Asbrand’ın oğlu gruba katıldı. Daha sonra Thorbrand’ın evini ziyaret

ettiler. Howard iki alabalık ağını istedi ve Thorbrand'ın iki oğlu, bir yiğit dövüşçüyü yanlarına alarak akrabalarına seve seve katıldılar.

Howard'ın Planı

Birlikte kürek çekerlerken gençlerden biri şöyle sordu: "Neden kılıcın veya baltan yok Howard Dayı?" Howard şöyle cevap verdi: "Thorbiorn'la karşılaşabiliriz ve görüşme bittiğinde kılıcsız bir adam olmayacağım ama büyük olasılıkla o kudretli silaha, kılıçların en mükemmeli olan Warflame'e sahip olacağım. Bakın, iyi bir mızrağım da var."

Bu sözler onlara iyi bir alâmet gibi geldi ve Bathstead'e doğru kürek çekerlerken onları daha da cesaretlendiren bir kuzgun sürüsü gördüler zira kuzgun, çekişme ve kan dökülen sahaların avcısı Odin'in kuşuydu.

Bathstead'e vardıklarında hemen rıhtıma çıktılar, teknelerini çakıllarla dolu bayırın üzerinden kayıkhanenin yanındaki sakin havuza taşıdılar ve düşmanı görebilecekleri bir yere saklandılar. Howard komutayı üstlendi ve düşmanın yerini belirledi. Adamlarına ihtiyatlı olmalarını ve emir verene kadar kıpırdamamalarını emretti.

Thorbiorn'un Dönüşü

O akşam geç saatlerde, akşam karanlığından hemen önce Thorbiorn ve Vagr yanlarında akrabalarını da getirerek eve döndüler. Toplamda on kişilerdi. Pusudan haberleri yoktu ve Thorbiorn, Vagr'a şöyle dedi: "Güzel bir gece ve yağmur yok. Tekneyi burada bırakacağız. Ona gece boyunca bir şey yapmayacağız. Sen kılıçlarımızı ve mızraklarımızı kayıkhaneye kadar taşıyacaksın."

Vagr söylenene uydu ve tüm silahları kayıkhaneye

taşıdı. Howard'ın adamları onu o zaman öldürecekleri ama Howard buna izin vermeyerek daha fazla zırh için iskeleye dönmesine izin verdi. Vakti geri döndüğünde Howard, sihirli kılıç Warflame için kayıkhaneye gitti. Kılıcı çekti, sıkıca kavradı ve salladı. Çünkü Olaf'ın intikamını çocuğun öldürüldüğü silahla alacaktı. Vakti, ikinci defa pusuya yaklaştığında bir sürü kalkan ve miğfer taşıyordu. Howard'ın adamları onu yakalamak için fırladılar. Vakti, onları görüp duyunca kaçmak için arkasını döndü. Ama ayağı kaydı ve havuza düştü. Bütün zırhların ağırlığı altında ezildi ve sefil bir şekilde öldü. Bu kadar alçak ve zalim biri için bu uygun bir sondu.

Thorbiorn'un Ölümü

Howard'ın adamları bağırarak, silahlarını salladılar ve düşmanlarına saldırmak için sahile koştular ama Thorbiorn onları görünce kendini denize attı ve kayalık küçük bir adaya doğru yüzdü. Howard bunu görünce Warflame'i dişlerinin arasına aldı ve yaşlı olduğu için dalgalara daldı ve Thorbiorn'u takip etti. Bununla birlikte Thorbiorn, dikkate değer bir başlangıç yapmıştı ve rakibinden hem daha genç hem daha güçlüydü. Kayanın üzerine çıkmıştı ve yaşlı adam adacığa ulaştığında Howard'a büyük bir taş atmaya hazırlandı. Şimdi Howard için umut yokmuş gibi görünüyordu ama var gücüyle kayaya yapıştı ve kendini karaya çekmek için çabaladı. Thorbiorn, düşmanına atmak için devasa taşı kaldırdı ama ayağı ıslak kayaların üzerinde kaydı ve geriye doğru düştü. Daha ayaklarını toparlayamadan Howard ileri atıldı ve onu Warflame'le öldürüp tıpkı Olaf'a yaptığı gibi dişlerini söktü.

Howard, Bathstead'e geri döndüğünde ona Thorbiorn'un tüm adamlarının öldürüldüğü ve kendisinin yalnızca bir adamını kaybettiğini söylediklerinde Howard

Thorbiorn koca kayayı kaldırıyor.

çok sevindi ama Thorbiorn'un başka bir kardeşini daha öldürene kadar intikam duygusu tatmin olmayacaktı.

Steinthor, Howard'a Sığınacak Yer Veriyor

Howard ve akrabaları, Meclis sırasında ona yardım ve sığınak veren Steinthor'a sığındılar.

Yedi kişilik küçük grup salona girerken, "Siz kimsiniz ve ne haberleriniz var?" diye sordu Steinthor.

Howard, "Ben Howard ve bunlar da akrabalarım," dedi. "Thorbiorn'un, kardeşlerinin ve yeğenlerinin hepsinin öldürüldüğünü bildiriyoruz."

Steinthor şaşkınlıkla haykırdı: "Geçen yıl Meclis'te ölü gibi görünen yaşlı ve yatalak Howard sen misin? Bu zor işleri sadece sana yardım eden bu gençlerle mi yaptın? Gençliğinize ve sağlığınıza yeniden kavuşmanız harika olduğu kadar büyük bir hayret konusu. Kendinize karşı büyük bir düşmanlık uyandıracaksınız!"

Howard şöyle dedi: "İhtiyacım olursa bana yardım sözü verdiğini hatırla. Bu yüzden şimdi buradayım. Biraz yardıma ihtiyacım var."

Steinthor güldü. "Biraz yardım! Şimdi değilse ne zaman çok yardıma ihtiyacın olacağını düşünüyorsun? Ama hepiniz burada kalın. Meseleyi yoluna koyacağım çünkü sen ve yardımcıların çok kahramanca davrandınız."

Meclis ve Guest'in Ödülü

Howard ve akrabaları, Meclis tekrar toplanana kadar ev sahipleriyle uzun süre ikamet ettiler. Sonra Steinthor amcasının ve yeğenlerinin güvenliğini sağlama olarak oradan ayrıldı. Bu, pek çok davanın görüşüleceği büyük

bir toplantıydı. Thorbiorn'un ailesinin ölümü meselesi gündeme geldiğinde, Steinthor Howard adına konuştu ve daha önce yaptığı gibi yine Guest'in karar vermesini teklif etti. Bu teklif, Thorbiorn'un hayattaki akrabaları tarafından kabul edildi. Guest, daha önceki gibi adil bir hüküm verdi.

Olaf'ın öldürmesinden dolayı Howard'a hâlâ üç misli bir wergild verilmesi gerektiğinden sekiz ölüden üçü için ödeme yapılmasına gerek yoktu. Günahkâr oldukları ve kendi arayışlarına ilişkin haksız bir kavgaya düştüklerinden dolayı Thorbiorn, Vagr ve Olaf tarafından öldürülen erkek kardeş için ödeme yapılmayacaktı. Dahası Howard'ın bir uşağı öldürüldüğü için bir wergild iptal oldu. Böylelikle Howard'ın ödemesi gereken bir wergild kalıyordu: Elden ödenecek yüz gümüş. Buna ek olarak, Howard evini değiştirmeli ve yeğenleri birkaç yıl yurtdışına seyahat etmeliydi. Bu hüküm tüm adamları çok memnun etti ve Meclis'i büyük bir memnuniyetle dağıttılar. Howard, iyi bir kafilenin başında evine, bunca eve ve topraklara iyi bakan cesur yürekli karısı Biargey'e döndü. Büyük bir ziyafet çektiler, bütün dostlarına ve akrabalarına pahalı hediyeler verdiler. Sonra vedalar bittiğinde sürgünler yurtdışına çıktı ve Norveç'te yiğitçe işler yaptılar. Howard topraklarını sattı ve adanın başka bir yerine taşındı. Orada çok başarılı oldu ve öldüğünde anısı güçlü bir savaşçı, yiğit ve ihtiyatlı bir adam olarak gelecek kuşaklara aktarıldı.

altıncı bölüm

İrlanda kahramanı Cuchulaín

Giriş

Avrupa'nın tüm erken dönem edebiyat ürünleri arasında, kıtanın tam olarak zıt taraflarında en çarpıcı biçimde benzer özellikler sergileyen, onları üreten halklarda ırksal bir yakınlığa işaret eden iki özellik vardır. Bunlar, Yunan ve İrlanda edebiyatıdır. Homeros'un Yunanlarının, ilk Britonların ve İrlanda Keltlerinin pek çok ortak noktasının gösterdiği üzere, aynı soydan geldikleri büyük bir yaratıcılıkla ileri sürülmüştür. Homeros tarafından tarif edildiği kadarıyla Yunanlar, Julius Caesar'ın onları bildiği kadarıyla Britonlar ve kendi efsanelerinin onları açığa çıkardığı kadarıyla İrlandalılar arasında adetler, yaşam tarzı, ahlak, din fikirleri ve savaş yöntemlerinde çarpıcı bir benzerlik görülebileceği kesindir. Onların mitlerinde ve efsanelerinde Kelt fikirlerinin Yunan fikirlerine belirli açılardan benzediğini görürüz. Büyük Aşil, esiri olan güzel Briseis'i haksız yere bırakmak zorunda kaldığı için çadırında surat asıyorsa Erin Kahramanı'nı üstünlük iddiası konusunda kavga ederken görünce şaşırmayacağız. Ölü Aşil'in zırhı için kahramanlar arasında süren mücadele, İrlanda veya en büyük üç savaşçı ara-

sında “Şampiyonun Payı” adı verilen özel şeref yemeği için yapılan bu yarışmayla paralellik göstermektedir. Bu, Yunan yaşamını anımsatan bir ayrımdır.

İrlanda’nın Aşil’i Cuchulain

Cuchulain efsanesinin Aşil hikâyesiyle benzerliği o kadar güçlüdür ki Cuchulain genellikle “İrlanda’nın Aşil’i” olarak adlandırılır ancak onun hikâyesinde Aşil anlatısının sergileyemediği mizahi ve dokunaklı unsurlar vardır. İrlanda kahramanı, pervasız cesaret, ilham verici ürkütücülük, kişisel liyakat duygusu ve açıksözlülükte kudretli Yunan’dan aşağı değildir. Cuchulain’in Erin’in baş kahramanı olarak kabul edilme iddiasını ortaya koyma şekli, Galler efsanelerinde ve diğer ulusal halk masallarında da bulunan bazı ilkel Kelt özelliklerini gösteren aşağıdaki hikâyeye ilgilidir.

Cuchulain’in Gençliği

Cuchulain, kız kardeşi Dechtire’nin oğlu Ulsterli Kral Conor’un yeğeniydi. Onun babasının fani biri olmadığı, yüce tanrı Uzun Kollu Lugh olduğu söylenir. Cuchulain doğduğunda bizzat Kral Conor ve İrlanda’nın en bilge adamları tarafından büyütüldü. Beş yaşındayken, oyunlarda ve savaş egzersizlerinde diğer tüm çocukları yeniyordu ve yedi yaşındayken bir savaşçının gibi kolları vardı. Fani insanların çocuklarından çok daha iriydi. Cuchulain, hocası Druid Cathbad’in daha büyük gençlere şöyle dediğini duymuştu: “Bugün herhangi bir genç adam eline silah alırsa İrlanda’daki en büyük isme sahip olacak ancak ömrü kısa olacak.” Cuchulain, şöhreti uzun bir ömürden daha çok sevdiği için dayısı Kral Conor’ı kendisine silah vermeye ikna etti. Şöhreti kısa süre sonra İrlanda’nın her yerine yayıldı, çünkü askeri

eylemleri ufak bir çocuğunki gibi değil, kendini ispatlamış bir savaşçınıninki gibiydi. Ve Cuchulain on yedi yaşına geldiğinde gerçekten de Ulster'in veya tüm İrlanda'nın şampiyonları arasında benzersiz bir yere sahip olmuştu.

Cuchulain'in Evliliği

Ulsterliler, Cuchulain'in ilahi kökenini hatırladıklarında, çocuksuz ölmesin diye onu evlendirmek istediler ve bir yıl boyunca Erin'in her yerinde bu kadar büyük bir şampiyon için uygun bir gelin aradılar. Bununla birlikte Cuchulain kendine eş bulmak için çok yetenekli bir Druid olan Kurnaz Forgall'a gitti. Forgall'ın iki kızı vardı. Genç olan Emer ülkede bulunabilecek en güzel ve erdemli kızdı ve Cuchulain evlenmek için onu seçti. Güzel kız onun flörtüydü ve kurlarına gülerек ve şakayla karşılık veriyordu. Emer, ilk görüşte Cuchulain'i sevmesine rağmen onu hemen kabul etmedi ama uzun süre sohbet ettiler. Cuchulain, bir yıl boyunca birtakım sınavlara ve maceralara tabi olduktan ve bazı yiğitçe işler başardıktan sonra (kısmen değerinin ve istikrarının bir denemesi olarak ve kısmen de evliliği kabul etmeyen babası Forgall'ı tatmin etmek için sevgilisine dayattığı bir sınav olarak) Emer onunla evlenmeye razı oldu. Cuchulain yıl sonunda zaferle döndüğünde Emer'i babasının yerleştirdiği zindandan kurtardı. Ulster'in başkenti Armagh'da Kral Conor'un himayesi altında evlenip orada yaşadılar.

Bricriu Şöleni

Conor'un sarayında Grecian liderleri arasında Thersite olarak yaramazlık yapmaktan zevk alan bir şef vardı. Bu Sivri Dilli Bricriu, Kral Conor'a gelip onu ve Ulster'in kraliyet muhafızları olan Kızıl Dal'ın tüm kahramanlarını yeni evinde bir ziyafete davet etti çünkü ziyafette çe-

kişme başlatmak için bir fırsat bulabileceğinden emindi. Ancak Kral Conor ve Kızıl Dal kahramanları, Bricriu'ya güvenmedikleri için Bricriu misafirlerini ağırladıktan sonra ziyafet başlamadan önce salonu terk edeceğine dair kefil olmadıkça daveti kabul etmeyi reddettiler. Böyle bir durumu beklemiş olan Bricriu, bunu hemen kabul etti ve ziyafetini hazırlamak için eve gitmeden önce Ulster kahramanları arasında çekişmeyi kışkırtmak için tedbirler aldı.

Bricriu'nun Sahtekârlığı

Bricriu, Armagh'tan ayrılmadan önce kudretli Laegaire'e gitti ve onu çokça överek şöyle dedi: "Senin için her şey güzel olsun Ey Laegaire, savaşların galibi! Neden sonsuza kadar İrlanda Şampiyonu olmayasın?"

"İstesem olurum," dedi Laegaire.

Kurnaz Bricriu, "Tavsiyeme uyarsan İrlanda'nın tüm şampiyonlarının lideri olacaksın," dedi.

"Tavsiyen nedir?" diye sordu Laegaire.

"Kral Conor evimde bir ziyafete geliyor," dedi Bricriu, "Şampiyonun ödülü her kahraman için muhteşem olacak. Onu bu ziyafette elde eden savaşçı, Erin'in Baş Şampiyonu olarak alkışlanacak. Ziyafet başladığında arabacınıza sizin kahraman payınızı istemesini söyleyin çünkü siz gerçekten buna değersiniz ve umarım hak ettiğiniz şeyi elde edersiniz!"

"Hakkım benden alınırsa bazı insanlar ölecek," dedi Laegaire ama Bricriu sadece güldü ve arkasını döndü.

Bricriu, Conall Cearnach'la Buluşuyor

Bricriu daha sonra Cuchulain'in kuzeni, Kızıl Kol'un şeflerinden biri olan Conall Cearnach'la buluştu.

"Her şey senin için iyi olsun, Muzaffer Conall," dedi. "Siz bizim savunmamız ve kalkanımızsınız ve hiçbir düşman sizinle savaşta yüzleşmeye cesaret edemez. Neden Ulster'in Baş Şampiyonu olmayasınız?"

"Bu, yalnızca benim arzuma bağlı," dedi Conall ve sonra Bricriu, vereceği ziyafette Şampiyon Payı'nı alması için Conall'ı savaş arabasına komuta etsin diye kışkırtana kadar pohpohlayıcı ve sinsî önerilerini sürdürdü. Bricriu çok neşeliydi ve gelecekteki bir kavga ihtimalinden keyif aldığı için Conall Cearnach'ın hırsını uyandırdığında arkasını dönerken pis pis sırıttı.

Bricriu Cuchulain ile Buluşuyor

"Her şey senin için güzel olsun, Cuchulain," dedi Bricriu genç kahramanla karşılaştığında. "Sen ülkemizin en büyük savaşçısı, Erin'in baş muhafızısın; düşmana karşı siperimizsin. Neşe kaynağımız ve sevgilimizsin. İrlanda'daki tüm kızların gözdesi, Ulster kahramanısin. Senin kudretli kollarının koruması altında güven içinde yaşıyoruz. Öyleyse neden Ulster'in Baş Şampiyonu olmayasın? Neden Kahraman Payı'nı daha değersiz bir savaşçıya bırakasın?"

Cuchulain, "Halkımın tanrısı adına ona sahip olacağım veya beni bundan mahrum etmeye cesaret eden kim olursa olsun onu öldüreceğim" dedi.

Bunun üzerine Bricriu, Cuchulain'in yanından ayrıldı ve sanki düşüncelerinde yaramazlık ve kurnazlıktan daha fazlası yokmuş gibi kralı ağırlamak için hazırlıklarını yaptığı evine gitti.

Şölen ve Kavga

Kral Conor ve maiyeti, Bricriu'nun Dundrum'daki evine girip ziyafette otururken Bricriu, kefilleriyle salonu terk etmeye zorlandı, çünkü insanlar onun kötü niyetli dilinden korkuyorlardı. Bricriu nöbet kulesine giderken döndü ve şöyle bağırdı:

“Şölendeki Şampiyon Payı almaya değer. Pay, Ulster'deki en iyi kahramana verilsin.”

Yiyecek ve içecek servisi başladı ve Şampiyonun Payı öne çıkarıldığında, üç savaş arabası sürücüsü tarafından efendileri adına (Laegaire, Conall ve Cuchulain) talep edildi. Kral Conor hiçbir karar vermeyince üç kahramanın her biri bunu kendisi için talep etti. Ama Laegaire ve Conall, Cuchulain'e karşı gelmek ve iddiasıyla dalga geçmek için birleştiler ve salonda büyük bir kavga başladı. En sonunda herkes korkudan titremeye başladı ve Kral Conor, hiç kimse yaralanmadan olaya müdahale etti.

“Kılıçlarınızı koyun,” dedi. “Bu ziyafetteki Şampiyonun Payı üçe bölünecek ve Kral Ailill ve Connaught Kraliçesi Meave'den en büyük şampiyonun kim olduğunu söylemelerini isteyeceğiz.” Bu plan, kavga çıkarma umutlarının suya düştüğünü gören Bricriu dışında herkesi memnun etti.

Kadınların Kavgası

Tam o sırada kadınlar kalkıp temiz havayı solumak için salondan çıktılar ve Bricriu bu fırsatı değerlendirdi. Gözetleme kulesinden aşağı inerken, Laegaire'in karısı Fedelm ve onun elli hizmetçisiyle karşılaştı. Fedelm'e şöyle dedi:

“Bu gece her şey senin için iyi olsun, Güzel Kalpli Fedelm. Ulster'de hiçbir kadın gerçekten de güzellikte,

asillikte, haysiyette, senin dengin değil. Gece salona ilk sen girersen Ulster kadınlarının kraliçesi olacaksın.”

Fedelm, son derece mutlu bir şekilde yürüdü ancak yakında salona tekrar gireceğini ve kesinlikle başka bir kadının önünde olacağını fark edecekti. Bricriu, daha sonra Conall'ın karısı Gözde Lendabair ile karşılaştı ve ona da benzer övgü sözleri söyleyip benzer bir kehanet verdi. Lendabair de eve dönüp salona ilk giren olmaya karar verdi.

Sonra Bricriu, Cuchulain'in güzel karısı Emer'i görene kadar bekledi. “Sağlıklı olasan Emer, İrlanda'nın en iyi erkeğinin karısı! Güneşin yıldızları gölgede bırakması gibi sen de diğer tüm kadınları gölgede bırakıyorsun! Eve ilk giren sen olmalısın, çünkü bunu kim yaparsa kadınların kraliçesi olacak ve hiç kimse onların kraliçesi olmayı Cuchulain'in eşi, Forgall'ın güzel kızı kadar hak etmiyor.”

Kocalar Müdahale Ediyor

Her birinin elli hizmetçisi olan üç güzel kadın, birbirlerini dikkatle süzdüler ve biri eve döndüğünde diğerleri adım adım ona eşlik etti. Koşarlarken çıkardıkları ayak sesleri kocalarını alarına geçirdi. Kralın bilge danışmanı Sencha onlara güvence verdi ve “Bu sadece bir kadın kavgası; Bricriu kahramanların eşleri arasında düşmanlığı körükledi,” dedi. O konuşurken Emer aniden diğerlerinin önüne geçerek salona ulaştı ama kapılar kapalıydı. Sonra, kocaları Cuchulain'e karşı olduğu için ikisi de Emer'e karşı birleşen Fedelm ve Lendabair'den gelen acı şikâyetler takip etti.

Her kahraman kendi karısının Ulster kadınlarının kraliçesi olma iddiasını desteklediği için Kral Conor yine sessizlik çağrısı yapmak zorunda kaldı. Kavgı, en yüksek yer iddiasının tarafsız yargıçlık yapacak Ailill ve Connaughtlu Meave tarafından çözülmesi vaadiyle yatıştırıldı.

Üçü de Cruachan'a doğru öfkeyle sürüyorlar.

Kahramanlar Connaught'a Yolculuk Ediyorlar

Bricriu'nun ziyafeti üç gün daha sürdü ve ardından Kral Conor ve Kızıl Dal kahramanları Armagh'a döndü. Orada şampiyonayla ilgili anlaşmazlık yeniden başladı ve Conor, Kral Ailill'den bir hüküm almak için kahramanları Connaught'daki Cruachan'a gönderdi. "O hüküm vermezse adil ve bilge bir adam olan Munsterli Curoi'ye gidin. O, en iyi kahramanı sihirbazlık ve büyülerle bulacaktır." Conor böyle karar verince Laegaire ve Conall, kimin ilk başlaması gerektiğine dair biraz tartıştıktan sonra arabalarını hazırlayıp Cruachan'a doğru sürdüler ancak Cuchulain, kendini ve kadınları eğlendirmek için Armagh'ta kaldı.

Araba sürücüsü, tembellik yüzünden Şampiyon Payını kaybettiği için onu azarladığında Cuchulain, "Bunu hiç düşünmedim, ama kazanmak için hâlâ zaman var. Atlarımı arabaya bağla," dedi. Ancak diğer iki kahraman çoktan uzaklaşmıştı ve Ulster'in liderleri onları takip ediyordu.

Cuchulain'in Atları

Cuchulain, son zamanlarda iki kasvetli gölden çıkan iki güçlü, büyülü at kazanmıştı: En sevdiği atı Gri Macha ve Kara Sainglain. Evcilleştirip onlara boyun eğdirmeden önce kahraman ile bu büyülü atlar arasında korkunç bir mücadele olmuştu. Şimdi onları arabasına bağladı ve bir kez yola koyulduktan kısa süre sonra diğer iki kahramanı buldu ve üçü de arkalarında Ulster'in tüm savaşçılarıyla birlikte Cruachan'a doğru fırtına gibi gittiler.

Kraliçe Maeve Kahramanları İzliyor

İlerleyen savaş arabalarının gürültüsü, Cruachan'daki Kraliçe Meave'ye ulaştı ve berrak bir gökyüzünden gelen gök gürültüsü sesini çok merak etti ama güzel kızı penceresinden bakarak şöyle dedi: "Anne, arabaların geldiğini görüyorum."

"Kim önde?" diye soru Kraliçe Meave.

"Kızılımsı altın sarısı saçları ve uzun çatal sakallı, altın işlemeli mor kıyafetler giymiş iri, şişman bir adam görüyorum. Kenarları altın olan bronz kalkanı var ve elinde cirit tutuyor."

"O adamı iyi tanırım," diye cevap verdi anne. "O güçlü Laegaire, Savaş Fırtınası, Zafer Bıçağı. Barışçıl amaçlarla gelmiyorsa hepimizi öldürecektir."

"Başka bir savaş arabası görüyorum," dedi prenses, "uzun dalgalı saçlı güzel bir adam, berrak kırmızı ve beyaz tenli, beyaz bir yelek ile mavi ve kırmızı bir pelerin giymiş. Kalkanı kahverengi, sarı süsleri ve bronz bir ucu var."

"Bu, Muzaffer Conall," dedi Meave. "Öfkeliyse şansımız pek yok."

"Üçüncü bir araba geliyor. Üzerinde kasvetli, hüzünlü bir genç duruyor, Erin'in tüm erkeklerinden daha yakışıklı; altın işlemeli kırmızı bir tunik, uzun beyaz keten bir pelerin giyiyor ve beyaz, altın işlemeli bir başlık takıyor. Saçları siyah, görünüşü ilgi çekici. Bakışları ateş saçıyor ve etrafında kahraman halesi parıldıyor. Kalkanı kıızıl; kenarı gümüş ve üzerinde altın renginde canavar tasvirleri var."

Connaught'ta Dehşet

“Eyvah! Bu kahraman Cuchulain,” dedi Meave. “O, diğerlerinden daha korkulası biri. Öfkeyle konuştuğunda insanların kıyametinden bahseder. Gazabı ölümcüldür. Cuchulain’in gazabını uyandırdıysak gerçekten işimiz bitik.” Bir anlık duraklamadan sonra: “Söylesene kızım, başka savaş arabaları var mı?” dedi.

“Arabaları takip eden o kadar çok Ulsterli adam var ki altlarındaki yer sarsılıyor ve sesleri gök gürültüsü veya okyanus dalgası gibi geliyor.”

Kraliçe Meave gerçekten dehşete düşmüştü ama içten bir karşılamayla Ulster kahramanlarının gazabını dindirmeyi umuyordu. Dolayısıyla katile, Cruachan kalesine vardığında en iyi şekilde karşılandı ve tüm Kızıl Dal savaşçıları üç gün üç gece ziyafet çekti.

Conor Meseleyi Açıklıyor

Üç gün sonra Connaughtli Ailill, durumu sordu ve Kral Conor her şeyi olduğu gibi anlattı: Şölen, Şampiyonun Payı konusundaki anlaşmazlık, kadınların kavgası ve kararın Kral Ailill tarafından verilmesi. Bu, barışsever bir adam olan Ailill’i kızdırdı.

“Seni bana yönlendiren benim arkadaşım değildi, çünkü kesinlikle iki kahramanın nefretine uğrayacağım,” dedi.

Kral Conor, “Sen en iyi yargıçsın,” diye cevap verdi. Ailill, “Öyleyse karar vermek için üç gün üç gece vaktim olmalı,” dedi.

“Kahramanlarımızı bu kadar uzun süre idare edebiliriz,” dedi Conor ve bunun üzerine Ulsterliler Armagh’a döndü ve üç davacıyı Cruachan’daki Şampiyona’ya bıraktı.

Üç canavar kedi odaya giriyor.

İlk Sınav

Ailill o gece onları beklenmedik bir teste tabi tuttu. Onlara bir odada ziyafet verildi ve kral koruyucularına gidip kararı için onlardan biraz yardım istedi. Muhafızlar seve seve yardım ettiler ve canavarımsı kedi şeklindeki üç büyüülü yaratık, kahramanların ziyafet çektikleri odalara sokuldu. Laegaire ve Conall, onları görünce sofralarından kalktılar ve kirislerin arasına tırmanıp bütün gece orada kaldılar. Cuchulain biri ona saldırana kadar bekledi ve sonra kılıcını çekerek canavara vurdu. Canavar saldırganca bir tutum göstermedi ve gün doğumunda sihirli canavarların ortadan kaybolmasına kadar bütün gece nöbet tuttu. Ailill odaya gelip kahramanları geceyi nasıl geçirdilerse öyle görünce güldü ve şöyle dedi:

“Şampiyonluğu Cuchulain’e teslim etmekten memnun değil misiniz?”

“Kesinlikle hayır,” dedi Conall ve Laegaire. “Bizler insanlarla savaşmaya alışkınız, canavarlarla değil.”

İkinci Sınav

Ertesi gün Kral Ailill kahramanları bir de onun test etmesi için onları bir geceliğine kendi üvey babası Ercol’a gönderdi. Oraya varıp ziyafet çektikten sonra Laegaire o gece vadinin cadılarıyla savaşmaya gönderildi. Bu cadılar vahşi ve korkunçtular. Laegaire’i dövüp silahlarını ve zırhını aldılar.

Conall onlarla savaşmaya gittiğinde cadılar onu dövüp mızrağını aldılar ama Conall, kılıcını sakladı ve onuruyla geri getirdi. En genç olan Cuchulain en son gitti. Tam dayak yerken onu izleyen araba sürücüleri onu kaldırdılar ve Cuchulain cadıları dövdü. Savaş pelerinlerini zaferle

alıp götürdü. Diğer iki kahraman, bundan sonra bile Cuchulain'in üstünlüğünü kabul etmeyecekti.

Ercol'un Yenilgisi

Ertesi gün Ercol her şampiyonla ayrı ayrı savaştı ve hem Laegaire hem de Conall'ı mağlup etti. Laegaire'i öyle bir korkuttu ki Laegaire, Cruachan'a kaçıp Meave ve Ailill'e Ercol'un diğer ikisini öldürdüğünü söyledi. Cuchulain, Ercol'u arabasının tekerleklerine bağlamış muzaffer bir şekilde geldiğinde herkesin kendisi ve Conall için yas tuttuğunu gördü.

Meave'nin Cruachan'daki Kavgayı Önleme Planı

Ailill, şimdi gerçekten de büyük bir şaşkınlık içindeydi, çünkü kararını geciktirmeye cesaret edemiyor ve hayal kırıklığına uğramış iki kahramanın gazabından korkuyordu. O ve Kraliçe Meave uzun süre birlikte istişare ettiler ve sonunda Meave onu yargılama sorumluluğundan kurtarmaya söz verdi. Laegaire'i kralın odasına çağırarak şöyle dedi:

“Ey Laegaire! Hoş geldiniz. Siz, Ulster'in en büyük savaşçısısınız. Size İrlanda kahramanlarının liderliğini ve Şampiyon Pay'ını sunuyoruz ve karınıza Ulster'in tüm kadınlarının önünde yürüme hakkını veriyoruz. Bunun bir göstergesi olarak, Armagh'da, Kızıl Dal Konağı'ndaki Kral Conor'a gelene kadar, hiç kimsenin görmeyeceği, kabartmalı gümüş bir kuşun bulunduğu bu bronz kupayı size veriyoruz. Oraya gelince kupanızı gösterin ve hakkınızı isteyin; kimse size karşı çıkmayacak.”

Bunun üzerine Laegaire mutlu bir şekilde uzaklaştı ve Conall'ı çağırdılar. Ona üzerinde altın kabartmalı bir

kuş bulunan gümüş bir kupa verdiler, şampiyonluğa karar veriyorlarmış gibi davrandılar ve Conall pek mutlu bir şekilde oradan ayrıldı.

Satranç oynayan Cuchulain çağrıldığında Connaught Kralı'nın huzuruna çıkmayı reddetti ve Kraliçe Meave, özel odasına gelmesi için ona yalvarmak zorunda kaldı. Orada ona üzerinde değerli mücevherlerden yapılmış bir kuşun bulunduğu altın bir fincan verdiler ve hem kendisi hem de asil ve güzel karısı Emer için çok sayıda övgü dolu söz söylediler.

Şampiyonların Dönüşü

Şimdi her biri durumdan memnun olan kahramanlar, Cruachan'daki saraya veda ettiler ve Armagh'a geri döndüler ama hiçbiri nasıl başarılı olduklarını sormadı. O akşam, ziyafette Şampiyon Payı bir kenara konulduğunda Laegaire, ayağa kalktı ve hak talep etti. İddiasının kanıtı olarak Kraliçe Meave'den aldığı bronz kupayı gösterdi.

Ama işe bakın! Muzaffer Conall'ın gümüş bir kupası vardı ve şampiyonluk üzerindeki haklı iddiasıyla ilgili bu kanıtla övünürken Cuchulain altın kupasını çıkardı ve anlaşmazlık yeniden başladı. Kral Conor, Cuchulain'in iddiasına izin verecekti ancak Laegaire, rakibinin altın kupayı almak için Ailill ve Meave'ye rüşvet verdiğine yemin etti. Ne Laegaire ne de Conall ona zaferi verecek veya bu hükmü nihai olarak kabul edecekti. "O zaman Curoi'ye gitmelisin," dedi kral ve hepsi bunda hemfikir oldu.

Şampiyonlar Curoi'yi Ziyaret Ediyor

Ertesi gün üç şampiyon, Curoi'nin sihirli bir kalenin içinde yaşadığı Kerry'ye gitti. Curoi, onları test etmek için büyüler tasarladığından evden uzaktaydı çünkü geldikle-

rini biliyordu, ama karısı onları memnuniyetle karşıladı ve en büyüğü olarak Laegaire'den başlayarak onlara her gece için birinin nöbet tutmasını söyledi. Laegaire, kalenin dışındaki nöbet bölgesine geçti. Curoi'nin karısı, akşam vaktinden sonra girişi engelleyen büyüğü etkin hale getirdi. Gece uzun ve sessizdi. Laegaire, sorunsuz bir nöbet geçireceğini düşünüyordu ki denizden büyük bir gölge çıktığını gördü.

Dev, Laegaire ve Conall ile Dövüşüyor

Bu gölge, sağlam meşe dallarından mızrakları olan kocaman bir dev şeklini aldı ve Laegaire'e saldırdı.

Ancak ona dokunamadı, Laegaire biraz kavga eder gibi yaptı ama dev onu yakaladı ve neredeyse onu öldürecek kadar sıktı. Sonra kalenin sihirli duvarları üzerinden fırlattı. Diğerleri onu orada yarı ölü bir halde buldular.

Herkes, başka bir giriş bulunmadığı için duvarın üzerinden güçlü bir sıçrayışla atladığını düşündü. Laegaire sessizliğini korudu ve onlara ne olduğunu açıklamadı.

İkinci gece nöbeti devralan Conall'ın başına da aynı şeyler geldi ve o da ne duvarın üzerinden atıldığını söyledi ne de şafak vakti gelen devden bahsetti.

Cuchulain'in Denemeleri

Üçüncü gece Cuchulain'in nöbetiydi ve kale dışındaki görevine gitti. Kapılar ve duvar büyüyle emniyete alındı, dolayısıyla kimse içeri giremezdi. Cuchulain, gece yarısına kadar olaysız nöbet tuttu. Sonra kendisine doğru sürünen dokuz tane belirsiz gri suret gördü.

"Oradaki kim," diye bağırdı. "Arkadaşsanız durun; düşmansanız gelin hadi!" Sonra dokuz belirsiz figür bağırıp

Ejderha, korkunç ağzını açarak ona doğru geliyor.

kahramana saldırdı. Cuchulain sıkı bir şekilde savaşıp onları öldürdü ve kafalarını kesti. İkinci ve üçüncü kez aynı türdeki belirsiz düşmanlar ona saldırdılar ve o da hepsini aynı şekilde öldürdü. Cuchulain yorgun düşüp dinlenmek için oturdu.

Ejderha

Gecenin ilerleyen saatlerinde hâlâ nöbetteyken, gölde yükselen dalgalar gibi güçlü bir ses duydu ve ne olduğunu görmek için ayağa kalktığında korkunç bir ejderha gördü. Ejderha sudan yükseldi ve kaleye doğru uçtu. Yoluna çıkan her şeyi yutmaya hazır görünüyordu. Ejderha onu algıladığında hızla havaya yükseldi ve sonra korkunç ağzını açarak yavaş yavaş ona doğru süzüldü. Cuchulain kahramanlara yaraşır bir atlayışla fırladı ve kolunu ejderhanın boğazına soktu. Ejderhanın kalbini buldu ve parçaladı. Sonra canavarının öldüğünü gördü. Yaratığın pullu kafasını kesip önceki düşmanlarının kine ekledi.

Cuchulain'in Yendiği Dev

Cuchulain, gün ağarırken kendini çok yorgun ve çok uykulu hissettiğinde, büyük bir gölgenin denizden batıya, kendisine doğru yavaş yavaş geldiği fark etti. Gölge, öncesinde olduğu gibi bir deve dönüştü ve onu sert bir sesle “Bu kötü bir gece,” diye selamladı. “Senin için daha kötü olacak,” dedi Cuchulain.

Dev, diğer kahramanlara da yaptığı gibi meşe odunu fırlattı ama ıskaladı ve Cuchulain’le boğuşmaya çalıştığında kahraman, çekilmiş kılıcıyla sıçradı. Öfkelenince etrafında kahraman halesi belirdi ve yükseğe, devin başına kadar fırladı. Canavara vurarak onu dizinin seviye-

sine getirdi. Dev, “Göze göz, dişe diş, Cuchulain,” dedi ve ardında hiç iz bırakmadan bir anda ortadan kayboldu.

Cuchulain Kaleye Tekrar Giriyor

Cuchulain, dinlenmek için mutlu bir şekilde kaleye geri dönecekti ama giriş yolu yoktu ve kahraman, yoldaşlarının sihirli duvarların üzerinden atladığını düşündüğü için kendi çaresizliğine kızdı. Kudretli duvarı geçmek için iki cesur deneme yaptı ancak ikisinde de başarısız oldu. Sonra öfkelenince kuvveti yerine geldi ve etrafında kahraman halesi belirdi. Biraz koştu ve mızrağına dayanarak o kadar yükseğe ve ileri fırladı ki konak kapısının hemen önüne, avlunun ortasına indi.

Cuchulain derin bir şekilde iç çekerken Curoi’nin karısı şöyle dedi: “Bu, dayak yemiş bir adamın değil, yorgun bir fatihin iç çekişi.” Cuchulain içeri girdi ve dinlenmek için oturdu.

Karar

Ertesi sabah Curoi’nin karısı şampiyonlara, “Şampiyonluğun Cuchulain’e gitmesinden memnun musunuz?” diye sordu ve ekledi; “Büyücülük yeteneğim sayesinde onun geçen gece nelere katlandığını biliyorum. Ona eşit olmadığınızı bilmelisiniz.”

“Hayır, buna izin vermeyeceğiz,” dediler. “Gelip bizi yenen ve şampiyonluğu ona kazandıran Cuchulain’in Dağ Halkı arasındaki arkadaşlarından biriydi. Memnun değiliz ve iddiamızdan vazgeçmeyeceğiz çünkü mücadele adil değildi.”

Curoi’nin karısı “Şimdi eve, Armagh’a gidin ve karar verilene kadar orada bekleyin,” dedi. Kahramanlar böyle-

ce ona veda ettiler ve anlaşmazlık henüz çözülmemişken Armagh'daki Kızıl Dal Ev'i'ne geri döndüler. Curoi'nin kararını sorun çıkarmadan beklemeyi ve karar verildiğine buna uymayı kabul ettiler.

Yabancı Uath

Bundan bir süre sonra, Curoi herhangi bir karar vermediğinde, Cuchulain ve kuzeni Conall dışında tüm Ulster kahramanlarının Kızıl Dal Ev'i'ndeki yerlerinde olduğu ortaya çıktı. Salonda kıdeme göre otururken odaya korkunç bir yabancı'nın geldiğini gördüler. Yabancı'nın boyu çok uzundu, görünüşü iğrençti, sarı gözleri kurt gibi açtı. Kabaca birbirine tutturulmuş bir deri ve üzerine gri bir pelerin giymişti ve köklerinden yayılan bir ağaçla kendini ışıktan koruyordu. Elinde keskin ve parlak kenarlı devasa bir balta taşıyordu. Bu çirkin figür, koridordan yukarı doğru yürüdü ve ateşin yanındaki oymalı sütuna yaslandı.

"Kimsin sen?" diye sordu bir şef şaka olsun diye. "Şamdanımız olmaya mı geldin yoksa evi mi yakacaksın? Burası senin gibi biri için uygun bir yer mi? Uzağa git!"

"Benim adım Yabancı Uath ve bunlardan hiçbiri için gelmedim. Bütün dünyada bulamadığım şeyi arıyorum. Benimle yaptığı anlaşmaya uyacak bir adam arıyorum."

Anlaşma

"Anlaşma nedir?" diye sordu Kral Conor.

"Baltama bakın!" dedi yabancı. "Onu bugün tutacak olan adam, benim de yarın onun başını kesmem koşuluyla bununla başımı kesebilir. Şimdi siz Ulsterliler, Kızıl Dal'ın kahramanları; dünya çapında cesaret, şeref, güç,

hakikat ve cömertlik sahibisiniz. Bu nedenle, bana bu anlamaya uyacak bir adam bulabilecek misiniz? Kral Conor, kraliyet onuru nedeniyle hariç tutuluyor, ancak başkası değil. Ve benimle yüzleşmeye cesaret edecek şampiyonunuz yoksa Ulster'in cesaretini kaybettiğini ve onursuz olduğunu söyleyeceğim.”

“Bütün bir bölgenin sözünü tutmayan bir adama sahip olmadığı için gözden düşürülmesi doğru değil,” dedi Kral Conor, “ama korkarım ki burada böyle bir şampiyonumuz yok.”

Laegaire Meydan Okumayı Kabul Ediyor

Tüm sohbeti dikkatle dinleyen Laegaire, “Şu anda bir şampiyon olacak, söz veriyorum. Eğil dostum, yarın benimkini alabilmen için kafanı kesmeme izin ver.”

Sonra Uath, kenarını yontarken baltaya büyümlü sözler söyledi ve boynunu bir bloğun üzerine koydu. Laegaire o kadar sert bir şekilde vurdu ki kafa vücuttan ayrıldı ve bloğun derinliklerine çarptı. Sonra Uath'ın bedeni ayağa kalktı, kafasını ve baltasını yerden alıp koridorda yürüdü. Herkes korkuyla ona yol açtı ve o, gecenin karanlığına doğru gitti.

“Bu korkunç yabancı yarın dönerse hepimizi öldürecek,” diye fısıldadılar. Endişelenmiyor gibi görünmeye çalışan Laegaire'e acıyarak bakıyorlardı.

Laegaire ve Conall İtibarlarını Kaybediyorlar

Ertesi gün akşam vakti herkes Kızıl Dal Evi'nde oturup ne olacağını beklerken elinde baltasıyla Uath geldi. Vurmaya can atıyordu. Eyvah! Laegaire'in cesareti onu

Uath'ın vücudu ayağa kalkıyor.

yüzüstü bırakmıştı. Gelmedi. Uath, Ulsterlilerle dalga geçti çünkü büyük şampiyonları ne sözünü tutuyor ne de “verdiği karşılığında alması gereken darbeye yüzleşmeye” cesaret edebiliyordu.

Ulster’in adamları son derece utanmışlardı ancak o gece Muzaffer Conall Cearnach oradaydı ve Uath ile yeni bir anlaşma yaptı. Conall, Uath’ın kafasını kopardı ancak ertesi akşam yabancı sapasağlam bir şekilde geri döndüğünde şampiyon bulunamayacaktı: Conall darbeye yüzleşmeyecekti.

Cuchulain Meydan Okumayı Kabul Ediyor

Uath, Ulster’in ikinci bir kahramanının onu hayal kırıklığına uğrattığını anlayınca, yine korkaklık ve sözünden dönme konusunda onlarla alay etti.

“Ne! Aranızda tek bir cesur adam yok mu Ulsterliler? Büyük bir isme sahip olmak istiyorsunuz ama onu elde edecek cesaretiniz yok! Hepiniz büyük kahramanlarsınız! Ama hiçbiriniz benimle yüzleşecek kadar cesarete sahip değilsiniz! Nerede o çocuksu Cuchulain! O, zavallı sefil bir adam ama onun sözünün bu iki büyük kahramanın sözlerinden daha güvenilir olup olmadığını görmek isterim.”

“Genç olabilirim,” dedi Cuchulain, “ama sözümü tutacağım.”

Uath yüksek sesle güldü. “Evet! Bu olabilir değil mi? Senin büyük bir ölüm korkun var!”

Bunun üzerine genç sıçradı, ölümcül baltayı yakaladı ve tek vuruşla devin kafasını kopardı.

Cuchulain Teste Dayanıyor

Ertesi gün Kızıl Dal kahramanları, ne yapacağını görmek için Cuchulain'i izledi. Orada bulunan diğerleri gibi başarısız olsaydı şaşırmaslardı. Ancak şampiyon, başarısızlık veya geri çekilme belirtisi göstermedi. Kederli bir şekilde yerine oturdu, kaçınılmaz mutlak ölümü bekledi ve aceleciliğinden pişmanlık duydu ancak sözünden dönmeyi katiyen düşünmedi.

İçini çekerek beklerken Kral Conor'a şöyle dedi: "Her şey bitene kadar burayı terk etmeyin. Ölüm kesinlikle bana geliyor ama sözümü bozmaktansa ölmeyi tercih ederim."

Günün sonuna doğru Uath, coşkulu bir şekilde salona yürüdü.

"Cuchulain nerede?" diye bağırdı.

"İşte buradayım," diye cevap verdi kahraman.

"Ah, zavallı çocuk! Üzgün konuşuyorsun bu gece ve üzerinde ağır bir ölüm korkusu var ama en azından sözünü tuttun ve beni yüzüstü bırakmadın."

Genç, koltuğundan kalktı ve büyük balta hazır halde dururken Uath'a doğru gitti ve darbeyi almak için diz çöktü.

Curoi'nin Kararı ve Cuchulain'in Zaferi

Ulster kahramanı, başını bloğa koydu ama Uath tatmin olmadı. "Boynunu daha iyi uzat," dedi.

"Bana eziyet etmek için benimle oynuyorsun," dedi Cuchulain. "Beni hemen öldür çünkü ben dün gece seni bekletmedim."

Bununla birlikte Uath'ın dediği gibi boynunu uzattı ve yabancı, bir fırtınada devrilen ağaçların gümbürtüsü gibi, salonun kirişlerinin arasından yukarıya doğru gürültüyle çıkana kadar baltasını kaldırdı.

Balta müthiş bir sesle indiğinde herkes büyük bir korkuyla Cuchulain'e baktı.

İnen balta ona dokunmamıştı bile. Kör tarafı yere inmiş ve genç zarar görmeden diz çökmüştü. Orada baltasına yaslanmış ona gülen kişi, korkunç yabancı değil nihai kararını vermek için gelen Kerryli Curoi'ydı.

"Ayağa kalk Cuchulain," dedi Curoi. "Ulster'in tüm kahramanları arasında cesaret, sadakat ve hakikat bakımından sana eşit olan hiç kimse yok. İrlanda Kahramanları Şampiyonluğu ve tüm şölenlerdeki Şampiyon Payı bugünden itibaren senindir. Eşinizi de Ulster'in tüm kadınları arasında birinci ilan ediyorum. Bu karara itiraz etmeye cesaret edenin vay haline!" Bunun üzerine Curoi ortadan kayboldu. Kızıl Dal savaşçıları Cuchulain'in etrafında toplandılar ve tek bir sesle onu tüm İrlanda Kahramanları Şampiyonu olarak alkışladılar. Bu unvan, bugüne kadar ona ait oldu.

yedinci bölüm

gamelyn'in hikâyesi

Gamelyn'in hikâyesi, Kötü Büyük Kardeşler'i konu alan eski peri masalının bir varyantıdır. Joseph ve kardeşleriyle ilgili İncil'de bahsedilen hikâye, hâlâ okunabilecek en eski ve en ilginç versiyonlarından biridir. Bu anlatıda genellikle bir baba ölür ve geriye üç erkek çocuğu bırakır. Ortanca ve büyük olan ahlaksızdır; en küçükleriyse yüksek şeref konumuna erişir. Bunun üzerine büyük kardeşler onu kıskandıkları için küçüğü öldürmeye çalışırlar. "Külkedisi" ve kızların anlatıldığı diğer masalarda da benzer bir fikir vardır ancak bunlarda genellikle zalim bir üvey anne ve hor gören iki üvey kız kardeş bulunabilir (kadınlar arasında kan bağlarının erkeklerden daha güçlü olduğuna dair köklü bir fikre işaret eden kayda değer bir versiyon).

Gamelyn'in Hikâyesinin Edebi Etkisi

Gamelyn'in hikâyesi hakkında dikkatimizi çeken iki büyük iddia var: Lodge, "Euphues' Golden Legacy" de bu hikâyenin, Shakespeare'in *Nasıl Hoşunuza Giderse* kitabının kaynağı olduğunu öne sürmektedir ve İngiliz edebiyatında "soylu kanun kaçağı" figürü ilk kez burada ortaya

çıkmiş gibi gözükmektedir. Aslında Gamelyn, muhtemelen “cesur Robin Hood”un edebi atasıdır ve yüksek makamlardaki yasal baskı ve kötülüğe karşı İngiliz adalet ve eşitlik idealini temsil eder. Ayrıca Robert Louis Stevenson’ın çalışmalarında yüzyıllar sonra yeniden ortaya çıkan özgür yaşam sevgisini, keyif verici ormanlıklara ve açık yollara olan sevgisini de göstermektedir.

Hikâye

Kral I. Edward döneminde Lincolnshire’da, Fens’in uçsuz bucaksız ovalarının yakınında, asil bir beyefendi olan Marchesli Sör John yaşıyordu. John artık yaşlanmıştı ama tam bir nezaket abidesiydi ve “harikulade kibar bir şövalye”ydi. Üç oğlu vardı. Bunlardan en küçüğü Gamelyn, babasının ihtiyarlığında doğmuştu ve yaşlı adam tarafından çok seviliyordu. Diğer ikisi yaşça ondan çok büyüktü ve en büyükleri John, çoktan ahlaksız ve zararlı bir karakter geliştirmişti. Gamelyn ve ortanca erkek kardeşi Otho, babalarına saygı duyuyorlardı ancak John’un iyi yürekli adama saygısı veya itaati yoktu. Gamelyn onun en büyük neşesi olduğu için, yaşlılık döneminde başının belasıydı.

Baba Sonunun Yaklaştığını Hissediyor

Sonunda yaşlılık ve güçsüzlük, muhterem Sör John’u alt etti ve onu yatağa düşürdü. Yaşlı adam, yatakta kara kara çocuklarının geleceğini düşündü ve mülklerini üçü arasında nasıl eşit bir şekilde dağıtacağını merak etti. Şövalyenin tüm toprakları devredilebilir olduğu için miras veya ilk doğan hakkıyla ilgili bir zorluk yoktu, dolayısıyla istediği gibi miras bırakabilirdi. Sör John, adaletsizlik yapmaktan korkarak tüm bölgeye bilge şövalyeler için haberciler gönderdi. Onu canlı görüp ona yardımcı olmak

istiyorlarsa çabuk gelmelerini rica etti. Taşra beyleri ve yakın komşuları, onun ciddi durumunu duyunca kaleye koştular ve ölüm döşegindeki şövalyenin odasında toplandılar. Şövalye onlara şunları söyledi: “Efendiler, daha fazla yaşayamayabilirim. Tanrı’nın iradesiyle ölüm kapımı çalmış durumda.” Bu sözleri duyunca Tanrı’nın her hastalığa bir çare sunabileceğini söyleyerek onu cesaretlendirmeye çalıştılar ve iyi kalpli şövalye, onların nazik sözlerine itiraz etmeden katıldı: “Tanrı hastalığa çare gönderebilir, bunu inkâr etmiyorum ama sizden, benim hatırım için topraklarımı üç oğlum arasında pay etmenizi rica ediyorum. Tanrı aşkına adil davranın ve en küçüğüm Gamelyn’i unutmayın. Bir mirasın vârisi nadiren babasının ölümünden sonra kardeşlerine yarımcı olur.”

Şövalye Mülkünü Nasıl Devredecek?

Sör John’un çağırdığı arkadaşları, mülkün devredilmesi konusunda uzun süre görüştüler. Çoğunluk her şeyi en büyük oğluna vermek istiyordu ancak güçlü bir azınlık ikincinin hakkı olduğunu öne sürüyordu. Bununla birlikte hepsi, Gamelyn’in en büyük erkek kardeşin babasının topraklarından ona bir pay vermeyi seçmesini bekleyebileceğini kabul etti. Sonunda mirası iki büyük oğul arasında paylaştırmaya karar verdiler ve şövalyeler cesur eski şövalyenin ölmek üzere yattığı odaya geri dönerek kararı ona söylediler. Şövalye paylaşım planlarına itiraz edecek kadar kendine geldi ve şöyle dedi:

“Hayır, Aziz Martin adına, ben hâlâ vasiyet bırakabilirim

Topraklarımı dilediğime vereceğim, onlar hâlâ benim.
Ben vasiyetimi açıklarken beni dinleyin komşular.
En büyük oğlum ve vâris olan John’a,

Merhum babamın mirası olan beş ekilebilir toprağı
bırakıyorum;

Ortanca oğlum Otho, becerikli sağ elimin yiğit bir
savaşta kazandığı

Beş ekilebilir araziyi alacak;

Sahip olduğum diğer her şey; araziler, mallar ve paralar

En küçük oğlum Gamelyn içindir

Ve sizden Tanrı aşkına istirham ediyorum

Onu yüzüstü bırakmayın, çaresiz genci koruyun

Ve servetinin yağmalanmasına izin vermeyin.”

Vasiyetini ilan ettiği için mutlu olan Sör John, bir
Hıristiyana yaraşır bir şekilde vefat etti ve küçük oğlu
Gamelyn'i, zalim ağabeyi Sör John'un (evet artık Sör John
o olmuştu) kontrolü altında bıraktı.

Zalim Ağabey

Yeni şövalye, oğlan küçük olduğu için doğal koruyucu
olarak Gamelyn'in topraklarının, kölelerinin, eğitiminin
ve bakımının sorumluluğunu üstlendi ve görevlerini tü-
müyle kötüye kullandı. Onu kötü giydirdi, iyi beslemedi.
Topraklarını ihmal etti. Dolayısıyla çocuğun bahçele-
ri, evleri, çiftlikleri harap oldu. Oğlan büyüyünce bunu
fark etti ve bu duruma öfkелendi ama bu hataları telafi
edebilecek büyük kollarının ve güçlü kaslarının farkın-
da değildi. Bununla birlikte zamanla tüm zararları fark
etti. Oyle güçlü bir delikanlı olmuştu ki sinirlendiğin-
de onunla kavgada yüzleşmeye kimse cesaret edemezdi.

Gamelyn Direniyor

Gamelyn bir gün konakta yürüyüp tüm mirasının harap
oluşu üzerine kafa yorarken Sör John gürleyerek içeri
girdi ve onu görünce şöyle seslendi: “Yemek hazır mı?”

Gamelyn, kendisine bir hizmetçiymiş gibi hitap edilmesine öfkelenerek sert bir şekilde cevap verdi: "Git, kendi yemeğini kendin yap, ben senin aşçın değilim."

Sör John, duyduklarına inanamıyordu. "Sevgili kardeşim, bu nasıl cevap öyle? Benimle daha önce bu şekilde hiç konuşmamıştın!"

"Hayır," diye cevapladı Gamelyn. "Şimdiye kadar, bana yaptığın bütün yanlışları hiç düşünmemiştim. Bahçelerim bozuldu, geyiklerim sürüldü; beni zırhımdan ve atlarımdan mahrum bıraktın. Babamın bana miras bıraktığı her şey mahvoldu. Lanet olsun sana, sahtekâr kardeş!"

Sör John artık son derece öfkelenmişti. "Kıpırdama ve çeneni kapa serseri seni," diye bağırdı. "Topraktan veya kölelerinden bahsetmeye ne hakkın var? Yiyecek ve giysi için minnettar olmayı öğreneceksin."

"Bana serseri diyene lanet olsun! Senden daha kötü değilim, ben bir hanımefendinin ve iyi bir şövalyenin oğluyum."

Gamelyn Ev Halkını Korkutuyor

Sör John, tüm öfkesine rağmen kendi güvenliğine önem veren temkinli bir adamdı. Gamelyn'le karşılaşma riskini göze almayacaktı ancak hizmetkârlarını çağırdı ve daha iyi davranmayı öğrenene kadar onu iyice dövmelemlerini emretti. Ama çocuk, erkek kardeşinin niyetini anladığında tek başına dövülmeyeceğine söz verdi; diğerleri de acı çekmeliydi, özellikle de Sör John. Bunun üzerine duvara sıçradı ve orada duran bir tokmağı kaptı. Ellerinde sopa olmasına rağmen ürkek hizmetkârlara cesurca saldırdı ve içlerindeki ufak cesaret kıvılcımlarını söndüren şiddetli darbeler indirdi. Sör John'un bu kadar bile cesareti yoktu. Çatı katına kaçtı ve kapıyı sürgüledi. Bu

Git, kendi yemeğini kendin yap!

sırada Gamelyn tokmakla salonu temizledi. Kavga başladıktan kısa süre sonra kaçan saray görevlileriyle dalga geçti. Kardeşini aradığında ilk başta onu göremedi ancak daha sonra bir pencereden bakarken üzgün yüzünü fark etti. “Kardeşim,” dedi Gamelyn, “biraz daha yaklaş, sana sopa ve kalkanla nasıl oynanacağını öğreteceğim.”

“Hayır, Aziz Richard adına, o tokmağı indirene kadar aşağı inmeyeceğim. Kardeşim, artık sakınleş, seninle barışacağım. Tanrı’nın izniyle yemin ediyorum.”

“Kendimi savunmak zorunda kaldım,” dedi Gamelyn, “yoksa adamların bana zarar verip onurumu kıracaklardı. Saray görevlilerinin iyi bir şövalyenin oğlunu dövmesine izin veremezdim; ama şimdi bana bir iyilik lütfet. Yakında barışacağız.”

Sör John’un Hilekârlığı

“Evet, kesinlikle kardeşim; lütfunu dile, hemen yerine getireceğim. Ama gerçekten ben seni sadece sınıyordum, çünkü o kadar gençsin ki gücünden ve erkekliğinden şüphe ettim. Yapmak istediğim yalnızca bir dayak numarasıydı.”

“Bu benim ricam,” dedi çocuk, “Aramızda barış olacaksa babamın hayattayken bana miras bıraktığı her şeyi bana teslim etmelisiniz.”

Sör John, göze çarpan bir istekle buna rıza gösterdi ve hatta harap konakları onarmaya ve araziler ile çiftlikleri eski mamur hallerine geri getirmeye söz verdi; ama anlaşmadan memnun numarası yapıp kardeşini görünüşte bir ilgiyle öpmesine rağmen masum gence karşı içten içe ihanet planları yapıyordu.

Bir Güreş Maçı

Kardeşler arasındaki bu çekişmeden kısa bir süre sonra, kazananın güzel bir koç ve altın yüzükle ödüllendirileceği bir güreş yarışması duyuruldu ve Gamelyn gücünü denemeye karar verdi. Buna göre, kendisine ahırdaki tüm atları seçmesini öneren ve ardından işiyle ilgili merakla onu sorgulayan Sör John'dan "küçük bir at" ödünç istedi. Delikanlı, güreş maçında yarışarak ödülü kazanmak istediğini açıkladı. Daha sonra kendisini hazır eyerli olarak getirilen güzel atın üzerine atlayarak atını mahmuzladı. Çocuk neşeyle uzaklaşırken sahtekâr Sör John, yarışmada boynunun kırılması için dua ederek kapıyı arkasından kilitledi. Çocuk, gençliğinden ve gücünden neşe duyarak, belirlenen yere yaklaşıncaya kadar ilerledi ve sonra birdenbire yüksek sesle "Eyvah!" diye bağırarak bir adamın sesini duydu ve ellerini büken saygıdeğer bir çiftçi gördü. "Amca," dedi Gamelyn, "seni bu kadar sıkıntıya sokan nedir? Hiç kimse sana yardım edemez mi?"

Korkunç Bir Şampiyon

"Eyvah!" dedi çiftçi. "Doğduğum günün vay haline! Buradaki şampiyon güreşçi, iki yiğit oğlumu devirdi ve Tanrı onlara yardım etmezse acılarından ölecekler. Sevgili oğullarıma yapılan kötülüğün intikamını alacak bir adam bulmak için on pound verirdim."

"İyi yürekli amca, seyisim paltomu ve ayakkabılarımı alırken atımı tut. Bu zorlu şampiyona karşı şansımı deneyeceğim."

"Tanrıya şükür!" dedi çiftçi. "Bunu hemen yapacağım; ceketini, ayakkabılarını ve iyi atını güvenle koruyacağım. İsa Mesih seni hızlı kılsın!"

Gamelyn Ringe Çıkıyor

Gamelyn ringe ayakları çıplak girip güreşmek için üstündekileri çıkardığında herkes, sadık şampiyona meydan okumaya cesaret eden aceleci gence merakla baktı ve yerden kalkan iri bir adam, Gamelyn'le tanışmak için yürüyerek kibirli bir şekilde şöyle dedi: "Baban kim senin? Adın ne senin? Buraya geldiğine göre kesinlikle genç bir ahmaksın!"

Gamelyn aynı şekilde küstahça cevap verdi: "Babam sağken onu pekâlâ tanıyordun. O, Marchesli Sör John'du ve ben onun en küçük oğlu Gamelyn'im."

Şampiyon cevap verdi: "Oğlum, hayatı boyunca babanı iyi tanıyordum. Senin hakkında bir şeyler duydum ve bunlar hiç de iyi şeyler değil. Sen her zaman yaramazlık peşindesin."

Gamelyn, "Şimdi yaşıma daha büyük, beni daha iyi tanıyacaksın," dedi.

Şampiyonu Mağlup Ediyor

Güreş akşam geç saatlere kadar sürdü ve Gamelyn'le şampiyon mücadeleye başladığında ay ringe vuruyordu. Güreşçi pek çok kurnazca numara denedi ama çocuk hepsine hazırды ve rakibinin yapabileceği her şeye karşı geldi. Sonra saldırdı, rakibini belinden kavradı ve onu o kadar sert bir şekilde yere fırlattı ki üç kaburgası ve sol kolunu kırdı. Sonra galip alaycı bir şekilde şunları söyledi:

"Bunu bir fırlatma olarak sayacak mıyız, yoksa hesaba katmayalım mı?"

"Tanrım! Sayılsın veya sayılmasın, senin elinden hiçbir adam kurtulamaz," dedi şampiyon acı içinde.

Maçı büyük bir endişeyle izleyen çiftçi, şükür dualarıyla ortaya atıldı: “Genç efendim, iyi ki varsınız.” Sonra mağlup şampiyonla alay etti: “Sana bu oyunu öğreten genç ‘Yaramazlık’tı.”

“O hepimizin efendisi,” dedi şampiyon. “Güreş yaptığım bunca yıl boyunca hiç böyle acımasız bir şekilde yenilmemiştim.”

Maçın galibi, daha fazla güreşe hazır bir şekilde duruyordu ama hiç kimse onunla rekabet etmeye cesaret edemedi. Düzenden sorumlu ve ödülleri veren iki yargıç, onunla yüzleşecek başka bir yarışmacı bulunamadığından ona gitmesini söylediler.

Ancak Gamelyn, bu kolay zafer karşısında biraz hayal kırıklığına uğradı. “Panayır bitti mi? Neden daha eşyalarımın yarısını satmadım,” dedi.

Şampiyon hâlâ acımasız şakalar yapabiliyordu. “Şimdi hayatıma değer verdiğim için, mallarınızı satın alan herhangi bir kişi aptaldır; çok pahalıya satıyorsunuz.”

“Hiç de bile,” diye haykırdı çiftçi, “hissenizi tamamen ucuza satın aldınız ve iyi bir pazarlık yaptınız.”

Gamelyn Ödülleri Kazanıyor

Bu kısa konuşma sürerken yargıçlar koltuklarına dönmüşler, ödülü resmen Gamelyn’e vermişlerdi. Şimdi de koçu ve yüzüğü kabul etmesi için yanına getirdiler.

Gamelyn onları memnuniyetle aldı ve ertesi sabah evine döndü. Bir hayran kalabalığı tezahürat yaparak onu izliyordu. Ancak Sör John insanları görünce kale kapılarını daha sevilen ve daha başarılı olan kardeşine karşı kilitledi.

Kardeşinin Hizmetkârlarının Üstesinden Gelir

Kapıcı, efendisinin emirlerine uyarak Gamelyn'in girişine engel oldu. Bu hakarete öfkelenen genç, kapıyı tek darbeyle kırdı, kaçan kapıcıyı yakaladı ve avludaki kuyuya fırlattı. Kardeşinin hizmetkârları onun öfkesinden kaçtılar ve ona eşlik eden kalabalık avluya ve salona koşarken, şövalye küçük bir kuleye sığındı.

"Hepiniz hoş geldiniz," dedi Gamelyn. "Burada efendi olacağız ve kimseden izin istemeyeceğiz. Dün mahzen-de beş kadeh şarap bıraktım, siz gitmeden önce onları bitireceğiz. Kardeşim itiraz ederse (cimri olduğu için yapabilir) ben uşak olup tüm ziyafeti yöneteceğim. İtiraz etmeye cesaret eden herhangi bir kişi kuyunun içindeki kapıcıya katılabilir."

Doğal olarak hiçbir itiraz olmadı ve Gamelyn ve arkadaşları bir hafta boyunca eğlencenin doruklarını yaşarken Sör John kulesinde gizlenmiş, gürültü ve eğlenceden dolayı dehşete düşmüştü ve şimdi çok sayıda takipçisi olan kardeşinin ona yapabileceklerinden korkuyordu.

Sör John'la Hesaplaşma

Bununla birlikte konuklar, sekizinci gün sessizce ayrılarak Gamelyn'i büyük bir eğlence düzenlediği salonda yalnız ve çok üzgün bir halde bıraktılar. Gamelyn, orada durup üzüntüyle düşünürken zayıf bir ayak sesi duydu ve kardeşinin kendisine doğru geldiğini gördü. Kardeşi, Gamelyn'in dikkatini çektiğinde yüksek sesle konuştu: "Seni kim tüm ev eşyalarını yok edecek kadar cesur kıldı?"

"Hayır kardeşim, kızma," dedi genç sessizce. "Ne kullandıysam hepsinin parasını önceden ödedim. Bu on altı

yıl boyunca babamın bana bıraktığı on beş iyi ovalık araziyi sonuna kadar kullandınız ve kâr elde ettiniz. Ayrıca tüm sığırlarımın ve atlarımın kullanımı ve kârına sahipsiniz. Şimdi tüm bu geçmiş kârımı, bu ziyafetin masrafları karşılığında size bırakıyorum.”

Sonra hain Sör John dedi ki: “Dinle sevgili kardeşim. Benim oğlum yok ve sen benim vârisim olacaksın. Kutsal Aziz John adına yemin ederim.”

“Gerçekten,” dedi Gamelyn, “durum buysa ve bu tek-lifinde samimiysen Tanrı seni ödüllendirsin!” Zira kardeşinin ihanetinden şüphelenmesi ve kurnaz birinin hilelerini anlaması Gamelyn'in cömert mizacı için imkânsızdı. Bu yüzden çabucak ve kolaylıkla aldatıldı.

Gamelyn Kendisinin Zincirlenmesine İzin Veriyor

Sör John bir an tereddüt etti, sonra şüpheyile şöyle dedi: “Sana söylemem gereken bir şey var Gamelyn. Kapıcıımı kuyuya attığında sinirlendiğim için elini ayağını bağlayacağıma dair yemin ettim. Bu, senin rızan olmadan olmaz. Kısa süreliğine âdet yerini bulsun diye seni bağlamama müsaade et ki yalancı çıkmayayım.”

Sör John o kadar samimi davranıyordu ve her şey o kadar basit görünüyordu ki Gamely, bunu hemen kabul etti. “Evet kardeşim, kesinlikle. Benim yüzümden yalancı çıkmayacaksın.”

Böylelikle Gamely yere oturdu ve hizmetkârlar onun elleriyle ayaklarını bağladılar. Sonra Sör John ona alaycı bir şekilde baktı ve dedi ki: “Öyleyse şimdi, güzel kardeşim, sonunda yakaladım seni.” Sonra adamlarına pranga getirmelerini ve prangaları Gamelyn'in kollarına takarak onu salonun ortasındaki bir direğe sıkıca zincirlemelerini

Efendiler, Tanrı aşkına tutsaklıktan kurtulması için
zavallı Gamelyn'e yardım edin!

söyledi. Sonra Gamely, sırtı direğe gelecek şekilde ayağa kaldırıldı ve elleri arkadan kelepçelendi. Genç adam orada öylece dururken sahtekâr kardeş, içeri giren herkese Gamelyn'in aniden delirdiğini ve onu güvenlik amacıyla zincirlediklerini söyledi. Yoksa kendisine veya başkalarına ciddi zarar verebilirdi. Gamely, iki uzun gün ve gece boyunca hiçbir şey yiyip içmeden direğe bağlı kaldı. Açlık ve yorgunluktan bayıldı çünkü prangalar oturamayacağı veya uzanamayacağı kadar gergindi. Kendisini, hain ağabeyinin tuzağına böylesine kolay bir av gibi düşüren dikkatsizliğine acı bir şekilde ağladı.

Kurtarıcı Adam Spencer

Diğer herkes salonu terk ettiğinde Gamelyn, evin kâhyası ihtiyar Adam Spencer'a yalvardı. Spencer, Marchesli Sör John'u tanıyan ve çocuğun büyümesine tanık olmuş sadık bir hizmetkârdı. "Adam Spencer," dedi, "kardeşim beni öldürmeye niyetli değil ama çok uzun süredir bir şey yemedim. Sana yalvarıyorum, babamın sana gösterdiği büyük sevginin hatırına anahtarları al ve beni zincirlerimden kurtar. Bu dertte bana yardım edersen bütün topraklarımı seninle paylaşacağım."

Zavallı yaşlı hizmetçinin kafası karışmıştı. Merhum efendisine olan sadakati ile şimdiki efendisine sadakatini nasıl bağdaştıracığını bilmiyordu ve şüpheyle şöyle dedi: "Kardeşine on altı yıldır hizmet ediyorum; seni şimdi serbest bırakırsam haklı olarak beni hain ilan edecek." "Ah, Adam! En sonunda onun sahtekâr bir haydut olduğunu benim anladığım gibi anlayacaksın. Beni serbest bırak sevgili dostum Adam, ben de anlaşılmama sadık kalacağım ve toprağımı seninle paylaşmak için sözümde duracağım." Kâhya, bu içten sözlerle ikna oldu ve Sör John yatana kadar bekledi. Sonra anahtarları almayı başarıp

Gamelyn'i serbest bıraktı. Gamelyn kurtulunca kollarını ve bacaklarını gerip özgür kaldığı için Tanrı'ya şükretti. "Şimdi," dedi, "iyi beslenirsem bu evdeki hiç kimse beni bir gece daha bağlayamaz." Böylece Adam onu özel bir odaya götürdü ve önüne yemek koydu. Gamelyn, açlığını giderene kadar hevesle yiyip içti ve intikam almayı düşünmeye başladı. "Tavsiyen nedir Adam? Gidip kardeşimin kafasını koparayım mı? O bunu sonuna kadar hak ediyor."

Bir Kaçış Planı

"Hayır," diye cevapladı Adam, "bundan daha iyi bir plan var aklımda. Sör John, pazar günü birçok kilise adamı ve rahip için büyük bir ziyafet verecek. Orada çok sayıda başrahip, rahip ve diğer kutsal adamlar olacak. Salondaki direğe bağlıymış gibi durun ve sizi serbest bırakmaları için onlara yalvarın. Sizi kurtarırlarsa bana karşı hiçbir suçlama olmadan özgürlüğünüzü kazanmış olacaksınız. Ama hiçbiri bunu kabul etmezse kilidi açılmış zincirleri bir kenara atarsınız ve ikimiz, iki sağlam sopayla kısa sürede özgürlüğünüzü kazanabiliriz. Yoldaşını yüzüstü bırakanı Tanrı kahretsin!"

"Evet," dedi Gamelyn. "Pazarlığın benim tarafından cayarsam bana lanet olsun! Ama günahlarından kefarete etmeleri için onlara yardımcı olacaksak başlayacağımız zaman bana haber vermelisiniz kardeş Adam."

"Aziz Charity adına, efendim, sana anlaşılır bir işaret vereceğim. Göz kırptığımda bir an önce zincirlerini atıp bana gelmeye hazır ol."

"İyi bir tavsiye verdin Adam. Tanrı seni kutsasın. Bu kibirli Kilise Adamları beni kurtarmayı kabul etmezlerse onları bir güzel pataklayacağım."

Harika Bir Ziyafet

Pazar günü oldu ve ayinden sonra büyük salonda verilen ziyafete çok sayıda misafir geldi. Hepsi, elleri arkasında duran Gamelyn'e bakıyordu. Sör John, kapıcıyı öldürüp evin eşyalarını çarçur ettikten sonra delirdiğini ve öfkesi tehlikeli olduğundan dolayı zincire vurmak zorunda kaldıklarını üzülererek açıkladı. Hizmetçiler masaya zarif tabaklar ve zengin şarap kadehleri getiriyorlardı ama Gamelyn yüksek sesle aç olduğunu söylese de ona yiyecek verilmedi. Sonra asil konuklara acınası bir alçakgönüllülükle hitap etti: "Efendiler, Tanrı aşkına bu zavallı tutsağın kurtulmasına yardım edin." Ancak konuklar taş kalpliydi ve özellikle Sör John'un uydurma hikâyeleriyle kandırılan başrahipler ve rahipler acımasızca cevap verdiler. Gencin alçakgönüllü isteğine o kadar sert yanıt verdiler ki Gamelyn öfkelen-di. "Ah," dedi, "ricam için alacağım tek cevap bu! Şimdi hiç arkadaşım olmadığını görüyorum. Başrahibe veya diğerine iyilik yapana lanet olsun!"

Ziyafetin Tadı Kaçıyor

Kumaşın çıkarılmasıyla meşgul olan Adam Spencer endişeyle Gamelyn'e baktı ve ne kadar sinirlendiğini gördü. Yaptığı hakkında biraz daha düşündü, ama kilere gitmeyi bahane ederek iki sağlam odun getirdi ve onları salon kapısının yanına dikti. Sonra Gamelyn'e imalı bir şekilde göz kırptı. Gamelyn bunun üzerine derhal zincirlerinden kurtuldu ve salonun kapısına doğru koştu. Eline bir sopa aldı ve sanki kutsal su fıskiyesiymiş gibi silahını hafifçe döndürerek sallamaya başladı. Salonda korkunç bir kargaşa vardı çünkü şişman kilise adamları kaçmaya çalıştı ama din adamı olmayanlar Gamelyn'i seviyorlardı ve rahipleri dövebilsin diye ona boş alan

vermek için kenara çekildiler. Ona acımadıkları için o da bu zalim Kilise Adamları'na hiç acımadı. Onları yere devirdi, dövdü, kollarını ve bacaklarını kırdı ve onlara büyük hasarlar verdi. Bu sırada Adam Spencer kimse kaçmasın diye kapıyı tutuyordu. Adam, Kutsal Kilise adamlarının kutsallığına saygı duyması ve kan dökmesi için Gamelyn'e bağırdı ama kazara kollarını bacaklarını kırarsa bu saygısızlık olmazdı çünkü bu durumda kan dökülmüyordu.

Sör John Zincire Vuruluyor

Gamelyn, keşişlere ve rahiplere dayak atarak böylelikle arzusunu yerine getirdi. Sonra onları arabalarla evine yolladı. İçlerinden bazıları "Evimizde, yalnızca ekmek ve suyla böylesine berbat bir ziyafet çektiğimiz bu yerde olduğumuzdan daha iyiydik!" diye mırıldanıyordu. Gamelyn, kaçmayı başaramamış sahtekâr erkek kardeşine dikkatini verdi. Onu boynundan yakaladı, sopasıyla tek bir darbe vurarak omurgasını kırdı. Daha önce durduğu direktan sarkan zincirlere doğru fırlattı. "Orada otur kardeşim ve sakinleş," dedi Gamelyn. Sonra Adam'la ziyafet çekmeye başladılar. Hizmetçiler kısmen sevgilerinden kısmense korkularından dolayı vızır vızır onlara hizmet ettiler.

Şerif'in Adamları Ortaya Çıkıyor

Şerif sadece sekiz kilometre uzaktaydı ve kısa süre sonra bu kargaşanın haberini ve Gamelyn ile Adam'ın kralın barışını nasıl bozduğunu öğrendi ve düzeni bozanları görevi gereği tutuklamaya karar verdi. En iyi yirmi dört adamını, Gamelyn ve hizmetkârını tutuklamaları için kaleye gönderdi ama Gamelyn'in sadık bir yandaşı olan yeni kapıcı, ne için geldiklerini öğrenene kadar on-

ları içeri almadı. Adamlar, söylemeyi kabul etmeyince Gamelyn'i uyandırması ve şerifin adamlarının kapının önünde durduğu konusunda onu uyarması için bir hizmetçi gönderdi.

Sonra Gamelyn cevap verdi:

“Sadık kapıcı, git,
Kurnaz bir hileyle seni serbest bırakıncaya kadar.
Kapıda güzel bir konuşmayla düşmanlarımı oyala.
Bu sıkıntıyı aşarsam senin dürüstlüğü ve sadakatini
ödüllendireceğim.”

“Düşmanlar kapımızda ve hiç arkadaşımız yok.
Şerifin adamları etrafımızı sarıyor ve yemin ettiler,
Bizi indireceklerine dair güçlü bir yemin.
Nerede güvenli olacaksak oraya gitmeliyiz.”

Marelyn cevap verdi:

“İstediğin yere git, ben sonuna kadar takip ederim
Ya da kimsesiz ölürüm.
Ama bu gururlu şerifin birliği
Bizim saldırımızdan önce çitlere kaçacak.”

Şerif Geliyor

Adam'la birlikte silah ararken Gamelyn, sütun desteği olarak kullanılan sağlam bir araba direği gördü. Bunu aldı ve küçük arka kapıdan koştu, onu elinde başka bir sopa olan Adam izledi. Şerifin yirmi dört cesur adamını arkadan yakaladılar. Gamelyn üç, Adam iki kişi indirince geri kalanlar kaçtı. “Ne!” dedi Adam onlar kaçarken. “Nefis şarabımdan bir fırt için! Burada garsonum.” “Hayır,” diye bağırıldılar, “seninki gibi bir şarap, bir erkeğin beynini gereğinden fazla dağıtır.” Şerif büyük bir birlikle şahsen gelene kadar bu küçük çatışma bitmedi. Gamelyn ne yapacağını bilmiyordu ama Adam'ın yine bir

“Neşelen, Adam”

planı vardı. “Burada durmayalım, ormana gidelim. Orada en azından özgür olacağız.” Bu tavsiye Gamelyn için uygundu. Biraz şarap içtiler, atlarına bindiler ve mekânı şerif için boş bırakarak orayı terk ettiler. Şerif atından indi, salona girdi ve Sör John’u zincirlenmiş ve yarı ölü bir halde buldu. Onu serbest bıraktı ve bir hekim çağırdı. Hekim onun yaralarını iyileştirerek onun daha fazla kötülük yapmasına olanak verdi.

Gamelyn Ormanlığa Gidiyor

Bu arada Adam, Gamelyn’le ormanda dolaştı ve çok az yiyeceklerle çok çalıştığını gördü. Adam, efendisine bağırarak şikâyetle bulundu.

“Eski kahyalık işime geri döner miydin
Neşe doluydum, taşınacak ve saklanacak anahtarlarım
vardı!
Acı veren yaralarla dolu bu yabani ormandan
hoşlanmıyorum,
Ne yiyecek var, ne içecek, ne de dinlenme.”
“Ah, Adam!” diye cevap verdi Gamelyn,
“Pek çok iyi adamın oğlu acı çekiyor,
O yüzden neşelen, Adam.”

Birlikte hüzünlü bir şekilde konuşurken Gamelyn, yakında birilerinin seslerini duydu. Çalılarının arasından baktı ve yeşil çimlere yayılarak ziyafet çeken yedi genç gördü. Buna çok sevindi ve Adam’a “acıdan sonra güzellik gelir” diye hatırlattı. Ona yakınlardaki erzakın bolluğunu işaret etti. Adam, ormana geldiklerinden beri çok az yiyecek buldukları için iyi bir yemeğin hasretini çekiyordu. O anda efendi haydut, onları ağaçların altında gördü ve genç adamlarına Tanrı’nın gönderdiği bu yeni misafirleri getirmelerini emretti: “Belki de,” dedi,

“bu ikisinin dışında başkaları da vardır”. Onun arzusu-
nu yerine getirmek için ortaya çıkan yedi cesur genç, iki
yeni gelene bağardı: “Oklarınızı ve yaylarınızı bize tes-
lim edin!” “Size teslim olanın vay haline,” diye bağardı
Gamelyn. “Beş kişi daha olsanız on iki kişi ederdiniz ve
ben hepinizle dövüşebilirdim.” Kanun kaçakları, onun
ne kadar cesur davrandığını görünce ses tonlarını de-
ğiştirip kibarca şöyle dediler: “Efendimize gelin ve ona
arzunuzu söyleyin.” “Efendin kim?” dedi Gamelyn. “O,
kanunsuzların taçlı kralıdır,” dediler ve iki yabancıyı
sefe götürdüler.

Başında meşe yapraklarından bir taçla basit bir taht-
ta oturan usta haydut, onlara ne yaptıklarını sordu ve
Gamelyn şöyle cevap verdi: “Kasabada yürümeyenler,
ormanda yürümek zorundadır. Aç ve yorgunuz. Yemek
için geyik vuracağız çünkü zor durumdayız.”

Gamelyn Haydutlara Katılıyor

Haydutların lideri, durumlarına acıdı ve onlara yiyecek
verdi. İkili, açgözlülükle yemeklerini yerken haydutlar
birbirlerine “Bu Gamelyn!” “Bu Gamelyn!” diye fısılda-
dılar. Başına gelen tüm kötülükleri anlayan liderleri, kısa
süre sonra Gamelyn’i ikinci komutan yaptı ve üç hafta
sonra haydut kral affedilip eve dönmesine izin verildi-
ğinde Gamelyn onun yerine seçildi ve haydutların kra-
lı oldu. Böylelikle ormanda mutlu mesut yaşadı ve dış
dünyayla ilgili hiçbir sorun yaşamadı.

İş Kanunu

Bu arada hain Sör John iyileşti ve vakti gelince şerif olup
kardeşini cinayetle suçladı. Gamelyn bu ithama cevap
vermediği için kanun kaçağı ve kurt başı ilan edilerek

kellesine ödöl kondu. Şerifin köleleri ve tebaası, onun zulmünden korktukları için bu konuda endişeliydiler. Bu nedenle Gamelyn'e kötü haberi bildirmek ve öfkesine karşı çıkmak için haberciler gönderdiler. Genç, haberleri alınca sinirlendi ve gelip Sör John'a kendi konağında meydan okuyup halkını koruyacağına söz verdi.

Gamelyn Tutuklanıyor

Kardeşinin şerif olduğu ülkeye böylesine cesurca girmeye çalışmak kesinlikle fevri bir hareketti ama herkes onu tanıyabilsin diye kapüşonu açık bir şekilde müzakere salonuna cesurca yürüdü ve yüksek sesle şöyle haykırdı: "Tanrı buradaki bütün beyleri korusun! Ama sırtı kırık şerif, sana lanet olsun! Beni bir kanun kaçağı olarak ilan ederek ne diye bana böyle bir yanlış ve ayıp yaptın?" Sör John yasal yetkilerini kullanmakta tereddüt etmedi ancak kardeşinin bir başına olduğunu görünce onu tutuklatıp hapse attırdı. Niyeti ölünceye kadar onu içerde tutmaktı.

Kefil Olarak Otho

Tüm bu yıllar boyunca ortanca kardeş Otho, kendi topraklarında sessiz sakin bir şekilde yaşamış, diğer ikisinin kavgalarına aldırış etmemişti. Ama şimdi, Sör John'un en küçük kardeşlerine olan ölümcül nefretini ve Gamelyn'in çaresiz durumunu öğrenince çok üzüldü. Yaşadığı kabuktan çıktı ve kardeşine yardım edip edemeyeceğini görmek için yola koyuldu. Önce, kardeşlik ve aile sevgisi uğruna, Sör John'dan mahkûm için merhamet diledi. Ama Sör John, Gamelyn'in bir sonraki mahkeme yapılanana kadar hapis kalması gerektiğini söyledi. Bunun üzerine Otho, küçük kardeşi zincirlerinden kurtulabilsin veya yattığı kasvetli zindandan çıkarılabilsin diye kefil olmayı teklif etti. Sör John buna sonunda razı

oldu ama Otho'yu uyardı. Suçlu mahkemeye çıkmazsa kefareti ihlal suçundan ceza alacağını söyledi. "Kabul ediyorum," dedi Otho. "Onu derhal serbest bırak ve bana teslim et." Sonra Gamelyn, ağabeyinin kefaleti üzerine serbest bırakıldı ve ikisi Otho'nun evine gittiler. Yolda Gamelyn'in başına gelenler ve onun nasıl haydutların kralı olduğunu konuştular.

Ertesi sabah Gamelyn, Otho'dan ormana gidip genç adamlarının işleri nasıl yürüttüklerini görmek için izin istedi ancak Otho, geri dönmezse işlerin onun için ne kadar korkunç olacağını açıkça belirtince genç adam yemin etti.

"İspanya'nın yüce azizi James adına yemin ederim ki
Belirlenmiş günde mahkemede
Seni ne terk edeceğim ne yüzüstü bırakacağım,
Yüce Tanrı bana yeminimi tutmak için
Güç ve sıhhat verirse.
Zalim kardeşim Sör John'un
Bana karşı ne kadar nefret beslediğini gösterebilmek
için,
Orada olacağım."

Gamelyn Ormana Gidiyor

Bunun üzerine Otho onun gitmesine izin verdi. "Tanrı seni utançtan korusun! Doğru zamanın geldiğini anladığında gel ve bizi hem suçtan hem de ayıplamadan koru." Böylece Gamelyn neşeli bir şekilde huzur veren ormana gitti ve kanun kaçaklarından oluşan ekibini buldu. Arkadaşlarının onun yokluğunda yaptıkları işler ve Gamelyn'in giriştikleri maceralar hakkında anlatacak o kadar çok şeyi vardı ki zaman su gibi akıp geçti. Gamelyn kısa sürede eski hayat tarzına ve yalnızca kilise mensupları-

nı, şişko başrahipleri ve keşişleri soyma geleneğine geri döndü. Diğerleri ondan iyi bir şekilde bahsettiler ve onu “nazik kanun kaçağı” olarak adlandırdılar.

Süre Bitiyor

Gamelyn bir gün ormanlara ve tarlalara bakarken durdu ve Otho'ya verdiği sözü unuttuğu ve duruşma gününün çok yakın olduğu aklına geldi. Bu yüzden kendini suçladı. Genç adamlarını çağırdı (çünkü şerif ağabeyinin sadakatine veya onuruna güvenmemeyi öğrenmişti) ve onlara duruşmanın yapılacağı yere kadar ona eşlik etmeleri için hazırlanmalarını söyledi. Adam'ı haberleri öğrenmesi için öncü olarak gönderdi. Adam üzücü bir haberle çabucak döndü. Yargıç yerini almıştı. Ayrıca alçak şerif Gamelyn'i ölüme mahkûm etmesi için jüriye rüşvet vermişti. Otho, kardeşinin yerine hapse atılmıştı. Bu haberler Gamelyn'i kızdırdı ancak Adam Spencer daha da çileden çıkmıştı; memnuniyetle mahkeme salonunun kapılarını tutup Otho hariç içerideki herkesi katledebilirdi. Ama efendisinin adalet duygusu buna izin veremeyecek kadar güçlüydü. “Adam,” dedi, “bunu yapmayacağız, yalnızca suçluyu öldüreceğiz ve masumların gitmesine izin vereceğiz. Ben salonda yargıçla biraz sohbet edeceğim, bu sırada siz kapıları tutun. Bugün kendim için adaleti sağlayacağım ve sen Adam, kâtibim olacaksın. Bugün ceza vereceğiz ve Tanrı yeni işimizi hızlandıracak!” Bütün adamlar bu konuşmayı alkışladı ve ona itaat sözü verdiler. Haydutlar birliği salonun etrafını sarmak için çabucak yola koyuldu.

Gamelyn Mahkemede

Gamelyn bir kez daha düşmanlarının arasında duruşma salonuna girdi ve herkes onu tanıdı. Otho'yu serbest bı-

raktı ve Otho nazikçe şöyle dedi: “Kardeşim, zamanı ne-redeyse aştın. Ben idama mahkûm edildim, asılacağım.”

“Kardeşim,” dedi Gamelyn, “bugün senin ve benim düşmanlarımız asılacak: Şerif, yargıç ve alçak jüri üye-leri.” Sonra Gamelyn, yargıç koltuğunda felç geçirmiş gibi oturan hâkime döndü ve şöyle dedi:

“Yargıç kürsüsünden kalk,
Kanunun temiz işleyişini her zamankinden daha çok
kirlettin.
Yoksullara karşı çok rüşvet aldın,
Kötülere yardımcı olmak ve masumların aleyhine
hüküm vermek için
Hep kendini sattın.
Gel ve mahkemede hak ettiğini al,
Bu sırada ben senin yerinde daha doğru hükümler
vereceğim
Ve adaletin kanunda yattığını bir kez olsun göreceğim.”

Bir Sahne

Yargıç, şaşkınlıktan dilini yutmuş bir şekilde oturdu ve Gamelyn ona kuvvetlice vurdu, yanağını kesti ve onu par-maklıkların üzerine öyle bir fırlattı ki adamın kolu kırıldı. Hiç kimse, kapıda duran adamlarının korkusundan haydu-da karşı gelmeye cüret edemedi. Genç, yargıcın koltuğuna oturdu. Yanında Otho vardı ve Adam da kâtip masasın-daydı. Marelyn, sanık koltuğuna sahtekâr şerifi yerleş-tirdi. Yargıcı ve adaletsiz jüriyi cinayete teşebbüsten dolayı suçladı. Hukuk usullerine ayak uydurmak için kendi genç adamlarından oluşan bir jüri oluşturdu ve bunlar “suçlu” olduğuna karar verdiler. Sahtekâr şerif, kendisinin çok az gösterdiği kardeş sevgisine başvursa da tutukluların hepsi ölüme mahkûm edildi ve derhal asıldılar.

Kralın Onuru

Düşmanlarını bu şekilde cezalandırdıktan sonra Gamelyn ve erkek kardeşi, davalarını Kral Edward'a götürdüler. Kral, Gamelyn'in katlandığı haksızlıkları ve zararları değerlendirdikten sonra onları affetti. Onlar uzak ülkelere dönmeden önce kral, Otho'yu ülkenin şerifi ve Gamelyn'i tüm özgür ormanlarının baş ormancısı yaptı. Haydut çetesi affedildi ve kral, yeteneklerine göre onlara görevler verdi. Gamelyn ve kardeşi mutlu ve huzurlu bir hayata başladılar. Oğlu olmayan Otho, Gamelyn'i vârisi yaptı ve Gamelyn güzel bir kadınla evlendi ve hayatının sonuna kadar onunla mutlu bir şekilde yaşadı.

sekizinci bölüm

william cloudeslee

Giriş

Ortaçağ İngiltere'si haydutları, daha az isyankâr kişilerin zihinlerinde her zaman güçlü bir çekiciliğe sahip olmuştur. Şüphesiz günümüzde bu çekicilik kısmen azalmıştır çünkü uzak toprakların keşfi ve vahşi kabilelerin incelenmesiyle dar kalıplardan uzak geniş bir bakış açısı elde edilebilir. Bu, eskiden yalnızca “asil kanun kaçağı” kültüyle elde edilebilecek bir şeydi. Pek çok saygın vatandaş için hayatın romantizmi, muhtaçlara yardımcı olmak için zenginleri soyan, kanuna ve otoriteye gamsızca kafa tutan Robin Hood ve onun sürgün edilen neşeli adamlarına duyulan gizli bir sempatide bulunmuş olmalı.

Ancak kanun kaçağı, yoksullar için romantizm âlemlerine basit bir girişten daha fazlasıydı. O, özgürlük ruhunun ete kemiğe bürünmüş haliydi. Norman fatihlerinin İngiltere'ye koyduğu bütün adaletsiz yasalar arasında belki de en çok nefret edilen orman yasalarıydı ve bunlara karşı direniş, ulusal bağımsızlığın en popüler biçimiydi. Dolayısıyla, tarihimizin çok erken dönemle-

rinde popüler kanun kaçağı kahramanlara rastlıyoruz. Halkın zihninde, ikincil yetkililerin baskıcı despotluğuna karşı adalet ve gerçek özgürlüğü temsil eden ve gerçek adaletin kaynağı kral tarafından her zaman kayırılan kahramanlara rastlıyoruz.

Ünlü Kanun Kaçakları

Hereward'da "kanun kaçağı kahramanı"nın ufak izleri bulunur ancak bu vatanseverin hayatının kanun kaçağı dönemi, İngiltere'yi Norman William'a karşı savunduğu bir döneminden ibarettir. Robin Hood, ideal tipte tamamen gelişmiş bir kanun kaçağı kahramanıdır ancak o, sürgün edilen bir Huntingdon Kontu'na dönüştürülerek kısmen idealize edildi ve asilleştirildi. İyi bir çiftçi, iyi bir okçu ve iyi bir vatansever olarak ün salan İngilizlerin William Tell'i, yani William Cloudeslee daha az bilinir ancak kahramanlık derecesi aynıdır.

Kanun Kaçakları

Englewood'un yeşil ormanında, müstahkem Carlisle kasabasından çok uzak olmayan "Kuzey Countree"de mutlu bir haydut çetesi yaşıyordu. Onlar kötülük yapan kimseler değillerdi, sırf kralın geyiğini vurdukları için sürgün edilen kuvvetli okçular ve kahramanlardı. Aslında o dönem yaşayan pek çok erkek, yani kraliyet hizmetinde çalışmayan pek çok erkek için geyik vurmak ve genel olarak avlanmak mazur görülebilir bir suç olmasının yanı sıra hayattaki en doğal şeydi. Epping, Sherwood, Needwood, Barnesdale, Englewood ve diğer pek çok büyük ormanda avlanmak için kraliyet izni almak, ormanların sınırlarında yaşayanlara mantıksız geliyordu. Risk alıp geyiği vurdular ve geyik etinden etli börek yaptılar. Kimseye haksızlık etmediklerine ve yalnızca kendi hayatlarını

riske attıklarına inanıyorlardı. Şahsen yasalara uyan pek çok kişinin desteğine ve sempatisine sahiptiler.

Liderler

Neşe verici Sherwood'un kanun kaçakları, Robin Hood'dan başka bir lider ve Nottingham Şerifi'nden başka bir düşman tanımazken, Englewood'un haydutlarına üç ünlü okçu liderlik ediyordu. Bu haydutlar, öz kardeş olmasalar da birbirlerinin yanında durmaya yemin etmiş silah arkadaşlarıydılar. İsimleri Adam Bell, William Cloudeslee ve Clym Cleugh idi. Üçü arasında yalnızca William Cloudeslee evliydi. Karısı güzel Alice Cloudeslee, Carlisle duvarları içinde sağlam bir evde üç çocuğuyla birlikte yaşıyordu. Zira onlar William'ın sürgününe dahil olmamışlardı. Dolayısıyla, Carlisle Şerifi'nin kanun kaçaklarına karşı planladığı herhangi bir saldırı konusunda kocasına uyarı göndermesi mümkündü ve kadın daha önce onu ve yoldaşlarını sürpriz bir saldıran kurtarmıştı.

William, Carlisle'a Gidiyor

Keyif verici bahar geldiğinde ve orman, taze yeşil yapraklarla güzelleştiğinde William, evine ve ailesine özlem duymaya başladı. Bir süredir Carlisle'a gitmemişti ve karısının yüzünü görmeyeli altı aydan fazla zaman geçmişti. Bu yüzden eski düşmanı şerif tarafından yakalanma riskini göze alarak evini ziyaret etme niyetini açıklamasına şaşmamak gerek. Yoldaşları, onu bu girişimden vazgeçirmeye çalıştılar ama işe yaramadı. Özellikle Adam Bell, William'a ormanda kalması gerektiği tavsiyesinde ısrarcıydı.

“Kardeşim, Carlisle'a gitmeni ne tavsiye ederim ne de buna rıza gösteririm. Şerif veya yargıç senin kasabada

olduğunu öğrenirse fazla yaşamazsın. Bizimle kal, biz sana karından haber getireceğiz.”

William şöyle cevap verdi: “Hayır, bizzat gitmeliyim. Yalnızca haberlerle yetinemem. Her şey yolundaysa yarın şafakta döneceğim fakat dönmez ve sizi yüzüstü bırakırsam alıkonulduğumdan veya öldürüldüğümünden emin olabilirsiniz. Böyle olursa sizden rica ediyorum aileme iyi bakın.”

Kardeşlerinin yanından ayrılan William, gizlice kasabaya inip karısının evine gitti. Kapı iyice kilitlenmişti. William, karısı yabancı ziyaretçinin kim olduğunu görmek için kepenkleri açınca kadar pencereye uzun uzun vurmak zorunda kaldı.

“Beni çabucak içeri al, benim biricik Alice’m,” dedi. “Seni ve üç çocuğumu görmeye geldim. Bunca zamandır nasıl idare ettiniz?”

“Aman Tanrım,” dedi kadın ve onu çabucak içeri alıp kapıyı kilitletti. “Neden şimdi geldin, neden bizden haber almak için hayatını riske atıyorsun? Bu evin altı aydan fazla bir süredir izlendiğini, şerifin ve yargıcın seni yakalayıp asmak istediğini bilmiyor musun? Ben ormana senin yanına gelirdim veya iyi durumda olduğumuz haberini gönderirdim. Korkuyorum, ah nasıl da korkuyorum. Geldiğin bilinmesin!”

Yaşlı Kadının İhaneti

“Artık buradayım, mutlu olalım,” dedi William. “Girdiğimi kimse görmedi. Senin ve çocuklarımla yanıda biraz kalmak istiyorum çünkü yarın sabah ormana geri dönmeliyim. Aç bir kanun kaçağına yiyecek ve içecek veremez misin?”

Bunun üzerine Alice koşuşturdu ve elindeki en güzel yiyecekleri kocası için hazırladı. Her şey hazır olduğunda çok mutlu küçük aile yemeğe oturdu. Karı koca birlikte neşeyle konuşuyorlar, çocuklar uzun zamandır uzakta olan ve çok nadiren yanlarına gelen babalarını izliyorlardı.

Evde, William'ın dönüşünden utanç verici bir kazanç elde etmenin bir yolunu gören bir sakın vardı. Bu sakın, William'ın yedi yıl önce mutlak yoksulluktan kurtardığı, görünüşe göre felç olmuş yaşlı bir kadındı. Tüm bu süre zarfında ateşin yanında bir yatağa uzanmış, ailenin tüm hayatını paylaşmış ve bir kez olsun kanepesinden kalkmamıştı. Karı koca birlikte konuşurken ve odadaki karanlık derinleşirken bu yaşlı sahtekâr, yatağından sıyrılıp gizlice evden dışarı çıktı.

Haberler Şerife Ulaşıyor

Tam o sırada Carlisle'da kralın mahkemesi görülüyordu ve şerif ile sadık müttefiki yargıç Adalet Sarayı'nda birlikte oturuyorlardı. Bu hain yaşlı kadın, hızla buraya geldi ve şerifin yanına ulaşana kadar kalabalığı yarıp geçti. Şerif, "Ne yapıyorsun kadın?" diye sordu şaşkınlıkla. "Efendim, çok değerli haberler getiriyorum," dedi kadın. "Söyle bakalım ve değerli mi değil mi görelim. Değerliyse seni cömertçe ödüllendireceğim." "Efendim, bu gece William Cloudeslee Carlisle'a geldi ve şu anda karısının evinde ve tek başına. Onu kolayca yakalayabilirsiniz. Şimdi bana ne kadar vereceksiniz? Bu haberin sizin için önemli olduğuna eminim." "Doğru diyorsun, iyi kadın. Bu cesur kanun kaçağı, kralın geyiğini Englewood ormanında öldürenlerin en belalısı ve onu yakalayabilirsem çok memnun olurum. Hanımefendi, mükâfatsız gitmeyeceksin. Al, bu hem yolculuğun hem sadakatin için." Şerif daha sonra

adamlarından yaşlı kadına, bir cüppe dikmeye yetecek kadar bir parça kırmızı kumaş vermelerini söyledi. Hain cadaloz hediyeği pelerinin altına sakladı, aceleyle Alice'in evine gitti ve fark edilmeden tekrar yatağına girerek kırmızı kumaşı yatak örtülerinin altına sakladı.

Yaygara

Şerif, Cloudeslee'nin Carlisle'daki varlığını duyunca hemen yaygara kopardı ve tüm kasabayı ayağına kaldırdı. Kimse kanun kaçaklarından nefret etmese de kralın görevlilerine karşı gelmeye hiç kimse cesaret edemedi. Yargıç da çoktan cezası ilan edilmiş bir kanun kaçağının yakalanması görevinde şerife katıldı. Tüm güçleri kontrol altına alan şerif ve yargıç, onları kuşatan tehlikenin farkında olmayan William ve Alice'in birbirleriyle hâlâ sevgiyle konuştukları eve doğru ilerlediler.

Kanun kaçağının avcılık ve daimi tehlikelerle keskinleşen kulakları gitgide yaklaşan bir ses duydu. Bunun pek çok insanın ayak sesi olduğunu biliyordu ve sıradan ayak sesleri arasında askerlerin uğursuz seslerini de fark etti.

"İhanete uğradık," diye bağırdı William. "Şerif beni almak için buraya geldi."

Ev Kuşatılıyor

Alice hızla yatak odasına koşarak arka tarafa bakan bir pencere açtı. Eyvah! Askerlerin evin her tarafını kuşattığını ve tüm civar sokakları doldurduğunu gördü. Arkalarından, haydudun yakalanmasını muhafızlara bırakmaya meyilli görünen büyük bir insan kalabalığı bastırdı. Aynı anda William, karısına seslenip şerif ve yargıcın evi ön taraftan kuşattığını söyledi.

“Eyvah! Sevgili kocacığım, ne yapacağız?” diye haykırdı Alice. “Tüm hainlere lanet olsun! Ama seni düşmanlarına kim ihbar etti? Yatak odama git sevgili William ve kendini orada savun çünkü orası evin en korunaklı odası. Çocuklar ve ben seninle geleceğiz. Sen pencereleri korurken ben kapıyı koruyacağım.”

Bu plan çabucak uygulandı ve William pencerenin kenarındaki yerini alırken Alice uzun saplı baltayla kapının yanına yerleşti. “Ben hayatta olduğum sürece kimse bu kapıdan canlı girmeyecek,” dedi.

Saldırı

Cloudeslee pencereden amansız düşmanları şerif ve yargıcı görebiliyordu. Uzun yayını çekti ve yargıcı göğsünden vurdu. Elbisesinin altına zincirli zırh giymiş olması onun için iyiydi. Ok zırhına çarptı ve üç parçaya ayrıldı.

William, “Zırhlı adam sana lanet olsun! Ceketin benimkinden daha kalın olmasaydı şimdi ölü bir adam olurdun,” dedi.

“Teslim ol Cloudeslee. Okunu ve yayını yere koy,” dedi yargıç. “Kaçamazsın, yakaladık seni.”

“Kocam asla teslim olmayacak, tavsiyen işe yaramaz,” diye haykırdı cesur kadın kapıda durduğu yerden.

Ev Yanıyor

Saatler ilerleyip Cloudeslee ele geçirilmedikçe daha da öfkelenen şerif, “Burada niye vakit kaybediyoruz?” diye yüksek sesle haykırdı. “Adam bir kanun kaçağı ve hayatı ziyan. Onu ve evini yakalım. Karısı ve çocukları onu terk etmezlerse hepsi birlikte yanarlar; bu onların kendi seçimi olur.”

Bu acımasız plan kısa süre içinde gerçekleştirildi. Kapı ve ahşap kepenkler ateşe verildi ve alevler hızla yayıldı. Duman, kalın bulutlar halinde yatak odasına girdi. Yere çömelmiş ufak çocuklar korkudan ağlamaya başladılar.

“Eyvah! Hepimiz ölecek miyiz?” diye bağırdı güzel Alice, çocukları için üzülerек.

William pencereyi açıp dışarı baktı ama kaçma şansı yoktu. Evin etrafındaki bütün sokaklar düşmanlarıyla doluydu. “Karımın ve yavrularımın canını kesinlikle bağışlarlar,” diye düşünerek yataktaki çarşafı yırtıp bir ip yaptı ve bununla çocuklarını ve en son ağlayan karısını aşağı indirdi.

Şerife yüksek sesle seslendi: “Şerif, size hayatta en çok değer verdiğim şeyleri emanet ettim. Tanrı aşkına onlara zarar vermeyin, tüm gazabınızı üzerime salın!”

Alice ve çocuklar nazıkçe karşılandı; dost canlısı vatandaşlar onları kalabalıktan çıkardı. Ama Alice isteksizce, kocasının eviyle birlikte yanacağını veya düşmanları tarafından yakalanacağını bilerek mutlak bir keder içinde gitti. Ama çocukları için onunla kalamazdı. William, okuyla harikalar yaratmaya devam etti. Attığını vurdu. Ama en sonunda tüm oklarını tüketti ve alevler o kadar yaklaştı ki yay kirişi ikiye bölündü. Ateşler içerisinde çatıdan alev alev yanan demirler üzerine düştü ve ayaklarının altındaki yer ısındı. “Kötü bir ölüm bu!” diye düşündü. “Kılıç ve kalkan alıp düşmanlarımın arasına dalarak onlardan birkaçını indirip ölmem burada durup beni yanarken izlemelerine izin vermemden daha iyi olurdu.”

Bunun üzerine hafifçe aşağı sıçradı ve öylesine şiddetli bir şekilde savaştı ki neredeyse kalabalığı yarıp kaçacaktı çünkü Carlisle’in muhterem vatandaşları onu yakalamaya istekli değillerdi. Ama şerif ve yargıcın baskı yaptığı

askerler, onun üzerine kapı ve pencere fırlattılar, darbe-
lerini engellediler ve onu yakalayıp bir zindana attılar.

Şerif Hüküm Veriyor

“William Cloudeslee,” dedi şerif, “ben yeni bir darağacı yaptırır yaptırmaz asılacaksın. Bir kanun kaçağı için sıradan bir darağacı uygun olmaz. Yeni bir tanesi en uygun olanıdır. Yarın şafak vakti öleceksin. Kurtulma umudun yok çünkü kasabanın kapıları kapatılacak. Sevgili arkadaşların Adam Bell ve Clym Cleugh, kendileri gibi bin tanesini hatta cehennemdeki tüm iblisleri bile getirselerseni kurtaramayacaklar.”

Yargıç, ertesi sabah erkenden kalktı, kapıları koruyan askerlerin yanına gitti ve infaz bitene kadar açılmalarını yasakladı. Sonra pazar yerine gitti ve teşhir direğinin yanına özellikle yüksek bir darağacının kurulmasına nezaret etti.

Haberler Ormana Ulaşıyor

Darağacının kuruluşunu izleyen kalabalık arasında kasabanın domuz çobanı olan ufak bir çocuk vardı. Bu çocuk, birine yeni darağacının niçin yapıldığını sordu.

“William Cloudeslee’yi asmak için dikildi ne yazık ki! William, kralın geyiklerini öldürmekten başka hiçbir şey yapmadı ve asılmayı hak etmiyor. Böyle bir adaletsizliğin kralın adına işlenmesi büyük bir utanç.”

Küçük çocuk, ormanda William’la sık sık karşılaşmış ve ona karısından mesajlar götürmüştü. William çocuğa bol bol akşam yemeği vermişti. Çocuk, şimdi elinden gelebilirse arkadaşına yardım etmeye karar verdi. Kapılar kapalıydı ve kimse dışarı çıkamıyordu. Çocuk bir yarık bulana kadar gizlice duvarı inceledi ve sonra bulduğu

William okuyla harikalar yaratmaya devam etti.

delikten dışarı çıktı. Ardından doğruca Englewood ormanına gidip Adam Bell ve Clym Cleugh ile buluştu.

“Çabuk gelin, burada çok oyalandınız. Siz burada ormanda rahat rahat takılırken arkadaşınız William ölümüne mahkûm edildi ve asılmak üzere. Acilen yardımınıza ihtiyacı var.”

Adam Bell inledi. “Ah! Bizim tavsiyemizi dinleseydi şimdi burada bizimle güvende olurdu. Ormanda ne keder var ne tasa. Ama William, kasabaya giderek başını belaya soktu.” Sonra yayını gererek bir geyik vurdu ve çocuğun emeğinin ve iyi niyetinin mükâfatı olarak geyiği ona verdi.

Haydutlar Carlisle’a Gidiyor

“Gel,” dedi Clym, Adam Bell’e, “artık oyalanmayalım, yaylarımızı ve oklarımızı alıp ne yapabileceğimize bir bakalım. Çok zor olsa da Tanrı’nın lütfuyla kardeşimizi kurtaracağız. Derhal Carlisle’a gidiyoruz.”

İki kahraman güzel bir sabah, Englewood Ormanı’nın koyu yeşil tonlarından Carlisle kasabasına giden beyaz yol boyunca yürüdüler. Şimdilik vaktinde gelmişlerdi ancak duvarın yanına geldiklerinde hiçbir giriş veya çıkışın mümkün olmadığını görünce şaşırdılar. Kapılar sıkı sıkıya kilitlenmişti.

Yolun yanındaki yeşil çalılıklara adım atan iki haydut birbirine danıştı. Adam Bell, kapıya cesurca saldırmayı düşünüyordu ama Clym ona daha akıllıca bir plan anlattı.

Clym’in Taktiği

Clym şöyle dedi: “Yargıca ivedi mektuplar getiren kralın habercileri gibi davranalım. Bu bizi muhakkak içeri sokacaktır. Ama tüh! Unuttum. Ben eğitilmiş bir kâtip de-
gi-

lim, rolümüzü nasıl yapacağız? Ben yazma bilmiyorum.”

Adam Bell şöyle dedi: “Ben iyi bir kâtip gibi yazabilirim. Biraz bekle, çabucak bir mektup yazacağım. O zaman kralın mührüne sahip olduğumuzu söyleyebiliriz. Plan tıklar tıklar işleyecek, kapı muhafızını kandıracağız.”

Gerçekten de hızla yazıp katladığı ve mühürlediği mektup çok iyi ve açık bir şekilde Carlisle Yargıcı'na hitaben yazılmıştı. Sonra iki cesur haydut yola çıktı ve kasaba kapılarına dayandı.

Kasabaya Giriyorlar

Kapıyı o kadar uzun süre ve yüksek sesle çaldılar ki muhafız çok öfkeli bir şekilde geldi ve böyle bir yaygara çıkarmaya cesaret edenin kim olduğunu sordu.

Adam Bell cevap verdi: “Bizler, doğrudan kralımızdan gelen iki haberciyiz.” Clym ekledi: “Yargıca bizzat teslim etmemiz gereken bir mektubumuz var. İzin verin işimizi çabucak yapalım çünkü bir an önce krala dönmeliyiz.”

“Hayır,” diye yanıtladı muhafız, “bunu yapamam. Hırsız ve kanun kaçağı güvenli bir şekilde asılıncaya kadar bu kapılardan hiç kimse giremez. Bu kanun kaçağı, uzun zamandır ölümü hak etmiş olan William Cloudeslee'dir.”

Şimdi Clym, durumun ciddileştiğini ve zamanın çok hızlı geçtiğini fark etti; bu yüzden daha şiddetli bir üslup benimsedi. “Ah, rezil, alçak, deli!” dedi. “Burada daha fazla tutulursak sahtekâr bir hırsız yüzünden asılacaksınız! Kralın habercilerini bu şekilde oyaladığınız için! Kralın mührünü göremiyor musun? Kraliyet mektubunun üzerindeki adresi okuyamıyor musun? Ah mankafa, efendimiz bunu öğrenince bu gecikmenin cezasını çekeceksin.”

Bu şekilde konuşarak, üzerinde sahte mühür bulunan

Adam Bell mektup yazıyor.

sahte mektubu muhafızın yüzüne tuttu. Adam, mührü ve yazıyı görünce ona söylenene inandı. Saygıyla başlığını çıkardı ve kapılarının ardına kadar açtığı kralın elçileri önünde diz çöktü. İkili içeri girdi ve temkinli bir şekilde yürüdüler.

Kapıları Tutuyorlar

Adam Bell, “Sonunda Carlisle duvarlarının içindeyiz ve bu yüzden mutluyuz,” dedi, “ama ne zaman ve nasıl tekrar dışarı çıkacağımızı yalnızca Tanrı bilir.”

Clym, “Anahtarımız olsaydı yaşama şansımız fazla olurdu çünkü o zaman kendi isteğimizle girip çıkabilirdik,” dedi. “Bekçiyi çağıralım,” dedi Adam. Muhafız, onların çağırısı üzerine koşarak gelince her ikisi de fırlayıp adamı yere indirdiler. Adamın elini ve ayağını bağladılar. Kemerinden anahtarlarını alarak onu karanlık bir hücreye attılar. Adam güldü ve ağır anahtarları salladı. “Şimdi mutlu Carlisle’in muhafızıyım. Bak, işte anahtarlarım. Sanırım üç yüz yıldır sahip oldukları en kötü muhafız olacağım. Hadi yaylarımızı gerip oklarımızı hazırlayalım ve kardeşimizi kurtarmak için kasabaya yürüyelim.”

Pazar Yerinde Kavga

Pazar yerine geldiklerinde, üzümlere celladın arabasını izleyen yoğun bir taraftar kalabalığıyla karşılaştılar. William, eli ayağı bağlı bir şekilde arabanın içinde yatıyordu. Şerif ve yargıç darağacının yanında duruyordu. Cloudeslee çoktan asılmış olacaktı ancak şerif, kanun kaçağının mezarını ölçmesi için bir adam tutuyordu. “Mezarını yaparsan ölü adamın giysilerine sahip olacaksın güzel kardeşim,” dedi.

Cloudeslee cesaretini kaybetmemişti. “Daha önce baş-

kası için mezar kazan bir adamın çok kısa bir süre sonra mezarın içinde kendisinin yatabileceği gibi bir mucize görmüşlüğü var,” dedi.

“Gururla konuşuyorsun benim güzel dostum ama kendi ellerimle yaparsam asılacaksın,” diye cevap verdi şerif öfkeli bir şekilde.

Araba darağacına biraz daha yaklaştı ve William idama götürülmek için kaldırıldı. Yoğun kalabalıktaki yüzlere bakarken keskin gözleri kısa süre içinde arkadaşlarını gördü. Adam Bell ve Clym, pazar yerinin bir köşesinde duruyorlardı. Oklarını yaylarına takmışlar ve atları sayesinde homurdanan kalabalığa yukarıdan bakan şerif ve yargıcı hedef almışlardı. Cloudeslee şaşırmadı ama yüksek sesle şöyle dedi: “Şuraya bakın, teselli buluyorum ve yolculuğumda sorunsuz gitmek istiyorum. Yine de ellerim serbest olsaydı başıma ne geleceğini umursamazdım.”

Kurtarma

Adam sessizce Clym’e şöyle dedi: “Sen yargıcı vur, ben de şerifi vurayım. Oklarımızı bir an önce fırlatalım ve onları öldürelim. Mesafe uzun ama kolay bir vuruş olacak.”

Şerif hâlâ William’ın mezarı için ölçü alınmasını beklerken insanlar, birdenbire yay tellerinin tıngırtısını ve havada uçuşan okların ısıklık sesini duydular. Şerif ve yargıcı, göğüslerine giren gri kaz tüyleriyle aynı anda kıvranarak atlarından düştüler. Tüm izleyici kalabalığı tehlike bölgesinden kaçarak darağacını, ölüm arabasını ve ölümcül şekilde yaralanmış görevlileri yalnız bıraktılar. İki cesur haydut, yoldaşlarını serbest bırakmak için koştu. Bağlarını kesip onu ayağa kaldırdılar. William bir askerden bir balta aldı ve kaçan muhafızın peşinden koştu. İki arkadaşıysa ölümcül oklarıyla her atışta bir adamı öldürdü.

Carlisle Başkanı

Oklar bitince Adam Bell ve Clym, yaylarını fırlatıp kılıç ve kalkan aldılar. Çatışma ögle vaktine kadar devam etti. Üç yoldaş dar sokaklarda birbirini koruyarak yavaş yavaş kapıya doğru yürüdüler. Anahtarlar hâlâ Adam Bell'in belindeydi. Geçide ulaşırlarsa dışarı kolaylıkla çıkabilirlerdi. Bu sırada tüm kasaba bir kargaşa içindeydi. Kanun kaçaklarına karşı yine bir yaygara çıkartılmıştı ve şehrin sokaklarında meydana gelen kavgaya öfkelenen Carlisle başkanı, yanına silahlı vatandaşlardan oluşan güçlü bir ekip alarak şahsen gelmişti.

Üç kahraman, olabildiğince istikrarlı bir şekilde kapıya doğru çekildiler ancak başkan, eline uzun saplı bir balta alarak onları cesurca takip etti ve bu baltayla Cloudeslee'nin kalkanını ikiye böldü. Kısa süre sonra haydutların amacını anladı ve üç haydut kaçamasın diye adamlarından kapıları iyi tutmalarını istedi.

Carlisle'dan Kaış

Kasabada korkunç bir gürültü vardı. Trompetlere vuruluyor, kilise çanları susmuyor, kadınlar sokaklarda ölen yakınları için feryat ediyor ve kavga kapıya yaklaşırken silahların çarpışması her yerde yankılanıyordu. Kapı görüldüğünde haydutlar azalan enerjileriyle çaresizce savaşıyorlardı ancak duvarların dışında kurtulacakları düşüncesi onlara son bir direnme gücü verdi. Adam, Clym ve William, sırtları kapıya ve yüzleri düşmana dönük bir şekilde, dehşet içinde kaçan kasaba halkına kahramanca bir saldırı yaptı. Bu sırada Adam Bell anahtarı çevirerek büyük ağır kapıyı açtı ve üçü geçtikten sonra tekrar kapattı.

Kapıdaki mücadele.

Adam ve Anahtarlar

Adam kapıyı kilitlerken kasabanın içinde bir araya gelen vatandaşların telaşlı ayak seslerini duyabiliyorlardı. Büyük demir kapıya saldırmakta geç kalmışlardı. Kapı kilitlenmişti ve üç arkadaş güvendeydi. Güzel orman evlerine ulaşmak kolaydı. Yaşadıkları duygu değişikliği o kadar yoğundu ki bir durumla ilgili her zaman komik bir nokta bulan Adam Bell hafifçe güldü. Parmaklıklılı küçük kapıdan seslendi:

“İşte anahtarlarınız. Muhafızlık görevimden istifa ediyorum. Yarım günlük çalışma benim için yeterli. İstifa ettiğim ve eski kapı bekçisi kısmen zarar gördüğü ve ortadan kaybolduğu için yeni bir tane bulmanızı tavsiye ederim. Anahtarlarınızı alın, onlar işinize yarayacaktır. Bir dahaki sefere dürüst bir kahramanın kendi karısını görmeye ve onunla sohbet etmesine engel olmamanızı tavsiye ederim.”

Bunun üzerine anahtarları kapının üzerinden kalabalığa fırlattı ve üçü ormana girerek uğrak yerlerine gittiler. Orada o kadar çok sayıda yeni ok ve yay buldular ki Carlisle’a dönüp düşmanlarıyla savaşmak istediler.

William Cloudeslee Karısıyla Buluşuyor

Hâlâ kurtarma operasyonunun ayrıntılarını tartışırken, bir kadının acınası inlemesini ve küçük çocukların ağlamasını duydular. “Dinleyin!” dedi Cloudeslee ve hepsi kadının dediklerini duydular. Bu, William’ın karısıydı ve kadın bağıırıyordu: “Eyvah! Neden daha önce ölmedim? Vay anam vay, sevgili kocam öldürüldü! O öldü ve benimle yas tutacak arkadaşım yok. Keşke yoldaşlarını görüp başına gelenleri anlatabilseydim. Kalbimin acısı biraz olsun dinerdi.”

William, karısının söylediklerinden çok etkilendi ve elleriyle yüzünü kapatıp ağlayan güzel Alice'e doğru yürüdü. "Yeşil ormana hoş geldin karıcığım!" dedi. "Vay canına, dün gece bağlı yatarken seni bir daha asla göremeyeceğimi düşünmüştüm." Alice neşeyle sıçradı. "Ah, şimdi buradasın ya benim için her şey yolunda. Ne derdim var ne tasam. "Bunun için sevgili kardeşlerim Adam ve Clym'e teşekkür etmelisin," dedi William ve Alice onlara çokça teşekkür etti. Ama Adam, onun minnettarlık ifadesini kısa kesti. "Böyle önemsiz bir konu hakkında konuşmaya gerek yok," dedi sertçe. "Bir şeyler yemek istiyorsak bir şeyler öldürsek iyi olacak çünkü yememiz gereken et ormanda dolanıyor."

Böylesine iyi üç okçu olunca av kolaylıkla yakalandı ve yemyeşil ormanda güzel bir yemek hazırlandı. Hep birlikte geyik etinin ve diğer lezzetlerin tadını çıkardılar. William, yemek boyunca karısına büyük bir sevgi ve saygıyla servis yaptı çünkü karısının onu nasıl savunduğunu ve hayatını riske atarak onun yanında kaldığını unutmamıştı.

William'ın Londra Ziyareti Önerisi

Yemek bittiğinde ve ateşin etrafında yeşil çimlere uzandıklarında William düşünceli bir şekilde konuşmaya başladı:

"Bir an önce Londra'ya gidip kraldan affımızı istemeliyiz. Carlisle'dan gelen haberlerden önce ona ulaşmazsak bizi kesinlikle öldürecektir. Sevgili karımı ve en küçük iki oğlumu burada bir manastırda bırakarak hemen gidelim ama en büyük oğlumu yanımda götürmek istiyorum. Her şey yolunda giderse Alice'e iyi haberleri ulaştırabilir ve her şey kötü giderse ona son dileklerimi ulaştırır. Ama eminim ki kanun eliyle ölmeyeceğim." Kardeşleri planı

onayladılar. Güzel Alice'le en küçük iki çocuğunu rahibe manastırına götürdüler ve ardından yedi yaşındaki küçük oğlanı yanlarına alan üç ünlü okçu Londra'ya doğru son sürat yola çıktılar. Carlisle'daki olaylarla ilgili hiçbir haberin onlardan önce krala ulaşmaması için yoldan geçenleri dikkatlice izliyordı.

Kraliyet Sarayı'ndaki Kanun Kaçakları

Üç kahraman, Londra'ya varınca hemen kralın sarayına doğru yürüdüler ve kraliyet muhafızının şaşkın ve kızgın bağırışlarına aldırmadan cesurca salona yöneldiler. Muhafız, öfkeli bir şekilde onları koridora kadar takip etti ve onları kınayıp geri çekilmeye ikna etmeye çalıştı ama bir sonuç alamadı. Sonunda bir teşrifatçı geldi ve şöyle dedi: "Beyler, ne istiyorsunuz? Lütfen söyleyin bana. Elimden gelen bir şeyse size yardımcı olayım ama kralın huzuruna bu şekilde terbiyesizce girerseniz suçlanacaksınız. Şimdi bana nereden geldiğinizi söyleyin."

William korkusuzca cevap verdi: "Efendim, hilekârlık olmadan gerçeği söyleyeceğiz. Kralın geyiğini öldürmekle suçlanan kralın ormanlarında yaşayan kanun kaçaklarıyız. Af dilemeye ve ülkemizin şerefine göstermek için bir barış senedi istemeye geldik."

Kral ve Kanun Kaçakları

Teşrifatçı bir iç odaya gitti ve kralın bu adamları görmek isteyip istemediğini sordu. Kral, kendilerini kanun kaçağı olarak ilan etmeye cüret eden bu cesur kahramanlarla ilgileniyordu ve adamlarına onları getirmelerini emretti. Yanlarında ufak çocuk olan üç yoldaş, kralın huzuruna gelince diz çöküp ellerini kaldırarak suçları için af dilediler.

“Efendimiz, yasalarınızı çiğnediğimiz için affınıza sığınıyoruz. Biz, size ait ormanların pek çok yerinde sizin geyiklerinizi öldüren orman kaçaklarıyız.” “İsimleriniz nedir? Çabuk söyleyin,” dedi kral. “Adam Bell, Clym Cleugh ve William Cloudeslee,” diye cevap verdiler.

Kral çok öfkeliydi. “İnsanların bana bahsettiği şu cürsur haydutlar siz misiniz? Şimdi af için bana gelmeye mi cesaret ettiniz? İngiltere’nin taç giymiş kralı olarak şerefim üzerine yemin ederim ki üçünüz de asılacaksınız. Onları tutuklayın ve bağlayın.” Hiçbir karşı çıkış mümkün değildi ve kahramanlar acımasızca tutuklanmaya razı oldular. İlk konuşan Adam Bell oldu. “Tam da umduğum gibi bu oyun beni hiç memnun etmiyor,” dedi. “Efendim, merhametinize sığınarak size kendi özgür irademizle geldiğimizi hatırlamanız ve yine özgürce gitmemize izin vermeniz için yalvarıyoruz. Bize silahlarımızı geri verin ve sarayınızdan ayrılincaya kadar serbest geçiş yapmamıza müsaade edin, daha fazlasını istemiyoruz. Ne kadar uzun yaşarsak yaşayalım, bir daha başka iyilik istemeyeceğiz.”

Ancak kral inatçıydı, yalnızca şöyle dedi: “Hâlâ gururlu konuşuyorsun ama üçünüz de asılacaksınız.”

Kraliçe Araya Giriyor

Kocasının yanında oturan kraliçe ilk kez konuştu: “Majesteleri, herhangi bir şekilde affedilebilme ihtimalleri varsa bu kadar iyi kahramanların ölmesi üzücü.” “Af yok,” dedi kral. Bunun üzerine kraliçe şöyle cevap verdi: “Efendim, anavatanımdan ilk kez ayrılıp bu ülkeye sizin geliniz olarak geldiğimde bana istediğim ilk iyiliği derhal bahşedeceğinize söz vermiştiniz. Bunu bugüne kadar istemek durumunda kalmadım ama şimdi, efendim, bir iyilik ta-

lep ediyorum ve bunu kabul etmeniz için yalvarıyorum.”
“Tüm kalbimle söylüyorum; isteyin ve isteğiniz sizin olsun.”
“Öyleyse bana bu kahramanların hayatlarını bağışlayın, rica ediyorum.” “Hanımefendi, krallığının yarısına sahip olabilirsin ama sen değersiz bir şey istiyorsun.” “Majesteleri, bu bana değersiz görünmüyor. Sözünüzü tutmanız için size yalvarıyorum.” “Hanımefendi, bu kadar önemsiz bir şey istemen canımı sıkıyor ama mademki bu üç kanun kaçağını arzu ediyorsun, al öyleyse.” Kraliçe çok sevindi. “Çok teşekkür ederim lordum ve kocacığım. Onların bundan böyle doğru işler yapacaklarından emin olacağım. Ama lordum, onları teselli edecek bir şey söyleyin ki sizin öfkenizden korkmasınlar.”

Haberler Krala Geliyor

Kral karısına gülümsedi. “Ah, hanımefendi! Tüm kadınlar gibi kendi bildiğini okuyacaksın illa. Gidin arkadaşlar, kendinizi temizleyin, sofraya oturun ve kralın kendi ormanlarındaki geyiklerden yapılan etli börek olmasa da bir güzel afiyet çekin.”

Haydutlar, krala ve kraliçeye saygılarını sundular ve salonun arkalarında, kralın muhafızlarının oturduğu koltuklarda kendilerine yer buldular. Bir elçi aceleyle krala geldiğinde hâlâ karınlarını doyuruyorlardı. Üç arkadaş, adamın Carlisle’den geldiğini bildikleri için huzursuzca birbirlerine baktılar. Haberci, kralın önünde diz çöktü ve mektuplarını sundu. “Efendim, memurlarınız sizi en iyi dilekleriyle selamlıyorlar.”

“İşleri nasıl idare ediyorlar? Benim cesur şerifim nasıl? Ve akıllı yargıcım? Hepsi iyi mi?

“Ne yazık ki efendim, öldürüldüler ve çok sayıda başka iyi memur da öldürüldü.”

“Kim yaptı bunu?” diye soru kral kızgın bir şekilde.

“Efendim, üç küstah kanun kaçağı: Adam Bell, Clym Cleugh ve William Cloudeslee.”

“Ne! Az önce affettiğim bu üç kişi mi? Ah, onları affettiğime çok pişmanım! Üçünü de asabilmek için bin pound verirdim ama yapamam.”

Kralın Sınavı

Kral mektupları okurken öfkesi ve şaşkınlığı arttı. Üç adamın bütün bir kasabayı ele geçirmesi; şerifi, yargıcı, başkanı ve kasabadaki neredeyse her yetkiliyi öldürmesi, kralın mührüyle bir kraliyet mektubu yazmaları ve ardından kapıları kilitleyip kaçmaları imkânsız görünüyordu. Durum apaçık ortaydı ve kral, onları koşulsuz bir şekilde affeden aptal merhametine acımasızca öfkelen-di. Ancak af bahşedilmişti ve kral, onların Carlisle’da sebep oldukları yıkım için üzölmek dışında hiçbir şey yapamazdı. Sonunda ayağa kalktı çünkü bu ziyafete daha fazla dayanamayacaktı.

“Okçularımı çağırın,” diye emretti. “Bu cesur kanun kaçaklarını ok atarken göreceğim ve okçuluklarının söylendiğı kadar iyi olup olmadığını sınavacağım.”

Kralın ve kraliçenin okçuları sıraya girdiler. Üç kahraman, yaylarını aldılar ve ipek yay kirişlerine iyice baktılar ve sonra hepsi hedeflerin kurulduğı alana doğru ilerledi.

Okçular sıradan bir hedefi nişan alarak sırayla atış yaptı ancak Cloudeslee kısa süre sonra bu çocuksu spordan bıktı ve yüksek sesle şöyle dedi: “Bir kova kadar büyük bir hedefe ateş eden bir adama iyi okçu demem. Benim ülkemde başka türlü bir hedef var; ona atış yapmaya değer.”

William Cloudeslee ve Oğlu

William Cloudeslee'nin Okçuluğu

Kral, "Kendi hedeflerinizi hazırlayın," diye emretti. Üç haydut yakınlarda bulunan bir tarladaki çalılıklara gittiler, soyulmuş ve parıldayan fındık ağacı dallarıyla döndüler. Bu çubukları dört yüz metre aralıklarla yerleştirdiler ve birinin yanında durarak krala şöyle dediler: "Bir çubuğu diğerinin yanında dururken isabet ettirebilirse o kişiyi iyi bir okçu sayabiliriz." "Bu yapılamaz, çok büyük beceri ister," diye bağırdı kral. "Efendim, bunu kolaylıkla yapabilirim," dedi Cloudeslee ve çok dikkatli bir şekilde nişan alarak atış yaptı. Ok çubuğu ikiye ayırdı. "Doğrusu," dedi kral, "sen hayatımda gördüğüm en iyi okçusun. Daha büyük harikalar yaratabilir misin?" "Evet," dedi Cloudeslee, "yapabileceğim bir şey daha var ama bu daha zor bir iş. Ama size kuzeylilerin atıcılığını göstermek için deneyeceğim." "Dene öyleyse," dedi kral, "ama başarısız olursan böbürlenmen yüzünden asılacaksın."

Cloudeslee Oğlunun Kafasının Üzerindeki Elmayı Vuruyor

Cloudeslee kendinden şüphe duyuyormuş gibi birkaç dakika durdu ve güneyli okçular, mağlubiyetlerini telafi etmek için bir şans umarak ona bakarken William birdenbire şöyle dedi: "Yedi yaşında bir oğlum var. Onu bir kazığa bağlayacağım ve başına bir elma koyacağım. Sonra yüz yirmi metre mesafeden elmayı büyük bir okla ikiye böleceğim." "Vay canına!" diye bağırdı kral, "bu korkunç bir iş. Dediğini yap yoksa haçta can veren Yüce İsa'nın adına seni asarım. Söylediğini yap ama ok saçının bir teline veya kıyafetinin kenarına değerse seni ve arkadaşlarını astırırım." "Ben hayatımda sözümünden asla dönmedim," dedi kuzeyli okçu ve hemen bu korkunç denemeye hazırlandı. Kazığı yere çaktı, oğlanı kazığa

bağladı ve dikkati dağılmasın diye yüzünü diğer tarafa çevirdi. Sonra Cloudeslee yüz yirmi metre yürüdü ve en-dişeli bir şekilde yayına dokundu. Yayını gerdi, en büyük okunu seçti ve oku özenle yaya yerleştirdi.

Son Vuruş

Gergin bir andı. Seyirciler kötü olasılıktan rahatsız oldu. Birçok kadın ağlayıp babası ve masum oğlu için dua ettiler. Ancak Cloudeslee hiçbir korku belirtisi göstermedi. Kalabalığa ciddiyetle hitap etti: “Güzel insanlar, olabildiğince kıpırdamadan durun. Böyle bir atış için bir adamın dengeli bir ele ihtiyacı var; hareketleriniz hedefimi bozabilir ve oğlumu öldürmeme neden olabilir. Benim için dua edin.”

Sonra, nefeslerin tutulduğu mutlak bir sessizlik içinde cesur nişancı oku fırlattı ve elma yere düştü. Tam ortadan ikiye yarılmıştı. İzleyenler sağır edici bir şekilde tezahürat yapıyorlardı ve kral sessizlik çağrısı yapınca kadar bu gürültü devam etti.

Kral ve Kraliçe Yakınlık Gösteriyor

“Tanrı beni, senin hedefin olmaktan korusun,” dedi. “Sen, kuzeyde benim baş ormancım olacaksın. Günlük maaş alacaksın ve günlük geyik öldürme hakkın olacak. İki kardeşin, benim muhafızım olacaklar ve senin ailenin kısmetini her yönden artıracam.”

Kraliçe, William’a nazikçe gülümsedi ve ona aylık bir maaş bahsetti. Ayrıca karısı güzel Alice’i kralın çocuklarının yatak odası sorumlusu görevini üstlenmesi için saraya getirmesini emretti.

Bu iyiliklere boğulmuş olan üç kahraman, kendi suç-

larının bilincine kral ve kraliçeye anlattıklarından daha fazla vardılar. Uyanmış vicdanları onları bir piskoposa götürdü. Piskopos itiraflarını dinledi ve onlara kefil oldu. Gelecekte iyi yaşamalarını söyledi ve sonra onları affetti. Englewood Ormanı'na gidip kanun kaçağı grubunu dağıttıktan sonra kraliyet sarayına geri döndüler ve hayatlarının geri kalanını kral ve kraliçenin lütfuyla geçirdiler.

okuzuncu bölüm

loch awelu kara colin

Giriş

İskoçya'nın kahraman mitlerini incelerken iki güçlükle karşılaşırız. İlki ve belki de daha büyük olanı şudur: İskoçya'nın ulusal kahramanları, çok az efsanevi özellik sahibi olan gerçek tarihi kişilerden oluşur. İskoç kahramanlarından bahsederken Sr William Wallace, Robert Bruce, Kara Douglas, Sr Andrew Barton ve daha pek çok isim akla gelir. Bunların maceraları bir efsane konusu olmaktan ziyade ciddi bir tarih, kayıt meselesidir. Tarihi incelemeler, bu kahramanları tüm açıklığıyla gözler önüne serdiklerinden bunlardan mitolojik bir ilgi uyandırmak veya eski efsanelerle ilgili herhangi bir gelişimi göstermek zordur.

İkinci zorluk farklı bir yapıya sahiptir ve neredeyse aynı derecede kafa karıştırıcıdır. İskoçya Dağları'na ait eski balatlarda ve şiirlerde Fingal ve Ossian, Comala gibi efsanevi kahramanlar ve bir sürü belirsiz reis ve savaşçı vardır ancak bunlar belirgin şekilde İskoç değildir. Bunlar, İrlandaca anlatılan kahraman efsanelerinin İskoa versiyonlarından ibarettir. Anavatanları İrlanda olan ve

efsaneleri, İskoç kabilelerinin fethedilmesi yoluyla batı adaları ve dağlık alanlarına taşınan Finn ile Oisin'in İskoç uyarlamalarıdır. Bu kahramanlar özünde İrlandalıdır. Fenians ve Red Branch'in şampiyonlarıdır ve İskoç efsanelerinde asıl güzelliklerinin ve şövalyeliklerinin çoğunu kaybetmişlerdir.

Dağ Kabileleri

Hikâyesinde efsanevi bir özelliğe sahip (ortaçağ romantizminden bir şeyler) bir kahramanı ülkenin ulusal kayıtlarından ziyade ülkenin özel tarihinde bulmamız daha muhtemeldir. Kabilelerin savaşları ve kıskançlıkları, bir şefin düşman kabileler arasındaki maceraları, baskınlar ve yağmalar, rakip aileler arasındaki aşk ve nefretler, romantik bir efsane için güzel bir zemin oluşturur. Böyle bir efsane, on dördüncü yüzyılda büyük Campbell kabilesinin bir savaşçısı olan Loch Awe'lu Kara Colin'in hikâyesinde karşımıza çıkmaktadır. Hikâye şu veya bu şekilde Haçlı Seferleri çağrısının duyulduğu tüm Avrupa ülkelerinde yaygındır ve romantik Haçlı Seferi unsuru, dağ hikâyelerindeki genel vahşi yapıyı bir dereceye kadar yumuşatır. Dolayısıyla Kara Colin Campbell hakkında kayda geçirilecek kana susamış intikam ve uzun süren kan davası yoktur.

Loch Awe Şövalyesi

I. Edward ve II. Edward dönemlerinde İngiltere ve İskoçya arasındaki savaşlar sırasında İskoç bağımsızlığı davasının baş liderlerinden biri Sör Nigel Campbell'dı. Genel olarak adlandırıldığı şekliyle Loch Awe Şövalyesi, Sör William Wallace'ın yoldaşı ve Robert Bruce'un sadık bir takipçisiydi. Bruce, bağımsızlık savaşındaki hizmetlerinin karşılığında onu asi MacGregors'a ait, Glenurchy

dahil olmak üzere içinden Orchy Nehri'nin aktığı Loch Awe'un girişindeki büyük vadi topraklarıyla ödüllendir-di. Burası, yabani ve ıssız bir bölgeydi. Sör Nigel Campbell, sonunda MacGregors'ı kovup Glenurchy'ye barışçıl bir şekilde yerleşmeden önce çok fazla çatışmaya gir-di. Oğlu orada doğdu, Colin adını aldı ve yıllar geçtikçe esmer teninden veya muhtemelen alışılmadık şiddet ve kararlılık belirtileri gösteren karakterinden dolayı Kara Colin olarak bilinmeye başladı.

Kara Colin'in Gençliği

Sör Nigel Campbell, tüm dağlı şeflerinin yaptığı gibi, oğlunu yetiştirilmek üzere bir çiftçi ailesine gönderdi. Oğlan her yönden koruyucu ailesinin çocuğu haline gel-di. Kabile üyelerinin sade yemeklerini yani yulaf lapası ve yulaf keki, inek sütü ve sığır eti yiyerek büyüdü. Üvey kardeşleriyle koşturdu, güreşti ve avlandı. Üvey babasından avcılığı, savaş yeteneklerini, kılıç ve kalkan kullanmayı öğrendi. Hepsinden önemlisi klanda sadık bir takipçi kitlesi kazandı, çünkü bir kişinin koruyucu ebeveynleri onun için neredeyse kendi babasından ve annesinden daha değerliydi ve üvey kardeşleri onun için savaşıp ölmeye ve ona kendi akrabalarından daha fazla saygı duymaya mecburdu. Kara Colin'in koruyucu babası çiftçiydi, eşi Patterson Glenurchy'deki Socach'ta yaşıyordu ve güvenlerini boşa çıkarmıyorlardı.

Colin Haçlı Seferine Katılıyor

Vakti gelince Sör Nigel Campbell öldü ve oğlu Kara Colin, Loch Awe Şövalyesi ve tüm Glenurchy ve civarının efendisi oldu. Genç kızların nazarındaki güzelliğine ilaveten gücü ve esmer teniyle zaten tanınır olmuştu. Kısa sürede güzel ve sevgi dolu bir gelin buldu. Loch Awe'daki Islet'te

yaşadılar ve kısa bir süre için mutlu oldular. Ama Colin her zaman huzursuzdu çünkü o, büyük askeri başarılar elde etmek istiyordu ama o zamanlar ülkede barış vardı.

Sonunda bir gün Islet'teki kasabaya bir haberci geldi ve başka bir haçlı seferinin yola çıktığının haberini verdi. Bu haberci, Kutsal Topraklarda bulunmuş ve Kudüs'teki tüm kutsal yerleri görmüş bir hacıydı. Adam, Kara Colin'e Sarazenlerin ülkeyi nasıl yönettiğini ve insanların kutsal tapınaklarda ibadet etmelerini engellediğini anlattı. Papa'nın yeni bir Kutsal Savaş ilan ettiği Roma tarafından eve ulaştığını söyledi. Papa karısını, evini ve akrabalarını terk ederek Tanrı adına savaşmaya gidecek kişiyi kutsayacağını ilan etmişti. Hacı konuştuğu Kara Colin sözlerinden son derece etkilendi ve yaşlı adam konuşmasını bitirdiğinde kamasını yukarı kaldırarak üzerindeki haç namına çağrıya itaat edip haçlı seferine katılacağına yemin etti.

Loch Awe Hanımefendisi

Kara Colin'in eşi çok kederliydi ve çok ağlıyordu çünkü daha gencecikti ve evleneli henüz bir yıl bile olmamıştı. Yalnız bırakılmak ona ağır geliyordu. Kocasına, "Bu iş için ne kadar uzağa gideceksin?" diye sordu. "Roma'ya ulaştığımda Papa isterse Kudüs'e kadar gideceğim," dedi. "Eyvah! Peki ne kadar süre benden uzak kalacaksın?" "Bilmiyorum ama Sarazenler Kutsal Toprakları Haçlı savaşçılarına teslim etmezse yıllarca sürebilir." "Bu kadar uzun süre ne yapacağım," diye sordu kadın. "Sevgili aşkım, burada, Islet'ta oturacaksın ve ben dönene kadar Glenurchy'nin Hanımı olacaksın. Tebaalar ve kabile üyeleri benim yerime sana itaat edecekler ve kiracılar sana kiralalarını ve aidatlarını ödeyecekler. Her durumda top-rağın benim yerime sahibi olacaksın."

Sembol

Loch Awe Hanımı iç çekerek, “Ama o uzak diyarda ölürsen benim nasıl haberim olacak? Sonunda bu üzücü haber gelirse benim halim ne olacak?” diye sordu.

“Beni yedi yıl bekle sevgili eşim,” dedi Colin, “bu süre zarfında dönmezsem haklarını korumak ve vadiyi yönetmek için yiğit bir adamla tekrar evlenebilirsin zira ben Kutsal Topraklarda ölmüş olacağım.”

“Bunu asla yapmayacağım. Ölene kadar Glenurchy Hanımı olacağım veya cennetin gelini olacağım ve bir rahibe manastırında hüznümlü ruhum için huzur bulacağım. İkinci bir koca almayacağım. Ama bana aramızda kalması için bir yadigâr ver ve bunu ölüm döşeginde bana göndereceğine yemin et; böylece artık hayatta olmadığını gerçekten bileceğim.”

“Söylediğin gibi olacak,” diye cevapladı Kara Colin ve klanın demircisine giderek ondan Colin’in ve Awe Hanımı’nın adının kazınmış olduğu kocaman bir altın yüzük yapmasını istedi. Sonra Colin, yüzüğü ikiye bölerek hanımın isminin yazılı olduğu parçayı verdi ve diğer parçayı da kalbine yakın takacağına ve yalnızca ölüm durumunda onu yanından ayıracağına yemin etti. Aynı şekilde kadın, acı bir şekilde ağlayarak yüzüğün yarısını saklayacağına yemin etti ve bir zincirle onu boynuna astı. Böylelikle büyük üzüntü ve matem eşliğinde Kara Colin ve maiyeti Kutsal Topraklar için yola koyuldu.

Seyahat

Küçük kabile tüm arkadaşlarından ve evlerinden uzaklaştı. Gaydalar en gürültülü marşlarını çaldılar ve ekoseli etekler rüzgârda dalgalandı. Adamlar cesurca ama içleri

Beni yedi yıl bekle sevgili karıcığım.

parçalanarak yürüdüler çünkü ne zaman döneceklerini bilmiyorlardı ve yıllar sonra geri döndüklerinde evlerini gasp edilmiş bulmaktan korkuyorlardı. Bununla birlikte kilometrelerce yolu geride bıraktıkça cesaretleri arttı ve Edinburgh'a vardıklarında ve Leith'te gemiye bindiklerinde savaşıma neşesi ve Roma'yı, Papa'yı, Kutsal Toprakları ve Kutsal Mezarı görme arzusu dışında her şey unutuldu. Ren Nehri'ne doğru yolculuk yapan Dağlılar, İsviçre ve Alp geçitleri üzerinden şehirlerinin ihtişamı hayal gücünün sınırlarını zorlayan güzel İtalya'ya doğru ilerlediler. Sonunda diğer birçok Haçlı kafilesiyle birlikte Roma'ya geldiler.

Haçlı Seferi

Loch Awe Şövalyesi, bu yavuz savaşçıları evlerinden bu kadar uzağa getiren bağlılıktan etkilenen Papa'yle şahsen görüşme fırsatına sahip olacak kadar şanslıydı. Kara Colin, Mesih'in yeryüzündeki vekili olarak kabul ettiği yaşlı papanın önünde diz çöktü. Papa onu kutsadı ve Rodos'a doğru devam etmesini emretti. Oraya vardığında St. John Şövalyeleri ona din için savaşıma fırsatı sunacaktı. Campbellli ufak kabile Rodos'a gitti ve orada Şövalyelerin hizmetine girdi. Büyük Üstat'ın övgüsünü kazandılar ama Colin tatmin olmamıştı. Colin, birkaç yıl sonra son derece azalan grubuyla Rodos'tan ayrıldı ve hacı olarak Kudüs'e gitti. Kutsal Topraklardaki tüm tapınakları ziyaret edene ve her kutsal yerde dua edene kadar orada kaldı. Bu süre zarfında karısına önerdiği yedi yıl sona ermişti ama o, evinden ve Loch Awe'daki güzel vadiden hâlâ çok uzaktaydı.

Hanımın Talibi

Yedi yıl yavaşça geçerken Colin'in üzgün ve yalnız karısı Islet'taki kalede yaşadı, efendisinin klanını nazikçe

yönetti ancak akıncılar klan üyelerini yağmalamaya geldiğinde cesurca savaştı. Her yıl kocasının aidatını talep etti ve dolandırılmadığına emin oldu. Ama bu kadar katı olmasına rağmen, sıkıntı zamanlarında kabilenin sahip olduğu en iyi kurtarıcıydı ve herkes Loch Awe'in Hanımı'nın ismini kutsadı.

Kabilesi tarafından çok sevilen bu güzel ve nazik kadın dul olsaydı, taliplerinin olacağı kesindi ve yedi yıl geçmeden önce bile kocasının öldüğüne ve onun yeniden evlenmekte özgür olduğuna onu memnuniyetle ikna edecek erkekler vardı. Bununla birlikte kadın, başka bir evlilikle ilgili tek bir kelime bile duymayı kararlılıkla reddetti: "Colin benden ayrılırken bana iki söz verdi. Biri, mümkünse yedi yıl içinde dönmek ve diğeri, benden uzaktayken ölürse ölüm döşegindeyken bana ölümünün habercisi olan bir işaret göndermektir. Ne yedi yıl geçti ne de bir işaret geldi. Ben hâlâ Loch Awelu Kara Colin'in eşiyim."

Bu sabır taliplerini yavaş yavaş yıldırıldı ve onu yalnız bıraktılar ancak bir tanesi vazgeçmedi: Toprakları Glenurchy'nin sınırında bulunan Baron MacCorquodale. Bu adam uzun zamandır vadiye ve vadinin güzel hanımefendisine göz koymuştu ve bu evliliğin ona kazandıracığı güç kadar kadının sahip olduğu söylenen zenginliğini de arzuluyordu.

Baron'un Komplosu

Yedi yıl sona erdiğinde Baron MacCorquodale, Loch Awe Hanımı'na talip oldu. Kadın şöyle söyleyerek onu yine reddetti: "Kocamın ölümünün habercisi olan işareti alana kadar başka hiçbir erkeğin karısı olmayacağım." "Peki bu işaret nedir, hanımefendi?" diye soru Baron, zira sah-

te bir işaret gönderebileceğini düşünüyordu. “Bunu asla söylemem,” diye cevap verdi kadın. “Karı koca arasındaki en kutsal sırrı sormaya nasıl cesaret edersiniz? İşaret geldiğinde anlayacağım.” Baron sırrı keşfedemediği için bir hayli öfkelenmişti ama her ne olursa olsun kadınla evlenip servetine konmaya kararlıydı. Bu yüzden güvenilir ve gizli bir haberci aracılığıyla Roma’daki bir arkadaşına mektup gönderdi. Mektupta Kara Colin’in kesin olarak öldüğü ve (Baron’un dikte ettiği) bu sözcüklerin ondan geldiği yazıyordu.

Sahte Bir Mektup

Bir gün Loch Awe Hanımı, kalesinden bakarken Baron’un geldiğini ve yanında doğu güneşleriyle yüzü bronzlaşmış bir hacının olduğunu gördü. Hacının haber getirdiğini hissetti ve Baron’u arkadaşıyla karşıladı. “Hanımefendi, bu hacı size kötü haberler getirdi,” dedi Baron. “O zaman anlatsın,” diye korkuyla cevap verdi kadın. “Ne yazık ki güzel hanımefendi, o cesur şövalye Loch Awe lu Colin’in karısı sizseniz şimdi onun dul eşisiniz,” dedi hacı üzgün bir şekilde ve ona bir mektup uzattı. “Elinizdeki kanıt nedir?” diye sordu Black Colin’in eşi mektubu okumadan önce. “Hanımefendi, haberi getiren askerle konuştum,” diye cevapladı yabancı.

Mektup Roma’dan “Lock Awe’un Meşru Soylu Hanımefendisi”ne yazılmıştı ve mektupta Kara Colin’in kafilesinden bir adamın Rodos’tan getirdiği haberler aktarılıyordu. Buna göre Loch Awe lu Şövalye, Sarazenlere karşı verdiği mücadelede ölümcül şekilde yaralanmıştı. Ölmek üzereyken, klan üyelerine kadınlarına dönmelelerini emretmişti ama biri dışında hepsi savaşarak telef olmuşlardı. Ölen şövalyeyi şefkatle kucağında tutan bu adamın söylediğine göre Colin karısına veda etmiş, ondan

yeniden evlenme ve bir koruyucu bulma emrini hatırlamasını istemiş ve soluk soluğa, “Söz verdiğim bu yadigârı ona götür, işte burada,” diyerek ölmüştü. Ama Sarazenler tekrar saldırmışlardı. Hayatta kalan biri, değerli yadigârı aramak için geri döndüğünde hiçbir şey bulamamıştı. Cesedin üzerinde değerli ne varsa alınmıştı ve kabile üyesi cesedi kumaşa sarıp savaş alanına gömmüştü.

Kadının Taktiği

Kadının bu haberden şüphe etmesi için hiçbir neden yok gibi görünüyordu ve üzüntüsü çok gerçek ve içtendi. Yas kıyafetlerine büründü ve yitirdiği kocası için ağladı ama yine de tam olarak tatmin olmamıştı çünkü oyulmuş yüzüğün diğer yarısını hâlâ boynunda takıyordu ve vaat edilen ölüm simgesi henüz gelmemişti. Böylece Baron, kadına öncekinden daha büyük bir şevkle baskı yaptı ve Loch Awe Hanımefendisi onu reddetmek için nedenler bulmakta zorlandı. Toprakları Glenurchy toprakları sınırında olduğundan onu klanla iyi ilişkiler içinde tutmak gerekiyordu ve şeflerinin öldüğünü bilmeleri klanın parçalanmasına yol açarken vadideki insanlara kolaylıkla savaş açabilirdi. Böylece, benzer sıkıntı içindeki yaşlı Penelope gibi, hanımefendi de hilekârlığa döndü. “Colin’im öldüğüne göre seninle evleneceğim,” diye yanıtladı sonunda, “ama hemen olamaz, önce Glenurchy ve Loch Awe’un girişine hükmedecek bir kale inşa etmeliyim. MacGregorlar, Innis Eoalan’da bir ev için en uygun yeri biliyorlardı. Kalemî oraya, MacGregor’ın Beyaz Evi’nin kalıntılarının bulunduğu yere inşa edeceğim. İnşaat bittiğinde yas sürem sona ermiş olacak ve nikâh gününü ayarlayacağım.” Baron bu sözle yetinmeye çalıştı ve kale Loch Awe’un girişinde yavaşça yükselmeye başladı. Ama inşaat yavaş gidiyordu çünkü hanımefendi adamlarına

inşaatı zayıf bir şekilde yapmalarını söylemişti gizlice. Çoğu zaman duvarlar yıkıldı, böylece yeni kalenin tamamlanması çok uzun sürdü.

Kara Colin Olan Biteni Öğreniyor

Bu arada Kara Colin'i seven herkes, Loch Awe Hanımı'nın tekrar evleneceğini öğrenince üzüldü ve en çok da Colin'in üvey annesi, sevgili Colin'inin ölmediğinden emin olduğu için üzüldü. Ölüm yadigarı gönderilmemişti. Kadın, Baron MacCorquodale'e katiyen güvenmiyor ve hacının mesajının doğruluğundan şüphe ediyordu. Sonunda, yeni kale neredeyse bittiğinde ve güneş ışıkları altında bembeyaz parladığında oğullarından birini çağırdı ve hâlâ hayattaysa Loch Awe Şövalyesi'ni bulması ve ölmüşse nihai haberi getirmesi için onu Roma'ya gönderdi. Genç Patterson gizlice yola çıktı, zamanı gelince Roma'ya ulaştı ve Kudüs'ten yeni dönmüş olan Kara Colin'le karşılaştı. Şövalye, evinden yedi yıl uzakta olduğunu ve şimdi ne kadar hızlı olursa olsun, Glenurchy'de karısının ikinci bir evlilik yapmasına engel olmak için çok geç kalacağını sonunda fark etmişti. Bununla birlikte işaretin hâlâ güvende olduğu ve karısının sadık kalacağı düşüncesiyle kendisini teselli etmişti. Dolayısıyla üvey erkek kardeşiyle karşılaşp kendisinin öldüğüne dair haberin vadiye getirildiğini duyduğunda dehşete düştü. Karısının nasıl isteksizce Baron MacCorquodale ile evleneceğine söz verdiğini ve bir taktikle düğününü ertelediğini öğrenince kötü baronun planlarını bozmak için zamanında Glenurchy'ye döneceğine söz verdi.

Kara Colin'in Dönüşü

Kara Colin, sadık kabilesiyle birlikte gece gündüz seyahat ederek Glenurchy'ye yaklaştı ve neler olup bittiğini

öğrenip geri gelmesi için yardımcısını önden gönderdi. Genç, kalenin bittiği ve erteleme için başka bir mazeret gösterilemeyeceğinden düğünün ertesi gün yapılacağı haberiyle geri döndü. Bunun üzerine Colin'in öfkesi büyük ölçüde arttı ve şövalye, amacını elde etmek için aldatmaya ve sahtekârlığa tenezzül eden Baron MacCorquodale'e alçaklığının bedelini ziyadesiyle ödeteceğine yemin etti. Loch Awe Şövalyesi, genç kabile üyesine ortaya çıktığında hiçbir tanıma belirtisi göstermemesini emrederek onu kaygılı üvey annenin gezginin dönüşünü hevesle beklediği vadideki çiftliğe gönderdi. Kadın, oğlunu tek başına görünce umutsuzluğa kapıldı çünkü Kara Colin'in öldüğü değil ama çok geç döneceği sonucunu çıkardı. Colin, dilenci kılığında vadiye geldiğinde Islet'taki kaleden çıkan dumanı gördü ve şöyle dedi: "Evimden duman çıktığını görüyorum; bu, hazırlık aşamasındaki bir düğün şöleninin dumanı, ama bize ışık ve sevgi gönderen Tanrı'ya oradaki sevgi meyvesini elde edebileyim diye dua ediyorum."

Analığın Durumu Fark Etmesi

Şövalye, daha sonra üvey annesinin evine gitti, kapıyı çaldı ve bir dilenci olarak alçakgönüllülükle yiyecek ve barınacak yer istedi. Evin hanımı "İçeri gir, güzel kardeşim," dedi, "ocak başına otur, sana yulafli kek ve süt vereceğim." Colin, sanki yorgunmuş gibi ağır ağır oturdu ve çiftçinin karısı yavaşça hareket ederek elindekini önüne koydu. Şövalye, kadının kendisini tanımadığını ve son zamanlarda ağladığını fark etti. "Anladığım kadarıyla üzgünsünüz," dedi.

"Kederinizin sebebi nedir?" "Bunu gezgin bir yabancıya söylemeyi düşünmüyorum," diye yanıtladı kadın. "Belki de ne olduğunu tahmin edebilirim," diye devam etti Colin. "Sanırım, çok sevdiğiniz bir arkadaşınızı kaybettiniz."

“Kaybım beni kederlendirecek kadar büyük,” diye yanıtladı kadın ağlayarak. “Savaşmak için denizin öte yanına giden bir evlatlık oğlum vardı. Benim için kendi oğullarımdan daha değerliydi ve şimdi yabancı bir ülkede öldüğü haberi geldi. Ve Loch Awe Hanımı, yani karısı, yarın başka bir adamla evlenecek. Kadın onu uzun zaman bekledi o uzaktayken yedi yılı geride bıraktı. Bir daha evlenmeyecekti ama onu kocasının öldüğüne ikna eden bir mektup geldi. Yine de ona göndereceğine dair söz verdiği işareti almadığı için endişeleniyor ve şimdi yalnızca daha fazla ertelemeye cesaret edemediği için evlenecek.”

“Bu işaret nedir?” diye sordu Colin. “Bilmiyorum, asla söylemedi,” diye cevapladı üvey anne. “Ama ah, o şimdi burada olsaydı Glenurchy asla Baron MacCorquodale’nin hakimiyetine girmezdi.” “Onu göreceksin olsan Kara Colin’i tanırsın mı?” diye sordu dilenci anlamlı bir şekilde ve kadın da şöyle cevapladı: “Gideli çok oldu ama sanırım tanırım çünkü onu ben besledim, o benim biricik evlatlığım.” “Bana iyi bak öyleyse güzel annem çünkü ben Loch Awelu Colin’im.”

Kadın, dilenciye kolundan yakaladı, onu ışığa çıkardı ve ciddiyetle yüzüne baktı; sonra, bir sevinç çığlığıyla kollarını ona doladı ve haykırdı: “Ah Colin! Colin! Sevgili oğlum, sonunda yine evindesin! Seni nihayet burada gördüğüme nasıl sevindim! Süt evladım, gittiğinden beri yorucu yıllar geçirdik ama şimdi evdesin, her şey harika olacak.” Kadın onu kucakladı, öptü, saçını okşadı ve bronz rengine ve yırtık kıyafetlerine şaşkınlıkla çığlık attı.

Analığın Planı

Colin, sonunda kadının aşırı sevincini durdurdu. “Söylesene anne, karım bu evliliği istiyor gibi görünüyor mu?”

diye sordu ve analığı şöyle cevap verdi: “Hayır oğlum, evlenmezdi ama senin öldüğünü zannederek onu reddetmeye devam ederse Baron’un öfkeleneneğinden korktu. Ama sevgisinden şüphe duyuyorsan öğütlerime uy ve onun bu konudaki arzusundan emin ol.” “Ne tavsiye ediyorsun,” diye sordu Colin. Kadın, “Bu gece benimle burada kal ve yarın dilenci kıyafetlerinle Islet’taki kaleye git. Kapıda diğer dilencilerle birlikte dur ve bizzat gelin size yiyecek ve içecek getirene kadar orada kal. O zaman işaretini Loch Awe Hanımı’nın size vereceği bardağa koyabilirsin ve onun davranışından bu evlilikte gönlü olup olmadığını öğrenebilirsin.” “Canım annem, planın çok iyi. Buna göre hareket edeceğim,” dedi Colin. “Bu gece burada dinleneğim ve yarın karımı arayacağım.”

Düğündeki Dilenci

Colin ertesi gün erkenden kalktı, güçlü bir dilenci kılığına büründü, üvey annesiyle nazıkçe vedalaştı ve kaleye doğru ilerledi. Bütün hizmetçiler erkenden işlerinin başına geçmişlerdi ve her yerde hazırlıklar için koşuşturmaca sürerken her türden berduş kapıların etrafında durarak günün hatırına yiyecek ve para dileniyorlardı. Yeni gelen çok daha cesur davrandı: Girişe geçti ve o kadar asil bir tavırla yiyecek ve içecek için yalvardı ki hizmetçiler bundan etkilendi ve içlerinden biri ona istediğini getirerek (yulaflı kek ve ayran) ona “Al bunu ve toz ol,” dedi. Colin sadakayı aldı ve ayrılan içti ama pastayı çantasına koyup sağ kapı eşiğinde durdu, böylece hizmetkârlar içeri girmekte zorlandılar. Başka bir hizmetçi ona daha fazla yiyecek ve bir boynuz bira getirdi ve şöyle dedi: “Şimdi bu ikinci sadakayı da ve defol çünkü ayak altında durup işimize engel oluyorsun.”

Dilencinin Talebi

Ama Colin, daha sağlam durdu, büyük bastonunu eşige yerleştirdi. “Gitmeyeceğim,” dedi. Sonra üçüncü bir hizmetçi yaklaştı ve şöyle dedi: “Bir an önce git, yoksa senin için daha kötü olur. Sana bir dilenciye yetecek kadarını verdik. Hemen git, yoksa hem bizim başımızı hem kendi başını belaya sokacaksın.” Kılık değiştirmiş Şövalye yalnızca şöyle cevap verdi: “Gelinin kendisi bana bir kadeh şarap vermek için gelene kadar gitmeyeceğim.” Ne derlerse desinler hareket etmiyordu. Hizmetçiler sonunda o kadar şaşırdılar ki hanımefendilerine bu küstah dilenciği anlatmaya gittiler. Hanımefendi gülerek “Eski evimdeki son günümde yapacak çok bir şeyim yok,” dedi ve bir hizmetçinin şarapla dolu büyük bir sürahi getirerek kapıya gelmesini istedi.

Yadigâr

Mutsuz gelin dilencinin yanına geldiğinde selamlaşmak için başını eğdi. Adamın lekeli elbisesini fark edince şöyle dedi: “Çok uzaklardan gelmişsin güzel kardeşim.” Adam, “Evet hanımefendi, çok uzak diyarlar gördüm,” diye cevap verdi. “Ne yazık ki, diğerleri uzak diyarları görmeye gitti ve geri dönmediler,” dedi kadın. “Gelinin elinden bir içki içmek istiyorsan, gelin benim; şimdi şarabını alabilirsin,” dedi ve elinde bir kadeh tutarak hizmetkârından kadehe şarap koymasını istedi. Kadehi Colin’e verdi. “Mutluluğunuza içiyorum,” dedi Colin ve kadehi kafasına dikti. Geri verirken kadehin içine yadigârını, yani oymalı yüzüğün yarısını koydu. “Aldığımdan daha değerli bir şekilde iade ediyorum hanımefendi,” dedi ve karısı içine bakınca işareti gördü.

Tanıma

Heyecandan tir tir titreyen kadın, kadehten yere düşüp ayaklarının dibinde duran minik altın parçasını eline aldı ve sonra üzerine kendi isminin kazınmış olduğunu gördü. İşarete uzun uzun baktı ve sonra üzerinde Colin'in adı kazınmış yüzüğün diğer yarısını boynundan çıkardı. "Söyle bana yabancı, kocam öldü mü?" diye sordu dilencinin kolunu kavrayarak. "Ölmek mi?" diye sordu adam kadına şefkatle bakarak. Kadın adamın gözlerine baktı ve onu tanıdı. Tek söyleyebildiği "Kocacığım!" oldu. Kollarını adamın boynuna doladı ve ona sıkıca sarıldı. Hizmetçiler hayretler içerisinde donakaldılar ama hanımefendileri çabucak onlara dönerek, "Koşun, bütün evi toplayın, hepsini buraya getirin çünkü bu benim kocam, Loch Awelu Kara Colin, bana geri döndü," dedi. Kaledeki herkes bunu öğrenince büyük bir heyecan ve sevinç yaşandı ve düğün hazırlıkları da yapılmış olduğu için bolca ziyafet çektiler.

Baron'un Kaçışı

Ziyafet devam ederken ve mutlu kadın uzun süredir kayıp olan kocasının yanında oturup elini onu terk etmesinden korkuyormuşçasına tutarken uzaklardan bir gayda sesi duyuldu ve hanımefendi, Baron MacCorquodale'in düğünü için geleceğini hatırladı. Sevincinden bunu tamamen unutmuştu. Kendi kendine hafifçe güldü ve bir kabile üyesini çağırarak ona Baron'a gidip eski kocası ona döndüğü için yeni bir koca istemediğini ve zamanı geldiğinde cevap beklediği soruları olacağını söylemesini emretti. Damatlığı içerisindeki Baron MacCorquodale, hizmetkârlar, kullar ve bir düğün marşı çalan gaydacılar eşliğinde Loch Awe'un yan tarafına giren nehrin ağzına ulaşmıştı. Kafile nehri geçmişti ve tekneyle Islet'a gitmeye

hazırken tek başına bir adamın tüm hızıyla kendilerine doğru kürek çektiğini gördüler. “Bu, hanımefendinin bir ulağı,” dedi Baron ve mesajı duymak için hevesle bekledi. Kabile üyesinin onlara söylediği umulmadık sözcükleri müthiş bir şaşkınlıkla dinledi ve sonra gaydacılara müziği kesmelerini söyledi. “Geri dönmeliyiz, Kara Colin geri döndüğü için bugün düğün olmayacak,” dedi ve üzgün kabile, uzun zamandır kayıp olan şefin alacağı intikamı düşünerek adımlarını giderek daha da hızlandırdı ama güvenli bir şekilde evlerine ulaştılar.

Kilchurn Kalesi

Bu arada Colin’in karısına anlatacak bir sürü macerası ve bunca yıl onun yaptıkları hakkında soracak çok şeyi vardı. Birbirlerine her şeyi anlattılar. Colin, Loch Awe Hanımı’na gönderilen sahte mektubu gördü ve bu aldatmacayı kimin planladığını tahmin etti. Bu yanlışı yapan ve amacına neredeyse ulaşmak üzere olan kötü adama karşı öfkesi arttı ve Baron’a bunu ödeteceğine dair yemin etti. Karısı, yedi yıldan sonra bile onu nasıl beklediğini ve hangi stratejiyi kullandığını anlatarak öfkesini bir nebze yatıştırdı ve Colin, Baron ile savaşmayacağına ama onu başka şekillerde cezalandıracağına söz verdi.

“Glenurchy’den aldığın kiralarla bu yedi yılda ne yaptığını söyle,” dedi. Mutlu eş şöyle cevap verdi: “Bir kısmıyla geçimimi sağladım, bir kısmıyla vadiyi korudum ve bir kısmıyla Loch Awe’un girişine bir taş yığını yaptırdım. Benimle gelip onu görmek ister misin?” Colin hayretler içerisinde gitti. Loch Awe’un girişine geldiklerinde yeni kale, MacGregors’ın eski evinin yerinde duruyordu. Gururlu kadın gülererek, “Taş yığınızı beğendin mi? İnşa etmesi uzun sürdü,” dedi. Kara Colin, kendisi için yaptırdığı güzel kaleden çok memnun kaldı ve adını Kilchurn Kalesi

olarak (hâlâ bu isimle anılmaktadır) değiştirdi. Yeminine sadık kalarak Baron MacCorquodale'den kanlı bir intikam almadı ancak gücü eline aldıktan birkaç yıl sonra onu Glenurchy'dekilerle birleşmek üzere topraklarının büyük bir bölümünden çekilmeye zorladı.

onuncu bölüm

SÖR SAWAYNE'İN EVLİLİĞİ

Giriş

Asil Roland'dan Spenser'in Kızıl Haç Şövalyesi'ne kadar şövalye kahramanları, savunulacak pek çok erdeme sahiptir ve özellikleri, şövalyeliği benimseyen ve onu kahraman mitlerinde somutlaştıran uluslar kadar çeşitlilik gösterir. İmparatoruna olan sevginin baskın özelliği olan Roland'ın sadakati, Sör Calidore'un şefkatli ve zarif hürmetinden çok ama çok farklıdır. Bununla birlikte Arthur efsanesini yabancı katkılardan en çok arındıran ortaçağ Galler edebiyatında Sör Calidore'a son derece yakın nazik bir şövalye vardır. Cesaret, bu ortaçağ şövalyelerinin kendileriyle asla övünmedikleri bir özellikti çünkü şövalyeler cesaretsiz bir yaşamı hayal edemezlerdi. Ne var ki nezakete, maalesef ender rastlanırdı ve pek çok kahraman efsanesi, kahramanların alt tabakadan insanlara karşı küstah hareketleriyle bozulmuştur. Yine bu efsaneler, genç kızlara kötü davranılmasına genellikle kayıtsız kalır ancak yine de gerçek bir kahraman, savunmasız bir kadına zarar verme eğiliminde olmayan kişidir. Benzer şekilde bir dinsize veya sıradan bir köylüye karşı bir sözün tutulmaması önemsiz bir mesele olarak

mazur görülür ancak ideal kahraman kendine ayak bağı olsa da verdiği sözden dönmez.

Sör Gawayne

Kral Arthur'un yeğeni Sör Gawayne, gerçek bir Nezaket Şövalyesi'dir ve birçok yönden daha şanslı amcasını gölgede bırakır. Ortaçağ romantizminin ürünü olan Kral Arthur'un ya sıradan bir fatih ya da daha savaşçı takipçilerinin başarılarını artırmak için arka plandaki ikincil bir figür olması dikkat çekicidir. İkincisi, bu nazik ve kibar Sör Gawayne efsanesinde bulduğumuz Arthur algısıdır.

Kral Arthur Noel'i Kutluyor

Bir yıl soylu Kral Arthur Noel'ini Carlisle'da büyük bir ihtişam ve görkemle kutluyordu. Yanında bir kralın evlendiği en muhteşem ve en güzel gelin olan sevgili Kraliçe Guenever¹² oturuyordu ve Yuvarlak Masa Şövalyeleri de etrafında toplanmıştı. Hiçbir kral, Carlisle Kalesi'nin büyük salonundaki Yuvarlak Masa'da rütbeye göre oturan yiğit savaşçılardan oluşan bir ekip kadar kalabalık bir grup toplamamıştı ve Kral Arthur kahramanlarına bakarken son derece gururluydu. Efendinin onuruna ve mutluluğuna henüz ihanet etmemiş Sör Lancelot, Sör Bors ve Sör Banier oradaydı. Ölünceye kadar Kral Arthur'a sadık kalan Sör Bedivere, kralın evinin huysuz kâhyası asık suratlı Sör Kay, Kral Arthur'un yeğenleri genç ve cesur Sör Gareth, nazik ve kibar Sör Gawayne ve Kral Arthur'un devrilmesine yol açan sahtekâr ve uğursuz Sör Mordred. Şövalyeler ve hanımefendiler mevkileri ve rütbelerine göre dizilmişti. Hizmetkârlar ve uşaklar yemekleri servis edip altın kadehleri dolduruyorlardı ve

12 Bu isim günümüzde daha çok Guinevere şeklinde karşımıza çıksa da Guinevere ve Guenever şeklinde de yazılabilmektedir. (e.n.)

ozanlar, arplarını çalarak eski zamanların kahramanlarıyla ilgili şarkılar söylüyorlardı.

Kralın Hoşnutsuzluğu

Ne var ki kral tüm bu ihtişamın ortasında huzursuzdu çünkü o, savaşçı bir şövalyeydi ve yeni bir maceraya özlem duyuyordu. Son zamanlarda böyle bir tecrübesi olmamıştı. Arthur, şövalyelerinin arasında huysuz bir şekilde oturdu ve sessizce şarabını yudumladı. Kraliçe Guenever, kasvetli düşüncelerini bölmeye cesaret edemedi kocasına baktı. Sonunda kral başını kaldırdı ve eliyle masaya vurarak şiddetle haykırdı: “Tüm şövalyelerim tembel olduğu için mi yoksa korkak olduğu için mi hiçbir macera peşine düşmüyor? Meydanlarda savaşmaktansa salonda ziyafet çekmeye daha uygunsunuz. Benim şöhetim bu kadar mı azaldı da kötülere karşı hiç kimse benim yardımımı veya desteğimi istemiyor? Burada, domuz başı ve Meryem Ana adına ant içerim ki bir maceraya atılincaya kadar bu masadan kalkmayacağım.” “Efendim, sadık şövalyeleriniz sarayınızda kutsal Noel'i kutlamak için etrafınızda toplandı,” diye cevap verdi Sör Lancelot. Sör Gawayne ise şöyle dedi: “Muhterem amcam, biz korkak değiliz, çok az kötülük sizin yönetiminiz altında kendini göstermeye cesaret edebilir, bu yüzden hiçbir şey yapmıyor gibi görünüyoruz. Ama bakın! İnanıyorum ki bir macera geliyor.”

Küçükhanım'ın İsteği

Sör Gawayne konuşurken, saçları uçuşan ve kıyafetleri yıpranmış küçük bir hanımefendi girdi salona. Kız atından indi, diz çöktü ve Arthur'un ayaklarının dibinde hıçkırmaya başladı. O kadar bağırdı ki herkes onu duydu: “Bir iyilik, bir iyilik, Kral Arthur! Sizden bir iyilik rica

ediyorum!” “İsteğin nedir?” dedi kral, zira kız büyük bir sıkıntı içindeydi ve gözyaşları kralın kalbini sızlatmıştı. “Benden ne istiyorsun?” “Sevdiğimi benden ayıran adı bir şövalyeden intikam almak istediğim için ağlıyorum.” “Çabuk ne olduğunu anlat,” dedi Kral Arthur ve bütün şövalyeler kızı dinledi.

“Çok sevdiğim yiğit bir şövalyeyle nişanlıydım,” dedi kız, “ve düne kadar çok mutluyduk. Sonra evliliğimizi planlamak için birlikte yola çıktık ve dağlık yollardan fark edilmeden geçerek hoş bir göl olan Tarn Wathelan’a geldik. Burada rüzgârda uçuşan flamaları ve bayrakları olan devasa bir kale vardı. Heybetli ve güzel bir yer gibi görünüyordu ama hayır! Kale büyümlü bir zemin üzerinde duruyormuş ve gölgesinin büyümlü çemberi içinde oraya ayak basan her şövalye kötü büyümlün etkisine giriyormuş. Aşkım ve ben kudretli kaleye boş boş bakarken fani bir insanın iki katı büyümlüğünde, tamamen zırhlar içerisinde korkunç ve kaba bir savaşçı hızla geldi. Acımasız ve vahşi görünüyordu. Elinde kocaman bir sopa vardı ve şövalyeme sert bir şekilde beni onunla bırakıp tek başına gitmesini söyledi. Sonra biricik sevgilim beni savunmak için kılıcını çekti ama kötü büyümlün tüm gücünü elinden aldığı için devin sopasına karşı hiçbir şey yapamadı. Kılıcı zayıf elinden düştü, vahşi şövalye onu yakaladı ve bir zindana attı. Daha sonra geri döndü, şövalyelik ve Meryem Ana adına merhamet dilememe rağmen bana çok kötü davrandı. Sonunda, beni serbest bırakıp gitmemi istediğinde Kral Arthur’un sarayına gidip güçlü bir şampiyona, belki de kralın kendisine intikamımı alması için yalvaracağımı söyledim. Ama dev sadece yüksek sesle güldü. ‘Aptal krala söyle,’ dedi, ‘burada onu bekleyeceğim, ondan korkmuyorum. O beni engelleyemez. Zindanımda bir sürü şövalye var ve bazıları Kral Arthur’un adamları. Dolayısıyla adamlarını geri istiyor-

sa söyle ona benimle savaşsın.' Vahşi şövalye bu şekilde size gülüp sizinle alay ederek kalesine döndü ve ben de olabildiğince hızlı bir şekilde Carlisle'a geldim."

Kral Arthur'un Yemini

Genç kız, kederli hikâyesini bitirdiğinde orada bulunan herkes çok öfkelen-di ve kıza acıdı ama Kral Arthur hakareti en derinden hissetti. Büyük bir öfkeyle ayağa fırladı ve yüksek sesle haykırdı: "Şövalyeliğim ve Kutsal Rood adına, bu kibirli devi bulmaya gidip onu yenene kadar yanından asla ayrılmayacağıma yemin ederim." Şövalyeler, efendilerinin yeminini alkışladılar, ama Kraliçe Guenever, kızın sihirden bahsettiğini fark ettiği için krala şüphey-le baktı. Kocasının başına kötü bir şey gelmesinden korkuyordu.

Kız o gece Carlisle'da kaldı. Kral Arthur, sabah ayi-nini dinleyip karısına veda ettikten sonra kaleden ayrıldı. Bu, Tarn Wathelan'a doğru tek başına yapılan bir yolculuktu ama ülke yaban ve engebeli olmasına rağmen çok güzeldi. Kral kısa bir süre sonra küçük gölün altında pırıl pırıl parladığını gördü. Büyüleyici kale ise rüzgâra meydan okurcasına sallanan bayraklarıyla suyun üzerinde yükseliyordu.

Dövüş

Kral kılıcı Excalibur'u çekti ve borazanına yüksek sesle üfledi. Meydan okuma notası üç defa yankılandı ama cevap gelmeyince kral yüksek sesle haykırdı: "Gel, kibirli şövalye! Kral Arthur, suçlarından dolayı seni cezalandırmak için burada! Öne çık ve cesurca savaş. Korkuyorsan da öne çık ve bana teslim ol."

Vahşi dev, bu çağrı üzerine hızla geldi. Devasa so-

Kral, borusunu yüksek sesle alıyor.

pasını salladı ve doğruca Kral Arthur'a koştı. Efsunlu toprağın büyüü o anda kralı ele geçirdi ve havadaki eli aşağı indi. Güzel kılıcı Excalibur ve kalkanı yere düştü. Kral, düşmanın karşısında kendini aşağılayıcı bir şekilde çaresiz buldu.

Fidyе

Şimdi dev, yüksek sesle haykırdı: “Teslim ol veya savaş Kral Arthur. Hangisini yapacaksın? Savaşırsan seni yenerim çünkü bana direnecek gücün yok. Fidyе umudu olmadan benim tutsağım olacaksın, topraklarını kaybedecek ve hayatını zindanında diğer birçok cesur şövalyeyle geçireceksin. Teslim olursan seni fidyeye bağlarım ama önereceğim şartları kabul edeceğine yemin etmelisin.”

Kral Arthur, “Şartların nedir,” diye sordu. Dev cevap verdi: “Yeni Yıl Günü buraya geri döneceğine ve bana ‘bütün kadınların en çok arzuladığı şey nedir’ sorusunun doğru cevabını vereceğine Kutsal Rood adına yemin edeceksin. Doğru cevabı getirmeyi başaramazsan fidyen ödenmemiş olacak ve benim tutsağım olacaksın. Şartlarımı kabul ediyor musun?” Kralın başka seçeneği yoktu. Efsunlu zeminde durduğu sürece büyü, cesaretini yok ediyordu. Yalnızca elini kaldırıp Yeni Yıl Günü elde edebileceği cevaplarla geri döneceğine Kutsal Haç ve Meryem Ana üzerine yemin edebildi.

Kralın Araştırması

Mahcup ve küçük düşürülen kral uzaklaştı ama Carlisle'a geri dönmedi. Görevini yerine getirene kadar eve dönmeyecekti. Bu yüzden doğuya, batıya, kuzeye ve güneye gitti ve karşılaştığı her kadına ve genç kıza vahşi şövalyenin sorduğu soruyu sordu: “Tüm kadınların en

çok arzuladığı şey nedir?” Herkes farklı cevaplar verdi. Kimi zenginlik, kimi ihtişam, kimi şan ve gösteriş dedi. Diğerleri güzel kıyafetlerin kadınların en büyük zevki olduğunu ilan ederken, diğerleri neşeyi veya pohpohlamayı seçti. Bazıları, yakışıklı bir âşığın her kadının kalbinde arzu ettiği dileği olduğunu ilan etti. Bütün bu cevaplar arasında kral şaşkına döndü. Tarn Wathelan Kalesi’ne döndüğünde aldığı tüm cevapları yazdı ve onları kendi mührüyle mühürledi ama Kral Arthur gerçek cevabı henüz almadığını kalben hissediyordu. Özgürlüğünü ve topraklarını kaybetmekten korktuğu için Yeni Yıl Günü devin evine geri döndüğüne üzgündü. Yalnız başına yaptığı yolculuk daha önce Carlisle’den umut, cesaret ve kendine güven dolu bir şekilde yola çıktığı zamandan çok daha kasvetli gelmişti.

Tiksinç Kadın

Arthur, ıssız bir ormanda kederli bir şekilde dolanırken onu selamlayan bir kadının sesini duydu: “Tanrı seni korusun, Kral Arthur! Tanrı seni korusun ve sana yardımcı olsun!” Arthur, kendisine bu şekilde hitap eden kişiyi görmek için hemen döndü. Sağ tarafında kimseyi görmedi ama diğer tarafa döndüğünde parlak kırmızı giyinmiş bir kadın silueti algıladı. Bu siluet, bir çoban-püskülü ile bir meşe ağacı arasına oturmuştu ve ilkinin çiçekleri elbisesinin yanında sönük kalıyordu. İkincisinin kahverengi yaprakları kadının yanaklarından daha koyu ve buruşuk değildi. Kral Arthur ilk anda büyülendiğini düşündü. Böylesine iğrenç bir insan yüzü görebileceğini hiç düşünmemişti. Burnu, korkunç bir şekilde bir tarafa doğru bükülmüştü ve çenesi yüzünün diğer tarafına eğilmiş gibi duruyordu. Tek gözü, sarkık kaşının çok altında duruyordu ve ağzı açık bir yarık gibiydi. Bu kor-

kunç çehrenin etrafından kıvrımlı gri lüleler sarkıyordu. Kral bu çirkin manzarayı görünce neredeyse kendinden geçiyordu ve o kadar şaşırıldı ki, selamına cevap vermedi. Tiksindirici kadın, hakaretten öfkelenmiş gibiydi: “İsa seni korusun, Kral Arthur! Sen kim oluyorsun da selamıma karşılık vermeyip bana aldırış etmiyorsun? Bir hanımefendinin selamına cevap vermiyorsanız siz ve Carlisle’deki sarayınızdaki şövalyeleriniz nezaketten yoksunsunuz demektir. Yine de Kral Arthur, kibirli de olsan sana yardımcı olabilirim. Ancak bana nazik davranmayan biri için hiçbir şey yapmayacağım.”

Kadının Sırrı

Kral Arthur, nezaketsizliğinden utandı ve karşısındakinin ona yardım edebilecek bir kadın olduğu fikriyle tavrını değiştirdi. “Affedin beni hanımefendi,” dedi. “Zihnim çok dolu, selamınıza karşılık vermemem nezaketsizlikten değildir. Bana yardım edebileceğinizi söylüyorsunuz. Bunu yaparsanız hanımefendi ve bana fidyemi nasıl ödeyeceğimi gösterirseniz istediğiniz her şeyi ödül olarak vereceğim.” Kusurlu kadın şöyle dedi: “Kutsal Rood ve Meryem Ana adına yemin edin, bana ne istersem bağışlayacaksınız ve ben de size sır konusunda yardım edeceğim. Evet, gizli derken ‘Kadınların en çok arzuladığı şey nedir?’ sorusunun cevabını aradığınızı biliyorum. Birçok kadın size birçok cevap verdi ama tek başıma sihirli gücümle size doğru cevabı verebilirim. Bu sırrı size söyleyeceğim ve bana inancınızı korumaya yemin ettiğinizde bu sır, kefaretinizi ödeyecek.” “Ey çirkin kadın, yeminimi memnuniyetle tutacağım,” dedi Kral Arthur. Kral eli havada yemin ederken kadın ona sırrı söyledi ve Arthur, büyük bir kakhaha patlatarak bunun doğru cevap olduğuna yemin etti.

Kefaret

Kral, cevaptaki bilgeliği iyice anlayınca Tarn Wathelan Kalesi'ne gitti ve borazanını üç kez üfledi. Yılbaşı olduğu için, vahşi şövalye onun için hazırды. Elinde sopa-sıyla savaşa hazır bir şekilde ileri atıldı. "Sör Şövalye," dedi kral, "sorunuzun cevabını içeren yazıları getirdim. Bunlar birçok kadının vermiş olduğu ve doğru olması gereken cevaplardır. Bunları hayatım ve topraklarım için kefaret olarak getiriyorum." Vahşi şövalye yazıları aldı ve tek tek okudu. Hepsi okunana kadar her birini bir kenara fırlattı. Sonra krala şöyle dedi: "Kendini ve topraklarını bana teslim etmelisin Kral Arthur, çünkü bu cevaplar akıllıca olsa da sorumun doğru cevabı değil. Kefaretin ödenmedi. Hayatın ve sahip olduğun her şey artık benim." "Hay Allah! Sör Şövalye," dedi kral, "kendine hâkim ol ve sana teslim olmadan önce bir kez daha konuşmama izin ver. Hayatını, krallığını ve her şeyini riske atan biri için çok bir şey değil bu. Bir yanıt daha vermem için bana izin ver." Dev buna rıza gösterince Kral Arthur devam etti: "Bu sabah ormanda ilerlerken bir meşe ile bir çobanpüskülü arasında kırmızı kıyafetli bir hanımın oturduğunu gördüm. 'Bütün kadınlar kafalarına göre yaşamak isterler, bu onların başlıca arzularıdır,' dedi. Şimdi, sorunuza doğru cevabı getirdiğimi, özgür olduğumu ve hayatım ve topraklarım için kefareti ödediğimi itiraf edin."

Kefaretin Bedeli

Dev öfkeyle parladı ve şöyle bağırdı: "Sana bunu söyleyen kadına lanet olsun! Bu benim kız kardeşim olmalı, cevabı yalnızca o biliyordu. Söyle bana, bu kadın çirkin miydi ve biçimi bozuk muydu?" Kral Arthur onun tiksindirici bir hanımefendi olduğunu söyleyince dev patladı: "Tan-

rı'ya yemin ederim ki onu elime bir geçirirsem diri diri yakacağım çünkü Britanya Kralı olmamı engelleyerek bana ihanet etti. Yoluna git Arthur, kendi kefaletini ödemedin ama senin kefaletin ödendi. Özgürsün."

Kral çirkin hanımefendinin kendisini beklediği ormana geri döndü ve onu selamlamak için durdu. "Sayende artık özgürüm hanımefendi! Yardımın karşılığında ne istiyorsun? Ne olursa olsun sana vereceğime söz verdim." "Kral Arthur, benimle evlenmesi için Carlisle'daki sarayından genç ve nazik bir şövalyeyi getireceksin. Bu şövalye cesur ve yakışıklı olmalı. İsteğimi yerine getireceğine yemin ettin; sözünden dönemezsin." Bu son sözcükler söylenirken kral başını salladı. Çok mantıksız bir isteği reddetmek üzere gibiydi. Ama bu uyarı üzerine Arthur, sadece başını eğdi ve yavaşça uzaklaştı. Bu sırada sevimsiz kadın, acı ve neşenin karışımı bir bakışla onu seyrediyordu.

Kral Arthur'un Dönüşü

Yeni yılın ikinci gününde Kral Arthur, Carlisle'a döndü. Yorgun bir şekilde kaleye doğru ilerledi ve kaleye gelince atından inerek Kraliçe Guenever'in oturduğu salona gitti. Büyü sanatlarından korktuğu için kocasının yokluğunda çok endişeliydi ama onu memnuniyetle selamladı ve şöyle dedi: "Hoş geldiniz, sevgili lordum ve kralım, evinize tekrardan hoş geldiniz! Sizin için ne kadar endişe ettim! Ama şimdi burada olduğunuza göre her şey yolunda. Ne haberler getirdiniz efendim? Vahşi şövalyeyi yendiniz mi? Onu nerede idam ettirdiniz, başı nerede? Bir kasaba kapısına mı mıhladınız? Bana yaşadıklarınızı anlatın da birlikte sevinelim." Kral Arthur derin bir nefes alıp şöyle cevap verdi: "Ne yazık ki ben çok övündüm, vahşi şövalye dev gibiydi. Beni yendi ve bazı şartlar üzerine beni

Kral, kafasını eğerek yavaşça ayrılıyor.

serbest bıraktı.” “Efendim, bana bunun nasıl mümkün olduğunu anlatın.”

“Onun şatosu sihirli, büyüü bir yerde duruyor ve bir savaşçının zihnindeki cesareti ve kolundaki gücü emen bir büyü çemberiyle çevrili. Topraklarına geldiğimde ve güçlü cazibesini hissettiğimde ona karşı koyamadım. Onun gücüne yenik düştüm ve kendimi ona teslim etmek zorunda kaldım. Yapmamı istediği bir şeyi yerine getirmem şartıyla beni serbest bıraktı. Bunu çok çirkin bir hanımefendinin yardımıyla yapabildim ama bu yardımın bedeli çok büyük oldu; bunu kendi başıma yerine getiremem.”

Sör Gawayne'in Sadakati

Bu sırada kralın en sevdiği yeğeni Sör Gawayne salona girmiş ve amcasını içten bir şekilde selamlamıştı. Sonra çabucak birkaç soru sorarak kralın başından geçenleri öğrendi ve biraz sıkıntı içinde olduğunu gördü. “Çirkin kadına söylediği sır için ne verdin amca?” diye sordu. “Ne yazık ki hiçbir şey vermedim ama ona istediği her şeyi vereceğime dair söz verdim. Benden imkânsız bir şey istedi.” “Nedir bu isteği?” diye sordu Sör Gawayne. “Söz verdiğine göre, sözün tutulması gerekiyor. Sözünü yerine getirmene yardım edebilir miyim?” “Evet, yapabilirsin güzel yeğenim Gawayne ama senden asla bu kadar korkunç bir şey yapmanı istemeyeceğim,” dedi Kral Arthur. “Bu, çirkin kadının kendisiyle evlenmek olsa bile bunu yapmaya hazırım amca.” “İstediği bu. Kadın, yakışıklı genç bir şövalyeyle evlenmek istiyor. Ama kadın çok çirkin ve biçimsiz. Hiçbir erkek onunla evlenmek istemez.” “Bütün sıkıntınız buysa,” diye cevapladı Sör Gawayne, “işler yakında hallolacak. Bu çirkin kadınla evlenip kefaletini ödeyeceğim.” “Ne teklif ettiğini bilmiyorsun,” diye cevap verdi kral. “Hiç bu kadar biçimsiz

bir varlık görmemiştim. Oldukça düzgün konuşuyor ama yüzü berbat, burnu ve çenesi çarpık ve tek gözü var.” Sör Gawayne cesurca, “Çirkin bir kadın olmalı ama ben buna aldırış etmem. Böylelikle seni sıkıntından ve derdinden kurtarabilirim.” “Teşekkürler sevgili Gawayne, binlerce kez teşekkürler! Şimdi bağlılığın sayesinde sözümü tutabilirim. Yarın gelinini ormanda tek başına kaldığı yerden getirmeliyiz ama yolculuk için bir bahane uyduracağız. Atlardan, tazılardan ve yiğit binicilerden oluşan bir av kafilesi toplayacağım ve eve bu kadar çirkin bir gelin getireceğimizi kimse bilmeyecek.” “Çok teşekkürler amca,” dedi Sör Gawayne. “Yarına kadar özgür bir adamım.”

Av Kafilesi

Ertesi gün Kral Arthur, Tarn Wathelan yakınlarındaki ormanlık alanda avlanmak için tüm sarayı çağırdı ama kalenin yakınındaki avı yönetmedi. Yenilgisi ve utancıyla ilgili anıları, bu yeri tekrar görmek istemeyeceği kadar tazeydi. Soylu bir geyiği kızdırdılar ve onu ormanın içine kadar kovaladılar. Onu meşe ve fındık ağaçları ile karışmış çobanpüskülü ve porsuk ağaçları arasında kaybettiler. Fındık ağaçları çıplak, kahverengiydi ve meşe yaprakları solgundu ama çobanpüskülü yeşil yaprakları ve kırmızı meyveleriyle canlı görünüyordu. Kovalamaca sonuçsuz kalmış olsa da ormandan geri dönerken şövalyeler gülüp neşeyle sohbet ettiler. En neşeli olanı Sör Gawayne’di. Sör Gawayne, orman yollarından aşağıya doğru çılgınca at sürdü, o kadar pervasızca sürdü ki her zaman yalnız binmeyi tercih eden nobran kâhya Sör Kay’le aynı hizaya geldi. Sör Lancelot, Sör Stephen, Sör Banier ve Sör Bors hepsi de pervasız gence merakla baktılar. Ama küçük kardeşi Gareth endişeliydi çünkü Gawayne’de bir şeylerin ters olduğunu biliyordu. Isolde’ye olan aşkını un-

tan Sör Tristram ise hiçbir şey fark etmedi ama hüznü düşüncelele büünerek pervasızca ata bindi.

Sör Kay ve Çirkin Kadın

Sör Kay, afallayınca aniden atını dizginledi. Ağaçların altındaki kızıl parıltıyı gördü ve oraya baktıkça çobanpüskülü ile meşe ağacı arasında oturan, çok güzel kırmızı bir elbise giymiş bir kadının farkına vardı. “Hoş geldiniz, Sör Kay,” dedi kadın ama kâhya cevap veremeyecek kadar şaşırmıştı. Bu kadının ki gibi bir yüz daha önce hiç hayal etmemişti. Selamını almadı. O sırada diğer şövalyeler ona katıldı ve hepsi, önlerinde duran zavallı mahlûkun şekilsiz yüzüne şaşkınlıkla bakarak kalakaldılar. Bir kadının bu kadar çirkin bir çehreye sahip olması korkunç görünüyordu ve şövalyelerin çoğu merhametli davranmak için sessiz kaldılar. Ama kâhya çok geçmeden şaşkınlığından kurtuldu ve kaba doğasını göstermeye başladı. Kral henüz ortaya çıkmamıştı. Sör Kay yüksek sesle alay etmeye başladı. “Şimdi hanginiz şuradaki güzel kadına âşık olacaksınız?” diye sordu. “Bu cesur bir adamın yapabileceği bir şey çünkü bana öyle geliyor ki öpüleceği korkusuna karşı ancak cesur biri dayanabilir. Bu, muhakkak harika bir şey olmalı. Ama yine de bilmiyorum, bu güzel kızı öpecek herhangi bir adam onun dudaklarını pekâlâ özeleyebilir ve ne de olsa kaderi o kadar da korkunç olmaz. Gelin, bakalım güzel gelini kim elde edecek!” Tam o sırada Kral Arthur geldi. Onu görünce Sör Kay sustu ama çirkin kadın, yüzünü elleriyle örttü ve küçümsendiği için ağladı.

Nışan

Sör Gawayne, cesur ve yakışıklı şövalyelerin arasında yalnız kalan bu çok çaresiz, talihsiz ve çirkin kadına şefkat duydu ve dedi ki: “Sus Kay, seni hödük. Bu kadın

çaresiz. Sen de asil ve nazik bir adam değilsin. Böyle işler, Arthur'un Yuvarlak Masa Şövalyelerinden birine yakışmaz. Ayrıca buradaki şövalyelerden birinin bu talihsiz hanımefendiyle evlenmesi gerekiyor." "Onunla evlenmek mi?" diye bağırdı Kay. "Gawayne, sen delisin!" "Söylediğim doğru değil mi efendim?" diye sordu Gawayne krala dönerek. Arthur isteksizce doğruladı ve şöyle dedi: "Kısa bir süre önce büyük bir sıkıntıda bana ettiği yardımdan dolayı ona arzuladığı her nimeti vereceğime söz verdim; o da genç ve asil bir şövalye ile evlenmek istediğini söyledi. Ona kral sözü verdim ve bu sözü tutacağım. Bu nedenle sizi buraya onunla tanıştırmaya getirdim." Sör Kay sinirinden patladı: "Ne? Bu iğrenç yosmayla evlenmemi mi istiyorsun? Bunu asla yapmam. Gider cehennem zebanişiyle evlenirim de bu gudubet cadalozla asla evlenmem." "Sör Kay, sus," dedi kral sert bir şekilde. "Bu zavallı kadına çirkin şeyler söylemeyeceksin. Dediklerine dikkat et yoksa artık benim şövalyem olmayacaksın." Daha sonra diğerlerine döndü ve şöyle dedi: "Bu kadınla kim evlenip benim kral sözümü tutmama yardımcı olacak? İçinizden biri kabul etmeli çünkü ben bir söz verdim. Biraz çirkinlik ve şekil bozukluğu için şerefim üzerine verdiğim sözü bozduurmayacaksınız." O konuşurken, kimin yeterince sadık olduğunu görmek için onları dikkatle izledi ama şövalyelerin hepsi bahane üretip ayrılmaya başladılar. Tazılarını çağırdılar, atlarını mahmuzladılar ve yeniden kayıp geyiğin izini arıyormuş gibi yaptılar. Ama onlar gitmeden önce Sör Gawayne şöyle bağırdı: "Arkadaşlar, çekişmeye ve tartışmaya son verin çünkü bu hanımefendiyle ben evleneceğim. Hanımefendi beni kocanız olarak kabul eder misiniz?" Böyle söyleyerek atından indi ve kadının önünde diz çöktü.

Kadının Sözleri

Zavallı kadının ilk başta Sör Gawayne'e minnettarlığını ifade edecek hiçbir sözü yoktu ama biraz kendine geldiğinde şöyle dedi: "Aman Allah'ım! Sör Gawayne, şaka yapmanızdan korkuyorum. Benim kadar çirkin ve biçimsiz biriyle evlenecek misiniz? Bu kadar neşeli ve yiğit, kralın yeğeni olan adil ve yakışıklı bir şövalye için nasıl bir eş olurum ben? Carlisle'a döndüğünüzde Kraliçe Guenever ve saray hanımları yanınızda böyle bir gelin getirdiğinize ne diyecekler? Benden utanacaksınız." Sonra acı bir şekilde ağladı ve ağlayınca daha da çirkinleşti. Bu manzarayı izleyen Kral Arthur şöyle dedi: "Hanımefendi, hiçbir şövalye veya kadın, yeğenimin geliniyle alay etmeye cüret edemez. Sarayımda böylesine küstahça bir saygısızlık gösterilmesine izin vermeyeceğim." Sör Kay, Sör Gawayne'in kendisini kurban etmeye hazır olduğunu, dolayısıyla güvende olduklarını anlayınca orada kalan diğerlerine öfkeyle baktı. Kadın başını kaldırdı ve Sör Gawayne'e dikkatle baktı. Sör Gawayne ise kadının elini tutup şöyle dedi: "Hanımefendi, sana gerçek ve sadık bir koca olacağım, bana sahip olacaksın ve karımı hakaretlerden nasıl koruyacağımı bileceğim. Gel hanımefendi, amcam nişanımızı ilan edecek." Şimdi kadın Sör Gawayne'in ciddi olduğuna inanıyor gibiydi ve ayağa kalkarak şöyle dedi: "Sizin sayenizde! Size binlerce kez teşekkür Sör Gawayne! Bu evlilikten ve göstermiş olduğunuz nezaketten dolayı asla pişman olmayacaksınız. Şimdi Carlisle'a gidelim."

Carlisle Yolculuğu

Sör Gawayne'in gelini için yan eyerli bir at getirilmişti ama hanımefendi hareket ettiğinde onun topal olduğu, yürürken aksadığı ve omuzlarında hafif bir kambur

olduğu ortaya çıktı. Bu kusurlar ata oturduğunda pek kendini göstermedi ama kadın hareket ettikçe şövalyeler birbirlerine bakarak omuz silkti ve böyle kusurlu bir kadına nezaketi yüzünden hayat boyu bağlanan Sör Gawayne'e acıldılar. Sonra tüm kafile oradan uzaklaştı. Gelin, nişanlısı ile Kral Arthur'un arasında duruyordu ve bütün şövalyeler onların arkasından fısıldaşıp alaycı bir şekilde gülüyorlardı. Bu çirkin kadının Sör Gawayne'in gelini olduğu bilgisi ulaştığında Carlisle'da bu çirkin kadını görmek için büyük bir heyecan ve sarayda daha da büyük bir şaşkınlık vardı.

Düğün

Yalnızca Kraliçe Guenever anlayış gösterdi ve kusurlu geline son derece nazık davrandı. O akşam düğün gerçekleştiğinde kraliçe, nedime olarak onun yanında durdu. Kral Arthur da yeğeninin sağdıçısı oldu. Uzun ziyafet bittiğinde ve gelinle damadın artık yan yana oturmasına gerek kalmadığında masalar temizlendi ve salon dans için hazırlandı. Sonra şövalyeler Sör Gawayne'in arkadaşlarıyla konuşmak için bir süre serbest kalacağını düşündü ama o bunu istemedi. "Gelin ve damat, eğer isterse ilk dansı birlikte yapmalıdır," dedi ve dans için hanımına elini uzattı. "Teşekkür ederim güzel kocacığım," dedi çirkin kadın elini tutarken ve onunla dans etmek için ilerledi. Uzun ve gösterişli dans boyunca Gawayne'in asaleti, nezaketi ve zarafeti o kadar kusursuzdu ki kusurlu kadın dans figürlerini beceriksizce yaparken hiç kimse gülemedi.

Sör Gawayne'in Gelini

Bu uzun gece sonunda bitti, son dans edildi, son kadehler içildi, gelin odasına kadar götürüldü, ışıklar söndürüldü,

konuklar odalarına çekildi. Sonunda Gawayne ne yaptığını, tüm mutluluk umudunu nasıl mahvettiğini düşünecek zamanı buldu. Amcasının iyiliğini, zavallı hanımefendinin minnettarlığını, onun için dilediği kutsamayı düşündü ve karısı olarak onu asla sevmese de ona karşı nazik olmaya karar verdi. Gelin odasına dayanmaya karar vermiş bir adamın hisleriyle girdi ve ateşin yanında kendisini bekleyen gelinine bakmadı bile. Bir sandalye çekerek oturdu, parlayan közlere hüznle baktı ve tek kelime etmedi.

“Benimle konuşmayacak mısın kocacığım? En azından bir kez olsun bakmayacak mısın?” diye sordu kadın ve Sör Gawayne kadının oturduğu tarafa baktı. Sonra hayretler içerisinde ayağa fırladı çünkü orada oturan iğrenç, çirkin ve kusurlu bir varlık değil bilakis siyah gözleri ve uzun, dalgalı siyah saçları, güzel yüzü ve uzun ve zarif vücuduyla güzel bir genç kızdı. “Kimsin sen?” diye sordu Sör Gawayne ve güzel kız cevap verdi: “Ben senin karınım, meşe ve çobanpüskülü arasında bulduğun ve bu gece evlendiğin karınım.”

Sör Gawayne'in Seçimi

“Ama bu mucize nasıl oldu?” diye sordu hayretler içerisindeki şövalye, zira kız o kadar güzeldi ki o iğrenç dış görünüşün altından bile onun güzelliğini anlayamamış olmasına hayret etti. “Bir büyüünün etkisi altındaydım,” dedi kadın. “Etkisinden tamamen kurtulmuş değilim ama size bir süreliğine gerçek halimle görünebilirim.” Ayağa kalkıp adamın önünde dururken yüzünde ufak bir tebessümle “Lordum güzel gelininden memnun mu?” diye sordu. “Memnun!” dedi şövalye onu kollarının arasına sıkıştırırken. “Güzel kadınımlı, kendisi Kraliçe Guenever olmasına rağmen Arthur’un sarayındaki en güzel

kadınla bile değiştirmem. Dünyadaki en mutlu şövalyeyim çünkü amcamı kurtarmayı ve talihsiz bir kadına yardım etmeyi düşündüm, böylece kendi mutluluğumu kazandım. Gerçekten seninle evlendiğim güne asla pişman olmayacağım, sevgili kadınıym.” Uzun süre birlikte oturup konuştular. Sonra Sör Gawayne yoruldu ve uymak istedi ama hanımı dedi ki: “Kocacığım, şimdi zor bir seçim seni bekliyor. Kötü bir cadının, günün yarısında bana kendi yüzümü ve vücudumu, diğer yarısında beni ilk gördüğün çirkin görünümü veren büyüünün altındayım. Şimdi, gündüzleri güzel geceleri çirkin olmamı mı yoksa tersini mi seçeceksin? Karar senin.”

İkilem

Sör Gawayne’in uykusu kaçmıştı, önündeki seçim çok zordu. Kadın gündüzleri çirkin kalırsa arkadaşlarının alaylarına katlanmak zorunda kalacak, gece çirkin olursa kendisi mutsuz olacaktı. Kadın gündüzleri güzel olursa diğer erkekler ona kur yapabilirdi. Kadın yalnızca ona güzel olursa sevgisi, saray ve kral önünde onu gülünç duruma düşürürdü. Bununla birlikte iyice düşünmeden şöyle konuştu: “Ah, sadece bana güzel ol, gün içinde eski halinde ol ve güzel karım yalnızca benim olsun. “Vah! Seçimin bu mu?” diye sordu kadın. “Herkes güzelken yalnızca ben çirkin olayım ve diğer tüm kadınlar beğenildiğinde ben küçümseneyim. Ben de onlar kadar güzelim ama herkese çirkin gözükmek zorundayım. Sizin sevginiz bu mu Sör Gawayne?” Böyle dedikten sonra arkasını döndü ve ağladı. Sör Gawayne, onun ağlamasını duyunca acıma ve vicdan azabıyla doldu ve kadınının duygularından ziyade kendi zevkini gözettiğini fark etmeye başladı. Nezaketi ve kibarlığı yine üstün geldi. “Sevgili aşkıım, insanların seni güzel görmesini tercih ediyorsan bunu

seçeceğim ama benim için her zaman şu an olduğun gibi olacaksın. Başkalarının önünde güzel gözük ve kusurlu yanını yalnızca ben göreyim. İnsanlar büyüünün tamamen ortadan kalkmadığını asla bilmeyecekler.”

Sör Gawayne'in Kararı

Hanımefendi bir an memnun göründü ve sonra ciddi bir tavırla şöyle dedi: “Genç ve güzel bir kadının sarayda maruz kalacağı tehlikeyi düşündünüz mü? Kocasının gözde yeğeni olmasına rağmen güzel bir kadına kur yapacak birçok sahtekâr şövalye var. Kim bilebilir? Onlardan biri beni senden daha çok memnun edebilir. Tabii ki, yarın sabah beni görünce benimle evlenmeyi kabul etmeyen pek çok kişi pişman olacak. Beni genç ve güzel yaparsan benim güzelliğimi erdem ve bilgeliğimin koruması altında riske atmalısın.” Kadın konuşurken Sör Gawayne'e neşeyle baktı. Gawayne bir süre ciddiyetle düşündü ve sonra şöyle dedi: “Hayır, sevgili aşkım, meseleyi sana ve senin bilgeliğine bırakacağım çünkü bu konuda benden daha akıllısın. Kararı tamamen sana bırakıyorum, kararın ne olursa olsun memnun kalacağım.”

Kadının Hikâyesi

Güzel kadın ellerini hafifçe çırpı ve şöyle dedi: “Çok yaşayasın sevgili Gawayne, benim sevgili efendim ve kocam! Şimdi beni büyüden tamamen kurtardın ve ben, yaşlılık tıpkı bütün fanilerde olduğu gibi benim güzelliğimi bozuncaya kadar her zaman şu an olduğum gibi olacağım. Babam, çok yakışıklı bir oğlu ve çok güzel bir kızı olan son derece ünlü bir düktü ve bizi çok severdi. Evlenme çağına geldiğimde yeni bir eş almaya karar verdi ve bir cadıyla evlendi. Kadın iki çocuğundan kurtulmaya karar verdi ve ikimize de büyü yaptı. Böylece ben gü-

zel bir kadından evlendiğin çirkin canavara dönüştüm ve yiğit küçük kardeşim de Tarn Wathelan'da yaşayan vahşi bir deve dönüştü. Her isteğimi bana verecek genç ve nazik bir şövalyeye evlenene kadar beni bu korkunç şekilde kalmaya mahkûm etti. Sen bütün bunları benim için yaptın, ben de her zaman senin sevgili ve sadık eşin olacağım. Kardeşim de büyüden kurtulmuş durumda ve o yine yaşayan en gerçek ve en nazik şövalyelerden biri olacak ancak hiçbirini benim gerçek şövalyem Sör Gawayne'den üstün olamaz."

Şövalyelerin Şaşkınlığı

Ertesi sabah şövalye ve gelini, pek çok şövalyenin ve hanımın onları beklediği büyük salona indiler. Şövalyeler Gawayne'in evlendiği çirkin cadı hakkında küçümseyici düşünceler içindeydi. Kadınlarsa çok çirkin bir kadına bağlanmış çok genç ve çok yiğit bir şövalyeye üzülmüyorlardı. Ancak herkes gelini görünce hem küçümseme hem de acıma yok oldu. "Bu güzel kadın da kim?" diye sordu Sör Kay. "Eski eşini nerede bıraktın?" diye sordu bir diğeri ve herkes büyük bir şaşkınlık içerisinde cevap bekledi. "Dün akşam evlendiğim kadın bu," diye yanıtladı Sör Gawayne. "Şeytani bir büyü'nün etkisi altındaydı, şimdi bir kocanın kanatları altına girdiği için büyü kayboldu ve güzel karım, bundan böyle Kral Arthur'un sarayının en güzel kadınlarından biri olacak. Dahası lordum Kral Arthur, bu güzel hanımefendi bana kardeşi Tarn Wathelan'ın vahşi şövalyesinin de şimdi bozulan bir büyü'nün etkisi altında olduğuna ve bir kez daha nazik ve cesur bir şövalyeye dönüşeceğine dair güvence verdi. Onun kalesinin bulunduğu yerin artık hiçbir şövalyeye kötü bir etkisi olmayacaktır. Değerli efendim ve amcam, dün çirkin kadınla evlenirken yalnızca sizin mutluluğu-

Şimdi beni büyüden tamamen kurtardın.

nu düşünüyordum ama bu şekilde hayat boyu sürecek mutluluğumu kazandım.”

Kral Arthur, yeğenin başına gelen bu güzel olay karşısında çok mutlu oldu çünkü Gawayne’in acı kaderi yüzünden çok üzülmüştü. Kraliçe Guenever, güzel genç kızı çirkin kadını karşıladığı gibi sıcak bir şekilde karşıladı ve düğün ziyafeti, Noel şenliklerine uygun bir son olarak daha büyük bir ihtişamla yenilendi.

on birinci bölüm

robín hood

Giriş

İngiltere, on ikinci, on üçüncü ve on dördüncü yüzyıllarda disiplinli bir idari hükümetin değerini yavaş yavaş öğrendi. Sakson İngiltere'sinde barışın korunması ve adaletin sürdürülmesi büyük ölçüde özel girişimler ve aile kurumlarıyla yerel ve ticari topluluklara bırakılmıştı. Norman İngiltere'sinde kraliyet otoritesi tüm krallıkta tesis edildi ancak kralın hâlâ, daimi bir ordunun ve yeterli bir polis gücünün eksikliğini kapatmak için büyük ölçüde baronlarının işbirliğine ve kasabalıların yardımına güvenmesi gerekiyordu. Plantagenetlerin hükümdarlığı zamanında eski şövalyelik yavaş yavaş dağıldı ve yeni, zengin bir şehirli ve ticaret topluluğu topraklarda hızla nüfuz kazandı. Diğer taraftan zenginlik ve güç fazlalığı nedeniyle yozlaşmış din adamları, dinin kontrol edici gücünü son raddeye kadar kullanıyorlardı. Dolayısıyla, bu dönemde, zamanın eşsiz fırsatlarından yararlanmak üzere bir sınıfın ortaya çıkması doğaldı: Özgürlük düşkünü, baskıdan nefret eden, hukuku kendi ellerine alan, zengin ile fakir arasında basit ve hızlı bir adalet uygulayan insanlar. Bunlar romantik şövalyelik geleneğinin canlı

örneğiydiler. Zengin kurbanlarından aldıkları haraçlarla özgür ve mutlu bir hayat yaşıyorlardı. Asıl Robin Hood pekâlâ böyle bir adam olabilir: Halkın hayal gücünde bir kez yer ettikten sonra kısa süre içinde kahramanca bir üne kavuşan ve iki yüzyıllık “yağma” döneminde her cüretkâr ve cömert eylemle itibar kazanan bir adam.

Robin Hood Bir Konuk Arıyor

Bir zamanlar Yorkshire'daki asil Barnesdale ormanında Robin Hood denen bir adam yaşıyordu. Yanında yalnızca az sayıda mutlu adamı vardı çünkü karargâhı muhteşem Sherwood ormanındaydı. Bununla birlikte Nottinghamshire Şerifi, haydutlar çetesini bastırma çabalarında son zamanlarda pek başarılı değildi ve Robin Hood, her zamankinden daha da kuzeyde dolaşıyordu. Robin'in yoldaşları, en sevdiği üç arkadaşı ve en sadık takipçileri olan Küçük John (uzun boyundan dolayı böyle deniyordu), Robin'in kuzeni Will Scarlet ve değirmencinin oğlu Much'tı. Bu üçlü liderlerine bağlıydı ve liderlerinin onları göreve gönderdiği zamanlar dışında asla onun yanından ayrılmıyorlardı.

O gün Robin bir ağaca yaslanıp düşüncelere dalmıştı. Üç takipçisi giderek sabırsızlanıyordu. Akşam yemeği servis edilmeden önce dinlenmesi gereken üç geleneksel ayin olduğunu biliyorlardı ve liderleri ayine hazır olduklarına dair hiçbir işaret vermiyordu. Robin akşam yemeğinden önce her zaman üç ayin dinliyordu: Baba, Kutsal Ruh ve onun koruyucu azizi ve koruyucusu olan Meryem Ana için verilen ayinler. Üç kahraman giderek acıkırken Küçük John ona seslenmeye cesaret etti. “Efendim, uzun zamandır oruç tuttuğunuz için, günün erken saatlerinde yemek yemeniz size iyi gelir.” Robin kendine geldi ve gülümsedi. “Ah Küçük John, benimki

kadar kendi iştahını önemsemenin bu konuşmada bir payı olduğunu düşünüyorum. Ama gerçekte tek başıma yemek yemekle ilgilenmiyorum. Bizim misafirperverliğimizin karşılığını bize ödeyecek yabancı bir konuğum olacaktı: Bir başrahip, piskopos veya baron. Bir misafir bulunana kadar yemek yemeyeceğim ve onu bulma işini size bırakıyorum.” Robin, böylesine belirsiz bir göreve güven duymayan takipçilerinin hüznü yüzlerine gülererek arkasını döndü. Ama Küçük John, çabucak kendine gelerek ona şöyle seslendi: “Efendim, sizin yanınızdan ayrılmadan önce bize nerede buluşacağımızı ve ormanda ne tür insanları yakalayıp size getireceğimizi söyleyin.”

Haydut Yasaları

“Bunu zaten biliyorsunuz,” dedi efendileri. “Kadınlara veya içinde bir kadın olan hiçbir kafileye zarar vermemelisiniz. Bu, Meryem Ana’mızın şerefinedir. Her sınıftan çiftçiye, emekçiye, değerli şövalyelere, yiğit beylere, tüm çocuklara ve çaresiz insanlara nazik ve iyi davranacaksınız. Ancak şerifleri (özellikle Nottingham şerifi), her rütbeden piskoposu ve kilise ile devletteki tefecileri düşmanlarınız olarak kabul edebilir ve onları her türlü soyabilir, dövebilir ve yağmalayabilirsiniz. Konuğunuzu benimle ormandaki büyük meşe ağacımızda buluşturun ve çabuk olun çünkü yemek, konuk gelene kadar beklemelidir.” “Tanrı şimdi bize uygun bir gezgin göndersin,” dedi Küçük John, “çünkü karnım çok aç.” “Ben de açım,” dedi diğer ikisi ve Robin yine güldü. “Üçünüz de elinize ok ve yay alıp gidin. Ben burada buluşma ağacında tek başıma sizin gelişinizi bekleyeceğim. O yoldan kimse geçmediği için söğüt fidanlığına yürüyebilir ve Watling Sokağı’ndan devam edebilirsiniz. Orada kısa süre içinde muhtemel yolcularla buluşacaksınız ve ilk ortaya çıkan

kişiyi kabul edeceğim. Dönüşünüze doğru akşam yemeği hazırlamanın yollarını bulacağım ve ziyaretçimizin cömertliğinin, akşam yemeğini pişirme zahmetini bize telafi etmesini umuyoruz.”

Yanlarına uzun yaylarını ve oklarını alan üç kahraman, söğüt fidanlığından geçerek Watling Caddesi'nde başka bir yolun kesiştiği bir yere gitti ama görünürde kimse yoktu. Elllerinde yayları olduğu halde dikilip Barnesdale ormanına bakarlarken uzaktan kendilerine doğru gelen bir şövalye gördüler. Şövalye yaklaştıkça atlının görünüşü karşısında şaşkına döndüler, çünkü yaşama olan tüm ilgisini yitirmiş bir adam gibi ilerliyordu. Kıyafetleri perişan haldeydi. Ne sağa ne de sola bakıyordu. Boynu büküktü, bir ayağı üzengide sarkıyor, diğeri havada gevşekçe sallanıyordu. Kahramanlar hiç bu kadar hüzünlü bir süvari görmemişlerdi ama bu adam üzgün olduğu kadar aynı zamanda bir ziyaretçiydi ve Robin'e götürülmeliydi. Bu yüzden Küçük John öne çıktı ve atı dizgininden yakaladı.

Küçük John Şövalyeye Eşlik Ediyor

Şövalye başını kaldırdı ve hayduda boş gözlerle baktı. Küçük John o sırada şapkasını çıkarıp şöyle dedi: “Hoş geldiniz, Sör Şövalye! Efendim adına ormana içten bir hoş geldiniz diyorum. Nazik şövalye, şimdi efendime gelin. O, üç saattir hiçbir şey yemeden sizin gelişinizi bekledi. Akşam yemeği hazırlandı ve yalnızca sizin teşrifiniz bekleniyor.” Yabancı şövalye bu konuşmayı dikkatle düşünmüş gibiydi çünkü derin bir iç çekti ve sonra şöyle dedi: “Bunun sorumlusu nasıl ben oluyorum bilmiyorum olsam da gecikme için affınızı istiyorum güzel arkadaşım. Ama efendiniz kimdir?” Küçük John cevap verdi: “Efendim Robin Hood'dur ve ben sizi ona götürmek için

Küçük John, atı dizgininden yakalıyor.

gönderildim.” Şövalye şöyle dedi: “Demek senin liderin Robin Hood? Adını duymuştum ve onun iyi, yiğit biri olduğunu biliyorum. Bu yüzden sizinle gelmeye hazırım fakat aslında bugün öğle yemeğimi Blythe’de veya Doncaster’da yemeye niyetliydim. Ama sefil bir adamın nerede yemek yediğinin bir önemi yok!”

Robin Hood’un Ziyafeti

Üç kahraman, şövalyeye Robin’in onları beklediği meşe ağacına kadar ormanlık yollarda eşlik ettiler. Yoldayken şövalyenin büyük bir sıkıntı yüzünden sessizce ağladığını gördüler ancak nezaket gereği üzüntüsünü fark etmemiş gibi yaptılar. Belirlenen noktaya ulaşıldığında, Robin öne çıktı ve konuğunu başı açık ve diz çökerek nazikçe selamladı. “Sör şövalye, orman ziyafetimize hoş geldiniz! Bir misafir için üç saat bekledim ve şimdi Mer-yem Ana’mız sizi bana gönderdi, ayini dinledikten sonra yemek yiyebiliriz.” Şövalye yalnızca, “İyi kalpli Robin, Tanrı seni ve tüm neşeli adamlarını korusun,” dedi. Sonra, Keşiş Tuck’ın söylediği üç ayini son derece içten bir şekilde dinlediler. Bu zamana kadar diğer kanun kaçakları çeşitli işlerinden dönerek ortaya çıktılar ve mutlu bir arkadaş kafilesi herhangi bir şövalyenin katıldığı kadar iyi bir ziyafetin tadını çıkardı.

Robin, Şövalye ile Konuşuyor

Ziyafette bol miktarda güzel yemek vardı: Geyik eti ve her tür av hayvanı, kuğu, nehir tavuğu ve balık, ekmek ve iyi şarap. Herkes neşeli görünüyordu ve o neşeli arkadaş grubunda öyle şakalar yapıldı ki sonunda üzgün konuk bile gülümsemeye ve sonra düpedüz gülmeye başladı. Robin bundan çok memnundu çünkü ziyaretçisinin iyi bir adam olduğunu anlamıştı ve onu tasasından birkaç

dakika için de olsa kurtardığı için mutluydu. Bu yüzden şövalyeye neşeyle gülümsedi ve şöyle dedi: “Mutlu olun Sör Şövalye, rica ediyorum ve yemeğimizi iştahla yiyin zira yemeğimizi tüm iyi niyetimizle size sunuyoruz.” “Teşekkürler, iyi kalpli Robin,” diye cevapladı şövalye. “Bugün akşam yemeğimden çok keyif aldım. Üç haftadır bu kadar iyi bir yemek yememiştim. Bu yoldan bir daha geçersen size bunun karşılığını vermek için elimden geleni yapacağım. Bana verdiğiniz kadar güzel bir yemek sunmaya çalışacağım.”

Robin Ödeme Talep Ediyor

Haydutların şefi bu öneriyi hakaret olarak algılamış gibi görünüyordu ve gururlu bir şekilde cevap verdi: “Teklifiniz için teşekkürler Sör Şövalye, ama vah canına! Daha önce kimse beni açgözlü biri olarak görmemişti. Akşam yemeğimi yerken başka bir günün hesabını yapmaya alışık değilim. Bir tanesi bana yeterlidir. Ama size gelince konuğum, bence sizin gitmeden önce ödeme yapmanız uygundur. Bir kahraman bir şövalyenin ziyafetini asla ödemez.” Şövalye kızardı ve bir an kafası karışmış gibi göründü, sonra şöyle dedi: “Doğru söylüyorsun Robin, ziyafet karşılığında seve seve ödeme yapardım ama verecek hiç param yok. Değerli hiçbir şeyim yok. Sana ve adamlarına mahcup oldum.”

Şövalyenin Yoksulluğu

“Bu doğru mu?” diye sordu Robin, Küçük John’a işaret yaparak. Bu sırada John ayağa kalkıp şövalyenin atına gitti ve bağırsız ufak bir sandıkla gelip sandığı efendisinin önüne koydu. “İçine bak Küçük John,” dedi Robin ve sonra şövalyeye dönerek, “siz bayım, kuşaklı bir şövalye olarak şerefinizle bana gerçeği söyleyin.” “Onurum üzeri-

ne yemin ederim ki on şilinin var ve Küçük John ararsa daha fazlasını bulamayacak,” diye cevap verdi şövalye. “Sandığı aç,” dedi Robin ve Küçük John sandığını meşe ağacının diğer tarafına götürüp burada içindekileri, yere serdiği pelerinin üzerine boşalttı ve tam olarak on şilin buldu. Küçük John, rahatça oturup içkisini içen ve endişeli konuyla keyifle sohbet eden efendisine dönerek fısıldadı: “Şövalye doğruyu söylüyormuş.” Bunun üzerine Robin bağırdı: “Kıymetli şövalye senden bir peni bile almayacağım. Daha fazla paraya ihtiyacınız varsa benden ödünç alabilirsiniz çünkü bir şövalyenin on şilini olması çok üzücü bir şey. Ama arzu ederseniz şimdi söyleyin bana, bu kadar sıkıntıya nasıl girdiniz?” Robin, utanması geçen ancak şeref sözünden şüphelenildiğini fark edince tekrardan yüzü kızaran yabancıya sorgular şekilde bakınca kıyafetlerinin ne kadar yetersiz ve yıpranmış, kızıl kahverengi ayakkabılarının ne kadar eskimiş olduğunu fark etti. Bu kadar asil görünümlü bir adamın böylesi kötü bir durumda olduğuna üzüldü.

Şövalyenin Hikâyesi

Bununla birlikte Robin, şövalyenin sıkıntısının nedeni anlamak istiyordu çünkü o zaman belki ona yardım edebilirdi, bu yüzden acımasızca devam etti: “Bana tek bir şey söyle, başka hiç kimseye söylemeyeceğim: şövalyeliğe başlama zorunluluğuyla mı sürüklendin yoksa bazı küçük mülklere sahip olduğun için mi bunu istemeye itildin? Eski mirasını ettiğin kavgaların cezalarını ödeyerek veya kumarda mı heba ettin? Yoksa tefecilerden borç para mı aldın? Bunların hepsi mal için ölümcüldür.”

Şövalye şöyle cevap verdi: “Aman Tanrım! Bunların hiçbirini yapmadım. Benim atalarımın hepsi yüzyılı aşkın bir süredir şövalyedir ve ben savurganca yaşama-

dım, bilakis tutumlu bir şekilde yaşadım. Bir yıl kadar kısa bir süre önce komşularım arasında rahatça harca-yabileceğim dört yüz poundun üzerinde birikimim vardı ve toprağımdan yılda dört yüz pound gelir elde ediyordum. Ama şimdi tek varlığıım karım ve çocuklarıım. Bu, Tanrı'nın işidir ve benim durumumum düzelmesini ona havale ediyorum."

Para Nasıl Heba Oldu

"Ama bu büyük serveti bu kadar kısa sürede nasıl kaybettin?" diye sordu Robin inanmayarak ve şövalye üzgün bir şekilde cevap verdi: "Ah Robin, oğlun yok, yoksa bir babanın ilk çocuğunu kurtarmak için her şeyden vazgececeğini bilirdin. Bir yiğit oğlum var ve Prens Edward ile Haçlı Seferi'ne gittiğimde yirmi yaşındaydı, cesur ve güzel bir genç olduğu için topraklarıımı korumak üzere onu evde bırakmıştım. İki yıl sonra geri döndüğümde onu büyük bir tehlike altında buldum çünkü halka açık bir turnuvada bir Lancashire şövalyesini ve cesur bir genç yaveri öldürmüştü. Düşmanları güçlü ve adaletsiz olduğu için, eldeki tüm paramı ve diğer mal varlığıımı onu zindandan kurtarmak için harcamasaydım utanç verici bir şekilde ölürdü. Bu bile yeterli olmadı, çünkü daha fazla para için mülklerimi ipotek ettirmek zorunda kaldım. Tüm toprağıım York'taki Aziz Mary Manastırı'nın başrahibine bağlı ve paramı kurtarmak için hiç umudum yok. Adamlarınız beni bulduğunda York'a gidiyordum."

Gerekli Olan Meblağ

"Araziniz ne kadar paraya rehinli?" diye sordu efendi kanun kaçağı ve şövalye şöyle cevap verdi: "Başrahip bana dört yüz pound borç verdi, ancak toprağın değeri bunun çok ötesinde." "Toprağıını geri almayı başaramazsan ne

yapacaksın?” diye sordu Robin. “Hemen İngiltere’den ayrılacağım, bir kez daha Kudüs’e seyahat edeceğim ve tekrar kutsal Calvary Tepesi’ne yürüyeceğim. Bir daha asla anavatanıma dönmeyeceğim. Benim kaderim bu olacak çünkü borcu geri ödeme olasılığı göremiyorum ve yabancıların babamın arazisini ele geçirdiklerini görmek için burada kalmayacağım. Elveda, arkadaşım Robin, hepinize elveda! On şilini alın. Elimden gelse daha fazla öderdim ama sana verebileceğimin tek şey bu.” “Evde hiç arkadaşın yok mu?” diye sordu Robin ve şövalye şöyle dedi: “Pek çok arkadaşım olduğunu sanıyordum efendim. İhtiyaç duymadığım refah günlerimde bana çok nazik ve yardımcı oldular. Şimdi beni tanımayacaklar, o kadar ki yoksulluğum yüzümü ve görünüşümü değiştirdi.”

Robin Borç Teklif Ediyor

Bu acınası hikâye, temiz kalpli ve nazik haydutların yüreğine dokundu. Adamlar acılarından ağladılar ve gözyaşlarını birbirlerinden saklamaya özen göstermediler. En sonunda Robin, adamlarına konuklarının şerefine kadeh kaldırttı. Sonra kendi düşünce silsilesine devam ediyormuş gibi sordu: “Borcun geri ödenmesi için kefil olacak arkadaşlarınız var mı?” Şövalye umutsuzca “Hiç yok,” diye cevapladı, “yalnızca, bizim için acı çeken Efendimiz.” Bu son cevap, nefret ettiği şişman ve ikiyüzlü keşişlerle çok fazla arkadaşlık yaptığını düşünen Robin’i kızdırdı ve haydutların şefi, sert bir şekilde karşılık verdi: “Ben böyle numaralara gelmem. Som altın karşılığında böyle bir teminatı ve hatta azizlerden birini kabul edeceğimi mi sanıyorsun? Daha sağlam bir teminat bul, yoksa ben-den sana altın yok. Paramı boşa harcayacak değilim.”

Verecek param yok.

Şövalye Teminat Teklif Ediyor

Şövalye derin bir şekilde iç çekerek cevap verdi: “Bunları almazsan sunabileceğim hiçbir maddi teminatım yok ve cennette sadece sevgili Meryem Ana’mız var. Ona gerçekten hizmet ettim ve beni hiç yüzüstü bırakmadı; ta ki şimdiye kadar. Onun hizmetkârları, başrahip, bana çok acımasız bir oyun oynuyor.” “Kefil olarak Meryem Ana’yı mı gösteriyorsun?” dedi Robin Hood. “Onun kefilliğini her türlü meblağ için kabul ederim, zira tüm İngiltere’de bana her zaman cömert davranmış olan Meryem Ana’mızdan daha iyi bir kefil yoktur. Onun kefilliği yeterlidir. Küçük John hazineme git ve bana dört yüz pound getir. İyice say, sahte veya kırılmış para olmasın.”

Robin Hood’un Hediyeleri

Küçük John, grubun dikkatli hazinedarı Much ile efendi haydudun altınlarını sakladığı gizli yere çabucak gitti. Çok dikkatli bir şekilde madeni paraları saydılar, tam ağırlıkta ve değerli olduklarını görmek için her birini test ettiler. Sonra, Küçük John’un önerisi üzerine şövalyeye yeni kıyafetler hatta çizme ve mahmuz verdiler. Ayrıca biri binmek diğeri eşyalarını ve altın sandığını taşıması için olmak üzere ona iki şahane at hediye ettiler.

Konuk tüm bu hazırlıkları şaşkın gözlerle izledi ve ağlayarak Robin’e döndü: “Bütün bunları tamamen yabancı biri için niçin yaptın?” “Sen yabancı değilsin, Meryem Ana’mızın habercisisin. Seni bana o gönderdi ve Tanrı sana bunun doğru olduğunu kanıtlamanda yardımcı olsun.”

Geri Ödeme Teminatı

Şövalye “Tanrı bağışlasın,” diye tekrar etti. “Ama Robin, bu borcu ne zaman ve nerede geri ödeyeceğim? Bana bir

gün söyle, ona uyacağım.” “Burada,” diye cevapladı kanun kaçağı, “bu ağacın altında ve on iki ay içinde. Arkadaşlarınızı geri kazanmak ve kurtarılmış topraklardan kiralarınızı toplamak için zamanınız olacak. Şimdi elveda Sör Şövalye ve refakatsiz yolculuk değerli bir şövalye için uygun olmadığından sana ayrıca yaverin olması ve gerekirse sana hizmette bulunması için Küçük John’u vereceğim.” Şövalye, Robin’e ve onun cömert takipçilerine veda etti ve tam uzaklaşmak için dönüyordu ki birdenbire durup efendi hayduda hitap etti. “İyi Robin, bir şeyi unuttum. İsmimi bilmiyorsun. Ben, Lealı Sör Richard’ım ve benim topraklarım Uterysdale’da uzanır.” “Bu,” dedi Robin Hood, “benim için hiç dert değil. Sen, Meryem Ana’mızın habercisisin, bu benim için yeterlidir.”

Böylelikle Sör Richard, toprağını geri alması için ona borç para ve borcu savunması için yiğit bir kahraman veren cömert kanun kaçağını kutsayarak oradan mutlu bir şekilde ayrıldı.

Sör Richard’ın Yolculuğu

Şövalye ve yeni uşağı at sırtında giderken Sör Richard adamına seslendi ve şöyle dedi: “Aziz Mary’nin başrahibi-ne dört yüz sterlin ödemek için yarın York’ta olmalıyım. Geç kalırsam toprağımı ve lortluğumu sonsuza dek kaybedeceğim.” Küçük John cevap verdi: “Korkmayın efendim, oraya vaktinde varacağız.” Sonra yola devam ettiler ve belirlenen günün erken saatlerinde York’a ulaştılar.

Aziz Mary’nin Başrahibi ve Rahibi

Bu arada Aziz Mary’nin başrahibi, Sör Richard’ın topraklarını kendisine ait kabul ediyordu. Zavallı bahtsız şövalyeye hiç acımıyor, aksine uygulayabileceği yasal

zulümden övgüyle söz ediyordu. O sabah erken saatlerde büyük bir sevinçle şöyle dedi: “On iki ay önce bugün muhtaç bir şövalyeye, Lealı Sör Richard’a dört yüz pound borç verdik ve parayı geri ödemek için öğlene kadar gelmezse tüm topraklarını ve miras hakkını kaybedecek. Manastırımız, yıllık dört yüz poundluk değere sahip bir mülkle daha da zenginleşecek. Meryem Ana’mız onun vaktinde gelememesine rıza gösteriyor.” “Yazıklar olsun sana!” diye bağırdı rahip. “Bu zavallı şövalye hasta veya deniz ötesinde olabilir; açlık ve soğukla mücadele ettiği gibi yoksullukla da mücadele ediyor olabilir ve toprağını kaybettiğini ilan ederseniz bu büyük bir hata olur.”

“Bugün belirlenen gün,” diye cevapladı başrahip, “ve o burada değil.” “Mülklerine henüz el koyamazsınız,” diye cevap verdi rahip inatçı bir şekilde. “Henüz erken. Öğlen vaktine kadar topraklar hâlâ Sör Richard’ın mülkü ve saat öğleni göstermeden önce kimse onları alamaz. İyi bir şövalyeye bu kadar yanlış yaptığınız için vicdanınıza ve açgözlülüğünüze yazıklar olsun! Bunu engellemek için seve seve yüz pound öderim.”

“Her şeye burnunu sokma özelliğine lanet olsun!” diye bağırdı başrahip. “Bana hep engel çıkarıyorsun! Ama baş yargıç benimle ve o, benim yasal hakkımı ilan edecektir.” Tam o sırada manastırın kilercisi içeri gidip Sör Richard’ın yokluğundan dolayı başrahibi tebrik etti. “O, öldü veya hasta ve yılda dört yüz sterlin gelirimiz olacak,” dedi.

Sör Richard Dönüyor

Sör Richard, şehre vardığında sessizce York’taki eski kiracılarının yanına gitmişti ve onunla at sürmeye hazır pek çok kişiyi yanına almıştı. Ama o, başrahibin hayırseverliğini ve dindarlığını sınamak istiyordu bu yüzden takip-

çilerine hacı kıyafetleri giymelerini söyledi. Bu şekilde giyinen kabile manastırın kapısına geldi. Kapı muhafızı Sör Richard'ı tanıdı ve onun geliş haberi başrahip ve yargıca ulaşınca büyük üzüntüye sebep oldu. Ama rahip, bu büyük adaletsizliğin engelleneceğini umarak çok sevindi. Kabile atlarından inerken kapı muhafızı, atları ahıra götürmeleri ve yükleri taşımaları için seyisleri çağırdı ama Sör Richard buna izin vermedi ve manastırın kapısında onlara göz kulak olması için Küçük John'u bıraktı.

Başrahip ve Sör Richard

Sonra Sör Richard, büyük bir ziyafetin yapıldığı salona geldi ve başrahip ve misafirlerine nazikçe selam vererek diz çöktü fakat hangi davranışı takınacağına karar vermiş olan rahip onu soğuk bir şekilde selamladı. Pek çok kişi selamına hiç karşılık vermedi. Sör Richard yüksek sesle konuştu: "Sevinin Başrahip, çünkü vaktinde geldim." "Gelmen iyi," diye cevap verdi keşiş, "ama parayı getirdin mi?" "Param yok, bir kuruşum yok," diye devam etti Sör Richard üzgün bir şekilde. Başrahip, "Yargıç Bey, benim için kadeh kaldırın," diye bağırdı duyarsızca, "arazi benimdir. Ve sen Sör Richard, borcunu ödeyecek parası olmayan zavallı adam, burada ne yapıyorsun?" "Bana geri ödeme için daha uzun bir süre vermen için yalvarıyorum." Coşkulu başrahip, "Belirlenen saati bir dakika bile geçemez. Sözünü bozdun ve toprağını kaybettin," dedi.

Sör Richard Yargıca Yalvarıyor

Hâlâ diz çökmüş bir vaziyette olan Sör Richard yargıca döndü ve "Yargıç Bey, arkadaşım olun ve beni savunun," dedi. "Hayır," diye yanıtladı yargıç, "kanuna bağlıyım, sana yardım edemem." "Asil başrahip, bana merhamet

Sör Richard nezaket gereği diz çöküyor.

edin ve toprağımı tekrar alayım, dört yüz poundunu geri ödeyene kadar manastırının uysal hizmetkârı olacağım.” Sonra zalim rahip, şövalyenin bir daha topraklarına sahip olamayacağına dair korkunç bir yemin etti ve salondaki hiç kimse orada diz çökmüş zavallı, arkadaşsız ve yalnız şövalye adına konuşmayacaktı. Böylelikle sonunda şiddet tehdidinde bulunmaya başladı. “Toprağıma tekrar sahip olmazsam buradaki bazı insanlar bunu ödeyecekler. Şimdi zavallı adamın hiç arkadaşı olmadığını görülebiliyorum zira ihtiyacım olduğunda hiç kimse benim yanımda durmayacak.”

Yargıç Bir Uzlaşma Öneriyor

Şiddet iması başrahibi öfkeliendirdi ve konumunu ve yargıcın desteğini güvence altına alarak bağırdı: “Dışarı çık, sahte şövalye seni! Defol salonumdan!” Bunun üzerine Sör Richard sonunda ona patladı. “Yalan söylüyorsunuz başrahip, iğrenç bir şekilde yalan söylüyorsunuz! Ben asla sahte bir şövalye olmadım. Mızrak dövüşlerinde ve turnuvalarda son derece cesurca mücadele ettim. Sen de nazık biri değilsin başrahip, bu kadar uzun süre diz çökmüş bir şövalyeye acı çektiiriyorsun.” Tartışma şimdi o kadar ciddi görünüyordu ki yargıç araya girdi ve öfkeli başrahibe şöyle dedi: “Onu yasal bir tahliye senedini imzalamaya ikna edersem bana ne vereceksin? Onsuz bu toprakları asla huzur içinde tutamayacaksın.” Başrahip, “Yüz pound alacaksın,” dedi ve yargıç onaylar şekilde başını salladı.

Sör Richard Parayı Ödüyor

Sör Richard, neredeyse öğlen vakti olduğu için maskeyi çıkarma zamanının geldiğini düşündü; toprağını riske atmayacaktı. Bunun üzerine şöyle haykırdı: “Hayır, be-

nim topraklarıma o kadar kolay sahip olmayacaksınız. Bin sterlin daha ödeseniz bile babamın mülküne el koyamayacaksınız. Al, para işte burada.” Küçük John’a seslenerek sandığını salona getirmesini emretti. Sonra masanın üzerinde dört yüz altın pound saydı ve sert bir şekilde şöyle dedi: “Başrahip, al, paran burada. Bana karşı nazik olsaydın, seni ödüllendirirdim. Şimdi paranı al ve bana paranın alındığına dair bir senet ver. Ben de topraklarıma bir kez daha sahip olayım. Hepiniz zamanında ve tam ödeme yaptığıma şahitsiniz.” Bunun üzerine Sör Richard kibirli bir şekilde salondan çıktı ve Uterysdale’deki kurtarılmış topraklarına gitti ve orada ailesiyle Robin Hood’a dua ettiler. Aziz Mary’nin başrahibi, Lealı Sör Richard’ın bereketli topraklarını kaybedip yalnızca dört yüz poundla yetinmek zorunda olduğu için öfkeliydi. Küçük John’a gelince, ormana geri döndü ve efendisine bütün hikâyeyi anlattı ve Robin Hood çok memnun oldu çünkü zengin ve tefeci bir rahibin planlarını bozmuştu.

Sör Richard Borcu Ödemek İçin Harekete Geçiyor

Bir yıl göz açıp kapayıncaya kadar geçince Lealı Sör Richard karısına şöyle dedi: “Hanım, topraklarımı kurtaran borcu Robin Hood’a geri ödemek için yakında Barnesdale’e gitmeliyim ve ayrıca ona küçük bir hediye de alacağım. Ne tavsiye edersin?” “Sör Richard, İspanyol porsuk ağacından yapılmış yüz tane yay ve tavus kuşu tüylü veya gri kaz tüylü yüz tane ok alsan çok güzel olur. Bence bu, Robin için çok uygun bir hediye olacaktır.”

Sör Richard karısının tavsiyesine uydu ve tayin edilen günün sabahı Barnesdale’deki meşe ağacının altında buluşmak üzere yanına olması gereken miktarda para ve haydut şefine hediye olarak ok ile yayları aldı ve yola çıktı.

Güreş

Birliğin önünde at sürerken bir güreş müsabakasının yapıldığı bir köyün yanından geçti ve müsabakayı izlemek için durdu. Kısa süre sonra köyün yabancısı olan galip güreşçinin, beyaz bir boğa, asil bir savaş atı, bir altın yüzük, bir fıçı şarap ve bir çift işlemeli eldivenden oluşan bileğinin hakkıyla kazandığını ödülünde dolandırıldığını gördü. Bu, Sör Richard'a o kadar yanlışı geldi ki, Robin Hood ve adalet aşkına hakkı savunmak için orada kaldı ve güreş ringini mükemmel donanımlı askerleriyle tuttu. Böylece yabancının ödülünü alıp gitmesine izin verildi. Köylülerin düşmanlığını kazanmak istemeyen Sör Richard, kazananın bir fıçı şarap satın aldı ve fıçıda bir delik açarak içmek isteyen herkese ikram etti. Böylece tezahüratlar eşliğinde buluşma yerine gitmek üzere ayrıldı. Ancak saat öğleden sonra neredeyse üç olmuştu, saat on ikide orada olması gerekiyordu. Şövalye Robin'in gecikmeyi sebebinden dolayı affedeceği düşüncesiyle rahatladı ve bu yüzden cesur birliğine önderlik ederek son derece rahat bir şekilde yoluna devam etti.

Robin'in Sabırsızlığı

Bu sırada Robin, buluşma noktası olan ağaçta öğleye kadar sabırla beklemişti ama saat geçip Sör Richard görünmeyince sabırsızlanmaya başladı. "Efendim, yemek yiyelim," dedi Küçük John. "Olmaz, korkarım ki Meryem Ana'mız bana kızdı çünkü paramı bana göndermedi," diye karşılık verdi Robin ama takipçisi şöyle cevap verdi: "Ödemenin akşama kadar vakti var efendim, Meryem Ana'mız dürüştür ve Sör Richard da öyle. Korkmayın." Robin Hood, "Siz üçünüz, geçen yıl yaptığınız gibi söğüt fidanlığından Watling Caddesi'ne doğru yürüyüp bana bir misafir getirir misiniz?" dedi.

“O bir haberci, ozan veya fakir bir adam olabilir, ama Tanrı’nın adıyla gelecek.”

Keşişler Geliyor

Üç kahraman, Küçük John, Will Scarlet ve değirmencinin oğlu Much, ellerine yaylarını alıp bir kez daha Watling Sokağı’na doğru yola çıktılar ama bu sefer uzun süre beklemediler çünkü onlara doğru gelen ufak bir kafilę gördüler. İki keşiş önden geliyordu ve arkalarında yedi yük katırı ile elli iki kişiden oluşan bir grup vardı. Dolayısıyla rahipler sanki kralmış gibi seyahat ediyorlardı. “Şuradaki keşişleri görüyor musun?” dedi Küçük John. “Ödememizi onlardan alacağımıza eminim.” “Ama onlar elli dört kişi, biz yalnızca üç kişiyiz,” dedi Scarlet. “Onları yemeğe getirmesek efendimizin karşısına çıkamayız,” diye bağırdı Küçük John. “Oklarınıza, yaylarınıza iyi bakın ve cesur olun. Ben öndeki keşişi alacağım, ölü ya da diri.”

Siyah Cüppeli Keşişin Yakalanması

Üç haydut ormandan yola çıktı. Oklarını yaylara takıp ipi çektiler ve Küçük John yüksek sesle haykırdı: “Dur, terbiyesiz keşiş yoksa seni öldürürüm ve bunun sorumlusu sen olursun. Efendimizi bu kadar uzun süre aç bıraktığın için kötülük senin üzerinde olsun.” “Senin efendin kim?” diye sordu şaşkın keşiş. Küçük John cevap verdi: “Robin Hood.” Keşiş kafasını salladı. “Robin, aptal bir hırsızdır,” diye bağırdı, “ve sonu kötü olacak. Onunla ilgili hiç iyi bir şey duymadım.” Sinsice ileri atılmaya ve üç kahramanı çığnemeye çalıştı ama Küçük John haykırdı: “Sen yalancısın hödük keşiş ve yalan söylediğin için pişman olacaksın. O, bu ormanın yürekli bir kahramanıdır ve bugün sana onunla yemek yemeni emrediyor.” Much,

okunu çekti ve keşişi kalbinden vurunca keşiş ölü olarak yere düştü. Diğer siyah cüppeli keşiş alıkonuldu ve yük katırlarıyla ilgilenen ufak bir uşak hariç tüm takipçileri kaçtı. Böylelikle Küçük John'un yardımı ve rehberliğinde, paniğe kapılmış din adamı ve yük arabası, buluşma ağacının altında bekleyen Robin'e getirildi.

Haydutların Ziyafeti

Robin Hood şapkasını çıkardı ve misafirini nezaketle selamladı ancak keşiş cevap vermedi ve Küçük John'un buluşmalarından bahsetmesi onun kaba ve isteksiz bir misafir olduğunu ortaya koydu. Bununla birlikte, her zamanki ayinleri kutlamak zorundaydı. Bu yüzden ziyafetten önce temizlenmesi için ona su verildi ve sonra tüm kardeşlik toplandığında onu ziyafette onur köşesine oturtular ve kendisine Robin tarafından saygıyla hizmet edildi. "Mutlu olun keşiş efendi," dedi Robin. "Yurdu-nuzdayken manastırınız nerededir ve koruyucu aziziniz kimdir?" "York'taki Aziz Mary Manastırı'ndanım. Basit biri olsam da ben kiler sorumlusuyum."

Kiler Sorumlusu ve Kefalet

"Meryem Ana aşkına," dedi Robin, "bu keşişi en güzel şekilde eğlendireceğiz. Benim şerefime iç keşiş efendi. Şarap güzel. Ama Meryem Ana'mızın bana kızmış olmasından korkuyorum, bana paramı göndermedi." "Korkmayın efendim," diye cevap verdi Küçük John. "Bu keşiş, onun kilercisi, şüphesiz onu elçisi yaptı ve adam paramızı yanında taşıyor." "Bu mümkün," dedi Robin. "Keşiş efendi Meryem Ana'mız iyi bir şövalyeyle aramızdaki küçük bir borç için kefil olmuştu ve bugün paranın geri ödenmesi gerekiyordu. Getirdiyseniz, şimdi ödeyin, size yürekten teşekkür ederim." Keşiş oldukça şaşırды ve yüksek sesle

Much keşîşi kalbinden vuruyor.

haykırdı: “Böyle bir kefaleti hiç duymadım.” Konuşurken o kadar endişeli bir şekilde yük katırlarına baktı ki Robin katırların eyerlerinde altın olduğunu tahmin etti.

Keşiş Teftiş Ediliyor

Bunu üzerine Robin birdenbire öfkelen-di. “Keşiş efendi, Meryem Ana’mızı karalamaya nasıl cüret edersiniz? O her zaman dürüst ve sadıktır ve siz onun hizmetkârı olduğunuzu söylediğiniz için hiç şüphesiz paramı getirmeniz için sizi elçisi yaptı. Bana sandığında ne kadar olduğunu söyle; bu kadar dakik geldiğin için sana teşekkür edeceğim.” Keşiş şöyle cevap verdi: “Efendim, çantamda yalnızca yirmi mark var.” Robin buna şöyle cevap verdi: “Hepsi buysa ve doğruyu söylüyorsan bir kuruşa bile dokunmayacağım, hatta ihtiyacınız varsa size biraz borç vereceğim. Ama daha fazlasını bulursam hepsini alırım keşiş efendi çünkü dindar bir adamın lüks içinde yaşamak için paraya ihtiyacı olmaz.” Şimdi keşiş fazlasıyla paniğe kapılmış görünüyordu ama Küçük John çantalarını ve sandıklarını aramaya başladığında itiraz etmeye cesaret edemedi.

Aramanın Sonucu

Küçük John ilk kutuyu açınca daha önce yaptığı gibi içindekileri pelerinine boşalttı, sekiz yüz pound sayarak Robin Hood’a gitti ve şöyle dedi: “Efendim, keşiş doğruyu söylemiş; işte yirmi mark ve Meryem Ana’mızın borç karşılığında size gönderdiği sekiz yüz pound.” Robin bunu duyunca zavallı keşişe bağırdı: “Ben söylememiş miydim keşiş efendi? Meryem Ana’mız bir insanın sahip olabileceği en iyi kefil değil midir? Bana iki defa geri ödeme yapmadı mı? Manastırınıza geri dönün ve Aziz Meryem’in rahiplerinin bir arkadaşa ihtiyacı olursa, Robin Hood’da bulacaklarını söyleyin.

Keşif Ayrılıyor

“Nereye seyahat ediyordun?” diye sordu haydutların şefi. “Köşklerimizin kâhyalarıyla hesap görmeye,” diye cevapladı kilerci ama esasında Lealı Sör Richard’a karşı kraldan asker almak için Londra’ya seyahat ediyordu. Robin bir an düşündü ve sonra şöyle dedi: “Ah, öyleyse diğer sandığını aramalıyız.” Kilercinin öfkeli itirazlarına rağmen ikinci sandıktaki tüm parayı aldılar. Sonra gitmesine izin verildi ve acı bir şekilde Blythe veya Doncaster’da bir akşam yemeğinin ona çok daha az maliyetli olacağına dair yemin etti.

Sör Richard Geliyor

O öğleden sonra Lealı Sör Richard ve onun ufak kafilesi buluşma ağacına ulaştı ve şövalye, kurtarıcısını nazikçe selamlayıp geciktiği için özür diledi. Robin nasıl olduğunu sordu ve şövalye, ona koruduğu zavallı güreşçiden bahsetti; Robin bu yüzden ona içten bir şekilde teşekkür etti. Şövalye, borcu geri ödemek istediğinde cömert kanun kaçağı parayı kabul etmedi ancak okları ve yayları içten bir teşekkürle aldı. Robin, şövalyenin sorgulamalarına yanıt olarak, o gelmeden önce paranın iki kez ödendiğini söyledi ve şövalyeyi çok eğlendirecek şekilde kilerci ve onun sekiz yüz poundunu anlatıp sözlerini şöyle bitirdi: “Meryem Ana’mızın bana dört yüz pounddan fazla borcu yoktu ve şimdi size diğer dört yüz poundu veriyorum. Parayı onun rızasıyla alın ve daha fazlasına ihtiyacınız olursa Robin Hood’a gelin.”

Böylece Sör Richard, Uterydale’e döndü ve gücünü cesur kanun kaçaklarını korumak için kullanmaya devam etti. Robin Hood, yeşil ormanlarda güvenli bir şekilde yaşadı, fakirlere ve değerli insanlara iyilik yaptı, tüm zalimlere ve zorbalaraysa düşman oldu.

on ikinci bölüm

sürgün hereward

Giriş

Kahraman efsaneleri ve mitlerini incelerken, ismi ve tarihi net bir şekilde tespit edilebilen bir kahramanın öyküsünde her çağa aitmiş gibi görünen mitolojik unsurların bulunması gibi tuhaf bir gerçeğe karşılaşıyoruz zaman zaman. Bu aykırı durum, esas olarak iki sebepten ileri gelmektedir. Birincisi, bir halkın hayal gücünün efsane üretici bir şey olmasıdır. İkincisi, kahraman gerçek anlamda ne kadar popülerse, farklı dönemlerdeki kahramanlara bağlı farklı çağlarda olan bütün bir mit döngüsünün merkezi haline gelme olasılığının da o kadar yüksek olmasıdır. İlkel ulusların folkloru, bir halkın kendi ulusal kahramanını yüceltmek için aynı masalların ve eylemlerin diğer insanlar ve diğer kahramanların işini yaptığına dikkat etmeden masalları ve kahramanca eylemleri seçebileceği büyük bir kaynaktır. Nitekim ölümünden sonraki kırk yıl içinde eylemleri düzyazı ve şiirle kayıt altına alınan Wellington ya da Nelson kadar gerçek bir vatansever kahraman olan Sakson Hereward, o zaman bile ailesini, evliliğini ve hatta ölümünü belirsizlik içinde saklayan bir romantizm ve gizem bulutuyla çevriliydi.

Sakson Vatansever

Hereward, doğal olarak, Saksonların sevgili kahramanıydı ve muhteşem Ely savunmasında gösterdiği vatanseverliğinden dolayı Norman William'a teslim olması affedilmiştir. Sonra ona, özgür boynuzda var olduğu varsayılan tüm erdemleri ve İngilizlerin gurur duyduğu tüm görkemli yiğitliği atfettiler ve son olarak, ölümünü gözü kara bir savaş halesiyle çevrelediler ve son çatışmasını Roncesvalles'teki Roland'ınki kadar harikulade hale getirdiler.

Roland, Norman feodal şövalyeliğinin idealiyse Hereward da aynı derecede Anglosakson yiğitliğinin ve şövalyeliğinin idealidir. Bireydeki Sakson idealinin, ne kadar değersiz olursa olsun, daha yüksek bir idealin temsilcilerinin önüne geçmesi uygun görünüyor.

Mercialı Leofric

Zayıf ama erdemli İtirafçı Kral Edward tüm İngiltere'yi yönetirken ülke dört büyük kontluğa bölünmüştü ve Mercia ile Kent iki güçlü rakip tarafından yönetilmekteydi. Mercialı Leofric ile Kentli Godwin, sadece birbirlerini değil ailelerini, birbirlerinin güçlerini ve servetlerini de kıskanıyorlardı. Leofric ve Godwin'in oğulları her zaman çekişme halindeydiler ancak iki kont artık yaşlı ve ihtiyatlı insanlardı bu yüzden savaşları kılıçlarla değil, söz ve zanaatla veriliyordu. İki kontun eşleri, beyleri gibi farklıydı. Godwin'in Danimarka kraliyet ailesi mensubu eşi Leydi Gytha, acımasız ve kibirliydi. Çocukları için kraliyet gücünü kazanma çabalarıyla İngiltere'nin gücünü zayıflatacak olan hırslı kont için çok uygun bir eşi. Diğer taraftan Leofric'in sevgili eşi Leydi Godiva nazik, dindar ve sevecen bir kadındı. Kocasının Coventry'de zulmettiği vatandaşları kurtarmak için yaptığı fedakâr-

lık ile şefkati ve merhameti sayesinde neredeyse bir azize mertebesine ulaşmıştı. Hafızalarda yer etmiş yolculuğuyla onları sert konttan kurtarmıştı. Kendini nazik bir şekilde bastırması, kocasında daha asil bir ruh uyandırdı ve onun İngiltere tarihinde daha değerli bir rol oynamasını sağladı. İtirafçı Edward'ın dini arzularına tümüyle sempati duyuyordu ve oğullarından birinin belki de ruhani güç ve büyük Dunstan'inki gibi azizce bir ün kazanmak için bir keşiş olduğunu memnuniyetle görmüş olacaktı.

Hereward'un Gençliği

Bu kutsal uğraşı için, hoyrat ve asi bir delikanlı olan ikinci oğlu Hereward'u seçti. Hereward uzun sarı buklelere, biri gri diğeri mavi olmak üzere farklı renklerde gözlere, geniş ve güçlü kollara ve onun kontrol altına alınmasını zorlaştıran vahşi ve zapt edilemez bir öfkeye sahipti. Leydi Godiva, bu pervasız çocuğu keşiş yaşamı için boş yere eğitmeye çalıştı ancak çocuk, onun planını benimsemeyi tümüyle reddetti. Öğrenmenin en temel ilkelerinden başka hiçbir şeyde uzmanlaşamadı ve zamanını güreş, boks, dövüş ve tüm diğer erkek işlerinde geçirdi. Onun bir din adamı olmayacağını kabullenen annesi, asil bir şövalyelik fikrini telkin etmeye karar verdi ancak yıllar geçtikçe çocuğun vahşiliği ve pervasızlığı arttı ve kadın, çoğu zaman isyankâr delikanlı ile babasının haklı öfkesi arasında durmak zorunda kaldı.

Gücü ve Liderliği

Hereward, 16-17 yaşlarına geldiğinde Fen Country'nin dehşeti haline geldi; kendisini liderleri olarak kabul eden ve emirleri ne kadar acımasız olursa olsun her dediğine itaat eden, kendisi gibi vahşi ve pervasız bir grup genci babasının Bourne Salonu'na topladı. Aziz kral ile sarayda

çokça zaman geçirmiş bilge Kont Leofric, ikinci oğlunun karakterini anlayamadı ve onun vahşi eylemlerini zalim ve yasa tanımaz bir aklın sonucu, İngiltere'nin huzuruna bir tehdit olarak kabul etti. Oysa aslında bunlar, o dönemki İngiltere'nin nispeten barışçıl hayatının, fazlasıyla sıkıcı ve yavan ortama göre huzursuz bir enerjinin işaretlerinden ibaretti.

Leofric ve Hereward

Baba oğul sık sık tartışıyorlardı ve ne yazık ki Leydi Godiva, Hereward ve babası ne zaman karşılaşırsa iki zıt karakterin çatışmasının kötü sonuçları olacağını biliyordu. Yine de felaketi önlemek için hiçbir şey yapmıyordu. Kadın, yaptığı çılgınca bir eşek şakası veya sebep olduğu pervasız bir rezillik için delikanlıya tövbe ettirse de babası tarafından suçlu görüldüğüne dair bir ima, onu pişkin ve iflah olmaz hale getirmeye yetiyordu. Ve böylece işler daha da kötüye gitti. Ancak Hereward'un kontrolsüz eylemlerinde hiçbir alçaklık veya fesatlık yoktu. Rahiplerden nefret ediyor ve onlara çok acımasız oyunlar oynuyordu ama sırası geldiğinde cezasını aynı neşeyle çekiyordu. Kafasına göre tüccarları soyuyor ancak bir kavganın eğlencesinden veya zekice bir numara yapma becerisinden çok memnun kalarak soygunu özgürce telafi ediyordu. Gençlerden oluşan çetesi, diğer çetelerle karşılaşp kavga ediyor ancak kavga bittiğinde hiçbir art niyet taşımıyorlardı. Bir noktada Hereward, kendi karakterinin asaletine pek de sadık değildi. Herhangi birinin güç ve çekicilik bakımından kendisinden üstün olduğunu kabul edemiyordu ve bu kendini beğenmişliğinin arkasında olağanüstü gücü ve güzelliği yatıyordu.

Hereward Sarayda

Babasının korkunç gazabını üzerine çekmesine sebep olan eylemler, ahlaksız bir kötülük değil, kural tanımaz bir bireyin şiddet sorunuydu. İtirafçı'nın sarayına çağrıldığında "mucize tüccarı" olarak bu kadar barışçıl birisine hiç saygı duymayan delikanlı, aziz kral, Norman piskoposu ve çalışkan keşişlere olan küçümseyici düşüncelerini çok sesli bir şekilde dile getirdi ve böylelikle insanın bu dünyadaki yegâne görevinin takva sahibi olmak olduğunu düşünen dini bütün Edward'ın kalbini kırdı. Ama vahşiliği kralı daha da derinden etkiledi. Sağlam vatanseverliği nedeniyle İtirafçı'nın etrafını saran kralın gözdesi Normanlardan nefret ediyordu. Basit, çocukça dövüşlerde Normanlarda sebep olduğu fiziksel sakatlıklarda muhteşem gücü tekrar tekrar kendini gösterdi ama en sonunda babası bu rezilliklere daha fazla tahammül edemedi.

Hereward'un Sürgünü

Kralın huzuruna çıkmayı dileyen Leofric, kendi oğluna karşı bir kanun kaçağı emrinin çıkmasını istedi. Şaşırmış ama durumdan memnun İtirafçı, yargıç katılığının baba sevgisine üstün geldiğini görünce biraz vicdan azabı duydu. Leofric'in en büyük rakibi Kont Godwin konseyde hazır bulundu ve hataları yalnızca gençliğinden kaynaklanan asil delikanlıyı savunması, Leofric'i isteğinde daha ısrarcı hale getirmeye yetti. İngiltere'nin Fatih I. William'ın yönetimine geçmesine sebep olacak aile kavgasının laneti zaten hissedilmişti ve bu his o kadar güçlüydü ki Hereward, Godwin'in şefaatine babasının sertliğinden daha fazla içerlemişti.

Hereward'un Vedası

“Ne!” diye haykırdı, “İngiltere’nin en asil adamı, Leofric’in oğlu Godwin veya ailesinden herhangi birinin şefaati kabul mü edecek? Hayır. Bilge babama ve aziz anneme layık olmayabilirim ama henüz bir Godwin’den iyilik isteyecek kadar alçalmadım. Baba, sana teşekkür ederim. Yıllarca ülkenin huzurunu kaçırdım ve bu nedenle sizi mutsuz ettim ama sürgündeyken yurtdışına açılıp kılıcımınla kısmetimi bulabilirim.” “Kısmetini mi bulacaksın? Aptal çocuk!” dedi babası. “Nereye gideceksin?” “Kader ve kısmetim beni nereye götürürse,” diye cevap verdi pervasızca. Belki Konstantinopolis’te Harald Hardrada’ya katılır ve İmparatorun Vareg Muhafızlarından biri olurum. Belki yaşlı Beowa’yı batıya kadar takip eder ve görkemli bir savaşa katılırım. Belki devler, ejderhalar ve her türlü canavarlarla savaşırım. Bütün bunları yapabilirim lakin İngiltere beni yurda çağırınca kadar Mercia beni bir daha görmeyecek. Elveda baba, elveda Kont Godwin. Elveda saygıdeğer kral. Ben gidiyorum. Dua edin ki benim gücüme ihtiyacınız olmasın, zira olur da beni çağırırsanız ben gelmeyeceğim.” Sonra Hereward uzaklaştı. Arkasından yalnızca bir adam gitti: Sürgün oğlunun hizmetine girmek için babanın hizmetinden ayrılan Martin Lightfoot. Hereward, dindar kralın bir beslemesi olan Alftruda adlı sevimli küçük bir Sakson kızı, ilk kez bu vesileyle kralın sarayına gittiğinde gördü ve onun cazibesine kapıldı.

Hereward Northumbria’da

Kralın kanun kaçağı hükmü Mercia’da geçerli olsa da Kont Siward’ın neredeyse bağımsız bir lort olarak hüküm sürdüğü Northumbria’da sembolik bir hükümden daha fazlası değildi. Hereward oraya gitmeye karar verdi

Ricasıyla onları kurtarmaya çalışıyor.

çünkü orada vaftiz babası Ghentli Gilbert yaşıyordu ve onun kalesi, genç adayları şövalyeliğe yetiştiren iyi bir eğitim okulu olarak biliniyordu. Dover'dan yelken açan Hereward, Whitby'ye indi ve Gilbert'ın kalesine doğru ilerledi. Burada çok iyi karşılandı çünkü kurnaz Flaman bir kanun kaçağının her an tersine çevrilebileceğini ve Leofric'in oğlunun vakti geldiğinde İngiltere'ye hükmedebileceğini biliyordu. Buna göre Hereward, şövalyeliğe girmeden önce kendilerini yiğitlikte mükemmelleştirmeye çalışan, çoğunlukla Normanlar veya Flamanlardan oluşan bir grup gencin arasına katıldı. Az zamanda cesur bir savaşçı, eşsiz bir güreşçi ve temkinli bir dövüşçü olduğunu gösterdi ve kısa süre sonra hiç kimse erkek sporlarında hepsini geride bırakan genç Mercialıya bulaşmaya cesaret edemez oldu. Genç Normanların kıskançlığı Gilbert tarafından ve Hereward'un güçlü kollarından duyulan korku tarafından kontrol altına alındı. Ancak bir gün Gilbert'ın yokluğunda sürgündeki genci zirveye çıkaran öyle büyük bir olay meydana geldi ki diğerleri aşağılık duygularından ancak onun ölümüyle kurtulmayı umut edebilirlerdi.

Peri Ayı

Gilbert, kale sarayında, muazzam gücünden dolayı herkes tarafından korkulan ve Peri Ayısı olarak adlandırılan muazzam bir beyaz kutup ayısı tutuyordu. Hatta dev canavarın, sırtında bir ayı taşıyan ve gençliğinde ayı gibi vahşi olduğu söylenen yaşlı Earl Siward'la bir akrabalığı olduğuna inanılıyordu. Bu beyaz ayı o kadar korkunçtu ki güçlü bir kafeste zincirlenmiş halde tutuluyordu. Bir sabah Hereward, Martin'le sabah yolculuğundan dönerken kalenin avlusundan gelen bağırışlar ve haykırışlar duydu. Büyük kapıya ulaşarak yavaşça içeri girdi ve kapı-

yı hızla arkasından kapattı çünkü orada kırılmış zinciri sarkan paramparça kafesin dışında Peri Ayısı duruyor ve avlunun etrafına vahşice bakıyordu. Ama görünürde yaklaşık on iki yaşındaki bir kız vardı.

Hereward Ayıyı Öldürüyor

Kalenin içinden erkek sesleri ve kadın çığlıkları geliyordu ama kapılar sıkıca kilitlenmişti. Dehşet içindeki küçük kız avuç içleriyle kapıyı dövdü ve onlara Tanrı aşkına onu içeri almaları için yalvardı. Korkaklar bunu kabul etmediler. Bu sırada sarkan zincirden rahatsız olan büyük ayı çocuğa doğru koştu.

Hereward, ayının dikkatini dağıtmak için bağırarak ileri atıldı ve kıza saldırmasını engelledi. Vahşi hayvan, canavarın korkunç saldırısından kaçmak için tüm çevikliğine ihtiyaç duyan yeni gelene doğru döndü. Savaş baltasını kapalı genç baltayı başının etrafında salladı ve öfkeli hayvanın kafatasını ikiye yarıp canavarı öldürdü. Bu o kadar güçlü bir darbeydi ki Hereward bile darbenin ölümcül etkisine şaşırdı ve kurbanını incelemek için temkinli yaklaştı. Bu arada kralın beslemesi olduğu anlaşılan küçük kız Alftruda, büyülenmiş gözlerle önce canavarın yaklaşmasını, sonra da dehşet içinde çömelirken ani katlini izlemişti ve şimdi, güzel çocuğa karşı her zaman nazik olmuş olan Hereward'a koşmaya cesaret etti ve kendini onun kollarına attı. "Merhametli Hereward," diye fısıldadı, "beni kurtardın ve ayıyı öldürdün. Seni bunun için seviyorum ve sana bir öpücük vermeliyim, çünkü hanımım diyor ki bütün hanımefendiler kahramanları olması için iyi şövalyeleri seçerler. Sen, benim kahramanım olur musun?" Konuşurken Hereward'u tekrar tekrar öptü.

Alftruda

Hereward'un Şövalyelere Oyunu

"Hepsi nereye gitti ufaklık?" diye sordu genç asil ve Alftruda cevap verdi: "Hepimiz avluda gençlerin egzersizlerini izliyorduk. Bir çarpma ve kükreme sesi duyduğumuzda kafes patlayarak açıldı ve korkunç Peri Ayı'yı gördük. Kadınlar ve şövalyelerin hepsi kaçtı, ben arkada kaldım. O kadar korktular ki kendilerini kapatıp beni dışarıda bıraktılar ve kapıya vurup içeri almaları için yalvardığımda beni içeri almadılar. Ayının beni yiyeceğini düşündüm, sonra sen geldin."

"Korkaklar!" diye haykırdı Hereward. "Kendi canlarını kurtarıp bir çocuğu tehlikede bırakıyorlar ve sonra kendilerini şövalyeliğe layık görüyorlar! Onlara bir ders vermek lazım. Martin, buraya gel ve bana yardım et." Martin gelince ikisi, var güçleriyle canavarın cesedini kaldırdılar ve tam da çardak kapısı açılınca görüneceği yere yerleştirdiler. Sonra Hereward, Alftruda'ya kameriyedeki şövalyeleri çağırıp onlara tehlikenin geçtiğini ve dışarı çıkabileceklerini çünkü ayının onlara zarar vermeyeceğini söylemesini buyurdu. Hereward ve Martin, çardak içinde kapıyı açmak için kimin hayatını riske atması gerektiğine dair amansız tartışmayı, kabul etmemek için öne sürülen çok sayıda bahaneyi, kapıyı açmaları için yalvarırken Alftruda'nın sesindeki muzip eğlenceyi ve hepsinden iyisi sürgüyü çekmeye cesaret eden şövalyenin, içeri girmeyi bekleyen Peri Ayı'yı görünce kapıyı tekrar kapattığındaki korku dolu çığlığını büyük bir keyifle dinlediler. Hereward, hilesini daha da ileri götürecek ayıyı çardak kapısına doğru şiddetle dayayınca hepsi çığlıklar eşliğinde azizlere dua etti. Hereward sonunda şakadan sıkılınca, yiğit şövalyeleri saklandıkları yerden güvenle çıkabileceklerine ikna etti ve on yedi yaşında bir delikanlı olarak canavarı bir vuruşta nasıl öldürdüğünü

gösterdi. O andan itibaren Hereward, kıskanç rakipleri dışında tüm arkadaşları tarafından sevilip övülerek tüm kalenin gözdesi oldu.

Hereward Northumbria'dan Ayrılıyor

Yabancı şövalyeler, Sakson gencini o kadar kıskandılar ve onun alaycı lafları karşısında o kadar huzursuz oldular ki onu birkaç kez öldürmeyi planladılar ve bu planlarında bir veya iki defa neredeyse başarılı oluyorlardı. Bu güvensizlik ve belki de Kont Siward'un Peri Ayı ile bir akrabalığı olduğu için intikamını almak isteyeceği duygusu, Hereward'un Gilbert'in kalesinden ayrılmasına neden oldu. Maceracı ruhu çok kuvvetliydi ve deniz sanki onu çağırıyordu. Artık Gilbert'in evindeki diğer soylu gençlerden üstün olduğu kabul edildiğinden kale onun hırsını artık doyurmuyordu. Böylelikle Alftruda ile hüznü, cesur eylemi için ona şövalyelik vermek isteyen Sör Gilbert ile müşfik; kızgın ve başarısız düşmanlarıyla alaylı bir vedalaşma yaşadı.

Hereward Cornwall'da

Bir ticaret gemisine binerek Cornwall'a doğru yelken açtı ve küçük bir İngiliz şef olan Kral Alef'in sarayına götürüldü. Alef, çocuklarını arzusuna göre ortadan kaldıran ve İrlanda'daki bir Danimarka kralının oğlu olan Waterford Prensi Sigtryg'le nişanını bozmak için güzel kızını korkunç Pikt deviyle nişanlayan bir adamdı. Hereward her zaman kahraman gibiydi ve küçük Alftruda onun bütün küçük kızlar için merhamet duymasını sağlamıştı. Prensesin çirkin, biçimsiz, yaklaşık üç metre yüksekliğindeki korkunç nişanlısından nasıl nefret ettiğini görünce onu öldürmeye karar verdi. Enine boyuna düşündükten sonra devle bir tartışma başlattı ve ertesi

gün onu adil bir savaşta öldürdü. Ancak Kral Alef, intikamcı Pikt kabilesinin tehditleri yüzünden Hereward ve adamı Martin'i zindana attı. Ertesi sabah duruşması yapılp cezası verilecekti.

Hereward Hapishaneden Kaçıyor

Sakson gencinin talihsizliğine bakın ki serbest kalan prenses, Pikt devinin herhangi bir takipçisi kadar üzgün ve kindar görünüyordu. Onların hapse atılmaları ve ertesi gün öldürölmelerini savunmakla kalmadı, ayrıca iki yabancıyı birbirine bağlayan kayışları bizzat kendisi sıktı. Zindanda yalnız kaldıklarında Hereward, prensesi ikiyüzlölükle suçlamaya ve bir erkeğin, bir kadının ne istediğini bilmesinin imkânsızlığından şikayet etmeye başladı. "O güzel bakirenin bu Pikt kadar çirkin bir devi sevdiğini kim düşünebilirdi?" diye bağırdı. "Bilseydim onunla asla dövüşmezdim ama gözleri bana 'Onu öldür,' dedi, ben de öyle yaptım. Şimdi beni böyle ödüllendiriyor!" "Hayır," diye cevap verdi Martin, "böyle ödüllendiriyor." Sessizce kendi kendine gülerek Hereward'un iplerini kesti. "Efendim, kıza o kadar kızgındınız ki onun ne yaptığını anlayamadınız. Babasının hatırına yas tutuyormuş gibi yapması gerektiğini biliyordum ve bağlarımıza bakmaya geldiğinde bundan emindim çünkü düğüm atarken elime bir bıçak bıraktı. Şimdi bağlarımızdan kurtulduk, hapishanemizden kaçmaya çalışmalıyız."

PrensEs Esirleri Ziyaret Ediyor

Ancak efendi ve uşığı hapsedildikleri odanın etrafında boş yere dolaştılar. Tutuldukları yer, duvarları ve kapıları çok kalın olan küçük bir tapınaktı. Hereward ne kadar güç kullanırsa kullasın ne duvar ne de kapı üzerinde hiçbir sonuç alamadı ve sunak basamaklarında somurtkan

bir şekilde oturarak Martin'e sağlam bir zindanda özgür olmanın ne işe yaradığını sordu. "Her yönden çok işe yarar," diye cevapladı uşak. "En azından özgür ölüyoruz ve ben, kendi adıma, hazır olursak prensesin iyi bir planı olduğuna güvenmekten memnunum." O konuşurken kapının hemen dışında ayak sesleri duyular ve kilide bir anahtarın sokulma sesi duyuldu. Hereward sessizce Martin'e işaret etti ve ikisi de kapının her iki yanında durdu. Hereward özgürlük için bir hamle yapmaya ve Martin engellemesi gereken herkesi öldürmeye hazır-
dı. Gelenin prenses olması onları çok şaşırttı. Prensese elinde bir fener taşıyan yaşlı bir rahip eşlik ediyordu. Rahip feneri sunak basamağına koydu ve sonra prenses Hereward'a dönerek, "Affedin beni kurtarıcım," dedi. Sakson hâlâ kırgın ve şaşkındı ve şöyle dedi: "Şimdi 'kurtarıcı' mı diyorsun? Öğlen 'katil, kötü adam, canı' diyordun. Gerçekten ne düşündüğünü nasıl bilebilirim?" Prensese konuşurken neredeyse gülüyordu: "Erkekler ne kadar aptal! Senden nefret ediyormuş gibi davranmaktan başka ne yapabilirdim, yoksa Piktler seni ve sonra hepimizi öldürürdü ama sizi benim kurbanlarım olarak gösterdim ve bana verildiniz. Bu gece buraya başka nasıl gelebilirdim? Şimdi söyle bana, seni özgür bırakırsam, benim için bir mesaj taşıyacağına yemin eder misin?"

Waterfordlu Sigtryg Ranaldsson

"Nereye gideyim hanımefendi ve ne diyeyim?" diye sordu Hereward. "Bu yüzüğü, nişan yüzüğümü al ve Waterford Kralı Ranald'ın oğlu Prens Sigtryg'e git. Ona her taraftan kuşatıldığımı söyle ve gelip beni gelini olarak alması için yalvar. Aksi takdirde Pikt deviyle evlenmeye zorlandığım gibi babamın seçtiği bir adamla evlenmek zorunda kalacağımdan korkuyorum. Beni ondan kurtardın, sana

Hereward ve Prenses

teşekkür ederim ama eğer nişanlım gelişini geciktirirse çok geç olabilir çünkü babamın beni baş göz edebileceği başka nefret dolu talipler var. Çabucak gelmesi için ona yalvar.” “Beni bu yerden kurtarırsan,” dedi Hereward, “hemen gideceğim hanımefendi.”

Hereward Prensesi Bağlar

“Çabuk ve güvenli bir şekilde gidin,” dedi prenses, “ama gitmeden önce yerine getirmen gereken bir görev var: Ellerimi ve ayaklarımı bağlamalı ve bu yaşlı rahiple beni yere devirmelisin.” “Asla,” dedi Hereward, “bir kadını mı bağlayacağım, bu benim için büyük bir rezalet olur.” Ama Martin güldü ve kız şöyle dedi: “Erkekler ne kadar da aptal! Senin tarafından alt edilmiş gibi davranmalıyım, yoksa seni özgürlüğüne kavuşturmakla suçlanacağım. Ama ben buraya seni sorgulamak için geldim. Sen ve adamın bana ve rahibe saldırıp bizi bağladınız. Anahtarı alıp kaçtınız. Böylece siz özgür olacaksınız, ben suçlanmayacağım ve babam tehlikede olmayacak. Tanrı yalanı affetsin.”

Hereward bunu gönülsüzce kabul etti ve Martin’in yardımıyla ikisinin elini ayağını bağlayıp onları sunağın önüne koydu. Sonra kızın elini öpüp sadık kalacağına yemin ederek oradan ayrılmak üzere arkasını döndü. Prensesin sorması gereken bir soru vardı. “Sen kimsin, asil yabancı? Kimin için dua edeceğimi bilmek istiyorum.” “Ben Hereward Leofricsson’ım, babam da Mercia Kontu.” “Peri Ayı’yı öldüren Hereward sen misin? Canavarımı öldürüp beni özgür bırakmana şaşmamalı.” Sonra efendi ile uşağı, anahtarı kilit içinde dikkatlice çevirdikten sonra tapınaktan ayrıldılar. Kıyıya doğru ilerleyerek onları İrlanda’ya taşıyacak bir gemiye atlamayı başardılar ve Waterford’a vakitlice ulaştılar.

Prens Sigtryg

Waterford'daki Danimarka krallığı Kral Ranald tarafından yönetiliyordu. Ranald'ın Hereward yaşlarında Sigtryg isimli bir oğlu vardı. Sigtryg tıpkı Sakson kahraman gibi asil bir gençti. Kral ziyafetteydi ve geminin kaptanıyla salona giren Hereward, aşağıdaki masalardan birine oturdu ama o, fark edilmeden geçebilecek birisi değildi. Prens onu görünce asil tavrını hemen fark etti ve ondan kralın masasına gelmesini istedi. Hereward, bunu memnuniyetle kabul etti ve prensin şerefine içerken ve kadehleri birbirine değdiğinde Kernevek prenesten aldığı yüzüğü Sigtryg'in bardağına düşürmeyi başardı. Prens, kupasını boşaltırken yüzüğü gördü ve tanıdı. Uygun bir zamanda salondan ayrıldı ve konuğu kısa süre sonra peşinden gitti.

Hereward ve Sigtryg

Dışarıda karanlığın ortasında Sigtryg aceleyle Hereward'a döndü ve "Nişanlımdan bana bir mesaj mı getirdin?" dedi. "Evet," diye cevapladı Hereward, "siz Cornwall Prensesi'nin eski nişanlısı Prens Sigtryg iseniz." "Eski mi? Ne demek istiyorsun? O hâlâ benim kadını ve aşkı." "Ama babası onu çirkin bir Pikt deviyile evlendirirken, nişanını bozarken ve talihsiz kızı umutsuzluğa sürüklerken onu orada bir başına bırakıyorsun. Ne tür bir aşk seninki?" Hereward, devi öldürmesi hakkında şimdilik hiçbir şey söylemedi çünkü Prens Sigtryg'in samimiyetini sınamak istiyordu. Prensın patlamasından memnun kaldı. "Keşke onun yanına daha önce gidebilseydim! Ama babamın yabancı işgalcilere ve yerli asilere karşı yardımına ihtiyacı vardı. Hemen gidip kadını kurtaracağım ya da onunla öleceğim!" "Buna gerek yok, çünkü ben o devi öldürdüm," dedi Hereward soğukkanlılıkla. Sigtryg onu sevinçle kucakladı ve kan kardeşi oldular. Sonra, "Bana ne

mesajı getirdin ve yüzük ne anlama geliyor?” diye sordu. Diğer, Kernevek kızın sözlerini tekrarladı ve nişanlısını bir başka nefret dolu evlilikten kurtarmak istiyorsa onu hemen harekete geçmeye teşvik etti.

Cornwall’a Dönüş

Prens hemen babasına gidip ona tüm hikâyeyi anlattı ve Cornwall’a gidip prensesi kurtarmak için bir gemi ve tayfa buldu. Sonra Hereward’u yanına alarak yelken açtı ve kısa süre sonra Cornwall’a indi. Geliniyle sorunsuz bir şekilde birleşmeyi umut ediyordu. Prensesin Haco isimli vahşi bir Kernevek liderle nişanlandığını öğrenince üzüldü. Düğün tam o gün yapılıyordu. Sigtryg çok öfkелendi. Kral Alef’e kırk Danimarkalıdan oluşan bir birlik gönderdi ve kendisi ile kızı arasındaki nişanın tamamlanmasını talep etti. Nişan bozulursa onu intikam almakla tehdit etti. Bu tehdide kral yanıt vermedi ve hiçbir Danimarkalı geri gelemedi.

Hereward Düşmanın Kabul Salonunda

Sigtryg, kralın onuruna güvenerek sabaha kadar bekleyecekti ama Hereward ozan kılığına girdi. Gelin şölenine kabul edildi ve burada güzel şarkılarıyla alkış topladı. Damat Haco, kendinden geçerek istediği her türlü iyiliği ona teklif etti ama onun tek istediği gelinin elinden bir bardak şarap oldu. Gelin şarabı ona getirdiğinde Sigtryg’e gönderdiği nişan yüzüğünü boş bardağa fırlattı ve şöyle dedi: “Size teşekkür ederim hanımefendi ve kibarlığınızdan dolayı sizi gezgin bir ozanla ödüllendiririm; kadehi, işaretini taşıdığı türden düşüncelerle eskisinden daha zengin bir şekilde geri veriyorum.” Prenses ona baktı, kadehe göz gezdirdi ve yüzüğünü gördü; sonra tekrar baktığında kurtarcısını tanıdı ve kurtuluşunun yakın olduğunu anladı.

Hereward ve Sigtryg

Haco'nun Planı

İnsanlar ziyafet çekerken Hereward dinleyip konuştu ve kırk Danimarkalının esir tutulduğunu, ertesi gün Haco gelininin güvenliğinden emin olduğunda işe yaramaz ve sefil bir halde (çünkü kör edileceklerdi) serbest bırakılacaklarını öğrendi. Haco güzel gelinini kendi ülkesine geri götürüyordu ve Hereward, herhangi bir kurtarma hareketinin başarılı olabilmesi için hareketin yürüyüş esnasında yapılması gerektiğini anladı. Yine de düğün alayının nasıl gideceğini bilmiyordu ve daha fazlasını duyabileceğini umarak koridorda uzandı. Herkes uyuduğunda karanlık bir suret süzülerek koridora geldi ve Hereward'un omzuna dokundu. Hereward'un uykusu hafifti ve çabucak uyanınca prensesin yaşlı bakıcısını tanıdı. "Şimdi onun yanına gel," diye fısıldadı yaşlı kadın. Hereward gitti, ama prensesin hâlâ sevgilisine sadık olduğunu bilmiyordu. Yakında ayrılacağı çardağında Haco'nun hüzünlü gelini haberciyi bekliyordu.

Haco'nun Gelini İçin Kurtarma Planı

Prenses, genç Sakson'a hüzünlü bir şekilde gülümsedi ve şöyle dedi: "Kılık değiştirmene rağmen yüzünü tekrar tanıdım ama çok geç kaldın. Sigtryg'e veda et ve bu nişanı benim değil babamın isteğini ona söyle." "Size onun burada olduğu söylenmedi mi hanımefendi?" diye sordu Hereward. "Burada mı?" diye çığlık attı prenses. "Duymadım. Beni hâlâ seviyor ve terk etmedi öyle mi?" "Hayır hanımefendi, o gerçek bir âşık. Dün babanızdan sizi istemek ve reddederse öfkesini göstermek için kırk Danimarkalı gönderdi." "Ben bunu bilmiyordum," dedi prenses yumuşak bir sesle. "Ama Haco'nun kör etmek istediği bazı esirleri aldığını duymuştum." "Bunlar bizim habercilerimiz ve sizin gelecekteki kullarınız," dedi He-

reward. “Onları ve sizi kurtarmama yardım edin. Haco’nun planlarını biliyor musunuz?” “Sadece şunu biliyorum: Yarın nehir boyunca yürüyecek. Vadinin en karanlık olduğu ve onun krallığı ile babamınki arasında sınır oluşturduğu yerde mahkûmlar gözleri kör edilerek serbest bırakılacak.” “Ne kadar uzakta?” “Buranın beş kilometre doğusunda,” diye yanıtladı prenses. “Orada olacağız. Ne görürseniz görün, korkmayın hanımefendi ama cesur olun ve kavgada sevgilinizi arayın.” Böyle söyleyen Hereward prensesin elini öptü ve kimse onu fark etmeden salondan çıktı.

Pusu

Sigtryg’e dönen genç Sakson, öğrendiği her şeyi anlattı ve Danimarkalılar, Haco’nun esirleri kör edip serbest bırakmaya karar verdiği vadide bir pusu planladı. Her şey hazırды ve Hereward ile Sigtryg, gizlendikleri yerden yolu izliyorlardı. Atların toynaklarının sesi kayaların üzerinde duyulur olduğunda çıt çıkarmadılar. Düğün alayı garip düzende ilerliyordu: Önde her biri iki Kernevekin arasında bağlı şekilde Danimarkalı mahkûmlar, sonra Haco ve onun mutsuz gelini ve son olarak büyük bir Kernevek topluluğu. Hereward idareyi ele almıştı. Sigtryg kadının güvenliğiyle ilgilenecekti. Planın kendisi basitti. Danimarkalılar, muhafızlarıyla birlikte yoldaşlarının vadiden geçmesini bekleyeceklerdi. Daha sonra lider, Haco’yla ilgilenirken ve Sigtryg prensesin güvenliğini sağlarken Danimarkalılar mahkûmları serbest bırakıp bütün Kernevekleri öldüreceklerdi. Danimarkalı iki grup güçlerini birleştirerek düzeni yeniden tesis edip Haco’nun takipçilerini yok edeceklerdi.

Başarı

Her şey aynen Hereward'un planladığı gibi gerçekleşti. Kernevekler ilk başta Danimarkalı tutsaklarla saldırıya uğramadan geçip gittiler. Sonra Haco geldi; hevesle herhangi bir kurtarma işareti bekleyen sessiz gelininin yanında acımasız ve kızgın bir şekilde at sürüyor, başarısıyla iftihar ediyordu. Hereward, kfile önünden geçerlerken saklandığı yerden fırladı ve şöyle bağırdı: "Danimarkalılar, üzerlerine saldırın ve kardeşlerinizi özgür bırakın!" Kendisi de Haco'yu yere düşürdü ve başını kopardı. Kısa bir mücadele oldu ancak kısa süre sonra kurtarılan Danimarkalılar kurtarıcılarına yardım edebildiler ve Kernevek muhafızlarının hepsi öldürüldü. Kral Alef'in Haco'nun davası için asla çok istekli olmayan adamları kaçtı. Sigtryg, bu arada prensesin güvenliğini sağlamıştı ve şimdi onu kendisi ile Hereward'un arasına alarak ona gemiye kadar eşlik etti. Gemiyle kısa süre sonra Waterford'a gittiler ve güzel bir düğün yapıldı. Waterford Prensi ve Prensesi, Hereward'u her zaman kurtarıcıları ve en iyi dostları olarak kabul ettiler ve her zaman onlarla yaşamasını dilediler. Ama Hereward, "başka birinin gözünden mutluluğa bakmanın ne kadar zor bir şey olduğunu" biliyordu ve kalmayacaktı. Gelgitli ve cüretkâr mizacı onu başka topraklardaki savaflara sürükledi. Buralarda herkesten daha çok ün kazandı ve bir kadına karşı sadakatsizce davranarak hayatının en büyük günahını işlediği daha sonraki günlerde bile içi hep rahat oldu. İlk savaş başarıları iki genç kızı talihsiz kaderlerinden kurtarmak olduğu için o, haklı olarak, Kadınların Kahramanı Sakson Hereward namıyla biliniyordu.

Britanya mitolojisinin temelinde “Bir insanı kahramana dönüştüren nedir?” sorusu yatar. Robin Hood, Kral Arthur, Havelok, Cuchulain, Kara Colin, Sör Gawayne ve daha pek çok mitolojik karakteri konu alan hikâyelerin temelinde, dönemin özellikleriyle birlikte bu kişiyi kahraman yapan niteliklerin incelenmesi yer alır.

Britanya Kahramanları, yakından tanıdığımız kahramanların az bilinen hikâyelerini, yeni tanışacağımız kahramanların hikâyeleriyle harmanlıyor ve ortaya, ortaçağın labirentlerinde modern okura rehberlik edecek değerli bir kaynak çıkıyor.

maya
dükkan

www.mayayayinlari.com

ISBN: 978-625-8361-07-0

9 786258 361070

@
mayakitap

mayakitap
mitoloji